

EZEKIĖLIO PRANAŠYSTĖ.

ĮVADA.

1. Ezekiėlis (ebr. kalboje tas žodis reiškia: Dievas galingas arba Dievas stiprina), kaip jis pats pasisako, buvo (iš kitur nežinomo) Buzio sūnus ir priklausė kunigų giminei. Kada Jūdo karalius Joakinas turėjo pasiduoti Nebukadnecarui (597 m.), Ezekiėlis, suimtas kartu su kitais žymesniais žydais, buvo išvestas nelaisvėn į Kaldėją. Iki Jeruzalės sugriovimui buvo dar likę apie vienuoliką metų. Kaldėjoje Ezekiėliui, kaip ir daugeliui kitų žydų, teko apsigyventi Tel-Abibe prie Kobaro upės. Atvestieji belaisviai čia nebuvo varžomi, galėjo ūkininkauti jiems paskirtuose plotuose, statėsi namų ir nevienas jų net pralobo. Taip pat Ezekiėlis turėjo nuosavus namus. Jis buvo vedęs, bet jo žmona jau devintais nelaisvės metais ūmai pasimirė. Gali būti, kad Ezekiėlis išgyveno Tel-Abibe iki savo mirčiai; bet kada ir kaip jis mirė, tikrų žinių nėra.

Ėjo penkti nelaisvės metai, kai Ezekiėlis kilniu Dievo apsireiškimu buvo pašauktas pranašo pareigų eiti; jie ėjo jas ne mažiau kaip 22 metus, nes jo paskutinė metais pažymėta pranašystė yra iš 27 nelaisvės metų (29, 17). Nežiūrint to, kad Jūdo karalystė buvo labai susilpnėjusi, kone visi žydai gyveno viltimi, jog Babilono karalystė greitu laiku žus ir tas žuvimas padės jiems atgauti savo pirmykštę didybę ir garbę. Tą žydų viltį uoliai žadino ir palaikė netikri pranašai. Silpnabūdis karalius Sedekijas, kurs buvo net priesaika pasižadėjęs būti ištikimas Babėlės karaliui, savo patarėjų įkalbinėjamas lengvai pasidavė pagundai mėginti numesti nuo savęs kaldėjiečių jungą ir tuo tikslu darė sutarčių su kaimynais, edomiečiais, moabiečiais, amoniečiais ir penikijiečiais. Panašios tuščios vilties buvo pilna ir išvestųjų jau į nelaisvę žydų širdis. Todėl tikrojo pranašo uždavinys buvo griauti tą nepamatuotą viltį, rodyti, kad žydų karalystės sunaikinimas ir išvedi-

mas į nelaisvę yra nusipelnyta ir reikalinga bausmė už tautos nusikaltimus ir kad tiktai prisiimant ją su atatinkama atgaila galima vėl permaldauti Dievą, vėl susilaukti jo pasigailėjimo ir pagalbos. Taigi, kolei Jūdo karalystė dar nebuvo susilaukusi savo paskutinės dienos, Ezekiėlis jau iš jos ištremtas skelbė jos žuvimą, skelbė ne tik žodžiais, bet taip pat simboliniais ženklais, kad tremtiniai galėtų, sakytum, rankomis paliesti, kas buvo ištarta žodžiais. Šia savo pareigos dalimi Ezekiėlis buvo panašus į Jeremiją, kurs tuo pačiu laiku mokino savo tautiečius Jeruzalėje. Kai Jūdo karalystė buvo jau iš tikrųjų sugriauta ir taip buvo lyg kad patvirtinta, jog Ezekiėlis yra tikrai Dievo siųstas pranašas, jo žodis turėjo įsigyti ypatingos reikšmės ir rasti daugiau pasitikėjimo. Geresnės ateities, tiesa, buvo žadėta žydams jau senesniųjų pranašų, bet žuvus Jeruzalei, bažnyčiai, karališkajam sostui galėjo nevienam rodytis, jog anie pažadai nebeįvykinami. Taigi Ezekiėlio pareiga dabar buvo, skelbiant Dievo ištikimybę žadėjimams, pripildyti savo klausytojų širdis naujos vilties. Jis turėjo parodyti, kad Dovido namų atžala dar tebėra gyva ir ji išaugs, kad vietoje sugriautųjų bus naujas miestas, nauja bažnyčia, naujas Dievo garbinimas, naujas žadėtosios žemės padalinimas, kad Viešpats, kurs pasirodė ištikimas ir pastovus, kai reikėjo vykinti iš anksto paskelbtos bausmės, bus taip pat ištikimas teikėjas pažadėtųjų atgailą darančiai tautai gėrybių.

2. Ezekiėlio knyga susideda iš daugelio pranašysčių žodžiais, simboliniais veiksmais ir regėjimais. Jos visos rišasi šiaip ar taip su žydų tautos likimu, nes vienose skelbiamas būsimas Jūdo karalystės žuvimas, kitose gi laimingas naujos karalystės atstatymas.

Turinio atžvilgiu knygą galima padalinti šiaip: Įžanga (1, 1—3, 21), iš kurios patiriame, kaip labai kilniu Dievo didenybės apsireiškimu Ezekiėlis buvo pašauktas pranašo pareigų eiti. Pirmoji knygos dalis (3, 22—32, 32), kurioje skelbiami baisūs Dievo teismai. Tie teismai turi paliesti žydų tautą, jų karalių, netikrus pranašus, taip pat ir žydų sostinę Jeruzalę (3, 22—24, 27). Iš tų teismų paaiškėja, kad bausmės visiems bus skaudžiausios, nes visų nusikaltimai pasireiškė neištikimybe Viešpačiui, pasidavimu stabmeldystei ir doriniu sugedimu, buvo labai dideli. Pranašo skelbiami Dievo teismai palies taip pat pagonių tautas (25, 1—32, 32) artimesnius ir tolimesnius žydų kaimynus, kurių nusikaltimai nemažiau yra verti Dievo keršto. Antroji dalis (33, 1—48, 35), kurioje žadama daug paguodos atgimusiam ir atnaujintam Izraėliui. Čia randame pranašysčių apie žydų tautos prisikėlimą ir Dievo karalystės nepriettelių sunaikinimą (33, 1—39, 29), toliau pranašysčių apie naują tautos gyvenimą ir apie naujos teokratijos įsteigimą (40, 1—48, 35).

3. Jei ne dauguma, tai bent nemaža žydų tremtinių turėjo mielu noru klausytis Ezekiėlio pranašysčių, ir jos padarė jiems labai žymios įtakos. Pradžioje jų širdys nutolusios nuo Viešpaties buvo pilnos tik neapykantos pavergėjams ir didelio skausmo dėl įvykusios nelaimės; pa-

mažu jie pradėjo susiprasti, kad patys buvo kalti, kad dabar reikia pasiduoti baudžiančiai Dievo rankai ir vėl prie jo grįžti. Jie išmoko tinkamai įvertinti savo kentėjimus ir priprato matyti juose tą kelią, kuriuo Dievas nori vesti juos į mesijinius laikus, ėmė maldauti jį, kad baigtųsi ištrėmimo laikas, kad bažnyčia būtų atstatyta, kad ateitų tie geresni laikai. Labai linkę į stabmeldystę, kolei tebebuvo savo krašte, patekę į pagonių jūrą žydų tremtiniai joje nepaskendo, bet išlaikė ir savo tikėjimą ir savo tautinę vienybę. Čia tai ir buvo, šalia kitų, didžiausias nuopelnas Ezekiėlio ir jo žodžių.

Ezekiėlio pranašysčių stylius gana paprastas; jis gana toli atsilieka nuo Izaijo styliaus; bet ir pas Ezekiėlį nestinga gilių minčių, gyvumo, išsireiškimų įvairumo ir vaizdingumo. Kai kurių išsireiškimų kone nuolatinis pasikartojimas, vaizduose ir prilyginimuose neretai pasitaikąs įsileidimas į nuobodžias smulkmenas Ezekiėliui tikriausiai yra tik reikalinga priemonė, kad labiau paveiktų atkaklias savo klausytojų širdis.

Ypatinga Ezekiėlio pranašysčių žymė ir jų savybė yra labai žymus regėjimų, simbolinių veiksmų, prilyginimų ir vaizdų skaičius. Ezekiėlio regėjimai ne trumpučiai, kaip kur ne kur pas kitus pranašus, bet platūs, pilni smulkmenų aprašymo. Dideliu regėjimu knyga pradedama, toliau tas pat regėjimas vėl aprašomas (9 ir 10 p.); kitame regėjime (37 p.) pranašui parodomas mirusios tautos prisikėlimas; knyga baigiama ilgiausiu regėjimu (40—48 p.), kuriame aprašoma nauja bažnyčia ir atnaujintos šalies palaimos. — Taip pat savo simboliniais veiksmais Ezekiėlis perviršija visus pranašus, net ir Jeremiją, pas kurį jų yra bent kiek daugiau kaip pas kitus. Simbolinių veiksmų aprašyme Ezekiėlis retai tenkinasi bendrais bruožais, dažnai įsileidžia net į mažiausias smulkmenas. Tokie yra jo aprašymai gulėjimo ties nupiešto miesto paveikslu (4 p.), jo sutepto maisto ir galvos plaukų skutimo (5 p.), bėgimo nakčia iš savo namų Sedekijo bėgimui iš Jeruzalės įvaizdinti (12 p.) ir nemaža kitų. — Prilyginimų ir vaizdų daug ir pas kitus pranašus, bet pas Ezekiėlį jie pasitaiko dar dažniau; lygaus šito pranašo realizmui nėra nė pas vieną. Pranašai ir kiti įkvėpti šv. knygų autoriai, minėdami žydų tautos neištikimybę Viešpačiui, sandoros sulaužymą, vadina ją ir lygina su svetimoteryste, kurios bjaurumui aprašyti nesigaili smarkių ir skaudžių žodžių, bet tokio tautos svetimoterystės aprašymo, siekiančio pačias kraštutines leistinumo ir padorumo ribas, kokį randame pas Ezekiėlį 16 ir 23 p., veltui ieškotumėm pas ką kitą.

Dėl šitos visokių vaizdų ir prilyginimų daugybės Ezekiėlio knygą ne visur lengva suprasti ir aiškinti. Jau šv. Jieronimas yra ypač apie jos paskutinius perskyrimus pasakęs, kad tai esą „slaptinga Raštų gelmė ir paslapčių labirintas“. Ilguose ir smulkmeniškuose regėjimų ir vaizdų aprašymuose nelengva atskirti, kurie dalykai yra svarbesni ir tikrai turi išreikšti tam tikrą idėją ir kurie yra pridėti gal tik vaizdo pilnumui sudaryti ir jam pagražinti. Todėl gali pasitaikyti, kad ieškoma paslapčių ten, kur jų visai nėra, arba aplenkiami tariami

mažesni dalykai, kurie turi svarbos tikslesniam pačios idėjos aptarimui.

4. Ezekiėlis savo pranašystes rašė pats, kaip tik jas gaudavo; jis dažnai tiksliai nurodo ne tik metus, kuriais pranašystė buvo jam suteikta, bet ir dieną. Kad jos buvo parašytos tikrai Ezekiėlio, kurs knygoje neretai pasako savo vardą ir savo vardu kalba, šiandien labai mažai tekeliama abejonių. Visoje knygoje nuo pradžios iki galui yra tas pat stylius, tas pat rašymo būdas, tie patys pasikartojantys išsireiškimai, taip kad nėra pagrindo abejoti, jog visa knyga parašyta to pat žmogaus.

Tačiau dabartinis ebraiškas Ezekiėlio knygos tekstas amžių bėgyje yra daugiau nukentėjęs, kaip bet kurios kitos Sen. Test. knygos. Smulkesnių pakeitimų ir neesminių klaidų galėjo joje atsirasti daugiau dėl kai kur pasitaikančių neaiškumų pačios minties išreiškime. Aleksandriečių vertimas padeda kur ne kur atitaisyti dabartinio ebr. t. netikslumus, bet ne visur, nes ir pats ne visur yra tikslus ir vietomis yra perdaug laisvai atsitolinęs nuo originalo teksto.

PROPHETIA EZECHIELIS.

EZEKIĖLIO PRANAŠYSTĖ.

Įžanga: 1. Pranašo Ezekiėlio pašaukimas. 1) Viešpaties apsireiškimas Ezekiėliui.

Caput I. [1] Et factum est in
trigesimo anno, in quarto, in
quinta mensis, cum essem in medio
captivorum iuxta fluvium Cho-
bar, aperti sunt caeli, et vidi vi-
siones Dei. [2] In quinta mensis,
ipse est annus quintus transmi-
grationis regis Ioachin, [3] factum
est verbum Domini ad Ezechie-

1 perskyrimas. [1] Tai atsitiko
trisdešimtais metais penktą ket-
virtojo mėnesio dieną, man esant
belaisvių tarpe prie Kobaro upės:
atsivėrė dangus ir aš mačiau die-
viškų regėjimų. [2] Penktą mėne-
sio dieną, — tai buvo penkti ka-
raliaus Joakino ištrėmimo metai,
— [3] Viešpaties žodis buvo su-

Ezekiėlio pranašysčių knyga prasideda įžanga, kurioje pasakojama apie Ezekiėlio pašaukimą (1, 1—3, 21).

1, 1—2, 1 a. Čia visų pirma aprašomas Viešpaties garbės apsireiškimas Ezekiėliui, nurodžius pirmą jo laiką ir vietą.

(1, 1) *Tai atsitiko.* Toliau aprašomo įvykio reikšmė pabrėžiama, nurodant įvykio apystovas. Pranašas ne be nustebimo patiria, kad Dievas svetimoje, suteptoje šalyje, ištremtos tautos tarpe taip pasirodo, kaip jis paprastai apsireiškia tik savo šventykloje; tai turėjo būti ypatingas Dievo malonės ženklas. Dievas savo pasirodymu nori duoti pranašui tikrą žinią apie jo pašaukimą ir jo pareigas. Toks tikrumas buvo reikalingas, kad jis Viešpaties paguostas ir sustiprintas galėtų be svyravimo ir ištvermingai veikti visose savo tarnybos sunkenybėse. — *Trisdešimtais.* Anot kai kurių aiškintojų trisdešimtais paties Ezekiėlio amžiaus metais. Bet gali būti, kad Ezekiėlis, gyvendamas Babėlės šalyje, prisitaikė prie vietos papročio ir pažymėjo laiką taip, kad jis buvo žymimas šalyje; todėl trisdešimti metai galėjo būti nuo Nebukadnecaro tėvo karaliaus Nabopalasaro (kaldėjiečių dinastijos įkūrėjo) viešpatavimo pradžios (apie 625 m.). — *Prie Kobaro:* Babilonijoje, į kurią Nebukadnecaras buvo išvedęs žydus (1, 20; 43, 3). Plg. 4 Kar. 24, 15. 16. — *Atsivėrė dangus:* šviesiame etere susidarė vaizdas, lyg kad būtų prasivėręs dangus. Dangaus atidarymą galima imti ir netikra žodžio prasme: kas buvo iki tam laikui danguje paslėpta, jo atidarymu pasidarė atidengta. Plg. Mt. 3, 16; Lk. 3, 21; Apr. 19, 11. — *Dieviškų regėjimų:* kuriuose buvo rodoma dieviškų dalykų; Dievas apsireiškė žmogaus prigimčiai suprantamu vaizdu. Minimi regėjimai, (daugsk.), nes turėjo daug dalių. — (2) *Mėnesio:* gal to paties ketvirto mėnesio, kurs paminėtas 1 eil. — (3) *Viešpaties ranka.* Ranka yra jėgos simbolis. Viešpaties ranka sustiprino Ezekiėlį ir padarė

lem filium Buzi sacerdotem in
terra Chaldaeorum, secus flumen
Chobar: et facta est super eum
ibi manus Domini.
4 Et vidi, et ecce ventus tur-
binis veniebat ab Aquilone: et
nubes magna, et ignis involvens,
et splendor in circuitu eius: et
de medio eius quasi species elec-
tri, id est de medio ignis: 5 et
in medio eius similitudo quat-
tuor animalium: et hic aspectus
eorum, similitudo hominis in eis.
6 Quattuor facies uni, et quattuor
pennae uni. 7 Pedes eorum pe-
des recti, et planta pedis eorum
quasi planta pedis vituli, et scin-
tillae quasi aspectus aeris can-
dentis. 8 Et manus hominis sub
pennis eorum in quattuor par-
tibus: et facies, et pennas per
quattuor partes habebant. 9 Iunc-
taeque erant pennae eorum alte-
rius ad alterum. non reverteban-
tur cum incederent: sed unum-
quodque ante faciem suam gra-
diebatur. 10 Similitudo autem

teiktas kunigui Buzio sūnui Eze-
kiėliui kaldėjiečių šalyje prie Ko-
baro upės; ten pat ant jo atėjo
Viešpaties ranka.
4 Aš regėjau: štai iš šiaurės
ėjo viesulas, didelis debesis ir
vyniojantisi ugnis; aplink jį buvo
žibėjimas; iš jos vidurio, tai yra
iš ugnies, švietė lyg žėrįs skaist-
varis. 5 Jos viduryje rodėsi esą
keturi gyvūnai; jų išvaizda buvo
toki: juose buvo žmogaus pavi-
dalas. 6 Kiekvienas turėjo keturis
veidus ir kiekvienas keturis spar-
nus. 7 Jų kojos buvo tiesios, o
jų kojų padas buvo kaip veršio
kojos padas; jos žibėjo, kaip žiba
įkaitintas skaistvaris. 8 Po jų spar-
nais keturiuose šonuose buvo
žmogaus rankos; veidus ir spar-
nus jie turėjo iš keturių pusių.
9 Jų sparnai jungėsi, vieno spar-
nas su kito sparnu; eidami jie
nesigręžė, bet kiekvienas ėjo ties
savo veidu; 10 Jų veido toks buvo

---

kad jis galėtų matyti ir pažinti virš-gamtines tiesas, dieviškąsias paslaptis.

(4) *Aplink jį...* Viduryje buvo tiršta liepsnos masė; ji buvo apšvietusi visą debesį aplinkui.— *Skaistvaris.* Liepsnos viduryje rodėsi esąs aukso ir sidabro mišinys, taip kad tenai liepsna dar skaisčiau žibėjo. — (5) *Jos viduryje.* Juo labiau reginys artėjo, juo geriau pranašas matė jo sudėtinąsias dalis. — (6) *Keturis veidus:* ne keturias atskiras galvas, bet tarsi keturias kaukes ant vienos galvos. Reginys buvo ne šio pasaulio, tai pranašas neturi visai tinkamų išsireiškimų jo dalims pavadinti; todėl jis pasinaudodamas kasdieninio gyvenimo žodžiais, ima juos netikra jų prasme. Šalyje, kurioje žydų tremtiniai gyveno, panašiai įvaizdintų figūrų buvo, ir Ezekiėlio klausytojams, prisiminus matytus dalykus, nebuvo labai sunku jo žodžius suprasti. — *Keturis sparnus.* Pas Iz. 6, 2 serafai turi po šešis sparnus, jie ten stovi viršum sosto ir dviem sparnais dengia savo veidus. Pas Ezek. kerubai yra po sostu, tai sparnų veidui pridengti jiems nereikia. — (7) *Tiesios:* be sulenkimo per kelius. — (8) *Rankos.* Jų visame reginyje buvo tikriausiai tik keturios. — *Veidus ir...* Ebr. t.: ir jų veidai ir sparnai buvo anuose keturiuose. Tai lyg antraštė toliau duodamam veidų ir sparnų aprašymui. Jos visai nėra LXX vertime. — (9) *Jų sparnai...* LXX vertime visų pirma duodamas veidų aprašymas, paskui sparnų. Gali būti, kad ta aprašymo tvarka tikresnė, nes ebr. t. ir Vulg. šitoje eil. paminėjus sparnus tuojau priduriama pastaba iš 12 eil. — (10) *Viršuje.* Tas žodis bereikalingas Vulgatos priedas. Pridėtas jis, matomai, dėl to, kad origin. tekste aro veido vieta aiškiau nenurodyta: ir

vultus eorum: facies hominis, et facies leonis a dextris ipsorum quattuor: facies autem bovis, a sinistris ipsorum quattuor, et facies aquilae desuper ipsorum quattuor. [11] Facies eorum, et pennae eorum extentae desuper: duae pennae singulorum iungebantur, et duae tegebant corpora eorum: [12] et unumquodque eorum coram facie sua ambulabat: ubi erat impetus spiritus, illuc gradiebantur, nec revertebantur cum ambularent. [13] Et similitudo animalium, aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium, et quasi aspectus lampadarum. Haec erat visio discurrens in medio animalium, splendor ignis, et de igne fulgur egrediens. [14] Et animalia ibant, et revertebantur in similitudinem fulguris coruscantis.

[15] Cumque aspicerem animalia, apparuit rota una super terram iuxta animalia, habens quattuor facies. [16] Et aspectus rotarum, et opus earum, quasi visio maris: et una similitudo ipsarum quattuor: et aspectus earum et opera, quasi sit rota in medio rotae. [17] Per quattuor partes earum euntes ibant: et non revertebantur cum ambularent. [18] Statura quoque erat rotis, et altitu-

panašumas: priešakyje žmogaus veidas, liūto veidas visų keturių dešinėje, veršio veidas visų keturių kairėje ir aro veidas visų keturių viršuje. [11] Jų veidai buvo pakelti ir jų sparnai ištiesti aukštyn; dveji sparnai siekė kits kitą ir dveji dengė jų kūnus. [12] Kiekvienas jų ėjo ties savo veidu. Kur dvasia stūmė, ten jie ėjo ir eidami nesigręžė. [13] Gyvūnų panašumas buvo toks: žiūrint jie atrodė lyg žėrinčių anglių ugnis ir lyg degantys švyturiai. Gyvūnų tarpe matėsi šen ir ten bėgiojanti blizganti ugnis ir iš ugnies išeinąs žaibas. [14] Gyvūnai ėjo ir grįžo kaip žaibo švitravimas.

[15] Man žiūrint į gyvūnus, pasirodė žemėje prie gyvūnų po vieną tekinį visuose keturiuose priešakiuose. [16] Tekinių išvaizda ir jų sudarymas buvo lyg jūros reginys; visų keturių buvo panaši išvaizda; jų išvaizda ir sudarymas buvo toks, lyg kad būtų buvęs tekinys tekinyje. [17] Pasijudinę jie ėjo į keturias savo puses ir eidami nesigręžė. [18] Tekinių didumas ir aukštumas buvo

---

aro veidas visuose keturiuose. — (11) *Jų veidai buvo pakelti.* Anot ebr. t.: tai jų veidai. — Gal šiais žodžiais reiktų baigti 10 e. LXX vertime jų visai nėra. Aukštyn buvo pakelti ne visi visų sparnai, bet tik kiekvieno dveji, nes kitais dvejais buvo pridengtas gyvūnų kūnas. — (12) *Dvasia:* Dievo įtaka, pasireiškianti gyvūnuose. — (13) *Jie atrodė lyg...* Ugnis, kuri iš tolo matoma atrodė lyg besivyniojanti ugnis (4 e.) ir viduryje švietė lyg žėris skaistvaris, arti pasireiškia kaipo blizgėjimas, kurs tarp gyvūnų leidžia spindulius ir iš kurio eina žaibai; tuo būdu gyvūnų judesys įgaudavo degančių švyturių išvaizdą — (14) *Ėjo ir grįžo:* ėjo šen ir ten.

(15) *Pasirodė žemėje:* žemiau kiekvieno gyvūno. — (16) *Lyg jūros reginys,* t. y. melsvos jūros spalvos. Ebr. t. palyginama ne su jūra, bet bet su Tarsies akmenėliu (turkisu). — (17) *Jie ėjo:* galėjo judėti kiekviena kryptimi, nesigręžiant. — (18) *Didumas.* Anot ebr. t.: skrytis (apvalumas). Srytys buvo tokios aukštos, kad net baisu buvo žiūrėti. Baisumo priežastis buvo gal ne tik pats skry-

do, et horribilis aspectus: et to-
tum corpus oculis plenum in
circuitu ipsarum quattuor. 19 Cum-
que ambularent animalia, ambu-
labant pariter et rotae iuxta ea:
et cum elevarentur animalia de
terra, elevabantur simul et rotae.
20 Quocumque ibat spiritus, illuc
eunte spiritu, et rotae pariter ele-
vabantur, sequentes eum. Spiri-
tus enim vitae erat in rotis. 21 Cum
euntibus ibant, et cum stantibus
stabant: et cum elevatis a terra,
pariter elevabantur et rotae, se-
quentes ea: quia spiritus vitae
erat in rotis.

22 Et similitudo super capita
animalium firmamenti, quasi as-
pectus crystalli horribilis, et ex-
tenti super capita eorum desu-
per. 23 Sub firmamento autem
pennae eorum rectae alterius ad
alterum: unumquodque duabus
alis velabat corpus suum, et al-
terum similiter velabatur. 24 Et
audiebam sonum alarum, quasi
sonum aquarum multarum, quasi
sonum sublimis Dei: cum am-
bularent quasi sonus erat multi-
tudinis ut sonus castrorum. cum-
que starent, demittebantur pen-
nae eorum. 25 Nam cum fieret
vox super firmamentum, quod
erat super caput eorum, stabant,
et submittebant alas suas. 26 Et
super firmamentum, quod erat

baisūs pasižiūrėti; visa jų skrytis
aplinkui buvo pilna akių ir tai
visų keturių. 19 Einant gyvūnams,
ėjo taip pat greta jų ir tekiniai,
ir pakilstant gyvūnams nuo že-
mės, pakildavo draug ir tekiniai.
20 Kur tik dvasia ėjo, tenai, ei-
nant dvasiai, pakildavo ją sekdami
taip pat ir tekiniai; nes gyvybės
dvasia buvo tekiniuose. 21 Gyvū-
nams einant, ėjo ir jie, ir susto-
jant sustodavo; aniems pakilstant
nuo žemės juos sekdami pakil-
davo taip pat ir tekiniai; nes te-
kiniuose buvo gyvybės dvasia.

22 Viršuje gyvūnų galvų buvo
lyg dangaus skliausmas, kurs
atrodė kaip baisus žiūrėti kri-
štolas ir buvo ištiestas viršuje
jų galvų. 23 Po skliausmu buvo
jų sparnai ištiesti, vieno sparnas į
kito sparną; kiekvienas dengė savo
kūną dviem sparnais; visi dengėsi
taip pat. 24 Aš girdėjau sparnų
ūžimą kaip daugelio vandenų
ūžimą, lyg aukščiausiojo Dievo
garsą. Kai jie ėjo, tai buvo dide-
lės daugybės ūžimas, kaip karo
stovyklos ūžimas: ir kai jie su-
stodavo, sparnai nusileisdavo.
25 Nes pasigirdus balsui viršuje
skliausmo, kurs buvo viršuje jų
galvos, jie sustodavo ir nuleis-
davo savo sparnus. 26 Viršuje
skliausmo, kurs buvo ištiestas

čių aukštumas, bet taip pat ir matomos skrytyse akys. Kai kurie aiškintojai mano, kad čia kalbama apie tokias akis, kaip žmogaus; anot kitų gi tai buvęs tik akių panašumas, toks koks, sakysim, galima pastebėti ištiestoje povo uodegoje; nėrą juk čia davinių, kad patys tekiniai būtų turėję savyje kokios gyvybės. — (20) *Nes gyvybės...* Anot ebr. t.: nes gyvūno (gyvūnų)... Kiekvienas tekinys buvo vedamas (stumiamas) arti jo buvusio gyvūno, taip kad atrodė, jog tekinys ir gyvūnas judinamas tos pačios dieviškosios dvasios. Tikslus aprašymas parodo, kad visas reginys buvo matomas ilgesnį laiką. — (21) *Gyvybės:* gyvūnų.

(22) *Baisus žiūrėti:* žadino didelį nustebimą ir pagarbą. — (24) *Aukščiausiojo Dievo:* Ebr. t.: Visagalio. — *Nusileisdavo.* Tikriau: liaudavosi judėję, bet pasilikdavo ištiesti, kad tuojau vėl galėtų skristi. — (26) *Sapyro akmuo.* Melsvas sapyras su aukso taškais yra Dievo Garbingumo

imminens capiti eorum, quasi aspectus lapidis sapphiri similitudo throni: et super similitudinem throni, similitudo quasi aspectus hominis desuper. [27] Et vidi quasi speciem electri, velut aspectum ignis, intrinsecus eius per circuitum: a lumbis eius et desuper, et a lumbis eius usque deorsum, vidi quasi speciem ignis splendentis in circuitu: [28] Velut aspectum arcus cum fuerit in nube in die pluviae: hic erat aspectus splendoris per gyrum.

Caput II. [1] Haec visio similitudinis gloriae Domini.

aukščiau jų galvų, buvo matyti lyg sapyro akmuo, panašus į sostą ir ant to sosto panašumo matėsi lyg žmogaus pavidalas. [27] Aš mačiau kažin ką žibantį kaip skaistvaris, kaip ugnies išvaizdą viduje jo aplinkui; nuo jo šlaunų ir aukštyn ir nuo jo šlaunų iki apačiai aš mačiau lyg kad ugnį, blizgančią aplinkui, [28] lyg vaivorykštės išvaizdą, kai ji pasirodo debesyje lietaus dieną; toki buvo blizgėjimo išvaizda aplinkui.

2 perskyrimas. [1] Tai buvo Viešpaties garbės vaizdo pasirodymas.

---

simbolis. Plg. Iš. 34, 10. Panašiai žmogaus pavidale pasirodo Dievas Dan. 7, 9. — (27) *Aš mačiau...* Anot šv. Jieronimo viršutinė dalis blizgėjo, kaip blizga blizgąs skaistvaris, apačia atrodė kaip ugnis. Plg. 8, 2. Blizgėjimas nurodo paslėptą dieviškąją prigimtį. Jei akis negali žiūrėti į saulės šviesą dangaus skliausme, juo mažiau gali žmogus pažvelgti į neprieinamą Dievo šviesybę! (Teod.). — (28) *Lietaus...* Plg. Apr. 4, 3.

(2, 1) *Viešpaties garbės vaizdo.* Pranašas matė ne pačią Viešpaties garbę, kurios negalima aprašyti žodžiais ir vaizdais, bet tik jos panašumą, vaizdą. — Viešpaties garbė vadinosi Dievo didenybės apsireiškimas viršuje sandoros skrynios tarp dviejų kerubų. Dabar panašų dalyką mato Ezekiėlis. Dievas, apsireikšdamas svetimoje šalyje, parodo, kad jis atmetė savo tautą ne visai, kad ir tremtinius tebepripažįsta savo tauta ir yra pasiryžęs tiekti jiems sandoros gėrybių. Taigi šitoje vietoje Dievo garbės pasireiškimas (nors jis ne toks kaip šventykloje) yra įrodymas, kad Dievas ištikimai laikosi savo sandoros. Simboliai, kuriais čia Dievas tarsi prisidengia, reikia aiškinti, žiūrint panašių dalykų Mozės įstatymo kulte ir įvykių išrinktosios tautos istorijoje. Tie simboliai pasirodo kitur vieni nuo kitų atskirti, čia jie sutraukti į vieną vietą ir dar sustiprinti. Viesulas (1, 4) yra dieviškojo Teisėjo ir bausmės atėjimo ženklas. Tokia prasme jis neretai minimas psalmėse ir pas pranašus. Jis eina iš šiaurės, taip pat kaip pas Jeremiją 1, 13. 14; 4, 6; 6, 1; 10, 22. Ugnis ir žibėjimas yra žymės dieviškosios Didenybės, kuri gyvena neprieinamoje šviesoje ir bedieviams yra kaip visa ryjanti ugnis (Atk. 4, 24). Ir Dievas yra nekartą apsireiškęs ugnyje; psalmėse gi, pas Izaiją ir Jeremiją ugnis dažnai minima kaipo teismo simbolis. Dangaus *skliausmą* (1, 22) matė Mozė, Aaronas ir žydų vyresnieji (Iš. 24, 10). Sostas yra kilnios galios ženklas (Iz. 6, 1). Kad sostą neša kerubai, galima pilnai suprasti iš to, ką istorinės knygos sako apie Viešpaties garbę. Vaivorykštė yra anot Prad. 9, 9... Dievo gailestingumo ir malonės ženklas. Kerubai yra, kaip rodo Prad. 3, 22. 24 ir k.; plg. Ez. 28, 14..., tikros esybės, angelai (Apr. 4, 6); pats žodis *kerub* asiriškai reiškia kilnus, palaimintas. Ebr. jie vadinami gyvomis esybėmis ir gal taip pažymimas jų ypatingas dalyvavimas gyvybėje, kuri yra pats Dievas. Jie stovi prie Dievo sosto, Dievas gi teikia gyvybę; jie, kaip parodo jų pastatymas prie rojaus vartų ir permaldavimo vietoje, turi tam tikrą ryšį su malonės gyvenimu,

2) Ezekiėlio pašaukimas ir prirengimas pranašo pareigų eiti.

Et vidi, et cecidi in faciem meam, et audivi vocem loquentis. Et dixit ad me: Fili hominis sta super pedes tuos, et loquar tecum. [2] Et ingressus est in me spiritus postquam locutus est mihi, et statuit me supra pedes meos: et audivi loquentem ad me, [3] et dicentem: Fili hominis, mitto ego te ad filios Israel, ad Gentes apostatrices, quae recesserunt a me: ipsi et patres eorum praevaricati sunt pactum meum usque ad diem hanc. [4] Et filii dura facie, et indomabili corde sunt, ad quos ego mitto te:

Tai pamatęs aš parpuoliau ant savo veido ir išgirdau kalbančiojo balsą. Jis man tarė: Žmogaus sūnau, stokis ant savo kojų, ir aš kalbėsiu su tavim. [2] Tuomet įėjo į mane dvasia, po to kai jis buvo man kalbėjęs, ir pastatė mane stačią ant mano kojų. Aš girdėjau tą, kurs man kalbėjo [3] ir sakė: Žmogaus sūnau, aš siunčiu tave pas Izraėlio vaikus, pas atpuolėles tautas, kurios atstojo nuo manęs. Jie ir jų tėvai sulaužė mano sandorą iki šiai dienai. [4] Sūnūs, pas kuriuos aš tave siunčiu, yra kieto veido ir nepa-

---

su žmogaus nemarumu ir pašlovinimu. Ta gyvybės pilnybė, kuri yra gyvūnuose, išreiškiama jų išvaizda jungiančia savyje visa, ką turi savyje kilniausios regimos esybės. Gyvūnai yra lyg kokie karaliai: žmogus visų matomų tvarinių karalius, liūtas laukinių žvėrių, veršis naminių gyvulių, aras paukščių. Taip kerubai turi didžiausią išmonę, jėgą ir greitumą. Žydų šventykloje kerubai turėjo po du sparnu, čia po keturis; gal ir tuo norėta nurodyti jų didesnis gyvumas. Pasirodo keturi tekiniai, nes kerubai sudaro tarsi Dievo vežimą, kurs paprastai Sione pasiliekančią Dievo garbę lyg kad veža į svetimą šalį. Taip pat sandoros skrynia Ps. 67, 18 ir 1 Kron. 28, 18 vadinasi Dievo vežimu. Keturi tekiniai atgręžti į keturias pasaulio šalis, kad taip būtų nurodytas Dievo viešpatavimas ir galia, kuri visa lygiai apima. Tekinių gražumas atatinka Dievo didenybę. Akys reiškia jo dvasinį gražumą. Kad Dievas pasirodo žmogaus pavidale, tai yra lyg kad tolimas Įsikūnijimo skelbimas. Trumpai sakant: Dievas apsireiškia pranašui kaipo sandoros Dievas, pilnas didenybės, pasiryžęs saugoti ir palaikyti tą gyvenimo ir malonės sandorą. Šitame regėjime yra duodamas lyg kad visas knygos turinys. Pranašui jis yra pamokinimas, bet taip pat ir laidas, jo išrinkimo ir pašaukimo eiti pranašo pareigas. — Kerubų vaizdai neretai pasavinami evangelistams, kurių Kristus lyg kad nešamas visam pasauliui.

2, 1b–3,21. Dievo dadenybės ir galybės apreiškimų prirengtas Ezekiėlis siunčiamas eiti pranašo pareigas žydų tarpe (2, 1b—7) ir simboliniu veiksmu pašventinamas bei sustiprinamas (2, 8—3, 11); dvasios perkeltas į savo naujų pareigų vietą (3, 12-15) gauna įsakymą duoti įspėjimų nusidėjėliams ir teisiesiems (3, 16-21).

Parpuoliau: iš baimės kaip Abraomas Prad. 17, 3 (plg. Iz. 6, 5; Dan. 7, 15; 10, 8), taip pat ir pagarbos. — *Žmogaus sūnau:* silpnas žmogau. Jo silpnumo priminimas turi padrąsinti Ezekiėlį remti savo aukštesniame pašaukime visą pasitikėjimą Dievu. — (2) *Dvasia:* Dievo siųsta. Ir čia pranašui parodoma, kad visa jo stiprybė yra iš Dievo. — (3) *Aš siunčiu.* Toks siuntimas pareina tiktai iš Dievo (Atk. 18, 15). — *Pas atpuolėles...* Ebr. t.: pas maištininkes tautas, kurios sukilo prieš mane. —(4) *Sūnūs.* Išrinkimu ir einant sandora jie yra sūnūs, bet kaip gi labai netikę! — (5) *Gal kar-*

et dices ad eos: Haec dicit Do-
minus Deus: 5 Si forte vel ipsi au-
diant, et si forte quiescant quoniam
domus exasperans est: et scient
quia propheta fuerit in medio
eorum. 6 Tu ergo fili hominis ne
timeas eos, neque sermones eo-
rum metuas: quoniam increduli,
et subversores sunt tecum, et
cum scorpionibus habitas, verba
eorum ne timeas, et vultus eo-
rum ne formides: quia domus
exasperans est. 7 Loqueris ergo
verba mea ad eos, si forte au-
diant, et quiescant: quoniam ir-
ritatores sunt.
8 Tu autem fili hominis audi
quaecumque loquor ad te: et noli
esse exasperans sicut domus
exasperatrix est: aperi os tuum
et comede quaecumque ego do
tibi. 9 Et vidi, et ecce manus
missa ad me, in qua erat invo-
lutus liber: et expandit illum co-
ram me, qui erat scriptus intus,
et foris: et scriptae erant in eo
lamentationes, et carmen, et vae.

Caput III. 1 Et dixit ad me:
Fili hominis quodcumque inve-
neris comede: comede volumen
istud, et vadens loquere ad filios
Israel. 2 Et aperui os meum, et
cibavit me volumine illo: 3 et di-
xit ad me: Fili hominis venter
tuus comedet, et viscera tua com-

lenkiamos širdies. Tu jiems sa-
kysi: Štai ką sako Viešpats Die-
vas. 5 Gal kartais jie ir paklausys
ir gal kartais liausis, nes tai yra
atkaklūs namai; tačiau jie turi
žinoti, kad pranašas yra buvęs
jų tarpe. 6 Taigi tu, žmogaus sū-
nau, nebijok jų ir neišsigąsk jų
kalbų, nors šalia tavęs yra ne-
tikėlių ir maištininkų, ir tu gyveni
su kurkliais. Nebijok jų žodžių
ir neišsigąsk jų veido, nes tai
atkaklūs namai. 7 Taigi tu kal-
bėsi jiems mano žodžius; gal
kartais jie paklausys ir liausis,
nes jie yra erzintojai.
8 Tu gi, žmogaus sūnau, klau-
syk, ką aš tau kalbu ir nebūk
atkaklus, kaip yra šitie atkaklūs
namai; išsižiok ir valgyk visa,
ką tik aš tau duodu. 9 Tuomet
aš pažvelgiau, ir štai į mane buvo
ištiesta ranka, kurioje buvo su-
vyniota knyga. Jis išvyniojo ją
mano akyse; buvo gi ji prira-
šyta vienoje ir kitoje pusėje; joje
buvo parašyta raudų, liūdnų gie-
smių ir dejavimų.

3 perskyrimas. 1 Jis man
tarė: Žmogaus sūnau, valgyk,
ką tik tu randi, ties savim; suval-
gyk šitą knygą, eik ir kalbėk Iz-
raėlio vaikams. 2 Aš išsižiojau ir
jis valgydino mane ta knyga,
3 ir man tarė: Žmogaus sūnau,
tavo pilvas tevalgo ir tavo vidu-

---

tais... Ebr. t. mintis: ar jie paklausys, ar nepaklausys. — *Liausis:* piktą darę. Nors jie ir nenorės klausyti, tu tačiau turi pas juos eiti, kad jie neturėtų jokio pasiteisinimo, kai aš būsiu visa padaręs, kas buvo darytina. — *Turi žinoti:* savo patyrimu. — (6) *Nebijok jų:* jei jie bus tau atkaklūs ir tau prieštaraus; daugiau jie nieko negali padaryti. — *Jų veido:* jei jie tau ir grąsytų, nes tai bus tušti grąsymai. — (7) *Gal kartais...* Vz. 5 e.

(9) *Prirašyta:* abiejose lakštų pusėse, todėl pranašyscių buvo daug. — *Raudų...* Regėjime tai išreikšta viesulo, tamsaus debesies ir vyniojančiosios ugnies vaizdais, 1, 4; plg. Apr. 5, 1.

(3, 1) *Valgyk.* Plg. Apr. 10, 9. — *Ir kalbėk...* Ką pranašas priima į savo širdį, tai jis turi iš širdies ir atvirai kalbėti — (3) *Buvo saldi...* Pranašas turi Dievo žodžius ne tik tai išgirsti ir laikyti atmintyje; kadangi jis prisiima sunkią pasiunti-

plebuntur volumine isto, quod
ego do tibi. Et comedi illud; et
factum es in ore meo sicut mel
dulce.
[4] Et dixit ad me: Fili homi-
nis vade ad domum Israel, et lo-
queris verba mea ad eos. [5] Non
enim ad populum profundi ser-
monis, et ignotae linguae tu mit-
teris ad domum Israel: [6] neque
ad populos multos profundi ser-
monis, et ignotae linguae, quo-
rum non possis audire sermo-
nes: et si ad illos mittereris, ipsi
audirent te. [7] Domus autem Israel
nolunt audire te: quia nolunt au
dire me, omnis quippe domus
Israel attrita fronte est, et duro
corde. [8] Ecce dedi faciem tuam
valentiorem faciebus eorum, et
frontem tuam duriorem frontibus
eorum. [9] Ut adamantem et ut
silicem dedi faciem tuam: ne ti-
meas eos, neque metuas a facie
eorum: quia domus exasperans
est. [10] Et dixit ad me: Fili homi-
nis omnes sermones meos, quos
ego loquor ad te, assume in
corde tuo, et auribus tuis audi:
[11] et vade ingredere ad transmi-
grationem, ad filios populi tui
et loqueris ad eos, et dices eis:
Haec dicit Dominus Deus: si,
forte audiant, et quiescant.

[12] Et assumpsit me spiritus,
et audivi post me vocem com-

riai tebūna pilni tos knygos, ku-
rią aš tau duodu. Aš ją valgiau,
ir mano burnoje ji buvo saldi
kaip medus.
[4] Jis man tarė: Žmogaus sū-
nau, eik pas Izraėlio namus ir
kalbėk jiems mano žodžius. [5] Nes
tu juk siunčiamas ne pas nesu-
prantamos šnekos ir ne pas sve-
timos kalbos tautą, bet pas Izra-
ėlio namus; [6] ir ne pas daugelį
nesuprantamos šnekos ir neži-
nomos kalbos tautų, kurių žo-
džių tu negalėtumei suprasti; bet
jei ir pas tokiuos tu būtume
siunčiamas, jie klausytų tavęs.
[7] Izraėlio gi namai nenori klau-
syti tavęs, nes jie nenori klau-
syti manęs; nes visi Izraėlio na-
mai turi apdilusią kaktą ir yra
kietos širdies. [8] Bet štai aš pa-
darysiu tavo veidą stipresnį už
jų veidus ir tavo kaktą kietesnę
už jų kaktas. [9] Aš padarysiu tavo
veidą kaip deimantą ir kaip tit-
nagą; nebijok jų ir neišsigąsk jų
veido, nes jie yra atkaklūs namai.
[10] Jis man dar sakė: Žmogaus sū-
nau, imk sau į širdį ir išgirsk savo
ausimis visus mano žodžius, ku-
riuos aš tau kalbu; [11] eik ir nuvyk
pas tremtinius, pas mano tautos
sūnus, kalbėk su jais ir jiems
sakyk: Viešpats Dievas sako taip;
gal jie paklausys ir liausis.
[12] Tuomet dvasia pakėlė mane,
ir aš girdėjau paskui save dide-

---

nybę, jam suteikiama dieviškos paguodos. Plg. Jer. 15, 16.

(5) *Pas Izraėlio...* Pranašas įspėjamas, kad jis nelaikytų iš anksto savo pastangų bevaisėmis. Izraėlitai juk gali Dievo siunčiamą įspėjimą suprasti, nes jie žino Dievą ir savo vertybę, savo pašaukimą ir savo viltis; tačiau dabar jie yra blogesni už kitas tautas. — (7) *Kietos širdies.* Jie atsisako klausyti Dievo, todėl jie nepaklausys taip pat jo pranašo. — (9) *Deimantą ir...* Ebr. t.: kietesnį už titnagą. Deimanto kietumas laikomas visų didžiausiu. Todėl pranašas gali drąsiai imtis savo pareigų. — (10) *Į širdį.* Jis turi visų pirma priimti Viešpaties žodžius į širdį ir juos apsvarstyti.

(12) *Dvasia:* Dievo ar angelo jėga, kuri galėjo pasireikšti kaip žmogų pakeliąs vėjas. — *Garsą:*

motionis magnae: Benedicta glo-
ria Domini de loco suo, 13 et vo-
cem alarum animalium percutien-
tium alteram ad alteram, et vocem
rotarum sequentium animalia, et
vocem commotionis magnae.
14 Spiritus quoque levavit me, et
assumpsit me: et abii amarus in
indignatione spiritus mei: manus
enim Domini erat mecum, con-
fortans me. 15 Et veni ad trans-
migrationem, ad acervum nova-
rum frugum, ad eos, qui habi-
tabant iuxta flumen Chobar, et
sedi ubi illi sedebant: et mansi
ibi septem diebus moerens in
medio eorum.
16 Cum autem pertransissent
septem dies, factum est verbum
Domini ad me, dicens: 17 Fili
hominis speculatorem dedi te do-
mui Israel: et audies de ore meo
verbum, et annunciabis eis ex
me. 18 Si dicente me ad impium:
Morte morieris: non annunciave-
ris ei, neque locutus fueris ut
avertatur a via sua impia, et vivat:
ipse impius in iniquitate sua mo-
rietur, sanguinem autem eius de
manu tua requiram. 19 Si autem
tu annunciaveris impio, et ille
non fuerit conversus ab impie-
tate sua, et a via sua impia: ipse
quidem in iniquitate sua morie-

lio sujudimo garsą: Pagirta te-
esie Viešpaties garbė iš jos vie-
tos! 13 taip pat kits kitą palie-
čiančių gyvūnų sparnų šlamėji-
mą, bildėjimą tekinių, kurie ėjo
paskui gyvūnus, ir didelio suju-
dimo ūžimą. 14 Dvasia pakėlė taip
pat mane ir nešė mane; aš vykau
apkartęs, savo dvasios užsidegi-
me, tačiau su manim buvo Vieš-
paties ranka ir stiprino mane.
15 Aš atvykau pas tremtinius, pas
naujų vaisių krūvą, pas tuos,
kurie gyveno prie Kobaro upės;
aš atsisėdau, kame jie sėdėjo, ir
pasilikau tenai septynias dienas,
liūdėdamas jų tarpe.
16 Septynioms dienoms pra-
slinkus, man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 17 Žmo-
gaus sūnau, aš padariau iš tavęs
būdėtoją Izraėlio namams; kai tu
išgirsi iš mano burnos žodį, tu
paskelbsi jiems mano vardu.
18 Jei man sakant bedieviui: Mirte
mirsi, tu jam nepaskelbsi ir ne-
kalbėsi, kad jis gręžtųsi nuo
savo bedieviško kelio ir būtų
gyvas, tas bedievis mirs savo
neteisybėje; tačiau jo kraujo aš
paieškosiu iš tavo rankos. 19 O
jei tu paskelbsi bedieviui, ir jis
nesigręš nuo savo bedievystės ir
nuo savo bedieviško kelio, jis,

---

kaipo dieviškosios jėgos ženklą. — Kame apsireiškia Dievo garbė, ten giedomas ir skleidžiamas jos gyrius. Kerubai džiaugiasi pranašo išrinkimu ir tuo, kad iš jo bus Dievui naujos šlovės. —(14) *Apkartęs...*: labai susijaudinęs ir nuliūdęs dėl tautos atkaklumo. — (15) *Aš atvykau:* ne regėjime, bet savo kūnu. — *Pas naujų vaisių krūvą.* Ebr. t.: į Tel Abibą. Taip vadinosi ištremtųjų žydų gyvenamoji vieta. Šv. Jieron. vardą išvertė, norėdamas nurodyti, kad tarp tremtinių buvo šventa geresnės ateities sėkla. — *Liūdėdamas.* Ebr. t.: baisėdamos, t. y. giliausiai persiėmęs tuo, kas buvo Viešpaties pasakyta. Taip pranašas lyg kad pašvenčiamas savo pareigoms.

(17) *Žmogaus sūnau...* Plg. žem. 33, 7.— *Būdėtoją.* Todėl pranašas turi būdėti aukščiau kitų žmonių pastatytas, išgirsti Dievo žodžius ir juos skelbti. — (18) *Jei...* Plg. Prad. 9, 5; 42, 22. Šitie žodžiai aiškiausiai rodo, kaip šventa yra ganytojo pareiga būdėti ir darbuotis, taip pat kaip didelis yra Dievo gailestingumas nusidėjėliams, kurių mirtį jis nori lygiai atkeršyti, tarsi būtų iš-

tur, tu autem animam tuam libe-
rasti. 20 Sed et si conversus iu-
stus a iustitia sua fuerit, et fece-
rit iniquitatem: ponam offendi-
culum coram eo, ipse morietur,
quia non annunciasti ei: in pec-
cato suo morietur, et non erunt
in memoria iustitiae eius, quas
fecit: sanguinem vero eius de
manu tua requiram. 21 Si autem
tu annunciaveris iusto ut non
peccet iustus, et ille non pecca-
verit: vivens vivet, quia annun-
ciasti ei, et tu animam tuam li-
berasti.

tiesa, mirs savo neteisybėje; bet
tu būsi išgelbėjęs savo sielą.
20 Jei ir teisusis bus nusigręžęs
nuo savo teisybės, aš padėsiu
ties juo, kuo jis užsigautų, ir jis
mirs, nes tu jam nepaskelbei; jis
mirs savo nuodėmėje ir nebus
atsiminta jo teisybės, kurią jis
yra daręs; bet jo kraujo aš pa-
ieškosiu iš tavo rankos. 21 O jei
tu paskelbsi teisiajam, kad teisu-
sis nenusidėtų, ir jis nenusidės,
tai jis bus tikrai gyvas, nes tu
jam paskelbei, ir tu būsi išgel-
bėjęs savo sielą.

I. Dievo teismų knyga. 1. Pranašystės prieš žydus.
a) Simboliais išreikštos bausmės Jeruzalei.

22 Et facta est super me ma-
nus Domini, et dixit ad me: Sur-
gens egredere in campum, et ibi
loquar tecum. 23 Et surgens eg-
ressus sum in campum: et ecce
ibi gloria Domini stabat quasi glo-
ria, quam vidi iuxta fluvium Cho-
bar: et cecidi in faciem meam. 24 Et
ingressus est in me spiritus, et
statuit me super pedes meos: et
locutus est mihi, et dixit ad me:
Ingredere, et includere in medio
domus tuae. 25 Et tu fili hominis,

22 Viešpaties ranka atėjo ant
manęs ir jis man tarė: Atsikelk
ir išeik į lygumą; tenai aš kal-
bėsiu su tavim. 23 Atsikėlęs aš
išėjau į lygumą. Štai tenai sto-
vėjo Viešpaties garbė, kaip ta
garbė, kurią buvau matęs prie
Kobaro upės, ir aš parpuoliau
ant savo veido. 24 Į mane įėjo
dvasia ir pastatė mane ant mano
kojų; ji man kalbėjo ir tarė: Įeik
ir užsirakink savo namų viduje.
25 Ir tu, žmogaus sūnau! štai tau

---

lietas nekaltas kraujas. — (20) *Aš padėsiu...*: jei jis pames gerą kelią ir pradės eiti blogu (Teodor.). Tuomet jis eis ne tuo keliu, kurį yra jam skyrusi Dievo apvaizda, ir statys save į didžiausius pavojus.

I. Pirmoje savo pranašysčių dalyje (3, 22—32, 32) Ezekiėlis skelbia Dievo teismus žydams ir pagonių tautoms. Žydų tremtinius jis turi pranašystėmis prirengti prie artimos visai tautai nelaimės, palenkti atkaklias jų širdis, kad pasiduotų teisingai Dievo bausmei, ir duoti nurodymų, kaip jie turi bausme pasinaudoti (3, 22—24, 27).

3, 22-5, 17. Simboliais išreikštu Jeruzalės apgulimu (3, 22-4, 3), gulėjimu ant vieno ir kito šono (4, 4-8), menku maistu (4, 9-17) ir savo plaukų padalinimu (5, 1-4) Ezekiėlis turi paskelbti įvairias žydų nelaimes Jeruzalės apgulimo metu ir tuojau po Jeruzalės paėmimo (5, 5-17).

(22) *Viešpaties ranka.* Vz. auk. 1, 3. — *Į lygumą.* Ebr. t.: į slėnį. Tel Abiba buvo matomai aukštesnė vieta. Vienatvėje pranašui vėl turi būti suteiktas dieviškas regėjimas. — (25) *Pančiai...*: Dievo siunčiama dorinė prievarta, kuri neleis Ezekiėliui išeiti iš namų, arba tikri pančiai,

ecce data sunt super te vincula,
et ligabunt te in eis: et non egredieris de medio eorum.
[26] Et linguam tuam adhaerere faciam palato tuo, et eris mutus, nec quasi vir obiurgans: quia domus exasperans est.
[27] Cum autem locutus fuero tibi, aperiam os tuum, et dices ad eos: Haec dicit Dominus Deus: Qui audit, audiat: et qui quiescit, quiescat: quia domus exasperans est.

Caput IV. [1] Et tu fili hominis sume tibi laterem, et pones eum coram te: et describes in eo civitatem Ierusalem.
[2] Et ordinabis adversus eam obsidionem, et aedificabis munitiones, et comportabis aggerem, et dabis contra eam castra, et pones arietes in gyro.
[3] Et tu sume tibi sartaginem ferream, et pones eam in murum ferreum inter te, et inter civitatem: et obfirmabis faciem tuam ad eam, et erit in obsidionem, et circumdabis eam: signum est domui Israel.

[4] Et tu dormies super latus tuum sinistrum, et pones iniquitates domus Israel super eo numero dierum, quibus dormies super illud, et assumes iniqui-

paskirti pančiai, tave suriš jais, ir tu neišeisi iš jų tarpo.
[26] Aš padarysiu, kad tavo liežuvis priliptų tau prie gomurio; tu būsi nebylys ir ne toks kaip žmogus, kurs bara, nes tai yra atkaklūs namai.
[27] Bet kai aš būsiu tau kalbėjęs, aš atversiu tavo burną, ir tu jiems tarsi: Viešpats Dievas sako taip: Kas klauso, tegul klauso, ir kas ilsisi, tesiilsi, nes tai atkaklūs namai.

4 perskyrimas. [1] Tu, žmogaus sūnau, imk sau plytą, pasidėk ją ties savim ir nubraižyk ant jos Jeruzalės miestą.
[2] Tu sudarysi prieš ją apgulimą, pastatysi sustiprinimų, supilsi pylimą, išrikiuosi prieš ją stovyklas ir sustatysi aplinkui karo dalbas.
[3] Pasiimk dar sau geležinę skarda ir pastatyk ją kaip geležinę sieną tarp savęs ir tarp to miesto; po to atgręžk stačiai į jį savo veidą, ir tebūna jis apgultas; tu apgulsi jį. Tai yra ženklas Izraėlio namams.

[4] Paskui tu gulėsi ant savo kairio šono ir dėsi ant jo Izraėlio namų neteisybes; tiek dienų, kiek tu ant jo gulėsi, tu neši jo neteisybę.
[5] Aš gi duodu tau

---

kuriais paties pranašo įsakymu galėjo surišti jį jo namiškiai. — *Iš jų tarpo.* Ebr. t.: į jų (tremtinių) tarpą. Septynias dienas (15 e.) pasilikęs žydų tarpe ir juos sudominęs dabar savo ūmu užsidarymu namuose turi dar padidinti tą jų susidomėjimą. — (26) *Nes tai...* Jie yra taip atkaklūs, kad tik simboliniais veiksmais galima sužadinti jų susidomėjimą. Bet šituo metu pranašas jų dar nebars. — (27) *Kas ilsisi...*: kas neklauso... Plg. 2, 5. 7.

(4, 1) *Jeruzalės miestą.* Jūdo karalius Sedekijas buvo paskirtas valdovu Babilono karaliaus; todėl Babilone buvusiems žydų tautos tremtiniams galėjo rodytis netikėtinas dalykas, kad Babilonas turėtų sugriauti Jeruzalės miestą. Kaip asirijiečiai ir babiloniečiai paprastai rašydavo ant plytelių, taip pranašas ant panašios plytelės turi nubraižyti apgultą Jeruzalę. — (3) *Tarp savęs...*: taip tu atstovausi Dievą. Geležinė siena reiškia kietą, nepermaldaujamą Dievo rūstybę (Jieron.).

(4) *Kairio šono...* Tas šonas reiškia šiaurę, nes Izraėlio karalystė buvo į šiaurę nuo Jūdo. — *Dėsi ant jo...* Tautos neteisybę, t. y. bausmę už nusikaltimus Dievas uždeda ant Ezekiėlio; jis turi ją nešti; jam atsigulus ant kairio šono, ta neteisybė

tatem eorum. 5 Ego autem dedi
tibi annos iniquitatis eorum, nu-
mero dierum trecentos et nona-
ginta dies: et portabis iniquita-
tem domus Israel. 6 Et cum com-
pleveris haec, dormies super latus
tuum dexterum secundo: et as-
sumes iniquitatem domus Iuda
quadraginta diebus, diem pro
anno, diem, inquam, pro anno
dedi tibi. 7 Et ad obsidionem Ie-
rusalem convertes faciem tuam,
et brachium tuum erit extentum:
et prophetabis adversus eam.
8 Ecce circumdedi te vinculis: et
non te convertes a latere tuo in
latus aliud, donec compleas dies
obsidionis tuae.
9 Et tu sume tibi frumentum,
et hordeum, et fabam, et lentem,
et milium, et viciam: et mittes ea
in vas unum, et facies tibi panes
numero dierum, quibus dormies
super latus tuum: trecentis et no-
naginta diebus comedes illud.

tiek dienų, kiek metų tęsiasi jų
neteisybė, tris šimtus devynias
dešimtis dienų, ir tu neši Izra-
ėlio namų neteisybę. 6 Kai tu būsi
tai pabaigęs, tu gulėsi dar kartą
ant savo dešinio šono ir neši
Jūdo namų neteisybę keturias
dešimtis dienų: dieną už metus;
dieną, sakau, aš paskyriau tau
metų vietoje. 7 Tu atgręši savo
veidą į Jeruzalės apgulimą, tavo
ranka bus ištiesta, ir tu prana-
šausi prieš ją. 8 Štai aš apsupiau
tave pančiais, kad tu neapsiver-
stumei nuo vieno šono ant kito
šono, iki būsi pabaigęs savo ap-
gulimo dienas.
9 Pasiimk sau kviečių, miežių,
pupų, laišių, sorų ir vikių; su-
pilk juos į vieną indą ir pasi-
daryk sau duonos, žiūrėdamas
skaičiaus dienų, kurias tu gulėsi
ant savo šono; tai tu valgysi
tris šimtus devynias dešimtis

---

kartu su pranašo kūnu turės slėgti kairį šoną. — (5) *Tris šimtus...* Pridėjus prie 390 dar 40 (iš 6 e.), gauname 430, t. y. tiek metų, kiek anot Iš. 12, 40 žydų tauta buvo Aigipte; dabar jie buvo tarsi nusipelnę antrą Aigipto vergiją (plg. 4 Moz. 14, 34; 5 Moz. 28, 68; Oz. 8, 13 ir 9, 3. 6). Šv. Jieronimas skaito 390 metų nuo Izraėlio karalystės sugriovimo (Pakėės laikais) iki keturias dešimtų Artakserkso Mnemono (Asvero) metų, keturias gi dešimtis nuo pirmų Jekonijo metų iki pirmų Kiro metų; bet tuomet pirmais Kiro metais reiktų laikyti 557 ar 556 m., tuo tarpu, kad Kiras Babilone viešpatauti pradėjo tik 539 m. (savo tėvo Kambizo sostą Ansane jis, tiesa, buvo paveldėjęs jau 558 m.). Gal vietoje 390 reiktų čia skaityti su LXX vertimu 190; tuomet ir pagrindo šitam skaičiui reiktų ieškoti kur kitur. Bendrai sakant, šitas metų skaičiavimas sudaro nemaža sunkenybių ir aiškintojų nuomonės dėl jų labai nevienodos. — (7) *Tavo ranka...* Ebr. t.: su plika ranka, t. y. atsiraičius rankovę. Tai ženklas pasiryžimo mušti. — (8) *Kad tu neapsiverstumei:* kad visą laiką gulėtumei ant vieno šono. — Nėra tačiau reikalo manyti, kad pranašas būtų turėjęs gulėti nepasikrutindamas be jokios pertraukos. Gulėjo jis, be abejo, taip kaip jam buvo įsakyta, tik dienos metu ir tai atsikeldamas, kai reikėjo atlikti koks darbas namuose, pasigaminti sau maisto ir tt. Todėl tas simbolinis gulėjimo veiksmas galėjo būti tikrai įvykintas.

(9) *Pasiimk sau...* Jeruzalė buvo ne tik apgulta, bet joje greitai buvo pasireiškusi reikalingiausių dalykų, vandens ir maisto stoka. Ir tą stoką pranašas turi parodyti simboliniu veiksmu. Jis turi misti papločiais, iškeptais iš įvairių javų mišinio, net ir tokių, kurie paprastai žmogaus maistui nevartojami, nes bado metu imama, kas gaunama. Per 40 dienų, kai Ezekiėlis, gulėdamas ant savo

10 Cibus autem tuus, quo vesce-
ris, erit in pondere viginti sta-
teres in die: a tempore usque ad
tempus comedes illud. 11 Et aquam
in mensura bibes, sextam par-
tem hin: a tempore usque ad
tempus bibes illud. 12 Et quasi
subcinericium hordeaceum co-
medes illud: et stercore, quod
egreditur de homine, operies il-
lud in oculis eorum. 13 Et dixit
Dominus: Sic comedent filii Israel
panem suum pollutum inter Gen-
tes, ad quas eiiciam eos. 14 Et
dixi: A a a, Domine Deus, ecce
anima mea non est polluta, et
morticinum, et laceratum a be-
stiis non comedi ab infantia mea
usque nunc, et non est ingressa
in os meum omnis caro immun-
da. 15 Et dixit ad me: Ecce dedi
tibi fimum boum pro stercori-
bus humanis: et facies panem
tuum in eo. 16 Et dixit ad me:
Fili hominis: Ecce ego conteram
baculum panis in Ierusalem: et
comedent panem in pondere, et
in solicitudine: et aquam in men-
sura, et in angustia bibent: 17 Ut
deficientibus pane et aqua, cor-

dienų. 10 Tavo valgis, kuriuo tu
misi, svers dvidešimt siklių die-
nai; tai tu valgysi laikas nuo
laiko. 11 Ir vandens tu gersi sai-
ku, šeštą hino dalį; tu gersi jį
laikas nuo laiko. 12 Tu tai valgysi
kaip pelenuose keptą miežienį
ragaišį, ir jų akyse pridengsi tai
iš žmogaus išeinančiu mėšlu.
13 Viešpats dar sakė: Taip valgys
Izraėlio vaikai savo duoną su-
teptą tarp tautų, pas kurias aš
išvarysiu juos. 14 Tuomet aš ta-
riau: Ai, ai, ai, Viešpatie, Dieve,
štai mano siela nesutepta; nuo
savo kūdikystės iki dabar aš ne-
valgiau nei maitos, nei žvėrių
sudraskyto, ir į mano burną ne-
įėjo joki sutepta mėsa. 15 Jis man
tarė: Štai aš tau duodu galvijų
mėšlo vietoje žmonių mėšlo; juo
tu darysi savo duoną. 16 Jis dar
man kalbėjo: Žmogaus sūnau,
štai aš sutrinsiu duonos ramstį
Jeruzalėje; jie valgys duoną pa-
svėrę ir su rūpesniu, ir gers van-
denį saiku ir suspaudime, 17 kad,
pritrūkus duonos ir vandens, su-

---

dešinio šono, turėjo vaizduoti Jūdo nuodėmes, jis mito tikriausiai jau paprasta duona, kad, kaip sako šv. Jieron., parodytų, jog bausmė tiems, kurie visai atpuola nuo Dievo, kaip kad buvo padarius Izraėlio karalystė, yra sunkesnė už bausmę tų, kurie Dievo ir jo įstatymų pažinimą išlaiko; toki gi buvo Jūdo karalystė. — *Tris šimtus...* Ir čia LXX skaitome 190. — **(10)** *Dvidešimt siklių:* apie 327 gramus (senovinis romėnų svaras). Tiek maisto gana, kad žmogus badu nenumirtų; bet ir Arabijoje paprastai žmogus suvalgo kasdien apie 800 gramų. — *Laikas nuo laiko:* nustatytomis valandomis. — **(11)** *Hino.* Hinas lygus 6, 49 litr. Todėl per dieną Ezekiėliui buvo leista išgerti truputį daugiau kaip vieną litrą, t. y. pusę to, kas paprastai suaugusiam žmogui reikalinga.— **(12)** *Pridengsi.* Ebr. t.: kepsi. Senovėje rytų kraštuose papločiai iš miežienių miltų buvo kepami ant įkaitinto akmens, arba tiesiog karštuose pelenuose. Neesant malkų, kaipo kūras buvo vartojamas sudžiūvęs galvijų ir kupranugarių mėšlas. Pranašui įsakoma vartoti kūrui sudžiovintą žmogaus mėšlą, kurio palietimas tačiau, einant įstatymu, duoną turėjo sutepti (vz. 5 Moz. 23, 12). Tremtiniai turi tai matyti, kad jie pagaliau pamestų savo nepamatuotą viltį. — **(13)** *Taip valgys...* Taip prirengta, ne geriausią kvapą turinti duona yra vaizdas žydų pasilikimo pagonių tarpe. Plg. Oz. 9, 4. — **(16)** *Duonos ramstį:* jėgas palai-

ruat unusquisque ad fratrem su-
um: et contabescant in iniquita-
tibus suis.

Caput V. 1 Et tu fili homi-
nis sume tibi gladium acutum,
radentem pilos: et assumes eum,
et duces per caput tuum, et per
barbam tuam: et assumes tibi
stateram ponderis, et divides eos.
2 Tertiam partem igni combures
in medio civitatis, iuxta comple-
tionem dierum obsidionis: et as-
sumes tertiam partem, et conci-
des gladio in circuitu eius: ter-
tiam vero aliam disperges in ven-
tum, et gladium nudabo post
eos. 3 Et sumes inde parvum
numerum: et ligabis eos in sum-
mitate pallii tui. 4 Et ex eis rur-
sum tolles, et proiicies eos in
medio ignis, et combures eos
igni: et ex eo egredietur ignis
in omnem domum Israel.

5 Haec dicit Dominus Deus:
Ista est Ierusalem, in medio Gen-
tium posui eam, et in circuitu
eius terras. 6 Et contempsit iudi-
cia mea, ut plus esset impia
quam Gentes: et praecepta mea
ultra quam terrae, quae in cir-
cuitu eius sunt. iudicia enim mea
proiecerunt, et in praeceptis meis
non ambulaverunt. 7 Idcirco haec
dicit Dominus Deus: Quia su-
perastis Gentes, quae in circuitu
vestro sunt, et in praeceptis meis

kniubtų kiekvienas ant savo bro-
lio ir nualptų savo neteisybėse.

5 perskyrimas. 1 Tu, žmo-
gaus sūnau, pasiimk sau aštrų
kalaviją, kaip plaukams skusti;
imk jį ir vesk sau per savo galvą
ir per savo barzdą; paskui pasi-
imk svarstyklę ir padalink plau-
kus. 2 Vieną trečdalį sudegink
ugnimi miesto viduryje, kai baig-
sis apgulimo dienos; kitą treč-
dalį paimk ir sukapok aplink jį
kalaviju; paskutinį gi trečdalį iš-
sklaidyk į vėją, ir aš ištrauksiu
iš makščių paskui juos kalaviją.
3 Po to pasiimk jų mažą skaičių
ir pririšk prie savo apsiausto
kampo; 4 Iš šitų vėl pasiimk ir
įmesk juos į ugnies vidurį ir
sudegink juos ugnimi; o iš to
išeis ugnis į visus Izraėlio namus.

5 Viešpats Dievas sako taip:
Tai yra Jeruzalė; aš pastačiau ją
tarp tautų ir aplink ją šalis. 6 Bet
ji paniekino mano teises, kad
būtų labiau bedieviška kaip pa-
gonys, ir mano įsakymus, labiau
kaip šalys, kurios yra aplink ją;
nes jie atmetė mano nutarimus
ir nevaikščiojo mano įsakymais.
7 Todėl štai ką sako Viešpats
Dievas: Kadangi jūs perviršijote
tautas, kurios yra aplink jus, ne-
vaikščiojote mano įsakymais, ne-

---

kančią duoną. Plg. žem. 5, 16; 14, 13.

(5, 1) *Galvą...* Galvos ir barzdos plaukai buvo laikomi vyro papuošalu; ilgi galvos plaukai buvo laisvės ir aukštos kilmės (pvd. Absalomas) ženklas, barzdos gi plaukai vyriškumo žymė. — *Svarstyklę.* Svarstyklė Dievo teisingumo simbolis. — (2) *Trečdalį...* Vienas tautos trečdalis turės žūti Jeruzalės apgulimo metu, kitas — kai miestas bus priešų paimtas, trečias gi bus išsklaidytas tarp svetimųjų (plg. Kun. 26, 33). — (3) *Mažą skaičių...* Iš išsklaidytųjų tarpo Dievas, vadovaudamos savo gerumu ir gailestingumu, nori kaikuriuos išlaikyti ir paimti savo globon. Tačiau ir šitų tarpe bus tokių, kuriuos palies baudžianti Dievo rūstybės ugnis. — (4) *Išeis ugnis...* Aiškintojų dauguma mato šitame teisme bausmę, kurią dėl kunigų ir parisiejų sukelto maišto Titas paskyrė visai tautai.

(5) *Tarp tautų...*: kad tautos išmoktų iš jos tikro dievobaimingumo

non ambulastis, et iudicia mea
non fecistis, et iuxta iudicia Gen-
tium, quae in circuitu vestro
sunt, non estis operati. [8] Ideo
haec dicit Dominus Deus: Ecce
ego ad te, et ipse ego faciam
in medio tui iudicia in oculis
Gentium, [9] et faciam in te quod
non feci, et quibus similia ultra
non faciam propter omnes abo-
minationes tuas. [10] Ideo patres
comedent filios in medio tui, et
filii comedent patres suos, et fa-
ciam in te iudicia, et ventilabo
universas reliquias tuas in om-
nem ventum. [11] Idcirco vivo ego,
dicit Dominus Deus: Nisi pro
eo quod sanctum meum violasti
in omnibus offensionibus tuis,
et in cunctis abominationibus
tuis: ego quoque confringam, et
non parcet oculus meus, et non
miserebor. [12] Tertia pars tui peste
morietur, et fame consumetur in
medio tui: et tertia pars tui in
gladio cadet in circuitu tuo: ter-
tiam vero partem tuam in om-
nem ventum dispergam, et gla-
dium evaginabo post eos. [13] Et
complebo furorem meum et re-
quiescere faciam indignationem
meam in eis, et consolabor: et
scient quia ego Dominus locutus
sum in zelo meo, cum imple-
vero indignationem meam in eis.
[14] Et dabo te in desertum, et in
opprobrium Gentibus, quae in
circuitu tuo sunt, in conspectu
omnis praetereuntis. [15] Et eris
opprobrium, et blasphemia, exem-
plum, et stupor in Gentibus,

vykinote mano nutarimų ir net
nesielgėte sulig teisėmis pago-
nių, kurie yra aplink jus, [8] todėl
Viešpats Dievas sako taip: Štai
aš ateinu prie tavęs, aš pats da-
rysiu tavo tarpe teismus tautų
akyse [9] ir darysiu tavyje, ko neesu
daręs ir nieko panašaus daugiau
nebedarysiu, dėl visų tavo nuo-
bodų. [10] Todėl tavyje tėvai ės
savo vaikus ir vaikai ės savo
tėvus; aš darysiu tau teismų ir
išvėtysiu visas tavo liekanas į
visus vėjus. [11] Todėl, kaip aš
gyvas, sako Viešpats Dievas, iš
tikrųjų, kadangi tu sutepei visais
savo nusikaltimais ir visomis savo
nuobodomis mano šventyklą, tai
ir aš naikinsių; mano akis nepa-
sigailės ir aš nebūsiu gailestin-
gas. [12] Vienas tavo trečdalis mirs
maru ir bus sunaikintas tavyje ba-
du; kitas tavo trečdalis kris aplink
tave nuo kalavijo; kitą gi tavo
trečdalį aš išsklaidysiu į visus vė-
jus ir ištrauksiu iš makščių pa-
skui juos kalaviją. [13] Taip aš pil-
nai įvykinsiu savo narsą, paten-
kinsiu jais savo užsidegimą, ir
iš to bus man džiaugsmo; jie
žinos, kad, aš Viešpats esu kal-
bėjęs savo rūstybėje, kai būsiu
patenkinęs jais savo užsidegimą.
[14] Aš paversiu tave tyruma ir pa-
darysiu iš tavęs pasityčiojimą
aplink tave esančioms tautoms
ir kiekvieno praeivio akyse. [15] Tu
būsi paniekos ir piktžodžiavimo
dalykas, įspėjimas ir pasibaisėji-
mas visoms aplink tave esan-
čioms tautoms, kai aš būsiu pa-

---

ir teisingo Dievo garbinimo (plg. 38, 12). — (9) *Darysiu tavyje...* Kadangi jie net įgimto įstatymo nesilaikė, kaip kad jo laikėsi ir pagonys (Jier.), ir taip jų piktumas peržengė visas ribas, tai taip pat ir bausmė turi būti lygi. Kaip ji pasireikš, pasakyta 10 eil. Plg. Kun. 26, 29 ir Atk. 28, 53. — (12) *Mirs maru...* Plg. Plg. Jer. 14, 12 ir k. — (13) *Iš to:* iš keršto. — (14) *Tave:* Jeruzalę. — (15) *Įspėjimas...* Tautos turi išmokti, kad Dievas nepalieka nusikaltimo nenubausto.

quae in circuitu tuo sunt, cum fecero in te iudicia in furore, et in indignatione, et in increpationibus irae. [16] Ego Dominus locutus sum: Quando misero sagittas famis pessimas in eos: quae erunt mortiferae, et quas mittam ut disperdam vos: et famem congregabo super vos, et conteram in vobis baculum panis. [17] Et immittam in vos famem, et bestias pessimas usque ad internecionem: et pestilentia, et sanguis transibunt per te, et gladium inducam super te ego Dominus locutus sum.

daręs tau teismą narse, užsidegime ir baudžiančioje rūstybėje. [16] Aš, Viešpats, tai kalbėjau. Kai aš siųsiu prieš juos pikčiausias bado vilyčias, kurios bus mirtingos ir kurias aš siųsiu jums išsklaidyti, kai aš sukrausiu ant jūsų badą, tai aš sulaužysiu jumyse duonos ramstį. [17] Aš siųsiu prieš jus badą ir pikčiausius žvėris, iki jūs būsite sunaikinti; maras ir kraujas pereis per tave, ir aš užvesiu ant tavęs kalaviją. Aš, Viešpats, tai kalbėjau.

b) Žodžiais paskelbtos pranašystės dėl žydų stabmeldystės.

Caput VI. [1] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis pone faciem tuam ad montes Israel, et prophetabis ad eos, [3] et dices: Montes Israel audite verbum Domini Dei: Haec dicit Dominus Deus montibus, et collibus, rupibus, et vallibus: Ecce ego inducam super vos gladium, et disperdam excelsa vestra, [4] et demoliar aras vestras, et confringentur simulachra vestra: et deiiciam interfectos vestros ante idola vestra. [5] Et dabo cadavera filiorum Israel ante faciem simulachrorum vestrorum: et dispergam ossa vestra circum aras vestras [6] in omnibus habitationibus vestris. Urbes desertae erunt, et excelsa demolientur, et dissipabuntur: et interibunt

6 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Izraėlio kalnus, pranašauk prieš juos [3] ir sakyk: Izraėlio kalnai, klausykitės Viešpaties žodžio: Štai ką Viešpats Dievas sako kalnams, kauburiams, uoloms ir slėniams. Štai aš užvesiu ant jūsų kalaviją, sunaikinsiu jūsų aukštumas, [4] nugriausiu jūsų altorius, ir jūsų stabai bus sutrupinti; aš pamesiu jūsų užmuštuosius ties jūsų dievaičiais. [5] Aš pamesiu Izraėlio vaikų lavonus ties jūsų stabais ir išbarstysiu jūsų kaulus aplink jūsų aukurus [6] visose jūsų gyvenamose vietose. Miestai bus tušti, aukštumos išardytos ir sunaikintos; jūsų aukurai bus su-

---

6, 1—7, 27. Dėl gyventojų stabmeldystės Jūdo šalis bus visa sunaikinta (6, 1-14); tas sunaikinimas yra neišvengiamas dėl nusikaltimų daugybės (7, 1-27).

(6, 2) *Izraėlio kalnus.* Pranašas buvo Kaldėjos krašte, kurs yra žemas; su juo palyginta Palestina yra tikrai kalnų kraštas. — (3) *Ir sakyk...* Plg. 36, 2. 3. — (4) *Bus sutrupinti.*

arae vestrae, et confringentur: et
cessabunt idola vestra, et con-
terentur delubra vestra, et dele-
buntur opera vestra. 7 Et cadet
interfectus in medio vestri: et
scietis quia ego sum Dominus.
8 Et relinquam in vobis eos,
qui fugerint gladium in Gentibus,
cum dispersero vos in terris. 9 Et
recordabuntur mei liberati vestri
in Gentibus, ad quas captivi
ducti sunt: quia contrivi cor eo-
rum fornicans, et recedens a me;
et oculos eorum fornicantes post
idola sua: et displicebunt sibi-
met super malis quae fecerunt in
universis abominationibus suis.
10 Et scient quia ego Dominus non
frustra locutus sum ut facerem
eis malum hoc.

11 Haec dicit Dominus Deus
Percute manum tuam, et allide
pedem tuum, et dic: Heu, ad
omnes abominationes malorum
domus Israel: quia gladio, fame,
et peste ruituri sunt. 12 Qui lon-
ge est, peste morietur: qui au-
tem prope, gladio corruet: et
qui relictus fuerit, et obsessus,
fame morietur: et complebo in-
dignationem meam in eis. 13 Et
scietis quia ego Dominus, cum
fuerint interfecti vestri in medio
idolorum vestrorum in circuitu
ararum vestrarum, in omni colle
excelso, et in cunctis summita-
tibus montium, et subtus omne
lignum nemorosum, et subtus
universam quercum frondosam,
locum ubi accenderunt thura re-

naikinti ir sulaužyti; jūsų stabai
žus, jūsų šventyklos bus nu-
griautos ir jūsų padarai bus su-
naikinti. 7 Užmuštieji kris jūsų tar-
pe, ir jūs žinosite, kad aš Vieš-
pats.
8 Aš paliksiu tautų tarpe tulus
iš jūsų, kurie ištruks nuo kala-
vijo, kai būsiu išsklaidęs jus ša-
lyse. 9 Tuomet jūsų ištrūkusieji
atsimins mane tarp tautų, į ku-
rias jie belaisviai yra nuvesti,
nes aš būsiu sutrynęs jų palei-
stuvingą ir nuo manęs atstoju-
sią širdį ir jų akis, paleistuvingai
sekusias savo stabus; jie patys
sau nebepatiks dėl piktenybių,
kurias jie yra padarę visais savo
pasibjaurėtinais darbais. 10 Jie pa-
žins, kad aš, Viešpats, ne veltui
esu kalbėjęs, padarysiąs jiems tą
nelaimę.
11 Štai ką sako Viešpats Die-
vas: Suduok sau į ranką ir tryp-
telėk savo koja ir sakyk: Deja
visoms pasibjaurėtinoms Izraėlio
namų piktenybėms, nes jos turi
žūti kalaviju, badu ir maru. 12 Kas
toli, tas maru numirs; kas gi
arti, tas kris ištiktas kalavijo; kas
bus išlikęs ir apgultas, mirs ba-
du, nes aš pilnai įvykinsiu juose
savo užsidegimą. 13 Jūs žinosite,
kad aš Viešpats, kai jūsų užmu-
štieji bus tarp jūsų stabų ap-
link jūsų aukurus, kiekviename
aukštame kauburyje, visose kal-
nų viršūnėse, po kiekvienu ža-
liuojančiu medžiu, po kiekvienu
šakotu ąžuolu, ten, kur jie degino
visiems savo stabams kvepinčių
smilkalų. 14 Aš ištiesiu ant jų sa-

Taip visiems paaiškės jų silpnumas.
(9) *Atsimins mane.* Toks bus Die-
vo siųstųjų bausmių vaisius. —
(10) *Ne veltui...* Anot šv. Jieron.: ir
kad aš ne veltui esu grąsęs.

(11) *Suduok...*: parodyk šitais
nustebimo ženklais, kaip didelė yra
nuodėmė (Jier.). — (14) *Aš ištiesiu...*:
kaip kitados prieš tautos nepriete-
lius (Iš. 3, 20 ir k.). Dievas ypatingu

dolentia universis idolis suis.
14 Et extendam manum meam
super eos: et faciam terram de-
solatam, et destitutam a deserto
Deblatha in omnibus habitatio-
nibus eorum: et scient quia ego
Dominus.

Caput VII. 1 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: 2 Et
tu fili hominis, haec dicit Domi-
nus Deus terrae Israel: Finis ve-
nit finis super quattuor plagas
terrae. 3 Nunc finis super te, et
immittam furorem meum in te:
et iudicabo te iuxta vias tuas:
et ponam contra te omnes abo-
minationes tuas. 4 Et non parcet
culus meus super te, et non
miserebor: sed vias tuas ponam
super te, et abominationes tuae
in medio tui erunt: et scietis
quia ego Dominus. 5 Haec dicit
Dominus Deus: Afflictio una,
afflictio ecce venit. 6 finis venit
venit finis, evigilavit adversum
te: ecce venit. 7 Venit contritio
super te, qui habitas in terra:
venit tempus, prope est dies oc-
cisionis, et non gloriae montium.
8 Nunc de propinquo effundam
iram meam super te, et com-
plebo furorem meum in te: et
iudicabo te iuxta vias tuas, et
imponam tibi omnia scelera tua:
9 Et non parcet oculus meus,
nec miserebor, sed vias tuas
imponam tibi, et abominationes
tuae in medio tui erunt: et scie-
tis quia ego sum Dominus per-

vo ranką ir padarysiu, kad šalis
būtų apleista ir tuščia, pradedant
Deblatos tyrumą, visose jų gy-
venamose vietose; ir jie žinos,
kad aš Viešpats.

7 perskyrimas. 1 Man buvo
suteiktas Viešpaties žodis ir pa-
sakyta: 2 Tu, o žmogaus sūnau!
Štai ką Viešpats Dievas sako
Izraėlio šaliai: Ateina galas, ga-
las ateina keturiems šalies kraš-
tams. 3 Dabar ateina galas tau,
ir aš paleisiu prieš tave savo
narsą; aš teisiu tave, žiūrėdamas
tavo kelių, ir statysiu prieš tave
visus tavo pasibjaurėtinus darbus.
4 Mano akis nepasigailės tavęs
ir aš nebūsiu gailestingas; aš dė-
siu ant tavęs tavo kelius, ir tavo
nuobodos bus tavyje; ir jūs žino-
site, kad aš Viešpats. 5 Viešpats
Dievas sako taip: Vienas plaki-
mas, štai plakimas ateina. 6 Ateina
galas, galas ateina; jis pabudo
prieš tave, štai jis ateina. 7 Ateina
sunaikinimas tau, šalies gyven-
tojau; ateina metas, arti yra už-
mušimo diena, ne džiugavimo
kalnuose. 8 Dabar greitu laiku aš
išliesiu ant tavęs savo rūstybę ir
pilnai įvykinsiu tavyje savo narsą;
aš teisiu tave, žiūrėdamas tavo
kelių ir uždėsiu tau visas tavo
piktadarybes. 9 Mano akis nepa-
sigailės ir aš nebūsiu gailestin-
gas; bet aš dėsiu ant tavęs tavo
kelius, ir tavo nuobodos bus ta-

būdu rodys savo baudžiančią jėgą. — *Pradedant...* Ebr. t.: nuo tyrumos iki Riblai, t. y. nuo pietų iki šiaurei (Jier.).

(7, 2) *Izraėlio.* Tai bendresnis žydų gyvenamo krašto pavadinimas, nors čia turima omenyje tik Jūdo šalis. — (5) *Vienas plakimas.* Tas vienas plakimas yra taip didelis, jog kito nė nereikia, kad karalystė būtų sunaikinta (plg. 1 Kar. 26, 8) — (7) *Ateina...* Plg. Jer. 3, 23. — (8) *Dabar...* Jei skaityti nuo penktų Jekonijo išvedimo metų iki devintų Sedekijo viešpatavimo metų, kuriais Nebukadnecaras apgulė Jeruzalę, tai

cutiens. 10 Ecce dies, ecce venit:
egressa est contritio, floruit vir-
ga, germinavit superbia: 11 Iniqui-
tas surrexit in virga impietatis:
non ex eis, et non ex populo,
neque ex sonitu eorum: et non
erit requies in eis. 12 Venit tem-
pus, appropinquavit dies: qui
emit, non laetetur: et qui vendit,
non lugeat: quia ira super om-
nem populum eius. 13 Quia qui
vendit, ad id, quod vendidit, non
revertetur, et adhuc in viventi-
bus vita eorum. Visio enim ad
omnem multitudinem eius non
regredietur: et vir in iniquitate
vitae suae non confortabitur.

14 Canite tuba, praeparentur
omnes, et non est qui vadat ad
praelium: ira enim mea super
universum populum eius. 15 Gla-
dius foris: et pestis, et fames
intrinsecus: qui in agro est, gla-
dio morietur: et qui in civitate,
pestilentia, et fame devorabuntur.
16 Et salvabuntur qui fugerint ex
eis: et erunt in montibus quasi
columbae convallium omnes tre-
pidi, unusquisque in iniquitate
sua. 17 Omnes manus dissol-
ventur, et omnia genua fluent

vyje; jūs žinosite, kad aš Vieš-
pats, kurs plaku. 10 Štai diena,
štai ji ateina; iškilo sunaikinimas,
pražydo rykštė, puikybė išleido
diegus. 11 Neteisybė išaugo į be-
dievystės rykštę. Nieko iš jų ne-
lieka, nieko iš tautos, nieko iš jų
ūžesio, ir nebus juose atilsio.
12 Atėjo metas, diena prisiartino.
Kas perka, tenesidžiaugia, ir kas
parduoda, teneliūdi, nes rūstybė
ateina visai jo tautai. 13 Nes par-
davėjas nebegrįš prie to, ką jis
yra pardavęs, nors jų gyvybė dar
ir tebebūtų tarp gyvųjų; nes ir
pranašystė prieš visą jo daugybę
nebus atgal atsiimta, ir žmogus
neįsigys stiprybės savo gyveni-
mo neteisybe.
14 Trimituokite trimitu; tegul
visi prisirengia; bet nėra, kas eitų
į kovą, nes mano rūstybė visai
jo tautai. 15 Kalavijas lauke, ma-
ras ir badas viduje. Kas yra lau-
kuose mirs nuo kalavijo, ir ku-
rie yra mieste, bus maro ir bado
praryti. 16 Ir jei jų pabėgėliai iš-
sigelbėtų, tai jie bus kalnuose
lyg slėnių karveliai, visi drebė-
dami kiekvienas dėl savo netei-
sybės. 17 Visos rankos nusileis,
ir visi keliai patiš kaip vanduo.
18 Jie susijuos ašutinėmis, ir iš-

---

tuodu įvykiu skiria vieną nuo kito pilni treji metai. — **(10)** *Iškilo...* Bausmė ir kerštas jau prirengti ir greitai ateina. Nelaimė pradžioje lyg kad dygsta ir kaip augalas kyla aukštyn, paskui jau virsta žydinčia rykšte. Rykštė žydams turėjo būti kaldėjiečiai, kuriais Dievas naudojosi savo tautai plakti. Gal tie patys kaldėjiečiai vadinami ir diegus išleidusia puikybe. — **(11)** *Neteisybė...* Babėlės karalius buvo Dievo rykštė žydų bedievystei nubausti. — *Nieko iš jų...* Nė vienas jų nelieka be bausmės, nieko nelieka iš jų daugybės ir iš jų pasididžiavimų; jiems skiriama amžina nelaisvė. — *Ir nebus...* Ebr. t.: ir nebėra juose nieko kilnaus. — **(12)** *Kas perka...* Pirkėjas paprastai džiaugiasi, pardavėjas jaučiasi nuliūdęs. Kadangi tačiau nelaisvė čiapat, tai pirkti ir parduoti lygiai tuščias dalykas (Jier.). Pirkimas čia turimas omenyje tas, kurs minimas Kun. 25, 25. — **(13)** *Nebegrįš...*: 50 metų jubiliejui atėjus, kaip sakoma Kun. 25, 14... 27. 28. — *Nebus atgal atsiimta.* Priešingai, ji bus pilnai įvykinta.

(14) *Trimituokite...* Ironiškas paraginimas. — **(15)** *Kalavijas...* Vz. auk. 5, 12. — **(17)** *Kėliai...* Susilpnė-

aquis. 18 Et accingent se cili-
ciis, et operiet eos formido,
et in omni facie confusio, et in
universis capitibus eorum calvi-
tium. 19 Argentum eorum foras
proiicietur, et aurum eorum in
sterquilinium erit. Argentum eo-
rum, et aurum eorum non vale-
bit liberare eos in die furoris
Domini. Animam suam non sa-
turabunt, et ventres eorum non
implebuntur: quia scandalum ini-
quitatis eorum factum est. 20 Et
ornamentum monilium suorum
in superbiam posuerunt, et ima-
gines abominationum suarum,
et simulachrorum fecerunt ex eo:
propter hoc dedi eis illud in
immunditiam: 21 et dabo illud in
manus alienorum ad diripiendum,
et impiis terrae in praedam, et
contaminabunt illud. 22 Et aver-
tam faciem meam ab eis, et vio-
labunt arcanum meum: et introi-
bunt in illud emissarii, et con-
taminabunt illud.

23 Fac conclusionem: quoniam
terra plena est iudicio sangui-
num, et civitas plena iniquitate.
24 Et adducam pessimos de Gen-
tibus, et possidebunt domos eo-
rum, et quiescere faciam super-
biam potentium, et possidebunt
sanctuaria eorum. 25 Angustia su-
perveniente, requirent pacem, et
non erit. 26 Conturbatio super con-
turbationem veniet, et auditus
super auditum: et quaerent visio-

gąstis apsiaus juos; visuose vei-
duose bus sugėdinimo ir ant
visų jų galvų plikės. 19 Jų sida-
bras bus laukan išmestas, ir jų
auksas bus laikomas mėšlu; jų
sidabras ir jų auksas neįstengs
išgelbėti jų Viešpaties narso die-
ną. Jais jie negalės pasotinti savo
sielos ir pripildyti savo pilvų;
nes tai pasidarė jiems papiktini-
mas nusikaltimui. 20 Savo perlų
papuošalu jie naudojosi puiky-
bei; iš jo jie darė savo nuobodų
ir stabų paveikslus; todėl aš pa-
verčiau jį jiems nešvarumu 21 ir
duosiu jį svetimųjų rankoms plė-
šti ir žemės bedieviams grobti,
ir šitie suteps jį. 22 Aš nugręšiu
nuo jų savo veidą, ir jie suteps
mano slėpynę; plėšikai įeis į ją
ir suteps ją.

23 Daryk grandinę, nes žemė
pilna kruvino nusikaltimo ir mie-
stas pilnas neteisybės. 24 Aš at-
vesiu pikčiausius iš tautų, ir tie
paveldės jų namus; aš sustab-
dysiu galiūnų puikybę, ir anie
paveldės jų šventyklas. 25 Ateinant
suspaudimui, jie ieškos ramybės,
bet jos nebus. 26 Ateis išgąstis
ant išgąsčio ir gandas ant gando.
Jie reikalaus iš pranašų regėjimų,
tačiau kunigas bus netekęs įsta-

---

jimas pasireiškia kėlių linkimu, tarsi jų patižimu. — (19) *Išmestas.* Anot ebr. t.: jų pačių išmestas. — *Papiktinimas...:* priežastis nusikalsti. Plg. Pat. 11 4; Ekli. 5, 10; Sof. 1, 18. — (20) *Paverčiau jį...* Ką išrinktoji tauta turi, tai yra iš tikrųjų Dievui pašvęsta, yra Dievo nuosavybė. Tų dalykų atidavimas dievaičiams turėjo sužadinti didžiausią Dievo rūstybę. — (21) *Ir žemės bedieviams:* stabų tarnautojams. — (22) *Nugręšiu.* Jie neverti, kad aš į juos pažvelgčiau.

(23) *Grandinę.* Ji bus ženklas, kad jie turi būti sugauti ir surišti, nes miestas yra pilnas didžiausių neteisybių. — (24) *Sustabdysiu...* Plg. 5 Moz.. 28, 50. — *Jų šventyklas:* kuriomis jie veltui pasitikėjo. —

nem de propheta, et lex peribit a sacerdote, et consilium a senioribus. [27] Rex lugebit, et princeps induetur moerore, et manus populi terrae conturbabuntur. Secundum viam eorum faciam eis, et secundum iudicia eorum iudicabo eos: et scient quia ego Dominus.

tymo ir vyresnieji patarimo. [27] Karalius gedės, kunigaikštis apsivilks liūdesiu ir šalies tautos rankos drebės. Aš padarysiu jiems taip, kaip jie elgėsi, ir teisiu juos taip, kaip jie teisė; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

e) Viešpats regėjimais apreiškia pranašui Jeruzalės gyventojų nusikaltimus ir bausmes.

Caput VIII. [1] Et factum est in anno sexto, in sexto mense, in quinta mensis: ego sedebam in domo mea, et senes Iuda sedebant coram me, et cecidit ibi super me manus Domini Dei. [2] Et vidi, et ecce similitudo quasi aspectus ignis: ab aspectu lumborum eius, et deorsum, ignis: et a lumbis eius, et sursum, quasi aspectus splendoris, ut visio electri. [3] Et emissa similitudo manus apprehendit me in cincinno capitis mei: et elevavit me Spiritus inter terram, et caelum: et adduxit me in Ierusalem in visione Dei, iuxta ostium interius, quod respiciebat ad Aquilonem,

8 perskyrimas. [1] Tai atsitiko šeštais metais šeštamė mėnesyje penktą jo dieną. Aš sėdėjau savo namuose, ir Jūdo vyresnieji sėdėjo ties manim; tenai atėjo ant manęs Viešpaties Dievo ranka. [2] Aš žiūrėjau, ir štai tarsi ugnies išvaizdos pavidalas; pradedant jo strėnomis ir žemyn buvo lyg kad ugnis, o nuo jo strėnų aukštyn buvo lyg žėrinčio skaistvario blizgėjimas. [3] Ištiestos rankos pavidalas nutvėrė mane už mano galvos plaukų, Dvasia pakėlė mane tarp žemės ir dangaus ir Dievo regėjime atnešė mane į Jeruzalę, prie vidaus vartų, kurie yra šiaurės šone, kame

---

(27) *Karalius...* Visi luomai nebežinos kaip gelbėtis. Visi bus nubausti, kaip kas užsipelnė.

8, 1—11, 25. Regėjime pranašas mato stabmeldyste sutepamą Jeruzalę (8, 1-18) ir jos nubaudimą išžudymu visų, kurie nepažymėti ženklu thau (9, 1-11), ir ugnies papylimu ant miesto (10, 1-7); toliau mato Dievo garbės pasitraukimą nuo bažnyčios slenksčio (10, 8-22), pranašauja ypatingą bausmę didžiūnams (11, 1-13) ir skelbia paguodos žodžius Izraėlio liekanoms (11, 14-25).

(8, 1) *Atsitiko šeštais...:* metams ir šešiems mėnesiams praslinkus po pašaukimo eiti pranašo pareigas. — (2) *Pavidalas:* žmogaus pavidalas. — (3) *Nutvėrė mane:* regėjime (Efr. Jier. Teodor.). — *Prie vidaus vartų.* Aplink bažnyčią buvo platus kunigų šventorius; aplink jį bent kiek žemiau buvo kitas, izraėlitų šventorius. Iš šito žemesniojo į aukštesnįjį šventorių buvo treji vartai, šiaurės, rytų ir pietų šonuose. Čia kalbama apie tuos vartus, kurie buvo šiaurės šone tarp abiejų šventorių. — *Pavydo stabas.* Aiškintojų dauguma su šv. Jieronimu mano, kad tai turėjo būti Baalo stabas, kurį karalius Manasas buvo pastatydinęs bažnyčioje (4 Kar. 21, 7; 2 Kron. 33, 7). Jozijas, tiesa, buvo jį sunaikinęs (2 Kron.

ubi erat statutum idolum zeli ad
provocandam aemulationen. [4] Et
ecce ibi gloria Dei Israel secundum visionem, quam videram in
campo. [5] Et dixit ad me: Fili hominis, leva oculos tuos ad viam Aquilonis. Et levavi oculos meos ad viam Aquilonis: et ecce ab Aquilone portae altaris idolum zeli in ipso introitu.
[6] Et dixit
ad me: Fili hominis, putasne, vides tu quid isti faciunt, abominationes magnas, quas domus Israel facit hic, ut procul recedam a sanctuario meo? et adhuc conversus videbis abominationes maiores.

[7] Et introduxit me ad ostium
atrii: et vidi, et ecce foramen unum in pariete.
[8] Et dixit ad
me: Fili hominis fode parietem. Et cum fodissem parietem, apparuit ostium unum.
[9] Et dixit
ad me: Ingredere, et vide abominationes pessimas, quas isti
faciunt hic.
[10] Et ingressus vidi,
et ecce omnis similitudo reptilium, et animalium, abominatio, et universa idola domus Israel depicta erant in pariete in circuitu per totum.
[11] Et septuaginta viri de senioribus domus

buvo pastatytas pavydo stabas
pavydui sužadinti.
[4] Štai tenai
buvo Izraėlio Dievo garbė, visai kaip tas regėjimas, kurį aš buvau matęs lygumoje.
[5] Jis man tarė:
Žmogaus sūnau, pakelk savo akis į šiaurės kelią. Tuomet aš pakėliau savo akis į šiaurės kelią; ir štai į šiaurę nuo altoriaus durų prie pat angos buvo pavydo stabas.
[6] Jis man kalbėjo:
Žmogaus sūnau, tu juk matai, ką šitie daro, tas dideles nuobodas, kurias Izraėlio namai čia daro, kad aš toli pasitraukčiau nuo savo šventyklos, bet toliau tu matysi dar didesnių nuobodų.

[7] Tuomet jis atvedė mane prie
prieangio durų; aš žiūrėjau, ir
štai sienoje buvo skylė.
[8] Jis man
tarė: Žmogaus sūnau, laužk sieną. Man pralaužus sieną, pasirodė vienos durys.
[9] Jis man tarė.
Įeik ir matyk pikčiausias nuobodas, kurias šitie čia daro.
[10] Įėjęs
aš žiūrėjau, ir štai čia buvo visokių panašumų slankiojančių gyvių ir gyvulių, nuobodų ir visokių Izraėlio namų stabų, nupieštų visur aplinkui ant sienos.
[11] O septynios dešimtys vyrų iš
Izraėlio namų vyresniųjų su Je-

34, 4), bet jo įpėdiniai buvo vėl jį pastatę. Plg. Dan. 14, 35. — (4) *Buvo Izraėlio garbė.* Iš Dievo garbės pasirodymo bažnyčioje pranašas turi suprasti, kaip labai šita vieta yra šventa ir kaip labai ji dabar sutepta. — (5) *Nuo altoriaus durų:* tų pačių durų, kurios paminėtos 3 e.; pro jas buvo einama tiesiog prie deginamųjų aukų altoriaus; stabas stovėjo antrame šventoriuje, bet arti durų į pirmąjį, taip kad jį galėjo matyti visuomet kunigai ir šiaip jau žydai, kurie neįeidavo į kunigų šventorių. — (6) *Kad aš toli...* Iš įstatymo žydai turėjo žinoti, kad jų atpuolimo nuo Dievo pasėka bus jųjų apleidimas.

(7) *Prie prieangio durų.* Kalbama vėl apie tas pat duris; kadangi tačiau pranašas visą mato regėjime, tai čia yra daugiau vaizdų negu tikrenybės. Skylė minima tuo tikslu, kad Ezekiėlis žinotų, kurioje vietoje reikia laužti, kad pamatytų ir galėtų paskelbti slepiamus, ne visiems žinomus dalykus, nes daugelis žydų su savo stabmeldystės apeigomis slėpėsi nuo kitų. — (10) *Slankiojančių ir gyvulių.* Tai buvo ypač Aigipto dievaičių vaizdai; juos garbino tie žydai, kurie laukė pagalbos iš Aigipto. — (11) *Septynios...:* kaipo visos tautos atstovai. Iš kitur neži-

Israel, et Iezonias filius Saphan
stabat in medio eorum, stantium
ante picturas: et unusquisque habebat
thuribulum in manu sua:
et vapor nebulae de thure consurgebat.
12 Et dixit ad me: Certe
vides fili hominis quae seniores
domus Israel faciunt in tenebris,
unusquisque in abscondito cubiculi
sui: dicunt enim: Non videt
Dominus nos, dereliquit Dominus
terram. 13 Et dixit ad me:
Adhuc conversus videbis abominationes
maiores, quas isti faciunt.

14 Et introduxit me per ostium
portae domus Domini, quod
respiciebat ad Aquilonem: et ecce
ibi mulieres sedebant plangentes
Adonidem. 15 Et dixit ad me:
Certe vidisti fili hominis: adhuc
conversus videbis abominationes
maiores his. 16 Et introduxit me
in atrium domus Domini interius:
et ecce in ostio templi Domini
inter vestibulum et altare,
quasi vigintiquinque viri dorsa
habentes contra templum Domini,
et facies ad Orientem: et
adorabant ad ortum Solis. 17 Et
dixit ad me: Certe vidisti fili hominis:
numquid leve est hoc domui
Iuda ut facerent abominationes
istas, quas fecerunt hic:

zonijo sūnumi Safanu viduryje
stovėjo ties piešiniais. Kiekvienas
turėjo savo rankoje smilkytuvą,
ir smilkalų debesėlio kvapas kilo
aukštyn. 12 Tuomet jis man tarė:
Žmogaus sūnau, tu juk matai,
ką Izraėlio namų vyresnieji daro
tamsoje, kiekvienas savo kambario
patamsyje; nes jie sako:
Viešpats mūsų nemato; Viešpats
paliko šalį. 13 Jis man tarė: Toliau
tu matysi dar didesnių nuobodų,
kurias šitie daro.

14 Jis įvedė mane pro Viešpaties
namų vartų angą, kuri yra
šiaurės šone, ir štai tenai sėdėjo
moterys, raudančios Adonio. 15 Jis
man tarė: Žmogaus sūnau, tu
juk matai; toliau tu matysi nuobodų
dar didesnių už šitas. 16 Jis
įvedė mane į Viešpaties namų
vidaus šventorių, ir štai prie Viešpaties
bažnyčios angos tarp prieangio
ir altoriaus apie dvidešimt
penkis vyrus buvo nugaromis
atsigręžę į Viešpaties bažnyčią ir
veidais į rytus; jie garbino saulėtekių
linkon. 17 Jis man tarė: Tu
juk matei, žmogaus sūnau? argi
Jūdo namams dar maža daryti
šitas nuobodas, kurias jie čia
daro, kad jie pripildė taip

---

nomas Jezonijas gal buvo Aigipto šalininkų vadas. — (12) *Kambario patamsyje.* Anot ebr. t.: paveikslų kambaryje. Viešai pasiduoti stabmeldystei nebuvo galima dėl gana griežto karaliaus Jozijo draudimo. — *Viešpats paliko...*: Jahve nebegina šitos šalies, tai mes turime ieškoti pagalbos pas kitus dievus. Plg. 2 Kron. 28, 23.

(14) *Vartų:* pro kuriuos iš miesto buvo įeinama į pirmąjį, žemutinį šventorių. — *Adonio.* Ebr. ir syr. Tammus. Šv. Jieron. laikė jį lygiu penik. ir graikų dievaičiui Adoniui. — (16) *Vidaus:* kunigų; tas šventorius buvo prie pat bažnyčios (3 Kar. 6, 3). — *Prie Viešpaties bažnyčios:* prie rūmo, kuriame buvo šventoji ir švenčiausioji bažnyčios dalis. Tas rūmas turėjo nedidelį prieangį. Netoli nuo jo šventoriuje buvo deginamųjų aukų altorius. Nugaras atgręžę bažnyčios rūmui 24 kunigų šeimynų vyresnieji ir vyriausias kunigas reiškė savo pagarbą užtekančiai saulei; taip drauge buvo garbinamas ir Baalas. Pas Joėlį 2, 17 toje pat vietoje kunigai daro atgailą. — (17) *Laiko šaką...* Apie kokį pagonių įprotį

quia replentes terram iniquitate
conversi sunt ad irritandum me?
et ecce applicant ramum ad na-
res suas. [18] Ergo et ego faciam
in furore: non parcet oculus me-
us, nec miserebor: et cum cla-
maverint ad aures meas voce
magna, non exaudiam eos.

Caput IX. [1] Et clamavit in
auribus meis voce magna, di-
cens: Appropinquaverunt visita-
tiones urbis, et unusquisque vas
interfectionis habet in manu sua.
[2] Et ecce sex viri veniebant de
via portae superioris, quae re-
spicit ad Aquilonem: et unius-
cuiusque vas interitus in manu
eius: vir quoque unus in medio
eorum vestitus erat lineis, et at-
ramentarium scriptoris ad renes
eius: et ingressi sunt, et stete-
runt iuxta altare aereum: [3] Et glo-
ria Domini Israel assumpta est
de cherub, quae erat super eum
ad limen domus: et vocavit vi-
rum, qui indutus erat lineis, et
atramentarium scriptoris habebat
in lumbis suis. [4] Et dixit Domi-
nus ad eum: Transi per mediam
civitatem in medio Ierusalem: et
signa thau super frontes viro-
rum gementium, et dolentium su-
per cunctis abominationibus, quae
fiunt in medio eius. [5] Et illis di-
xit, audiente me: Transite per

pat šalį neteisybės ir vėl mane
erzino? ir štai jie laiko šaką prie
savo nosų. [18] Ir aš tat elgsiuos
narsingai; mano akis nepasigai-
lės ir aš nebūsiu gailestingas;
nors jie dideliu balsu šauks į
mano ausis, aš neišklausysiu jų.

9 perskyrimas. [1] Po to jis
šaukė man girdint dideliu balsu
tardamas: Miesto lankymai artė-
ja, ir kiekvienas laiko savo ran-
koje žudymo įrankį. [2] Ir štai šeši
vyrai ėjo keliu nuo aukštesniųjų
vartų, kurie yra šiaurės šone, ir
kiekvienas turėjo savo rankoje
žudymo įrankį; jų viduryje vie-
nas vyras buvo apsivilkęs dro-
biniais, su rašomaisiais prietai-
sais pajuostyje; jie įėjo ir su-
stojo prie varinio altoriaus. [3] Iz-
raėlio Viešpaties garbė pakilo
nuo kerubo, ant kurio ji buvo,
prie namų slenksčio ir pašaukė
vyrą apsivilkusį drobiniais ir tu-
rėjusį pajuostyje rašomąjį prie-
taisą. [4] Viešpats jam tarė: Pereik
miestą išilgai, Jeruzalės viduriu
ir parašyk *Thau* kaktose tų vyrų,
kurie dūsauja ir dejuoja dėl visų
jame įvykstančių nuobodų. [5] Ki-
tiems, man girdint, jis tarė: Ei-

---

pranašas kalba šitoje vietoje, susekti negalima. — (18) *Elgsiuos...*: kad bent skaudžiausios nelaimės priverstų juos suprasti piktus jų darbus.

(9, 1) *Jis:* Viešpats. — *Dideliu balsu:* taip parodydamas didelę rūstybę. — *Miesto lankymai...* Daugelis dabar ebr. t. verčia šiaip: eikite šen jūs, miesto sargai, ir tegul kiekvienas turi savo rankoje savo žudymo įrankį. — (2) *Šeši vyrai:* angelai. Jie šeši, nes 6 eil. užmuštinieji pavadinti šešiais vardais. Jie ateina iš šiaurės, nes visos nelaimės eina iš šiaurės. Iš žemesniojo šventoriaus pro vartus šiaurės šone jie įeina į vidaus šventorių ir sustoja prie deginamųjų aukų altoriaus. — *Drobiniais.* Plg. Apr. 16, 5. — (3) *Pakilo:* lyg norėdama pasitraukti. — (4) *Thau.* Šita raidė senovėje pas penikijiečius, aramiečius ir kitas rytų tautas turėjo kryžiaus išvaizdą. Taigi Viešpaties išminties sumanymu žymę, kuri turėjo apsaugoti nuo nužudymo, buvo pasirinktas kryžiaus ženklas; jis tiko juo labiau, kad šitas Jeruzalės sugriovimas bu-

civitatem sequentes eum, et per-
cutite: non parcat oculus vester,
neque misereamini. [6] Senem, ado-
lescentulum, et virginem, parvu-
lum, et mulieres interficite usque
ad internecionem: omnem autem,
super quem videritis thau, ne
occidatis, et a sanctuario meo
incipite. Coeperunt ergo a viris
senioribus, qui erant ante faciem
domus. [7] Et dixit ad eos: Con-
taminate domum, et implete atria
interfectis: egredimini. Et egressi
sunt, et percutiebant eos, qui
erant in civitate. [8] Et caede com-
pleta, remansi ego: ruique super
faciem meam, et clamans aio:
Heu, heu, heu Domine Deus:
ergone disperdes omnes reliquias
Israel, effundens furorem tuum
super Ierusalem? [9] Et dixit ad
me: Iniquitas domus Israel, et
Iuda, magna est nimis valde,
et repleta est terra sanguini-
bus, et civitas repleta est aver-
sione: dixerunt enim: Dere-
liquit Dominus terram, et Do-
minus non videt. [10] Igitur et me-
us non parcet oculus, neque
miserebor: viam eorum super
caput eorum reddam. [11] Et ecce
vir, qui erat indutus lineis, qui
habebat atramentarium in dorso

kite per miestą paskui jį ir už-
mušinėkite; tegul jūsų akis ne-
pasigaili ir nebūkite gailestingi.
[6] Užmuškite ir nužudykite senį,
jaunikaitį ir mergaitę, kūdikį ir
moteris; visų gi tų, ant kurių
matysite *Thau*, neužmuškite, ir
pradėkite nuo mano šventyklos.
Taigi jie pradėjo nuo vyresniųjų,
kurie buvo ties namais. [7] Jis jiems
dar tarė: Sutepkite namus ir pa-
darykite šventorius pilnus už-
muštųjų! Išeikite! Jie išėjo ir už-
mušinėjo tuos, kurie buvo mieste.
[8] Žudymui pasibaigus, pasilikau
aš vienas. Aš parpuoliau ant savo
veido ir šaukdamas sakiau: Deja,
deja, deja, Viešpatie Dieve, ne-
jaugi tu sunaikinsi visas Izraėlio
liekanas, išliedamas savo narsą
ant Jeruzalės? [9] Jis man tarė:
Izraėlio ir Jūdo namų neteisybė
yra labai ir labai didelė, šalis
yra pilna kraujų ir miestas pilnas
atpuolimo, nes jie sako: Viešpats
paliko šalį ir Viešpats nemato.
[10] Taigi ir mano akis nepasigai-
lės, ir aš nebūsiu gailestingas;
jų elgesį aš grąžinsiu ant jų gal-
vų. [11] Ir štai tas vyras, kurs buvo
apsivilkęs drobiniais ir turėjo ra-
šomąjį prietaisą pajuostyje, pra-

vo figura kito jos sunaikinimo, kurį įvykino Titas ir iš kurio išsigelbėjo tik tie, kurie buvo pažymėti Kristaus kryžiaus ženklu. Plg. Iš. 12, 7; Apr. 7, 3. — (6) *Nuo mano šventyklos.* Plg. 8, 16. Teismas prasideda prie Dievo namų. Juo arčiau kas stovi Dievo, juo didesnės jis yra vertas bausmės, jei jis nuo jo nusigręžia ir pakrypsta į piktą. Šituo regėjimu griaunamas taip pat klaidingas nusikaltusių žydų pasitikėjimas šventykla. — *Vyresniųjų...* Kunigai, kurie pirmi nusikalto, turi pirmi būti nubausti. Todėl jie nė nebevadinami kunigais, tik vyresniaisiais, nes nustoję savo teokratinės vertės, jie neberanda sau prieglaudos net ir šventoje vietoje. — (7) *Sutepkite namus.* Savo bažnyčios Viešpats nebelaiko šventa, nes ji stabų daugybės sutepta. Lavono palietimas sutepdavo žmones, rakandus ir namus. — (8) *Aš vienas.* Kadangi šventoriuje buvo tik stabų garbintojai (8, 7-17), šitie gi visi buvo užmušti, tai pranašas yra vienas tarp užmuštųjų bedievių lavonų. Jis maldauja Dievą, kad pasigailėjimu sušvelnintų baudžiantį teismą. Taip pranašas užstoja Izraėlio namus lyg siena ir Viešpaties dieną kovoja gerą kovą (13, 5). — (9) *Jis man tarė:* Kadangi Viešpats mato pra-

suo, respondit verbum, dicens:
Feci sicut praecepisti mihi.

Caput X. [1] Et vidi, et ecce
in firmamento, quod erat super
caput cherubim, quasi lapis sap-
phirus, quasi species similitudinis
soli, apparuit super ea. [2] Et dixit
ad virum, qui indutus erat lineis,
et ait: Ingredere in medio rota-
rum, quae sunt subtus cherubim,
et imple manum tuam prunis
ignis, quae sunt inter cherubim,
et effunde super civitatem. In-
gressusque est in conspectu meo:
[3] cherubim autem stabant a dex-
tris domus cum ingrederetur
vir, et nubes implevit atrium in-
terius. [4] Et elevata est gloria Do-
mini desuper cherub ad limen
domus: et repleta est domus
nube, et atrium repletum est
splendore gloriae Domini. [5] Et
sonitus alarum cherubim audie-
batur usque ad atrium exterius,
quasi vox Dei omnipotentis lo-
quentis. [6] Cumque praecepisset
viro, qui indutus erat lineis, di-
cens: Sume ignem de medio
rotarum, quae sunt inter cheru-
bim: ingressus ille stetit iuxta
rotam. [7] Et extendit cherub ma-
num de medio cherubim ad ig-
nem, qui erat inter cherubim: et

nešė sakydamas: Padariau, kaip
man įsakei.

10 perskyrimas. [1] Aš žiū-
rėjau, ir štai skliausme, kurs buvo
viršuje kerubų galvos, pasirodė
ties jais lyg kad sapyro akmuo,
lyg kad sosto pavidalas. [2] Tuo-
met jis tarė drobiniais apsivilku-
šiam vyrui taip: Įeik tarp tekinių,
esančių po kerubais, ir imk pilną
saują žėrinčių anglių, esančių
tarp kerubų, ir paberk ant mie-
što. Ir jis įėjo mano akyse. [3] Ke-
rubai gi stovėjo dešiniame namų
šone, kai vyras įėjo, ir debesis
pripildė vidaus šventorių. [4] Vieš-
paties garbė pakilo nuo kerubo
prie namų slenksčio; namai pa-
sidarė pilni debesies, ir švento-
rius pasidarė pilnas Viešpaties
garbės blizgėjimo. [5] Kerubų spar-
nų ūžimas girdėjosi net iki išo-
riniam šventoriui lyg kad visa-
galio Dievo balsas, kai jis kalba.
[6] Taigi, kai jis buvo davęs įsa-
kymą drobiniais apsivilkusiam
vyrui, tardamas: Imk ugnies iš
tarpo tekinių, esančių tarp kerubų,
tasai įėjęs atsistojo prie tekinio.
[7] Ir kerubas ištiesė savo ranką
tarp kerubų prie ugnies, buvu-
sios tarp kerubų, paėmė jos ir
davė į rankas to, kurs buvo ap-

---

našą verkiantį savo tautos ir nustebusį Dievo rūstybės didumu, tai jis jam pasako savo teisingo nutarimo priežastis.

(10, 1) *Aš žiūrėjau.* Viešpaties garbė, kuri nuo bažnyčios šventoriaus buvo paskelbusi baudžiamąjį sprendimą, po to buvo sugrįžusi į savo sostą. Čia ji priima pranešimą apie sprendimo įvykinimą. — (2) *Paberk ant miesto.* Jeruzalė turėjo savo sienose Viešpaties garbę bažnyčioje; kadangi tas Dievo apsireiškimas buvo gyventojų paniekintas, tai Dievo garbės sostas virsta teismo krase, ir tas blizgėjimas, kuriuo buvo Dievo didenybė apsupta, duoda ugnies miestui sunaikinti. Taip nurodoma svarbiausia miesto sunaikinimo priežastis. — (3) *Dešiniame:* į pietus nuo bažnyčios rūmo. — (4) *Pilni debesies.* Debesis, kurs pripildo Dievo garbės apsireiškimo vietą, padaro tą apsireiškimą dar didingesnį ir sužadina matančiame daugiau pagarbos. — (6) *Esančių tarp kerubų.* Kerubai ant sandoros skrynios prie permaldavimo vietos buvo tarsi teikiamos malonės tarpininkai, čia jie, kaip po pirmųjų gimdytojų išvarymo iš rojaus, prisideda prie nubaudimo. Taip visos žydams suteiktosios ma-

sumpsit, et dedit in manus eius.
qui indutus erat lineis: qui ac-
cipiens egressus est.
8 Et apparuit in cherubim si-
militudo manus hominis subtus
pennas eorum. 9 Et vidi, et ecce
quattuor rotae iuxta cherubim:
rota una iuxta cherub unum, et
rota alia iuxta cherub unum:
species autem rotarum erat quasi
visio lapidis chrysolithi. 10 Et
aspectus earum similitudo una
quattuor: quasi sit rota in me-
dio rotae. 11 Cumque ambula-
rent, in quattuor partes gradie-
bantur: et non revertebantur am-
bulantes, sed ad locum, ad quem
ire declinabat quae prima erat,
sequebantur et ceterae, nec con-
vertebantur. 12 Et omne corpus
earum, et colla, et manus, et pen-
nae, et circuli plena erant oculis,
in circuitu quattuor rotarum. 13 Et
rotas istas vocavit volubiles, au-
diente me. 14 Quattuor autem
facies habebat unum: facies una,
facies cherub: et facies secunda,
facies hominis: et in tertio facies
leonis: et in quarto facies aqui-
lae. 15 Et elevata sunt cherubim:
ipsum est animal, quod videram
iuxta fluvium Chobar. 16 Cumque
ambularent cherubim, ibant pariter
et rotae iuxta ea: et cum elevarent
cherubim alas suas ut exaltarentur
de terra, non residebant rotae,
sed et ipsae iuxta erant. 17 Stan-

sivilkęs drobiniais; šitas paėmęs
išėjo.

8 Kerubuose po jų sparnais
pasirodė rankos pavidalas. 9 Aš
žiūrėjau, ir štai prie kerubų buvo
keturi tekiniai: vienas tekinys prie
vieno kerubo, kitas tekinys prie
kito kerubo; tekinių gi išvaizda
buvo lyg krizolito akmens regi-
nys. 10 Visi keturi buvo visai
panašūs kits į kitą, lyg kad būtų
buvęs vienas tekinys kitame tekiny-
je. 11 Kai jie eidavo, jie judėdavo į
keturis šonus; eidami jie nesigręž-
davo, bet į tą vietą, į kurią pakryp-
davo eiti tas, kurs buvo pirmas, ėjo
paskui jį ir kiti, nesigręždami.
12 Visas jų kūnas, kaklas, rankos
ir sparnai, taip pat skrytys ap-
linkui keturiuose tekiniuose buvo
pilni akių. 13 Man girdint, jis pa-
vadino tuos tekinius sukuriu.
14 Kiekvienas gyvūnas turėjo ke-
turis veidus: pirmas veidas buvo
kerubo veidas; antras veidas žmo-
gaus veidas; trečias liūto veidas
ir ketvirtas aro veidas. 15 Ir ke-
rubai pasikėlė; tai buvo tie gy-
vūnai, kuriuos aš buvau matęs
prie Kobaro upės. 16 Kai kerubai
ėjo, ėjo taip pat prie jų ir teki-
niai; ir kai kerubai pakeldavo savo
sparnus, kad pasikeltų nuo že-
mės, tekiniai nepasilikdavo, bet
šalia jų ir jie būdavo. 17 Aniems
sustojus, sustodavo ir jie; ir su

---

lonės dėl jų piktumo virsta nelaimė-
mis.
(8) *Rankos pavidalas.* Kaip skliau-
smas, sostas, taip ir ranka reikia
suprasti kaipo šioks toks tų dalykų
panašumas (Jier.), nes pranašas mato
Dievo garbę ne veidu į veidą, bet
tik vaizduose ir prilyginimuose. —
(9) *Tekiniai...* Vž. auk. 1, 15... —
(12) *Visas jų:* kerubų. — (13) *Sukū-
rių.* Ebr., galgal. Ebr. t. galima
suprasti taip, kad šituo žodžiu buvo
duotas tekiniams įsakymas pradėti
judėti, smarkiai suktis. — (14) *Keru-
bo veidas.* Plg. 1, 5. 10. Gyvūnų ap-
rašyme čia nėra paminėta veršio
veido; matomai šitoje eil. yra per-
rašinėtojų klaida; anot kai kurių gi
aiškintojų visa šita eil. yra išleistina,
kaipo netyčia iš salies patekęs į tekstą
prierašas. — (16) *Kai kerubai...* Ir
čia aprašymas pakartojamas, kad

tibus illis, stabant: et cum elevatis
elevabantur, spiritus enim vitae
erat in eis.
18 Et egressa est gloria Domini
a limine templi: et stetit super
cherubim. 19 Et elevantia cheru-
bim alas suas, exaltata sunt a
terra coram me: et illis egredien-
tibus, rotae quoque subsecutae
sunt: et stetit ir introitu portae
domus Domini orientalis: et glo-
ria Dei Israel erat super ea.
20 Ipsum est animal quod vidi
subter Deum Israel iuxta flu-
vium Chobar: et intellexi quia
cherubim essent. 21 Quattuor vul-
tus uni, et quattuor alae uni: et
similitudo manus hominis sub
alis eorum. 22 Et similitudo vul-
tuum eorum, ipsi vultus quos
videram iuxta fluvium Chobar,
et intuitus eorum, et impetus
singulorum ante faciem suam in-
gredi.

Caput XI. 1 Et elevavit me
spiritus, et introduxit me ad por-
tam domus Domini orientalem,
quae respicit ad solis ortum: et
ecce in introitu portae viginti
quinque viri: et vidi in medio
eorum Iezoniam filium Azur, et

pakilstančiais pasikeldavo; nes
juose buvo gyvybės dvasia.

18 Tuomet Viešpaties garbė
išėjo nuo bažnyčios slenksčio ir
sustojo ant kerubų. 19 Kerubai
gi pakeldami savo sparnus pa-
sikėlė nuo žemės mano akivaiz-
doje; jiems išeinant, ėjo paskui
taip pat tekiniai. Jie sustojo prie
šiaurinių Viešpaties namų vartų
angos, o Izraėlio Dievo garbė
buvo ant jųjų. 20 Tai buvo ta
ėsybė, kurią aš buvau matęs po
Izraėlio Dievu prie Kobaro upės;
ir aš supratau, kad tai buvo ke-
rubai. 21 Kiekvienas turėjo po
keturis veidus ir kiekvienas po
keturis sparnus, o po jų spar-
nais buvo žmogaus rankos pa-
vidalas. 22 Ir jų veidų išvaizda
buvo toki pat kaip veidų, kuriuos
buvau matęs prie Kobaro upės;
taip pat ir jų pasižiūrėjimas ir
kiekvieno jų judėjimas ties savim.

11 perskyrimas. 1 Tuomet
dvasia pakėlė mane ir atvedė
mane prie Viešpaties namų vartų
rytų šone, kurie yra į saulėte-
kius; štai ten vartų angoje buvo
dvidešimt penki vyrai; jų vidury
aš mačiau tautos vyresniuosius

---

visiems būtų aišku, jog dabar pranašas mato tą patį dalyką, kurs jam buvo parodytas jo pašaukime į pranašus. Vz. 1, 19-21; 10, 20.

(18) *Viešpaties garbė...* Kai buvo daromas teismas, Dievo garbė buvo sustojus ant šventyklos slenksčio (4 e.). Iš ten ji vis labiau traukiasi nuo suteptos šventyklos prie išorinių vartų rytų šone ir dar sustoja prie jų angos, kad, jai dar nevisai apleidus šventyklą, būtų padarytas kitas teismas (11, 1...) — *Prie Kobaro.* Auk. 1, 1. 3 tą patį apreiškimą pranašas buvo matęs ištrėmimo vietoje, nes Dievas pasilieka ištikimas savo sandorai ir neatmeta vieną sykį išrinktos tautos; jis teikia ištremtiesiems savo malonės ir palankumo.

(11, 1) *Vartų rytų šone:* pro juos buvo įeinama į išorinį šventorių iš rytų pusės. — *Vartų angoje...* 9 ir 10 persk. pranašas matė visų Jeruzalės bedievių išžudymą ir miesto sudeginimą; bet tai buvo įvykinta tik regėjime; iš tikrųjų gi dar buvo likę 4 metai iki Jeruzalės sunaikinimui; todėl greta regėjimo, kuriame visi nužudomi, jis čia pat kitame regėjime gali matyti dar atskirą bendro sunaikinimo sceną. — *Dvidešimt...* Gr. t.: apie dvidešimt penkis. Tai ne tie patys, ką 8, 16. Jie matomai buvo sudarę politinę valsty-

Pheltiam filium Banaiae, princi-
pes populi. 2 Dixitque ad me:
Fili hominis, hi sunt viri, qui
cogitant iniquitatem, et tractant
consilium pessimum in urbe ista,
3 dicentes: Nonne dudum aedi-
ficatae sunt domus? haec est
lebes, nos autem carnes. 4 Id-
circo vaticinare de eis, vaticinare
fili hominis. 5 Et irruit in me
spiritus Domini, et dixit ad me:
Loquere: Haec dicit Dominus:
Sic locuti estis domus Israel,
et cogitationes cordis vestri ego
novi. 6 Plurimos occidistis in ur-
be hac, et implestis vias eius
interfectis. 7 Propterea haec dicit
Dominus Deus: Interfecti vestri,
quos posuistis in medio eius,
hi sunt carnes, et haec est lebes:
et educam vos de medio eius.
8 Gladium metuistis, et gladium
inducam super vos, ait Dominus
Deus. 9 Et eiiciam vos de medio
eius, daboque vos in manu hos-
tium, et faciam in vobis iudicia.
10 Gladio cadetis: in finibus Is-
rael iudicabo vos, et scietis quia
ego Dominus. 11 Haec non erit
vobis in lebetem, et vos non

Azuro sūnų Jezoniją ir Banajo
sūnų Peltiją. 2 Ir jis man tarė:
Žmogaus sūnau, šitie yra žmonės,
kurie turi nedorų minčių ir daro ši-
tame mieste pikčiausią sumanymą,
3 sakydami: Argi namai tik nesenai
pastatyti? Jis yra puodas, mes gi mė-
sa. 4 Todėl pranašauk apie juos,
pranašauk, žmogaus sūnau! 5 Tuo-
jau Viešpaties dvasia puolė mane
ir man tarė: Kalbėk; štai ką sako
Viešpats: Taip kalbėjote jūs, Iz-
raėlio namai, ir aš žinau jūsų
širdies mintis. 6 Jūs užmušėte
daugelį šitame mieste ir pripil-
dėte jo gatves užmuštųjų. 7 To-
dėl štai ką sako Viešpats Die-
vas: Jūsų užmuštieji, kuriuos jūs
ištiesėte jo viduryje, tai yra mėsa,
ir jis yra puodas; jus gi aš iš-
vesiu iš jojo. 8 Jūs bijojote kala-
vijo; kalaviją aš atvesiu ant jūsų,
sako Viešpats Dievas. 9 Aš išme-
siu jus iš jojo ir paduosiu jus į
neprietelio ranką; jums aš pada-
rysiu teismų. 10 Jūs sukniubsite
po kalaviju; Izraėlio ribose aš
teisiu jus, ir jūs žinosite, kad aš
Viešpats. 11 Jis nebus jums puo-
das, ir jūs nebūsite jame mėsa;

bės tarybą ir laikė savo susirinkimus prie rytų vartų (1 Kron. 27 16... Jer. 26, 10). Dviejų vardai pasakomi; gal šitie buvo geriau žinomi tremtiniams kaipo įtakingi Aigipto šalininkų vardai. — (3) *Argi namai...* Šių žodžių mintis tikriausiai yra toki: Jeruzalės namai seni ir tvirti. Kas Jekonijo laikais buvo kaldėjiečių apgriauta (4 Kar. 24, 11), dabar jau pataisyta, ir mes neturime jokio pagrindo bijoti Babilono. — *Jis yra:* Jeruzalės miestas. Kaip puodas saugo mėsą nuo sudegimo, taip naujai sustiprintas miestas turės juos apsaugoti nuo kaldėjiečių karo ugnies, kad jie galėtų pasilikti mieste, iki juos pašauks iš jo paprasta mirtis. — (6) *Jūs užmušėte...* Tai vienas jų nusikaltimų pavyzdis: savo piktus sumanymus vykindami jūs padarėte, kad, sukėlus maištą prieš Babėlę, miestą apgulus ir paimant, daug žmonių užmušta, ir jie guli nepalaidoti miesto gatvėse. — (7) *Tai yra mėsa...* Su karčia ironija patarlė grąžinama nusikaltėliams, bet visai kita prasme: Tik tie, kurie jau užmušti, pasiliks mieste ir čia savo kapuose turės atilsio, jūs gi iš savo tariamos tvirtovės ir saugios vietos būsite paimti ir išgabenti. — (8) *Kalavijo.* Jie bijojo kaldėjiečių kalavijo, nes anksčiau kaldėjiečiai visų pirma gaudydavo didžiūnus, sugautus gi žudydavo arba vesdavo nelaisvėn. — (9) *Aš padarysiu...* Jie kalti be reikalo žuvusiųjų kraujo; už tatai turės atsilyginti savo krauju. — (10) *Izraėlio ribose...* Nebukadnecaras teisė sugautus Izraėlio didžiūnus ir karalių Sedekiją prie Palestinos šiaurės ribų Reblatoje (4

eritis in medio eius in carnes: in
finibus Israel iudicabo vos. 12 Et
scietis quia ego Dominus: quia in
praeceptis meis non ambulastis,
ei iudicia mea non fecistis, sed
iuxta iudicia Gentium, quae in
circuitu vestro sunt, estis operati.
13 Et factum est, cum prophe-
tarem, Pheltias filius Banaiae mor-
tuus est: et cecidi in faciem me-
am clamans voce magna, et dixi:
Heu, heu, heu Domine Deus:
consummationem tu facis reli-
quiarum Israel? 14 Et factum est ver-
bum Domini ad me, dicens: 15 Fili
hominis, fratres tui fratres tui, viri
propinqui tui, et omnis domus
Israel, universi, quibus dixerunt
habitatores Ierusalem: Longe re-
cedite a Domino, nobis data est
terra in possessionem. 16 Prop-
terea haec dicit Dominus Deus,
quia longe feci eos in Gentibus,
et quia dispersi eos in terris:
ero eis in sanctificationem mo-
dicam in terris, ad quas vene-
runt. 17 Propterea loquere: Haec
dicit Dominus Deus: Congre-
gabo vos de populis, et adu-
nabo de terris, in quibus dispersi
estis, daboque vobis humum
Israel. 18 Et ingredientur illuc, et

Izraėlio ribose aš teisiu jus. 12 Ir
jūs žinosite, kad aš Viešpats, nes
jūs nesielgėte sulig mano įsaky-
mais ir nesilaikėte mano teisių,
bet elgėtės sulig teisėmis pago-
nių, kurie yra aplink jus.

13 Man pranašaujant atsitiko,
kad Banajo sūnus Peltijas nu-
mirė; tai aš parpuoliau ant savo
veido, šaukdamas dideliu balsu,
ir tariau: Deja, deja, deja, Vieš-
patie Dieve! Ar tu nori padaryti
galą Izraėlio liekanoms? 14 Tuo-
met man buvo suteiktas Viešpa-
ties žodis ir pasakyta: 15 Žmo-
gaus sūnau, tavo broliai, tavo
broliai, tavo giminaičiai ir visi
Izraėlio namai, tai yra visi tie,
kuriems Jeruzalės gyventojai sakė:
Toli pasitraukite nuo Viešpaties,
mums yra duota žemė valdyti.
16 Todėl štai ką sako Viespats
Dievas: Aš, tiesa, išsiunčiau juos
toli tarp pagonių ir išsklaidžiau
šalyse; bet aš būsiu jiems šven-
tykla trumpam laikui tose šalyse,
į kurias jie atėjo. 17 Todėl tu kal-
bėk: Viešpats Dievas sako taip:
Aš surinksiu jus iš tautų ir su-
jungsiu iš šalių, kuriose jūs
esate išsklaidyti, ir duosiu jums

Kar. 25, 18... Jer. 39, 6; 52, 9. 10. — (12) *Sulig teisėmis pagonių:* ypač pasidavėte pagonių stabmeldystei. Kas susideda su pagonimis, tie turi kentėti bausmę pagonių krašte.

(13) *Peltijas numirė...* Staigi vieno mirtis buvo ženklas, bet ir laidas, kad visi turės žūti. — *Padaryti galą...:* nebežiūrint daug sykių duotų ir pakartotų pažadų (Jer. 4, 27; 5, 18; 30, 11) — (14) *Viešpaties žodis.* Dievas ramina pranašą, paaiškindamas jam, kame ir kokios yra liekanos, kurias jis nori išlaikyti: tie, kurie yra mieste ir nenori pasiduoti kaldėjiečiams, bus atmesti (Jer. 24, 8); ištremtiesiems gi tas jų išvedimas bus naudingas. — (15) *Mums yra duota...:* savo žadėjimų šalį Viešpats davė mums, jus gi jis atmetė toli nuo savęs; taip sako Jeruzalės gyventojai. Įvyks tačiau priešingai: jiems reikės žūti, anais gi Dievas rūpinsis. Ne Jeruzalės piliečiams, bet savo broliams, kurie atvyko draug su tavim į Babėlę, eik tarpininko ir gelbėtojo pareigas (Joėl.). Minimi čia visi Izraėlio namai, nes Dievas neatstumia nė vieno nuo išgelbėjimo, kurį jis siūlo. — (16) *Jiems šventykla.* Dievas, kad ir neregimai, pasiliks su ištremtaisiais. — *Trumpam laikui.* Ištrėmimo laikas trumpas, palyginant su teokratijos ir Palestinos valdymo laikotarpiu — (18) *Pašalins iš ten...* Tauta sugrįš iš ištrėmi-

auferent omnes offensiones, cunc-
tasque abominationes eius de
illa. 19 Et dabo eis cor unum, et
spiritum novum tribuam in vi-
sceribus eorum: et auferam cor
lapideum de carne eorum, et da-
bo eis cor carneum: 20 Ut in prae-
ceptis meis ambulent, et iudicia
mea custodiant, faciantque ea: et
sint mihi in populum, et ego
sim eis in Deum. 21 Quorum cor
post offendicula et abominatio-
nes suas ambulat, horum viam
in capite suo ponam, dicit Do-
minus Deus.
22 Et elevaverunt cherubim
alas suas, et rotae cum eis: et
gloria Dei Israel erat super ea.
23 Et ascendit gloria Domini de
medio civitatis, stetitque super
montem, qui est ad Orientem ur-
bis. 24 Et spiritus levavit me,
adduxitque in Chaldaeam ad trans-
migrationem, in visione in spiritu
Dei: et sublata est a me visio,
quam videram. 25 Et locutus sum
ad transmigrationem omnia verba
Domini, quae ostenderat mihi.

Izraėlio žemę. 18 Jie įeis tenai ir
pašalins iš ten visus jos papik-
tinimus ir visas jos nuobodas.
19 Aš duosiu jiems vieną širdį ir
suteiksiu į jų vidų naują dvasią;
aš atimsiu iš jų kūno akmeninę
širdį ir duosiu jiems kūno širdį,
20 kad jie elgtųsi pagal mano įsa-
kymus, sergėtų mano teises ir jų
laikytųsi, kad jie būtų man tauta
ir aš būčiau jiems Dievas. 21 Kie-
no gi širdis vaikščioja paskui pa-
piktinimus ir savo nuobodas, tų
elgesį aš sukrausiu ant jų gal-
vos, sako Viešpats Dievas.
22 Tuomet kerubai pakėlė savo
sparnus ir tekiniai buvo su jais,
o Izraėlio Dievo garbė buvo ant
jųjų. 23 Viešpaties garbė pakilo
iš vidurio miesto ir sustojo kal-
ne, kurs yra į rytus nuo miesto.
24 Dvasia gi pakėlė mane ir re-
gėjime Dievo dvasioje atvedė
mane į Kaldėją prie ištremtųjų;
regėjimas, kurį aš buvau matęs,
išnyko. 25 Aš gi kalbėjau tremti-
niams visus Viešpaties žodžius,
kuriuos jis buvo man parodęs.

---

mo vietos; jos uždavinys bus pašalinti iš žadėtosios žemės su pasibjaurėjimu savo senesnius nusikaltimus ir net jų pėdsakas. Plg. Atk. 30, 3; Iz. 40, 1; Jer. 3, 14; Oz. 2, 14; 3, 5; Am. 9, 9. — (19) *Aš duosiu jiems...* Plg. Jer. 31, 33; žem. 36, 26. Dievas bus atnaujinimo ir atstatymo vykintojas; jis išlies į širdis savo dvasią, kuri pakeis jas ir padarys jas kitokias, tarsi naujas. — (20) *Mano tauta...* Vz. Iš. 6, 7; Kun. 25, 18; 26, 12; Atk. 4, 5. 6; plg. Rom. 8, 3. 4. — (21) *Papiktinimus ir...:* pasiduoda stabmeldystei ir ją lydintiems pasibjaurėtiniems darbams.

(23) *Kalne, kurs yra...* Pranašui parodoma paskutinė teismo dalis; Viešpaties garbė palieka bažnyčią ir miestą, taip viena ir kitas skiriami tam tikram laikui žūti. Viešpaties garbė nusileidžia Alyvų kalne į rytus nuo miesto (plg. Zak. 14, 4); iš ten ji žiūri į miesto ir bažnyčios žuvimą, kad galų gale (43, 3. 4) įeitų į naują bažnyčią. Nuo to pat kalno vėliau skelbė Kristus miesto ir tautos žuvimą (Lk. 24, 3; Mk. 13, 3) ir nuo jo jis įžengė į dangų, kad darytų jiems teismą (Lk. 24, 50; Apd. 1, 17). — (24) *Pakėlė mane...* Kaip pranašas buvo paimtas, kad gautų regėjimų, tuo pačiu būdu jis grąžinamas į savo pirmykščią padėtį. — (25) *Žodžius:* darbus.

12, 1—14, 23. Ezekiėlis gauna įsakymą savo išsikėlimu iš namų įvaizdinti karaliaus ir tautos nelaisvę (12, 1-16), paskelbti greitai įvyksiantį Jeruzalės apgulimą ir paėmimą (12, 17-28), pranašauti stabmeldystei pasidavusių netikrų pranašų ir pranašių (13, 1-23), taip pat tautos vyresniųjų nubaudimą (14, 1-11), pa

d) Pranašystės prieš karalių, tautą ir netikrus pranašus.

Caput XII. 1 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: 2 Fili hominis in medio domus exasperantis tu habitas: qui oculos habent ad videndum, et non vident: et aures ad audiendum, et non audiunt: quia domus exasperans est. 3 Tu ergo fili hominis, fac tibi vasa transmigrationis, et transmigrabis per diem coram eis: transmigrabis autem de loco tuo ad locum alterum in conspectu eorum, si forte aspiciant: quia domus exasperans est. 4 Et efferes foras vasa tua quasi vasa transmigrantis per diem in conspectu eorum: tu autem egredieris vespere coram eis, sicut egreditur migrans. 5 Ante oculos eorum perfode tibi parietem: et egredieris per eum. 6 In conspectu eorum in humeris portaberis, in caligine efferéris: faciem tuam velabis, et non videbis terram. quia portentum dedi te domui Israel. 7 Feci ergo sicut praeceperat mihi Dominus: vasa mea protuli quasi vasa transmigrantis per diem: et vespere perfodi mihi parietem manu: et in caligine egressus sum, in humeris portatus in conspectu eo-

12 perskyrimas. 1 Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: Žmogaus sūnau, tu gyveni atkakliųjų namų tarpe, kurie turi akis matyti ir nemato, ausis klausyti ir neklauso, nes tai atkaklūs namai. 3 Taigi tu, žmogaus sūnau, pasidaryk sau kelionės reikmenes ir iškeliauk dienos metu jų akivaizdoje, keliauk gi iš savo vietos į kitą vietą jų akyse; gal jie tai patėmys; nes tai atkaklūs namai. 4 Išnešk laukan savo reikmenes kaip reikmenes keliavimui dienos metu jų akyse; tu gi pats išeik vakare, jiems matant, taip kaip išeina keleivis. 5 Jų akyse pralaužk sau sieną ir išeik pro ją. 6 Jų akyse tu turi būti nešamas ant pečių, ir būsi išneštas sutemus; tu apsigaubsi savo veidą ir nematysi žemės; nes iš tavęs aš padarysiu Izraėlio namams stebalą. 7 Taigi aš padariau, kaip Viešpats man buvo įsakęs: aš išnešiau savo reikmenes kaip reikmenes iškeliavimui dienos metu; vakare ranka aš pralaužiau sau sieną ir sutemus išvykau nešamas ant pečių jų akivaizdoje. 8 Rytmetį man buvo suteiktas Viešpaties

galiau mažą skaičių tų, kurie išsigelbės (14, 12-23).

(12, 1) *Viešpaties žodis:* pranašystė apie karaliaus Sedekijo likimą. — (2) *Tu gyveni...* Jiems įtikinti reikia pavartoti visos priemonės. Ištremtieji turėjo vilties, kurią stengėsi palaikyti netikri pranašai, kad greitai vėl sugrįšią į tėvynę (Jer. 29, 20...). Dalykai, kuriuos žmogus mato, paprastai labiau jį paveikia negu žodžiai, kuriuos girdi. Atkaklūs žydai turi būti pamokinti simboliniais veiksmais. — (3) *Reikmenes:* kas kelionei reikalingiausia, lazdą, rišulį su maistu ir indais, truputį drabužių ir tt., visa, ką žmogus gali panešti ant pečių. Įsakomus čia veiksmus Ezekiėlis turėjo iš tikrųjų atlikti, taip kaip auk. 4, 12. — *Iškeliauk dienos...* Kai kurie aiškintojai mano, kad pranašui buvo įsakyta atlikti du iškeliavimu, vieną dienos metu, kurs turėjo reikšti tautos iškeliavimą, kitą gi vakare sutemus, kuriuo turėjo būti įvaizdintas karaliaus Sedekijo pabėgimas iš Jeruzalės. Plg. žem. 7. 10. 11 eil., kuriose taip pat rodosi turimas omenyje dvejopas iškeliavimas. — (6) *Turi*

rum. 8 Et factus est sermo Domini mane ad me, dicens: 9 Fili hominis, numquid non dixerunt ad te domus Israel, domus exasperans: Quid tu facis? 10 Dic ad eos: Haec dicit Dominus Deus: Super ducem onus istud, qui est in Ierusalem, et super omnem domum Israel, quae est in medio eorum. 11 Dic: Ego portentum vestrum: quomodo feci, sic fiet illis: in transmigrationem, et in captivitatem ibunt. 12 Et dux, qui est in medio eorum, in humeris portabitur, in caligine egredietur: parietem perfodient ut educant eum: facies eius operietur ut non videat oculo terram. 13 Et extendam rete meum super eum, et capietur in sagena mea: et adducam eum in Babylonem in terram Chaldaeorum: et ipsam non videbit, ibique morietur. 14 Et omnes, qui circa eum sunt, praesidium eius, et agmina eius dispergam in omnem ventum: et gladium evaginabo post eos. 15 Et scient quia ego Dominus, quando dispersero illos in Gentibus, et disseminavero eos in terris. 16 Et relinquam ex eis viros paucos a gladio, et fame, et pe-

žodis ir pasakyta: 9 Žmogaus sūnau, ar Izraėlio namai, tie atkaklieji namai, nesakė tau: Ką tu darai? 10 Tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Šita našta kunigaikščiui, kurs yra Jeruzalėje, ir visiems Izraėlio namams, kurie yra jos viduje. 11 Sakyk: Aš jums stebalas; kaip aš dariau, taip jiems atsitiks; jie eis į ištrėmimą ir į nelaisvę. 12 Kunigaikštis, kurs yra jų tarpe, bus nešamas ant pečių ir išeis sutemus; jam išvesti jie pralauš sieną; jo veidas bus apgaubtas, kad nė viena akimi nematytų šalies. 13 Tačiau aš ištiesiu ant jo savo tinklą, ir jis bus sugautas mano sląstais; aš atvesiu jį į Babiloną į kaldėjiečių šalį; bet jis jos nematys ir tenai mirs. 14 Visus gi, kurie yra aplink jį, jo sargybą ir jo būrius aš išsklaidysiu į visus vėjus ir ištrauksiu iš makščių paskui juos kalaviją. 15 Taip jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu juos išsklaidęs tarp tautų ir išbarstęs juos šalyse. 16 Iš jų, kurie nežus nuo kalavijo, bado ir maro, aš paliksiu nedaugelį žmonių, kad jie pasakotų tautų tarpe, pas kurias

---

būti nešamas... Anot ebr. t.: užsidėk ant pečių ir sutemus išnešk. Taip pat ir 7 eil. Katras tųdviejų skaitymų yra tikresnis, nepigu pasakyti. Ebr. t. skaitymas yra abejotinas dėlto, kad pats eidamas ir nešdamas savo rišulius pranašas vargu ar būtų galėjęs taip apsigaubti savo veidą, kad nematytų žemės, kaip tai jam čia pat įsakoma. — **(9)** *Nesakė tau...* Nepaprastas elgesys turėjo sudominti tuos, kurie matė. — **(10)** *Našta*: pranašavimas nelaimės sujungtos su grąsymais (Naumo 1, 1). — **(11)** *Stebalas:* stebuklingu būdu Dievo duotas ženklas tremtiniams, nes pranašo elgesiu ir pamokinimu jie turi būti sekmingai paraginti išsižadėti savo klaidingos vilties ir pasitikėjimo. — **(12)** *Bus nešamas.* Ebr. t. neš. Karalius Sedekijas, kai Jeruzalė jau buvo paimta, išbėgo nakčia pro vartus tarp dviejų sienų (vz. Jer. 39, 4; 52, 7; 4 Kar. 25, 4). — *Bus apgaubtas:* gal taip norėta apsisaugoti, kad bėgančio karaliaus nepažintų. — *Nematytų šalies.* Tai buvo draug ir ženklas, kad jis turėjo netekti akių šviesos. — **(13)** *Nematys:* apakintas atvyks į Babėlę, todėl jos nematys ir čia gyvens iki mirčiai. Plg. Jer. 52, 11; žem. 17, 20. — **(15)** *Taip jie žinos...:* kai šitos pranašystės bus įvykintos, jie supras, kad aš Viešpats, ir kad visa įvyko mano sutvarkymu (Jier.). — **(16)** *Kad*

stilentia: ut enarrent omnia scelera eorum in Gentibus, ad quas ingrediuntur: et scient quia ego Dominus.
17 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: 18 Fili hominis, panem tuum in conturbatione comede: sed et aquam tuam in festinatione, et moerore bibe. 19 Et dices ad populum terrae: Haec dicit Dominus Deus ad eos, qui habitant in Ierusalem in terra Israel: Panem suum in solicitudine comedent, et aquam suam in desolatione bibent: ut desoletur terra a multitudine sua, propter iniquitatem omnium, qui habitant in ea. 20 Et civitates, quae nunc habitantur, desolatae erunt, terraque deserta: et scietis quia ego Dominus.
21 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: 22 Fili hominis, quod est proverbium istud vobis in terra Israel? dicentium: In longum differentur dies, et peribit omnis visio. 23 Ideo dic ad eos: Haec dicit Dominus Deus: Quiescere faciam proverbium istud, neque vulgo dicetur ultra in Israel: et loquere ad eos quod appropinquaverint dies, et sermo omnis visionis. 24 Non enim erit

įeis, visus anų nusikaltimus; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

17 Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: 18 Žmogaus sūnau, valgyk savo duoną drebėdamas, bet ir savo vandenį gerk skubėdamas ir liūdėdamas, 19 ir šalies tautai kalbėk: Viešpats Dievas tiems, kurie gyvena Jeruzalėje Izraėlio šalyje, sako taip: Jie valgys savo duoną susirūpinę ir gers savo vandenį nusiminę, kad jų šalis, netekus savo daugybės, turi būti apleista dėl neteisybės visų, kurie joje gyvena. 20 Ir miestai, kurie dabar gyvenami, bus apleisti, šalis bus tuščia, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

21 Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: 22 Žmogaus sūnau, kokią jūs čia turite patarlę Izraėlio šalyje, kad sakoma: Dienos ilgai užtrunka ir kiekvienas regėjimas virsta niekais? 23 Todėl tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Aš padarysiu šitai patarlei galą, ir ji nebebus daugiau vartojama Izraėlyje; tu velyk sakyk jiems: Arti yra dienos ir kiekvieno regėjimo

---

jie pasakotų... Nedaugelis paliktųjų išsklaidyti tarp tautų bus Dievo teisingumo liudytojai, t. y. kad Dievas atidavė savo tautą jos nepieteliams ne dėl silpnumo ar nuožmumo; jie bus jų pačių bedievystės ir piktumo kaltintojai ir paliudys, kad jie turi kentėti tokių bausmių dėl savo nuodėmių (Teod.).

(18) *Valgyk...* Kitu simboliniu veiksmu pranašas turi įvaizdinti nelaimę, kuri aplankys Jeruzalės gyventojus miesto apgulimo ir paėmimo metu; visas jo elgesys turi skelbti baisių dalykų. — (19) *Kad jų šalis...* Iš išvestųjų reikia atimti klaidingą viltis, būk žydų karalystė nežūsianti. Ir kad jie nemanytų, būk tai įvyksta be priežasties, pranašas turi jiems skelbti, jog dėl jų kaltybių visi Jūdo miestai turi būti apleisti ir visos dirvos sunaikintos, idant jie pažintų Dievo baudžiančią ranką, nes nenorėjo pažinti jo pasigailinčios rankos (Jier.).

(21) *Pasakyta.* Netikintys žydai tyčiojasi iš pranašyščių; vieni laikė jas visai nepamatuotomis, kiti gi jų įvykinimo laukė tik labai tolimoje ateityje. Pranašas atsakys į pasityčiojimus, nurodydamas pranašyščių galią ir tikrumą. — (22) *Dienos...:*

ultra omnis visio cassa, neque divinatio ambigua in medio filiorum Israel. [25] Quia ego Dominus loquar: et quodcumque locutus fuero verbum, fiet, et non prolongabitur amplius: sed in diebus vestris domus exasperans loquar verbum, et faciam illud, dicit Dominus Deus. [26] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [27] Fili hominis, ecce domus Israel dicentium: Visio, quam hic videt, in dies multos: et in tempora longa iste prophetat. [28] Propterea, dic ad eos: Haec dicit Dominus Deus: Non prolongabitur ultra omnis sermo meus: verbum, quod locutus fuero, complebitur, dicit Dominus Deus.

Caput XIII. [1] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis, vaticinare ad prophetas Israel, qui prophetant: et dices prophetantibus de corde suo: Audite verbum Domini: [3] Haec dicit Dominus Deus: Vae prophetis insipientibus, qui sequuntur spiritum suum, et nihil vident. [4] Quasi vulpes in desertis, prophetae tui Israel erant. [5] Non ascendistis ex adverso,

turinys. [24] Nes nei vienas regėjimas nebebus daugiau veltui, nei pranašavimas nebus abejotinas Izraėlio vaikų tarpe. [25] Nes aš, Viešpats, kalbėsiu ir kokį tik žodį būsiu kalbėjęs, jis įvyks ir daugiau nebebus atidedamas; nes jūsų, atkaklieji namai, dienose aš kalbėsiu žodį ir jį įvykinsiu, sako Viešpats Dievas. [26] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [27] Žmogaus sūnau, štai tie iš Izraėlio namų sako: Regėjimas, kurį šitas mato, yra tolimoms dienoms, ir jis pranašauja tolimai ateičiai. [28] Todėl tu jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Nėvienas mano žodis nebebus daugiau toli atidedamas; žodis, kurį būsiu pasakęs, įvyks, sako Viešpats Dievas.

13 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, pranašauk prieš Izraėlio pranašus, kurie pranašauja, ir sakyk pranašaujantiems iš savo širdies: Išgirskite Viešpaties žodį: [3] Viešpats Dievas sako taip: Deja neišmintingiems pranašams, kurie eina paskui savo dvasią ir nieko nemato. [4] Tavo, Izraėli, pranašai buvo lyg lapės tyrumose. [5] Jūs ne-

---

laikas slenka, ir pranašystės virsta niekais. Panašiai kalba bedieviai pas Izaiją 5, 19; Jer. 17, 15; plg. 2 Petro 3, 4. — (25) *Kokį tik žodį...* Arti yra dienos, kuriose kiekvienas pranašų skelbimas bus įvykintas. Dievo valia du dalyku pasirodys visai tikru: visos melagingos pranašystės, kuriomis pranašai viltaviliauja žmonėms, turi pasiliauti; ką Dievas yra kalbėjęs, turi trumpu laiku įvykti, kad jie patys būtų įvykimo liudytojai. Ką visų laikų patyrimas sako, randame ir čia patvirtinta: kaip tik tie žmonės, kurie nenori tikėti Dievui ir jo pasiuntiniams, mielu noru klausosi apgaulių ir prietarų. — (28) *Įvyks:* prie tavo gyvos galvos ir prie gyvos galvos tų, kurie girdi tavo žodį.

(13, 3) *Paskui savo dvasią...* Plg. Jer. 23, 1; žem. 14, 9. Kad pranašas būtų tikras, reikia, kad Dievas jį siųstų ir dėtų savo žodžius į jo burną (Atk. 18, 18), toliau, kad jis kalbėtų tik tai, ką jam Dievas paveda. Iš savo širdies pranašauja tas, kurio Dievas nėra išrinkęs ir siuntęs, kurs tačiau kalba Dievo vardu tai, ką pats prasimano. Tokie yra paiki, nes juose nėra Dievo baimės (Ps. 13, 1). — (4) *Lapės tyrumose.* Ebr. t.: griuvėsiuose. Lapės mėgsta gy-

neque opposuistis murum pro
domo Israel, ut staretis in prae-
lio in die Domini. [6] Vident vana,
et divinant mendacium, dicentes:
Ait Dominus: cum Dominus non
miserit eos: et perseveraverunt
confirmare sermonem. [7] Numquid
non visionem cassam vidistis, et
divinationem mendacem locuti
estis? et dicitis, ait Dominus:
cum ego non sim locutus. [8] Prop-
terea haec dicit Dominus Deus:
Quia locuti estis vana, et vidi-
stis mendacium: ideo ecce ego
ad vos, dicit Dominus Deus:
[9] Et erit manus mea super pro-
phetas, qui vident vana, et divi-
nant mendacium: in consilio po-
puli mei non erunt, et in scrip-
tura domus Israel non scriben-
tur, nec in terram Israel ingre-
dientur: et scietis quia ego Do-
minus Deus: [10] Eo quod dece-
perint populum meum, dicentes:
Pax, et non est pax: et ipse ae-
dificabat parietem, illi autem linie-
bant eum luto absque paleis.

sukilote priešintis ir nesudarėte
sienos Izraėlio namams, kad tvir-
tai laikytumėtės kovoje Viešpa-
ties dieną. [6] Jie mato niekus ir
pranašauja melą, sakydami: Vieš-
pats kalba, tuo tarpu kad Vieš-
pats jų nesiuntė, jie gi nesiliauja
tvirtinę, ką buvo pasakę. [7] Argi
ne tuščią regėjimą jūs matėte ir
ar ne melagingą pranašystę kal-
bėjote, kai jūs sakėte: Viešpats
kalba, tuo tarpu kad aš nekal-
bėjau? [8] Todėl štai ką sako Vieš-
pats Dievas: Kadangi jūs kalbė-
jote niekus ir matėte melą, todėl
štai aš jums, sako Viešpats Die-
vas: [9] mano ranka ateis ant pra-
našų, kurie mato niekus ir pra-
našauja melą; jie nebus mano
tautos taryboje, nebus įrašyti į
Izraėlio namų sąrašus ir neįeis į
Izraėlio šalį; ir jūs žinosite, kad
aš Viešpats Dievas; [10] tai dėlto,
kad jie apgavo mano tautą, sa-
kydami: Ramybė, tuo tarpu kad
nėra ramybės, ir kai jie statė
sieną, jie ją tepė moliu be šiaudų

---

venti griuvėsiuose; bekasdamos sau naujus urvus, jos griauna ir griuvėsių likučius. — (5) *Jūs nesukilote...* Ebr. t.: Jūs nestojote į (sienų) plyšius ir nepastatėte sienos aplink Izraėlio namus... Kai puolantis priešas pramuša miesto sieną, drąsūs gynėjai lenda į padarytą skylę ir čia sutinka ir stengiasi sulaikyti puolančius, tuo tarpu kad kiti mėgina padarytą plyšį užtaisyti. Panašiai pranašai turi rūpintis atitaisyti žalą, kuri daroma ar tai atskiriems asmenims, ar visai karalystei; taigi jie turi gerinti įpročius, drausti bedievystę, palaikyti dievobaimingumą. Dorybėmis apsupamas ir ginamas miestas lyg kokia stipria siena. Taip kitados Aaronas stojo lyg siena prieš ugnį, Jeremijas norėjo sustabdyti Dievo rūstybę, Mozė mėgino gelbėti tautą (Iš. 32, 11; Sk. 16, 48; Jer. 7, 16). — (7) *Argi ne...* Ezekiėlis kviečia pačius netikrus pranašus prisipažinti ir pasisakyti, kad jie nebuvo Dievo siųsti ir kalbėjo savo prasimanytus dalykus. — (9) *Mano ranka:* baudžianti Dievo ranka. Tikruosius pranašus Dievo ranka palaikydavo jų pareigose ir jiems padėdavo (plg. 8, 1 ir k.). — *Jie nebus...* Ypatinga bausmė netikriems pranašams bus ta, kad tauta nebesiduos jiems savęs suvadžioti ir nebeįsileis jų į savo susirinkimą; jie net nebepriklausys Dievo tautai. Ženklas jiems bus tas, kad jie nebegrįš iš nelaisvės, nors greitą grįžimą jie patys taip uoliai skelbė (plg. Jer. 29, 32). — (10) *Ir kai jie:* tauta. — *Sieną.* Kitur nesutinkamas ebr. ž. *chajic* gal reiškia molio sieną. — *Jie ją tepė.* Netikri pranašai gyrė be atodairos visus tautos darbus. — *Moliu be šiaudų.* Ebr. t. čia ir žemiau vietoje molio su priemaiša minimas tinkas. Rytų kraštuose tinkas, kad jis geriau laikytųsi ir galėtų apsaugoti sieną nuo

11 Dic ad eos, qui liniunt absque
temperatura, quod casurus sit:
erit enim imber inundans, et da-
bo lapides praegrandes desuper
irruentes, et ventum procellae
dissipantem. 12 Siquidem ecce ce-
cidit paries: numquid non dice-
tur vobis: Ubi est litura, quam
linistis? 13 Propterea haec dicit
Dominus Deus: Et erumpere fa-
ciam spiritum tempestatum in
indignatione mea, et imber inun-
dans in furore meo erit: et lapi-
des grandes in ira in consumptio-
nem. 14 Et destruam parietem,
quem linistis absque tempera-
mento: et adaequabo eum terrae,
et revelabitur fundamentum eius:
et cadet, et consumetur in me-
dio eius: et scietis quia ego sum
Dominus. 15 Et complebo indig-
nationem meam in pariete, et in
his, qui liniunt eum absque tem-
peramento, dicamque vobis: Non
est paries, et non sunt qui lini-
unt eum. 16 Prophetae Israel, qui
prophetant ad Ierusalem, et vident
ei visionem pacis: et non est
pax, ait Dominus Deus.
17 Et tu fili hominis, pone
faciem tuam contra filias populi
tui, quae prophetant de corde

11 Tiems, kurie tepa moliu be
priemaišos, sakyk, kad ji sugrius;
nes bus smarkaus lietaus, aš
duosiu ant jos kristi labai dide-
liems krušos ledams ir siųsiu
draskantį audros vėją. 12 Štai,
kai siena bus sugriuvusi, argi
nebus jums sakoma: Kame yra
užtepimas, kurį jūs užtepėte?
13 Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Aš padarysiu, kad mano
užsidegime kiltų audros vėjas, ir
mano narse bus smarkaus lietaus
ir rūstybėje didelių krušos ledų
sunaikinimui. 14 Aš sugriausiu
sieną, kurią jūs ištepėte be prie-
maišos, ir sulyginsiu ją su žeme,
taip kad jos pamatai bus atidengti;
ji sugrius ir tauta bus sunai-
kinta draug su ja; ir jūs žinosite,
kad aš Viešpats. 15 Aš parodysiu
savo užsidegimą pilną sienai ir
tiems, kurie ją tepa be priemai-
šos, ir sakysiu jums: Nebėra sie-
nos ir nebėra tų, kurie ją tepa,
16 Izraėlio pranašų, kurie pranašau-
ja Jeruzalei ir mato jai ramybės re-
gėjimą, tuo tarpu kad nėra ra-
mybės, sako Viešpats Dievas.
17 Ir tu, žmogaus sūnau, at-
gręžk savo veidą prieš tavo tau-
tos dukteris, kurios pranašauja

---

audrų, buvo daromas iš kalkių sumaišytų su moliu ir sukapotais šiaudais. Molį be šiaudų priemaišos galėjo nuplauti kiekvienas lietus. Molinė (iš nedegtų plytų) siena negalėjo neapsaugota ilgai stovėti. — (11) *Smarkaus lietaus...* Šitais prilyginimais nurodomi pikti žydų tautos priešai (Jier.) ir visokios nelaimės, dėl kurių karalystė turėjo sudrebėti net iki pamatų. — (12) *Štai, kai...* Ebr. t.: ir štai siena griūna, t. y. kai siena sugriuvo, argi nesakys: Kame pagalba, kurią jūs pažadėjote? Ką padėjo, kad jūs gyrėte visa tai, kas tautai patiko? — (13) *Kiltų audros...* Plg. Mt. 7, 26. 27). — (14) *Ir tauta bus...* Ebr. t.: ir jūs žūsite jo viduje — mieste palaidoti jo griuvėsiuose. — (16) *Izraėlio pranašų:* netikrų pranašų, kurių buvo kaip pačioje Jeruzalėje, taip ir ištremtųjų tarpe. Visi šitie priekaištai netikriems Ezekiėlio laikų pranašams tinka visiems klaidžiamokliams, kurie Dievo nesiųsti kalba, ką patys prasimano, tačiau tuos savo prasimanymus vadina Dievo žodžiu; taip pat ir jų darbai žus teisingu Dievo kerštu.

(17) *Atgręžk...*: rūsčiu ir grąsančiu veidu pažvelk. — *Pranašauja iš...* Kadangi kai kada būdavo tikrų Dievo siųstų pranašių, tai žydų moterų tarpe buvo atsiradę tokių, kurios sa-

suo: et vaticinare super eas, 18 et
dic: Haec dicit Dominus Deus:
Vae quae consuunt pulvillos sub
omni cubito manus: et faciunt
cervicalia sub capite universae
aetatis ad capiendas animas: et
cum caperent animas populi mei,
vivificabant animas eorum. 19 Et
violabant me ad populum meum
propter pugillum hordei, et
fragmen panis, ut interficerent
animas, quae non moriuntur, et
vivificarent animas, quae non
vivunt, mentientes populo meo
credenti mendaciis. 20 Propter
hoc haec dicit Dominus Deus:
Ecce ego ad pulvillos vestros,
quibus vos capitis animas volantes:
et dirumpam eos de brachiis
vestris: et dimittam animas,
quas vos capitis, animas ad volandum.
21 Et dirumpam cervicalia
vestra, et liberabo populum
meum de manu vestra, neque
erunt ultra in manibus vestris
ad praedandum: et scietis quia
ego Dominus. 22 Pro eo quod

iš savo širdies, pranašauk apie
jas 18 ir sakyk: Deja toms, kurios
susiuva patiesalus po kiekviena
alkūne ir daro priegalvius po visokio
amžiaus žmonių galva sieloms
sugauti, ir kai sugauna mano
tautos sielas, žada joms gyvybę.
19 Jos daro mane nešventą
mano tautoje dėl miežių saujos
ir duonos kąsnio, kad užmuštų
sielas, kurios neturi mirti, ir paliktų
gyvas sielas, kurios neturi
gyventi, meluodamos mano tautai,
kuri tiki melui. 20 Todėl Viešpats
Dievas sako taip: Štai aš
einu prieš jūsų patiesalus, kuriais
jūs gaudote sielas kaip
paukščius; aš atplėšiu juos nuo
jūsų rankų ir paleisiu sielas, kurias
jūs sugaunate, sielas, kad
jos skraidžiotų. 21 Aš sudraskysiu
jūsų priegalvius ir paleisiu mano
tautą iš jūsų rankos, ir jie nebebus
daugiau jūsų rankose grobis,
ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.
22 Kadangi jūs apgaulingai
nuliūdinote teisiojo širdį, kurio

---

vo prasimanymais norėjo suvadžioti prietarams pasiduodančią tautą. — (18) *Priegalvius...* Pranašės darė didelių ir mažų galvoms sulig kiekvieno ūgiu, minkštus patiesalus ir priegalvius ta pat prasme, kuria pranašai tepė tinkų sieną: jos kalba taip, kad patiktų kiekvienam, į kurį savo žodžiais kreipiasi, sako malonių dalykų, kuriais kiekvienas jaučiasi nuramintas (Jier. Orig.). — *Kai sugauna...* Ebr. t.: gal jūs sugausite mano tautos sielas ir išlaikysite savo sielas gyvas? t. y. ar jūs manote, kad paliksiu tai be bausmės, jei jūs sugaunate mano tautos sielas lyg paukščius, pačios gi pasiliekate gyvos? — (19) *Nešventą...*: daro mano vardą tautoje paniekintiną, kadangi parduoda už menkiausius dalykus Dievo pranašystes, minėdamos Dievo vardą, pataikauja nusikaltėliams, drįsta žadėti laimės nusidėjėliams. Koks iš tikrųjų galėtų būti didesnis nusikaltimas, kaip daryti iš paties Dievo žmonių akyse savo nusikaltimų dalyvį ir padėjėją? — *Kad užmuštų...* Jos sako: kas pasiduos Babilono karaliui, turės mirti; kas pasipriešins, tas bus gyvas. Kadangi jos skelbia visai priešingai tam, ko Dievas nori, jos užmuša sielas, kurios Dievo nutarimu turi būti gyvos, ir atbulai žada gyvybę tiems, kuriuos dėl savo pasipriešinimo Dievui turi sutikti mirtis (plg. Jer. 29, 7...). — (20) *Paleisiu sielas...* Dievas budi saviesiems; jis atitolins prapultį, kurią norėta prirengti jo tautai. Dievas sunaikins netikrų pranašų apgaulę ir išvaduos suklaidintus iš jų tykojimų. Tai jis darė, siųsdamas tikrų pranašų, kurie iškeldavo aikštėn netikrųjų apgaules ir melą, taip pat pats nubausdamas netikrus pranašus (vz. Jer. 28, 16; 29, 21). — (21) *Grobis:* karalystės ir miesto sugriovimu bus sunaikintos taip pat

moerere fecistis cor iusti mendaciter, quem ego non contristavi: et confortastis manus impii, ut non reverteretur a via sua mala, et viveret: [23] propterea vana non videbitis, et divinationes non divinabitis amplius, et eruam populum meum de manu vestra: et scietis quia ego Dominus.

Caput XIV. [1] Et venerunt ad me viri seniorum Israel, et sederunt coram me. [2] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [3] Fili hominis, viri isti posuerunt immunditias suas in cordibus suis, et scandalum iniquitatis suae statuerunt contra faciem suam: numquid interrogatus respondebo eis? [4] Propter hoc loquere eis, et dices ad eos: Haec dicit Dominus Deus: Homo homo de domo Israel, qui posuerit immunditias suas in corde suo, et scandalum iniquitatis suae statuerit contra faciem suam, et venerit ad prophetam interrogans per eum me: ego Dominus respondebo ei in multitudine immunditiarum suarum: [5] ut capiatur domus Israel in corde suo, quo recesserunt a me in cunctis idolis suis. [6] Propterea dic ad domum Israel: Haec

aš nenorėjau nuliūdinti, ir sustiprinote bedievio ranką, kad nesigręžtų nuo savo pikto kelio ir būtų gyvas, [23] todėl jūs nebematysite niekų ir nebeužsiimsite daugiau žiniavimais; nes aš išgelbėsiu savo tautą iš jūsų rankos, ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.

14 perskyrimas. [1] Pas mane atėjo žmonių iš Izraėlio vyresniųjų tarpo ir atsisėdo ties manim. [2] Tuomet man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [3] Žmogaus sūnau, šitie žmonės įsidėjo į savo širdis savo susitepimus ir savo neteisybės papiktinimą pastatė ties savo veidu; argi klausiamas aš turėčiau jiems atsakyti? [4] Todėl kalbėk su jais ir jiems sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Kiekvienas žmogus, kurs įsideda savo susitepimus į savo širdį ir stato savo neteisybės papiktinimą ties savo veidu, bet gi ateina pas pranašą, klausdamas per jį mane, aš, Viešpats, atsakysiu jam sulig jo susitepimų daugybe, [5] kad Izraėlio namai būtų sugauti savo širdyje, kuria jie atstojo nuo manęs per visus savo stabus. [6] Todėl sakyk Izraėlio namams: Viešpats Dievas

---

jūsų melagingos pranašystės. — (22) *Kurio aš nenorėjau...* Dievas labai vertina ne tik šventųjų mirtį, bet taip pat ašaras, dūsavimus ir liūdesius; ne tik dėl gyvybės, bet ir dėl nuliūdimo, kurį bedieviai padaro teisiajam be priežasties, Dievas reikalauja iš anų apyskaitos. — (23) *Iš jūsų rankos:* nubausdamas jus mirtimi.

(14, 1) *Vyresniųjų:* buvusių tremtinių tarpe. Pranašas čia nori parodyti, kaip labai buvo visur prasiplatinus bedievystė. — (3) *Susitepimus:* dievaičius, kurie čia pat vadinami ir neteisybės papiktinimu. Iš čia paaiškėja, kad ir ištremtųjų žydų, net jų vyresniųjų tarpe palinkimas į stabmeldystę buvo didelis. Jei jie viešai ir negarbino dievaičių, tai šitie buvo labai artimi jų širdžiai; mintimis jie į juos kreipdavos, su pasimėgimu į juos žiūrėdavo. — *Atsakyti.* Atsakymo jie neverti, tačiau Dievas duos jiems atsakymą, bet ypatingu būdu. — (5) *Savo širdyje.* Siunčiamomis bausmėmis turės būti suvaldyta jų atkakli širdis; jie turi būti nubausti ne tik dėl visiems žinomų jų nuodėmių, bet net ir dėl piktų savo širdies palinkimų. — (6) *Izraėlio namams.* Įspėjimas duodamas ne tik vyresniesiems, kurie buvo atėję pas Ezekiėlį,

dicit Dominus Deus: Converti-
mini, et recedite ab idolis vestris,
et ab universis contaminationi-
bus vestris avertite facies vestras.
7 Quia homo homo de domo
Israel, et de proselytis quicum-
que advena fuerit in Israel, si
alienatus fuerit a me, et posuerit
idola sua in corde suo, et scan-
dalum iniquitatis suae statuerit
contra faciem suam, et venerit
ad prophetam ut interroget per
eum me: ego Dominus respon-
debo ei per me. 8 Et ponam fa-
ciem meam super hominem illum,
et faciam eum in exemplum, et
in proverbium, et disperdam eum
de medio populi mei: et scietis
quia ego Dominus. 9 Et propheta
cum erraverit, et locutus fuerit
verbum: ego Dominus decepi
prophetam illum: et extendam
manum meam super illum, et
delebo eum de medio populi
mei Israel. 10 Et portabunt ini-
quitatem suam: iuxta iniquitatem
interrogantis, sic iniquitas pro-
phetae erit: 11 ut non erret ultra

sako taip: Grężkitės ir atstokite
nuo savo stabų ir nukreipkite
savo veidus nuo visų savo su-
sitepimų. 7 Nes kiekvienam žmo-
gui iš Izraėlio namų ir iš sve-
timšalių, kurie yra ateiviai Izra-
ėlyje, jei atstos nuo manęs ir
įsidės savo stabus į savo širdį
ir pasistatys savo neteisybės pa-
piktinimą ties savo veidu, bet
gi ateis pas pranašą paklausti
per jį manęs, aš, Viešpats, atsa
kysiu jam patsai. 8 Aš atgręšiu
prieš tą žmogų savo veidą ir
padarysiu iš jo pavyzdį ir patarlę
ir išdildysiu jį iš savo tautos tar
po, ir jūs žinosite, kad aš Vieš-
pats. 9 Ir jei pranašas duosis su-
vadžioti, kad kalbėtų kokį žodį, aš,
Viešpats būsiu suklaidinęs tą pra-
našą; aš ištiesiu ant jo savo ran-
ką ir išdildysiu jį iš mano Izra-
ėlio tautos tarpo. 10 Jie neš savo
neteisybę; koki bus klausiančiojo
kaltė, toki bus pranašo kaltė,
11 kad Izraėlio namai daugiau
nebeklaidžiotų nuo manęs ir ne-
besusiteptų visais savo nusižen-

---

bet visiems, kurie buvo panašaus nusistatymo; tokių gi buvo ir tremtinių ir pasilikusiųjų Jeruzalėje žydų tarpe. Duodama įspėjimas, kad visi pasitaisytų ir kad nereikėtų bausmių, Viešpats trokšta visų išsigelbėjimo. — *Nukreipkite...:* būkite stabmeldystei taip svetimi, kad net nenorėtumėte nė pažvelgti į stabus. — (7) *Svetimšalių, kurie...* Jei Dievas to reikalauja net iš svetimų, tai kaip gi labiau iš savųjų? Pranašas primena čia labai tiksliai Kun. 17, 8. 10. 13 nutarimus apie svetimtaučius, nors tokių Kaldėjoje žydų tarpe turėjo būti ne daugiausia. — (8) *Atsakysiu jam:* vietoje atsakymo jis patirs mano rūstybę ir bausmę ir tai taip, kad iš jo pasidarys visiems dieviško keršto pavyzdis ir įrodymas; jo likimas virs patarle; pagaliau jis turi būti išbrauktas iš Dievo tautos ir tuo pačiu iš gyvųjų sąrašų knygos. Jau įstatyme Kun. 20, 3. 5. 6; Atk. 28, 37 tokios pat bausmės buvo numatytos bedieviams. — *Jūs žinosite...* Kad šitie grąsymai skelbiami ne veltui, jie patirs savo nenaudai. — (9) *Ir jei pranašas...:* nors ir pranašai sakytų jums laimės žadančius žodžius, jie sakys jums netiesą; Dievas leis jiems tai daryti, ir tai bus teisinga bausmė už jūsų bedievybę. — Kokia prasme Dievas suklaidina tokį pranašą, paaiškėja iš 3 Kar. 22, 19-23. Dievas savo teisingu nutarimu leidžia, kad tikėjimo nustojusi nuodėminga tauta labiau klausytųsi netikrų kaip tikrų pranašų, net duoda netikriems pranašams progos skelbti melagingus dalykus ir netrukdo jų laisvos valios elgtis netinkamai. — *Išdildysiu...* Plg. auk. 13, 3. — (11) *Kad Izraėlio...* Bausmėmis siekiamas tikslas yra visos teo-

domus Israel a me, neque polluatur in universis praevaricationibus suis: sed sint mihi in populum, et ego sim eis in Deum, ait Dominus exercituum.
[12] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [13] Fili hominis, terra cum peccaverit mihi, ut praevaricetur praevaricans, extendam manum meam super eam, et conteram virgam panis eius: et immittam in eam famem, et interficiam de ea hominem, et iumentum.
[14] Et si fuerint tres viri isti in medio eius, Noe, Daniel, et Iob: ipsi iustitia sua liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum.
[15] Quod si et bestias pessimas induxero super terram ut vastem eam; et fuerit invia, eo quod non sit pertransiens propter bestias:
[16] Tres viri isti si fuerint in ea, vivo ego, dicit Dominus Deus, quia nec filios, nec filias liberabunt: sed ipsi soli liberabuntur, terra autem desolabitur.
[17] Vel si gladium induxero super terram illam, et dixero gladio: Transi per terram: et interfecero de ea hominem, et iumentum:
[18] et tres viri

gimais, bet kad būtų man tauta ir aš būčiau jiems Dievas, sako kareivijų Viešpats.

[12] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [13] Žmogaus sūnau, jei šalis man nusidės, nusikalsdama neištikimybe, aš ištiesiu ant jos savo ranką ir sutrupinsiu jos duonos lazdą, siųsiu jai badą ir išnaikinsiu iš jos žmogų ir galviją,
[14] ir jei jos tarpe būtų šitie trys vyrai, Noė, Danielis ir Jobas, jie savo teisumu išgelbėtų savo gyvybes, sako kareivijų Viešpats.
[15] Jei aš paleisčiau į šalį ir pikčiausių žvėrių jai sunaikinti, ir ji pasidarytų nepereinama, nes niekas nebeeitų per ją dėl žvėrių,
[16] šitie trys vyrai, jei jie būtų joje, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų, bet būtų išgelbėti patys vieni, šalis gi virstų tyruma.
[17] Arba jei aš atvesčiau prieš aną šalį kalaviją ir sakyčiau kalavijui: pereik per šalį, ir taip užmuščiau joje žmogų ir galviją,
[18] ir josios

kratijos ir visos viršgamtinės apvaizdos tikslas, būtent, kad Dievo tauta galų gale būtų tobula, kad sandora būtų pilnai vykinama ir kad būtų atvesta ta palaiminta padėtis, kuri susidaro, kai tauta visai atsiduoda Dievui ir kai Dievo gėrybės vėl darosi tautos nuosavybė.

(13) *Jos duonos...* Duona stiprina žmogaus širdį, dėl alkio gi silpnėja keliai (Ps. 10, 3, 15; 108, 24); iš to aišku, kodėl kalbama apie duonos ramstį, lazdą (plg. Kun. 26, 26). Draug su žmogumi tenka kentėti ir kitiems tvariniams, taip kaip iš kitos šalies mesijiniame atnaujinime kartu su žmogumi, kurs patampa Dievo prieteliu, matome neretai kitus tvarinius dalyvaujant garbėje. Plg. auk. 4, 16; 5, 16. — (14) *Noė...* Net šitie trys vyrai, kurių dorybės ir teisumas buvo taip dideli sugedusios žmonijos tarpe, negalėtų pašalinti nelaimės nuo savo tautiečių, net gi nuo savo sūnų ir dukterų. Noė buvo žymus savo teisumu, Jobas vengė kuolabiausiai nuodėmės, Danielis pasižymėjo savo ištikimybe įstatymui Babėlės karaliaus rūmuose. Nors Noė išgelbėjo iš tvano savo šeimyną (Prad. 7, 1), Jobas užtarė savo prietelius (Jobo 42, 8. 9), Danielis savo malda pasiekė to, kad jis kartu su savo draugais ir kitais Babėlės išminčiais nežuvo (Dan. 2, 18), bet dabar žydų tautos piktumas yra taip didelis ir Dievo nutarimas taip tvirtas, kad net anie trys vyrai negalėtų išgauti jiems iš-

isti fuerint in medio eius: vivo
ego, dicit Dominus Deus, non
liberabunt filios, neque filias: sed
ipsi soli liberabuntur. [19] Si autem
et pestilentiam immisero super
terram illam, et effudero indig-
nationem meam super eam in
sanguine, ut auferam ex ea ho-
minem, et iumentum: [20] Et Noe,
et Daniel, et Iob fuerint in me-
dio eius: vivo ego, dicit Domi-
nus Deus, quia filium, et filiam
non liberabunt: sed ipsi iustitia
sua liberabunt animas suas.
[21] Quoniam haec dicit Dominus
Deus: Quod et si quattuor iudi-
cia mea pessima, gladium, et
famem, ac bestias malas, et pe-
stilentiam immisero in Ierusalem
ut interficiam de ea hominem,
et pecus: [22] tamen relinquetur in
ea salvatio educentium filios, et
filias: ecce ipsi ingredientur ad
vos, et videbitis viam eorum, et
adinventiones eorum, et conso-
labimini super malo, quod induxi
in Ierusalem in omnibus, quae
importavi super eam. [23] Et con-
solabuntur vos, cum videritis
viam eorum, et adinventiones eo-
rum: et cognoscetis quod non
frustra fecerim omnia, quae feci
in ea, ait Dominus Deus.

viduje būtų šitie trys vyrai, kaip
aš gyvas, sako Viešpats Dievas,
jie neišgelbėtų nei sūnų, nei duk-
terų, bet būtų išgelbėti patys
vieni. [19] O jei siųsčiau į aną šalį
marą ir išpilčiau ant jos savo
užsidegimą krauju, kad išdildy-
čiau iš jos žmogų ir galviją, [20] ir
būtų jos viduje Noė, Danielis ir
Jobas, kaip aš gyvas, sako Vieš-
pats Dievas, jie neišgelbėtų nei
sūnaus, nei dukters, bet savo
teisumu jie išgelbėtų tik savo
sielas. [21] Nes Viešpats Dievas
sako taip: Jei aš siųsiu į Jeru-
zalę keturis savo pikčiausius tei-
smus, kalaviją, badą, piktus žvė-
ris ir marą, kad išnaikinčiau iš
jos žmogų ir gyvulius, [22] tačiau
liks joje išgelbėtų, kurie išves
sūnus ir dukteris; štai šitie ateis
pas jus, ir jūs matysite jų elgesį
ir jų veiksmus, jūs turėsite pa-
guodos dėl nelaimės, kurią aš
atvedžiau į Jeruzalę, dėl viso, ką
ant jos atsiunčiau. [23] Jie bus jums
paguoda, kai matysite jų elgesį
ir jų veiksmus; jūs pripažinsite,
kad aš ne veltui padariau visa,
ką esu joje padaręs, sako Vieš-
pats Dievas.

---

gelbėjimo. Šita išimtis tik patvirtina paprastą Dievo tvarką, kad teisiųjų užtarimas yra žmonėms naudingas ir jųjų malda už kitus daug gali pas Dievą. — (19) *Užsidegimą krauju:* tokią rūstybę, kurios pasėka būtų žudynės ir kraujo išliejimas. — (21) *Jei aš siųsiu...* Ankščiau paskelbta taisyklė (norma) pritaikoma Jeruzalei ypatingu būdu: visokios bausmės palies Jeruzalę ir ji bus tikrai sunaikinta, joje nieko neliks; tačiau bus ir skirtumas; kai kurie jos gyventojai nebus nužudyti, bet bus išvesti į nelaisvę, kad visiems paliudytų, jog žydų karalystė tikrai sugriauta. — (22. 23) *Turėsite paguodos.* Ta paguoda bus ypatingos rūšies. Senesnieji žydų tremtiniai, pamatę naujai atvykusius belaisvius ir jų bedieviškumą, visą jų nedorą elgesį, kuriuo šitie užsipelnė baisią Dievo bausmę, patys supras, kad ta bausmė nebuvo perdaug kieta, kad ji buvo teisinga, ir todėl jų skausmas dėl karalystės žuvimo turės sumažėti; tai ir bus jų paguoda! Tie nauji belaisviai tik dėl to nebus žuvę draug su kitais žydais tėvynėje ir bus atvesti į Kaldėją, kad juos pamačius būtų galima pilnai suprasti Dievo teisingumą (Jier. Teod.)

c) Prilyginimais įvaizdinamos žydų nelaimės.

Caput XV. 1 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: 2 Fili hominis, quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis nemorum, quae sunt inter ligna silvarum? 3 Numquid tolletur de ea lignum, ut fiat opus, aut fabricabitur de ea paxillus, ut dependeat in eo quodcumque vas? 4 Ecce igni datum est in escam: utramque partem eius consumpsit ignis, et medietas eius redacta est in favillam: numquid utile erit ad opus? 5 Etiam cum esset integrum, non erat aptum ad opus: quanto magis cum illud ignis devoraverit, et combusserit, nihil ex eo fiet operis? 6 Propterea haec dicit Dominus Deus: Quomodo lignum vitis inter ligna silvarum, quod dedi igni ad devorandum, sic tradam habitatores Ierusalem. 7 Et ponam faciem meam in eos: de igne egredientur, et ignis consumet eos: et scietis quia ego Dominus, cum posuero faciem meam in eos,

15 perskyrimas. 1 Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: 2 Žmogaus sūnau, ką padarys iš vynmedžio tarp visų kitų girios medžių, kurie yra miško medžių tarpe? 3 Gal bus imama iš jo medžio bet kokiam dalykui padirbti, ar gal padarys iš jo vagį, kad ant jo būtų pakabintas bet koks padargas? 4 Štai jis atiduodamas ugniai suėsti. Kai ugnis suėdė abu jo galu ir jo vidurys pavirto pelenais, gal tuomet jis dar kam tiks? 5 Net būdamas sveikas jis netiko jokiam darbui; juo gi labiau nieko nebus galima iš jo padaryti, kai jį prarys ir sudegins ugnis! 6 Todėl Viešpats Dievas sako taip: Kaip vynmedį tarp miško medžių, kurį daviau ugniai praryti, taip aš atiduosiu Jeruzalės gyventojus. 7 Aš atgręšiu savo veidą prieš juos: jie išeis iš ugnies, ir kita ugnis sunaikins juos; ir jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu atgręžęs prieš juos savo

---

15, 1—19, 14. Kaip sudeginamas niekam netinkąs vynmedis, taip turi būti nubausti Jeruzalės gyventojai (15, 1-8). Nežiūrint didžiausių Viešpaties suteiktų išrinktajai tautai gėradaryščių (16, 1-14), ji virto moteriške svetimotere (16, 15-34), todėl jos laukia sunkios bausmės (35-52); atgailą gi darančiai žadamas dovanojimas (53-63). Vynuogyno prilyginimu išaiškinama, kad tauta yra baustina dėl karaliaus Sedekijo sulaužytos priesaikos, kurią jis buvo padaręs Babėlės karaliui (17, 24). Kiekvienas bus Dievo baudžiamas dėl savo, ne dėl svetimų nusikaltimų (18, 1-32). Liūtienės ir jaunų liūtų, taip pat sunaikinto vynuogyno prilyginimais apraudomas Judo kunigaikščių likimas (19, 1-14).

(**15, 2**) *Ką padarys...* Kai kas ebr. t. verčia truputį kitaip: kuo vertesnis vynmedis už visus kitus miško medžius? Atsakymas: jis ne tik nėra vertesnis, bet daug menkesnis. Palyginimas daromas čia tikriausiai miške augančio vynmedžio su kitais miško medžiais. Išrinktoji tauta Sen. Test. neretai palyginama su vynmedžiu ir vynuogynu. — (**3**) *Medžio.* Jei kiti medžiai yra nevaisingi ir todėl iškertami, tai iš jų vis gi būna daugeriopos naudos. Gi vynmedis, jei jis neduoda vaisių, yra taip nenaudingas, kad iš jo negalima padirbti nė vagelio (Jier.) — (**6**) *Kaip vynmedį...* Nors tauta buvo Dievo išrinkta, ji tačiau yra labiau kaip visos kitos tautos atmestina, kaip tik liaujasi davus savo išrinkimą atatinkančius vaisius. — (**7**) *Jie išeis...* Ir tuos, kurie išvedami į nelaisvę, lydės Dievo rūstybė, jei jie toliau laikysis savo piktumo. Pirmas

8 et dedero terram inviam, et desolatam: eo quod praevaricatores
extiterint, dicit Dominus Deus.

Caput XVI. 1 Et factus est
sermo Domini ad me, dicens:
2 Fil hominis notas fac Ierusalem
abominationes suas: 3 et dices:
Haec dicit Dominus Deus
Ierusalem: Radix tua, et generatio
tua de terra Chanaan: pater
tuus Amorrhaeus, et mater tua
Cethaea. 4 Et quando nata es in
die ortus tui non est praecisus
umbilicus tuus, et aqua non es
lota in salutem, nec sale salita,
nec involuta pannis. 5 Non pepercit
super te oculus ut faceret
tibi unum de his, misertus tui:
sed proiecta es super faciem terrae
in abiectione animae tuae, in
die qua nata es. 6 Transiens autem
per te, vidi te conculcari in
sanguine tuo, et dixi tibi cum

veidą 8 ir būsiu padaręs jų šalį
nepraeinamą ir apleistą, nes jie
buvo man neištikimi, sako Viešpats Dievas.

16 perskyrimas. 1 Man buvo
suteiktas Viešpaties žodis ir
pasakyta: 2 Žmogaus sūnau, paskelbk
Jeruzalei jos bjaurius darbus
3 ir tark: Jeruzalei Viešpats
Dievas sako taip: Tavo kilmė ir
tavo giminė iš Kanaano šalies:
tavo tėvas Amorietis ir tavo motina
Ketietė. 4 Kai tu gimei, tavo
gimimo dieną nebuvo atpjauta
tavo bamba, tu nebuvai nuprausta
vandenimi sveikatai, nei apibarstyta
druska, nei suvyniota vystyklais.
5 Joki akis nepasigailėjo
tavęs, kad iš pasigailėjimo būtų padariusi
tau bent vieną šių dalykų;
bet tu buvai pamesta ant žemės
paviršio; taip buvo nieku laikoma
tavo siela tą dieną, kurią tu gimei.
6 Praeidamas gi pro tave
aš pamačiau tave, kaip tu mindoma
savo kraujuje, ir aš tariau

---

gaisras, kurs juos palietė, jų pirmoji bausmė, buvo miesto ir karalystės sugriovimas. — (8) *Neištikimi.* Dievas, vadindamas juos sulaužiusiais ištikimybę nusidėjėliais, tuo pačiu parodo, kad jie yra nenaudingas vynmedis.

(16, 3) *Tavo kilmė...* Jeruzalės tauta savo kilme nė kiek nebuvo geresnė už menkiausias tautas; ji vien Dievo gerumu ir be jokių savo nuopelnų įgavo aukščiausią vertybę. Tą savo geradarystę Dievas dabar pranašo lūpomis Jeruzalei primena: Kolei aš tavęs neišrinkau, tu buvai be jokios grožės ir vertės, lyg kad būtumei gimusi kananiečių ir amoriečių tarpe; todėl tavo vieta tarp tautų buvo labai žema. Lyg kad tokio žemumo nebūtų gana, dar paaiškinama, kad jos tėvas buvęs amorietis, kurs anot Prad. 15, 16 buvęs tarp kitų giminių nedoriausias, ir kad motina buvusi ketietė, t. y. iš tokios giminės, kurios moterys buvo labiausiai ištvirkusios (Prad. 27, 46). Ezekielis, kurs gerai žinojo, kad Izraėlitai buvo kilę iš Aramo (plg. 28, 25; 33, 24), nori čia pasakyti, kad izraėlitų protėvis Abraomas buvo išrinktas iš stabmeldžių tarpo (Joz. 24, 2). Tačiau čia minimą tautos gimimą galima taip pat suprasti apie tą laiką, kai ji buvo Aigipto vergijoje. Plg. Oz. 2, 15; Jer. 2, 2. — (4) *Atpjauta...* Toks neatpjovimas yra pavojingas gimusio kūdikio gyvybei. — *Druska.* Senovėje manyta, kad druska apibarstytas naujagimis geriau tarps ir kad jo oda pasidarys stipresnė. — (5) *Nepasigailėjo.* Niekas nepriėmė gimusio kūdikio geruoju; gimdytojai jį išmetė laukan. Gal čia taip daroma aliuzija į Aigipto Paraono įsakymą mesti į vandenį visus gimusius žydų berniukus (Iš. 1, 22). — (6) *Pamačiau tave.* Kadangi joki žmogaus akis nenorėjo į naujagimį žiūrėti, Dievas maloningai pažvelgė į jį, kaip jis gulėjo pamestas gimimo

esses in sanguine tuo: Vive: dixi,
inquam, tibi: In sanguine tuo
vive. [7] Multiplicatam quasi ger-
men agri dedi te: et multiplicata
es, et grandis effecta, et ingressa
es, et pervenisti ad mundum mu-
liebrem: ubera tua intumuerunt,
et pilus tuus germinavit: et eras
nuda, et confusione plena. [8] Et
transivi per te, et vidi te: et ec-
ce tempus tuum, tempus aman-
tium: et expandi amictum me-
um super te, et operui ignomi-
niam tuam. Et iuravi tibi, et in-
gressus sum pactum tecum: ait
Dominus Deus: et facta es mihi.
[9] Et lavi te aqua, et emundavi
sanguinem tuum ex te: et unxi
te oleo. [10] Et vestivi te discolo-
ribus, et calceavi te ianthino: et
cinxi te bysso, et indui te sub-
tilibus. [11] Et ornavi te ornamento,
et dedi armillas in manibus tuis,
et torquem circa collum tuum.
[12] Et dedi inaurem super os tu-
um, et circulos auribus tuis, et
coronam decoris in capite tuo.
[13] Et ornata es auro, et argento,
et vestita es bysso, et polymito,
et multicoloribus: similam, et mel,
et oleum comedisti, et decora

tau, kai buvai savo kraujuje: Būk
gyva; aš, sakau, tau tariau: Būk
gyva savo kraujuje. [7] Aš pada-
riau tave gausingą kaip lauko
augalus; tu tarpai ir pasidarei
didelė, subrendai ir pasiekei mo-
teriškosios grožės amžių; tavo
krūtys išaugo ir tavo plaukai
žėlė, bet tu buvai plika ir pilna
sugėdinimo. [8] Aš ėjau pro tave
ir pamačiau tave; ir štai tai buvo
tavo laikas, meilės metas; aš iš-
tiesiau ant tavęs savo apsiaustą
ir apdengiau tavo gėdingą pli-
kumą. Aš prisiekiau tau ir pada-
riau su tavim sandorą, sako Vieš-
pats Dievas, ir tu pasidarei mano.
[9] Aš nuprausiau tave vandenimi,
nuploviau nuo tavęs tavo kraują
ir patepiau tave aliejumi; [10] aš ap-
vilkau tave marginiais ir apaviau
tave mėlynomis kurpėmis, sujuo-
siau tave plona drobe ir apgau
biau tave šilko šydu. [11] Aš pa-
puošiau tavė papuošalais, da-
viau apyrankes tavo rankoms ir
grandinėlę tavo kaklui. [12] Aš pa-
kabinau žiedą ant tavo burnos,
auskarus tavo ausyse ir daviau
puikų vainiką ant tavo galvos.
[13] Taip tu buvai papuošta auksu
ir sidabru, apvilkta plona drobe,
šilku ir daugspalviais audiniais; tu

---

kraujuose, nenupraustas, su neperrišta bamba, paliktas žvėrims sudraskyti, ir savo visagalybės valia nutarė, kad kūdikis pasiliks gyvas, nežiūrint visų pavojų jo gyvybei. — (7) *Gausingą.* Aigipte mažas žydų būrelis padaugėjo ir virto didele tauta (plg. Iš. 1, 7). — *Moteriškosios...*: žydinčios jaunystės metus. — *Plika ir...* Taip neretai būna ir su jau užaugusiais bedujinų vaikais. Žydai Aigipte dar neturėjo visų sandoros su Dievu malonių. — (8) *Apsiaustą...* Dievas padarė iš tos jaunos mergaitės savo sužadėtinę, ištiesdamas ant jos savo apsiausto skverną (plg. Rut. 3, 9) — *Sandorą.* Dievo sandora su išrinktaja tauta dažnai vadinama moterystės ryšiu, taip kaip Nauj. Testam. dangiškoje Jeruzalėje švenčiamos vestuvės Avinėlio su Bažnyčia. Dievas patvirtino sandorą iš savo šalies kilniais pažadais, tauta prisiekė būti ištikima (Iš. 19, 8). — (10) *Apvilkau.* Dievo suteiktos tautai malonės įvaizdinamos kaipo duodami jaunavedei gražiausi apdarai ir išlaikymas. — (12) *Puikų vainiką.* Kaipo karaliaus sužadėtinė ji papuošiama karališkos garbės ženklais, grandinele ir vainiku. — (14) *Tavo vardas...*: mano geradaryste ir

facta es vehementer nimis: et pro-
fecisti in regnum. [14] Et egres-
sum est nomen tuum in Gentes propter speciem tuam: quia perfecta eras in decore meo, quem posueram super te, dicit Dominus Deus.

[15] Et habens fiduciam in pulchritudine tua fornicata es in nomine tuo: et exposuisti fornicationem tuam omni transeunti ut
eius fieres. [16] Et sumens de ve-
stimentis tuis fecisti tibi excelsa hinc inde consuta: et fornicata es super eis, sicut non est factum, neque futurum est. [17] Et
tulisti vasa decoris tui de auro meo, atque argento meo, quae dedi tibi: et fecisti tibi imagines masculinas, et fornicata es in eis.
[18] Et sumpsisti vestimenta tua multicoloria, et operuisti illas: et oleum meum, et thymiama meum posuisti coram eis. [19] Et pa-
nem meum, quem dedi tibi, similam, et oleum, et mel, quibus enutrivi te, posuisti in conspectu eorum in odorem suavitatis, et factum est, ait Dominus Deus.
[20] Et tulisti filios tuos, et filias tuas, quas generasti mihi: et immolasti eis ad devorandum. Numquid parva est fornicatio tua?

valgei kviečių miltus, medaus aliejaus, buvai pasidarius gražių gražiausia ir pasiekei karalių gar-
bę. [14] Tavo vardas pasklido tarp tautų dėl tavo gražumo, nes tu buvai tobula mano grožėje, kurią aš buvau tau suteikęs, sako Viešpats Dievas.
[15] Bet tu pasitikėdama savo grožybe paleistuvavai savo šlovei ir savo paleistuvavimą siūlei kiekvienam praeiviui, kad būtumei jojo. Tu ėmei iš savo drabužių ir iš vienų su kitais susiūtų darei sau aukštumų, kuriose tu paleistuvavai, kaip niekuomet nėra buvę ir nebus. [17] Tu
ėmei savo pasipuošimo dalykus iš mano aukso ir mano sidabro, kuriuos aš buvau tau davęs, ir darei sau vyrų paveikslus ir pa-
leistuvavai su jais. [18] Tu ėmei savo daugspalvius apdarus ir apdengei juos; mano aliejų ir mano smilkalus tu dėjai ties jais.
[19] Mano duoną, kurią aš tau daviau, kvietienius miltus, aliejų ir medų, kuriais aš tave maitinau, tu dėjai jų akivaizdoje saldžiam kvapui; taip tai įvyko, sako Viešpats Dievas. [20] Tu ėmei savo sū-
nus ir savo dukteris, kurias man pagimdei, ir juos aukojai jiems praryti. Argi tat mažas dalykas

---

begaliniu duosnumu tu įsigijai karalienės vardą, taip kad apie tave kalbėjo visų tautų liežuviai ir tu buvai tobula ne savo galia, bet mano gerumu (Jier.).

(**15**) *Paleistuvavai...* Plg. Atk. 8, 11-15; 31, 20 ir k. — *Praeiviui:* tu pasidavei svetimų dievaičių garbinimui ir darei sandoras su svetimšaliais. — (**16**) *Aukštumų.* Taip vadinosi ne tik kalneliai ir kauburiai, kuriuose buvo garbinami pagonių dievaičiai, bet taip pat juose pastatytos šventyklos, kurios dažniausiai būdavo paprastos padangtės. Padangtės gi buvo galima padaryti iš susiūtų apsiaustų. — (*17*) *Vyrų.* Minimi tik vyrų paveikslai, nes prilyginime tauta įvaizdinama kaipo neištikima sužadėtinė; bet tai dar nereiškia, kad tarp garbinamų svetimų dievaičių nebūtų buvę deivių stabų. — (**20**) *Sūnus...* Sūnūs buvo jai Dievo duoti ir turėjo būti auginami Dievo garbei; ji gi atnašavo juos dievaičiams. Ir dar kuriuo tikslu? Kad būtų praryti. Taip daroma aliuzija į Moloko aukas. — *Argi tat...* Ebr. t.: argi tau dar maža

21 Immolasti filios meos, et de-
disti, illos consecrans, eis. 22 Et
post omnes abominationes tuas,
et fornicationes, non es recor-
data dierum adolescentiae tuae,
quando eras nuda, et confusione
plena, conculcata in sanguine
tuo. 23 Et accidit post omnem
malitiam tuam (vae, vae tibi, ait
Dominus Deus) 24 et aedificasti
tibi lupanar, et fecisti tibi pro-
stibulum in cunctis plateis. 25 Ad
omne caput viae aedificasti sig-
num prostitutionis tuae: et abo-
minabilem fecisti decorem tuum:
et divisisti pedes tuos omni tran-
seunti, et multiplicasti fornicatio-
nes tuas. 26 Et fornicata es cum
filiis Aegypti vicinis tuis mag-
narum carnium: et multiplicasti
fornicationem tuam ad irritandum
me. 27 Ecce ego extendam ma-
num meam super te, et auferam
iustific.tionem tuam: et dabo te
in animas odientium te filiarum
Palaestinarum, quae erubescunt
in via tua scelerata. 28 Et forni-
cata es in filiis Assyriorum, eo
quod necdum fueris expleta: et
postquam fornicata es, nec sic
es satiata. 29 Et multiplicasti for-

yra tavo paleistuvavimas? 21 Ma-
no vaikus tu skerdei ir jiems
davei, juos aukodama. 22 Ir po
visų tavo bjauriausių darbų ir
paleistuvavimų tu neatsiminei sa-
vo jaunystės dienų, kai tu buvai
plika ir pilna sugėdinimo, min-
doma savo kraujuje. 23 Po viso
tavo piktumo atsitiko (deja, deja
tau, sako Viešpats Dievas), 24 kad
tu pasistatei sau paleistuvavimo
namų ir pasidarei sau kekša-
vimo vietų visose gatvėse. 25 Kiek-
viename gatvės kampe tu pa-
statei savo paleistuvavimo žen-
klą ir padarei savo grožybę pa-
sibjaurėtiną. Tu išsižergei savo
kojomis kiekvienam praeiviui ir
dauginai savo kekšavimus. 26 Tu
paleistuvavai su savo kaimynais
didžiakūniais Aigipto sūnumis ir
dauginai savo kekšavimą, kad
erzintumei mane. 27 Štai aš ištie-
siau savo ranką ant tavęs, atė-
miau tavo pasiteisinimą ir pada-
viau tave valiai tų, kurie neken-
čia tavęs, palestiniečių dukterims,
kurios gėdėjos tavo nuodėmingo
kelio. 28 Tu paleistuvavai ir su
asirijiečių sūnumis, nes dar ne-
buvai patenkinta, ir kai buvai

buvo tavo paleistuvavimo, (21) kad tu ir mano vaikus skerdei..? (22) *Tu neatsiminei...* Tų dalykų užmiršimas galėjo būti tam tikru būdu nusikaltimų priežastis: kaip savo skurdo, Dievo gailestingumo ir jo geradarysčių atsiminimas saugo ir gina pamaldumą, taip užmiršimas paleidžia pavadžius išdidumui ir leidžia sielai keltis į puikybę. — (24. 25) *Paleistuvavimo namų...:* tu statei stabų aukurų daugybę kauburiuose, prie miesto vartų, net ir pačioje šventykloje. Plg. Jer. 2. 22; 11, 13. — (26) *Paleistuvavai...* Paleistuvavimas visur šitame prilyginime reikia suprasti apie svetimų dievaičių garbinimą (Jier. Teod.); tačiau tas garbinimas dažnai nebuvo laisvas nuo ištvirkimo ir kūniško paleistuvavimo. — (27) *Atėmiau...* Ebr. t.: sumažinau, kas tau buvo skirta, t. y. žmonai priklausantį iš vyro duodamą išlaikymą. Išlaikymo sumažinimas buvo vykinamas įvairių nelaimių siuntimu, sausmečiais ir bado metais. — *Palestiniečių dukterims:* pilistimų miestams, todėl pilistimams. Plg. Teis. 13, 2; 2 Kar. 4, 2. — *Gėdėjos...* Pilistimai laikėsi ištikimai ir tvirtai savo dievaičių ir todėl raudo iš gėdos, matydami kaip žydai apleisdavo savo Dievą, kad eitų paskui svetimus (plg. Jer. 2, 10-12). — (28) *Su asirijiečių...* Plg. 4 Kar. 16, 7; Jer. 2, 36. — (29) *Kanaano.* Čia

nicationem tuam in Terra Cha-
naan cum Chaldaeis: et nec sic
satiata es. [30] In quo mundabo
cor tuum, ait Dominus Deus;
cum facias omnia haec opera
mulieris meretricis, et procacis?
[31] Quia fabricasti lupanar tuum
in capite omnis viae, et excel-
sum tuum fecisti in omni platea:
nec facta es quasi meretrix fasti-
dio augens pretium, [32] sed quasi
mulier adultera, quae super virum
suum inducit alienos. [33] Omni-
bus meretricibus dantur merce-
des: tu autem dedisti mercedes
cunctis amatoribus tuis, et dona
donabas eis ut intrarent ad te
undique ad fornicandum tecum.
[34] Factumque est in te contra
consuetudinem mulierum in for-
nicationibus tuis, et post te non
erit fornicatio: in eo enim quod
dedisti mercedes, et mercedes non
accepisti, factum est in te contra-
rium.

[35] Propterea meretrix audi ver-
bum Domini. [36] Haec dicit Domi-
nus Deus: Quia effusum est aes
tuum, et revelata est ignominia
tua in fornicationibus tuis super

paleistuvavus, nė taip tu dar ne-
buvai soti. [29] Tu dauginai savo
paleistuvavimą Kanaano šalyje su
kaldėjiečiais ir nė taip nebuvai
soti. [30] Kuo gi aš galėčiau apva-
lyti tavo širdį, sako Viešpats
Dievas, kadangi tu darei visus
šituos moteriškės paleistuvės ir
begėdės darbus? [31] Nes tu statei
savo paleistuvavimo namus kiek-
vienos gatvės kampe ir darei
savo aukštumą kiekvienoje pre-
kyvietėje; tačiau tu nebuvai kaip
kekšė, kuri, kai nusibosta, kelia
kainą, [32] bet kaip moteriškė sve-
timoterė, kuri be savo vyro įsi-
veda svetimų. [33] Visoms kekšėms
duodamas užmokesnis, tu gi davei
užmokesnio visiems savo mei-
lužiams ir davinėjai jiems do-
vanų, kad įeitų pas tave iš visur
paleistuvauti su tavim. [34] Tau
tavo paleistuvavimuose atsitiko
priešingai moterų įpročiui, ir po
tavęs nebus tokio paleistuvavimo;
nes tuo, kad tu davei užmoke-
snį ir neėmei užmokesnio, pas
tave įvyko priešingas elgesys.
[35] Todėl, kekše, išgirsk Vieš-
paties žodį: [36] Viešpats Dievas
sako taip: Kadangi tavo pinigai
išaikvoti ir tavo gėda atidengta
tavo paleistuvavimuose su tavo

---

tas vardas ne nuosavas krašto vardas. Jis reiškia: prekybos kraštas (Jier. plg. 17, 4). Babėlė iš tikrųjų buvo svarbiausia prekybos vieta Azijoje. Iš čia buvo ypač išvežami adiniai ir margi drabužiai. Jau Ezekijas buvo nubaustas dėl jo prietelystės su babiloniečiais (Iz. 39, 1-8; 4 Kar. 20, 12). — **(30)** *Kuo gi...* Ebr. t.: kaip gi silpna, t. y. sugedus buvo tavo širdis. Plg. Iz. 5, 4. — **(31)** *Tu nebuvai...*: kitos paleistuvės niekina mažą pelną ir reikalauja didesnio, tu gi siūlai savo grožybę už menkiausią užmokesnį, net dovanai. Anos, reikalaudamos didesnio mokesnio, rodo, kaip labai jos save vertina, tu gi savo vyro gėdai pati puoli į kitų rankas; jos ieško savo naudos, tu vien savo piktų geidimų patenkinimo; tave verčia paleistuvauti ne vargas, tu piktai panaudoji Dievo tau suteiktų gėrybių pilnybę. — **(33)** *Davinėjai jiems...* Plg. karaliaus Akazo pavyzdį 2 Kron. 28, 23. — **(34)** *Ir po tavęs nebus...* Anot ebr. t.: ir nebėgo paskui tave dėl nuodėmės, t. y. tu uoliai ieškojai kitų, kiti gi niekino bendravimą su tavimi.

(36) *Pinigai.* Geriau: išgėdinimas. — **(37)** *Meilužius...*: dėl tavo nusikaltimų Dievas surinks prieš tave

amatores tuos, et super idola
abominationum tuarum in san-
guine filiorum tuorum, quos de-
disti eis: 37 Ecce ego congregabo
omnes amatores tuos, quibus
commista es, et omnes, quos di-
lexisti cum universis, quos ode-
ras: et congregabo eos super te
undique, et nudabo ignominiam
tuam coram eis, et videbunt omnem
turpitudinem tuam. 38 Et iudicabo te
iudiciis adulterarum, et effunden-
tium sanguinem: et dabo te in
sanguinem furoris et zeli. 39 Et
dabo te in manus eorum, et de-
struent lupanar tuum: et demo-
lientur prostibulum tuum: et de-
nudabunt te vestimentis tuis, et
auferent vasa decoris tui: et de-
relinquent te nudam, plenamque
ignominia: 40 et adducent super
te multitudinem, et lapidabunt te
lapidibus, et trucidabunt te gla-
diis suis. 41 Et comburent do-
mos tuas igni, et facient in te
iudicia in oculis mulierum pluri-
marum: et desines fornicari, et
mercedes ultra non dabis. 42 Et
requiescet indignatio mea in te:
et auferetur zelus meus a te, et
quiescam, nec irascar amplius.
43 Eo quod non fueris recordata

meilužiais ir tavo pasibjaurėti-
nais stabais ir dėl kraujo tavo
vaikų, kuriuos tu jiems davei,
37 štai aš surinksiu visus tavo
meilužius, su kuriais tu palei-
stuvavai, ir visus, kuriuos my-
lėjai, draug su visais, kurių tu
nekentei; aš surinksiu juos prieš
tave iš visur ir atidengsiu tavo
gėdą jų akyse, ir jie matys visą
tavo sugėdinimą. 38 Aš teisiu
tave svetimoterių ir kraują išlie-
jančiųjų teismais ir padarysiu iš
tavęs narso ir pavydo kraują.
39 Aš paduosiu tave į jų rankas;
jie išardys tavo paleistuvavimo
namus ir nugriaus tavo kekša-
vimo vietą, nuplėš nuo tavęs
tavo drabužius, atims tavo pa-
sipuošimo dalykus ir paliks tave
pliką ir pilną sugėdinimo. 40 Jie
atves ant tavęs susirinkimą, muš
tave akmenimis ir sukapos tave
savo kalavijais. 41 Jie sudegins
tavo namus ugnimi ir įvykins tau
teismą labai daugelio moterų
akyse; tuomet tu liausies palei-
stuvavus ir nebedavinėsi daugiau
užmokesnio. 42 Mano užsidegimas
prieš tave liausis, mano pavydas
bus atimtas nuo tavęs, aš pa-
liausiu ir daugiau nebesirūstinsiu.

---

tautas, kaip tas, su kuriomis tu darei sandorų ir palaikei prietelystę, taip ir tas, kurių tu nekentei; visų pirma tu būsi labai išniekinta ir visi turės iš tavęs tyčiotis. — (38) *Aš teisiu...* Bausmės išreiškiamos tokiais žodžiais, kad jie labai primena prakeikimus svetimoterėms Sk. 5, 21. Svetimoterės turėjo būti užmuštos akmenims (plg. 40 e. ir Atk. 22, 42); už nužudymą turėjo būti išlietas kraujas (Prad. 9, 6; Iš. 21, 12; Kun. 24, 17). — *Padarysiu iš...* t. y. tu būsi visa sužeista, kaip būna, kai įtūžęs ir moterystės pavydo sujaudintas vyras pradeda keršyti. Plg. 23, 10. — (39) *Jie išardys...* Priešai tai sugriaus, kas buvo pašvęsta stabams garbinti, sunaikins ir apiplėš miestą ir šalį, taip kad jie pavirs pasibjaurėjimo ir pasityčiojimo dalyku kaimynystėje esančioms tautoms. — (41) *Jie sudegins...* Plg. 4 Kar. 25, 9. — *Daugelio moterų...* Kadangi čia buvo nusidėjusi neištikima sužadėtinė, tai ji baudžiama labai daugelio moterų, t. y. tautų akyse. Ir iš tikrųjų Nebukadnecaro kariuomenė buvo sudaryta iš įvairiausių tautų ir tautelių (plg. Jer. 25, 9). — *Tuomet tu liausies...* Ebr. t.: padarysiu, kad tu liautumeis ir nebeduotumei... Taip bus gana padaryta Dievo teisingumui, bet drauge Viešpats yra pilnas pasigailėjimo. — (43) *Neatsiminei...* Ji neatsiminė, iš kokio skurdo Die-

dierum adolescentiae tuae, et provocasti me in omnibus his: quapropter et ego vias tuas in capite tuo dedi, ait Dominus Deus, et non feci iuxta scelera tua in omnibus abominationibus tuis.
44 Ecce omnis, qui dicit vulgo proverbium, in te assumet illud, dicens: Sicut mater, ita et filia eius.
45 Filia matris tuae es tu, quae proiecit virum suum, et filios suos: et soror sororum tuarum es tu, quae proiecerunt viros suos, et filios suos mater vestra Cethaea, et pater vester Amorrhaeus.
46 Et soror tua maior, Samaria, ipsa et filiae eius, quae habitant ad sinistram tuam: soror autem tua minor te, quae habitat a dextris tuis, Sodoma, et filiae eius.
47 Sed nec in viis earum ambulasti, neque secundum scelera earum fecisti pauxillum minus: pene sceleratiora fecisti illis in omnibus viis tuis.
48 Vivo ego, dicit Dominus Deus, quia non fecit Sodoma soror tua ipsa, et filiae eius, sicut fecisti tu, et filiae tuae.
49 Ecce haec fuit iniquitas Sodomae sororis tuae, superbia, saturitas panis et abundantia, et otium ipsius, et filiarum eius: et manum egeno, et pauperi non porrigebant.
50 Et elevatae sunt,

43 Nes tu neatsiminei savo jaunystės dienų ir erzinai mane visais šitais dalykais; todėl ir aš suverčiau visą tavo elgesį ant tavo galvos, sako Viešpats Dievas, nors aš ir nedarau sulig visomis tavo kaltybėmis visose tavo nuobodose.
44 Štai kiekvienas, kurs sakys patarlę, pritaikys ją tau, tardamas: Koki motina, toki ir duktė.
45 Tu duktė savo motinos, kuri pametė savo vyrą ir savo vaikus; tu sesuo savo seserų, kurios pametė savo vyrus ir savo vaikus; jūsų motina ketietė ir jūsų tėvas amorietis.
46 Tavo vyresnioji sesuo yra Samarija, ji ir jos dukterys, kurios gyvena tavo kairėje; tavo jaunesnioji sesuo, gyvenanti tavo dešinėje, yra Sodoma su savo dukterimis.
47 Bet nė truputėlį mažiau tu nevaikščiojai jų keliais ir nesielgei sulig jų nusikaltimais; tu darei kone piktesnių dalykų už jas visuose savo keliuose.
48 Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, nė pati tavo sesuo Sodoma ir jos dukterys nedarė taip, kaip padarei tu su savo dukterimis.
49 Štai šita buvo tavo sesers Sodomos kaltybė: puikybė, duonos perteklius ir apstybė, jos ir jos dukterų dykinėjimas; bet pavargėliui ir beturčiui jos neišties-

---

vas ją išgelbėjo savo gerumu, kaip aukštai buvo ją iškėlęs ir kokį paklusnumą ji buvo Dievui pasižadėjusi. — *Nors aš ir nedariau...* Anot ebr. t.: aš nepakęsiu ištvirkimo, kad palikčiau tave nenubaustą dėl visų tavo bjaurių kaltybių. — (44) *Kurs sakys patarlę...* Kas mėgsta kalbėti patarlėmis, arba kas norės pritaikyti jai patarlę, sakys: kaip motina ketietė, (3. 45 eil.), taip duktė Jeruzalė. — (45) *Savo vyrą:* Dievą, kurį kitados pažino ir garbino visos tautos. Kiekviena stabmeldystė yra atpuolimas nuo Dievo ir nuo sandoros, kurią Dievas pirmame žmoguje buvo padaręs su visa žmonių gimine. — *Vaikus:* aukodama juos stabams. — *Kurios pametė...* Kaip anos moterys būdavo neištikimos savo vyrams, taip Jeruzalė atstūmė nuo savęs Dievą. — (46) *Vyresnioji.* Samarija su savo miestais priklausė didesnei karalystei. — *Kairėje:* šiaurėję. — (49) *Kaltybė:* ir jos širdies sukietėjimo priežastis. — (50) *Kaip tu matei.*

et fecerunt abominationes coram
me: et abstuli eas sicut vidisti.
51 Et Samaria dimidium pecca-
torum tuorum non peccavit: sed
vicisti eas sceleribus tuis, et ius-
tificasti sorores tuas in omni-
bus abominationibus tuis, quas
operata es. 52 Ergo et tu porta
confusionem tuam, quae vicisti
sorores tuas peccatis tuis, sce-
leratius agens ab eis: iustificatae
sunt enim a te: ergo et tu con-
fundere, et porta ignominiam
tuam, quae iustificasti sorores
tuas. 53 Et convertam restituens
eas conversione Sodomorum cum
filiabus suis, et conversione Sa-
mariae, et filiarum eius: et con-
vertam reversionem tuam in me-
dio earum, 54 ut portes ignomi-
niam tuam, et confundaris in
omnibus, quae fecisti consolans
eas. 55 Et soror tua Sodoma, et
filiae eius revertentur ad anti-
quitatem suam: et Samaria, et
filiae eius revertentur ad anti-

davo rankos. 50 Jos kėlėsi pui-
kybėn ir darė nuobodų mano
akyse, tai aš atėmiau jas, kaip
tu matei. 51 Ir Samarija nenusi-
dėjo nė pusės tavo nuodėmių;
tu pralenkei jas savo kaltybėmis
ir pateisinai savo seseris visomis
savo nuobodomis, kurias tu darei.
52 Todėl ir tu, kuri nugalėjai savo se-
seris savo nuodėmėmis, elgdamasi
pikčiau už jas, nešk savo sugėdini-
mą; nes jos buvo tavo pateisintos;
taigi būk sugėdinta ir nešk savo
gėdą ir tu, kuri pateisinai savo
seseris. 53 Tačiau aš sugrąžinsiu
jas ir atstatysiu; grąžindamas So-
domą su jos dukterimis ir grą-
žindamas Samariją su jos duk-
terimis aš sugrąžinsiu jų tarpe ir
tavo tremtinius, 54 kad tu neštu-
mei savo sugėdinimą ir turėtu-
mei gėdėtis dėl viso to, ką tu
esi padarius, jas paguosdama.
55 Tavo sesuo Sodoma ir jos
dukterys grįš į savo senąją būklę,
Samarija ir jos dukterys grįš į

Ebr. t.: kaip aš mačiau. Plg. Prad. 18, 21; 19; 24. — (51) *Tu jas pralenkei.* Plg. Jer. 3, 11. Jūdo karalystė turėjo didesnį pranašų skaičių, joje buvo Dievo bažnyčia, teisėta kunigija, teokratinis karalius; taip jos nusikaltimai buvo daug didesni, kai pvd. statė bažnyčioje stabų paveikslus (4 Kar. 21, 4). — *Pateisinai.* Sodoma ir Samarija buvo tik tiek nuteisintos, kiek jų nusikaltimai buvo mažesni, palyginus su didesniais Jūdo karalystės nusikaltimais (Jier.). Taigi jei anom reikia laukti Dievo teismo, tai dar labiau jis turi paliesti Jeruzalę. — (52) *Nugalėjai.* Geriau: tu, kuri savo nuodėmėmis užstojai savo seseris. — Dievas turi pasigailėti ir anų miestų, kadangi jis atstatys Jeruzalę, kuri nusidėjo labiau kaip anos. Šitaip Jeruzalė užstoja anas pas Dievą. — — *Būk sugėdinta...*: nešk savo sugriovimo gėdą kaip anie miestai, kurie turėjo nešti savąją, ir tai juo labiau, kad tu buvai kaltesnė už anuos, nes jie buvo teisingesni už tave. — (53) *Aš sugrąžinsiu...* Koks turės būti tas sugrąžinimas, paaiškėja iš Jeruzalei pažadėtojo atstatymo, kurs aprašytas 11, 19. 20. — *Jų tarpe.* Plg. Jer. 3, 21-25. Izraėlis, kitados Dievo pirmgimis ir šventoji tauta, kurią jis iš visų kitų tarpo buvo išsirinkęs, atstatyme pasirodo kitų tautų būryje, kaip viena iš jųjų. Tai yra jai sugėdinimas: (54) *Turėtumei gėdėtis...* Atstatymas yra Dievo pasigailėjimo ir malonės darbas, todėl atstatoma Jeruzalė turi su skausmu ir susigėdinimu atsiminti savo kalčią. Pripažindama begalinį gerumą, kurį Dievas jai suteikia, ji paguodžia savo seseris, kitas tautas, kurios dabar taip pat pritirs jo gailestingumo. — (55) *Būklę:* Dievo garbinimo ir ištikimybės būklę. Jeruzalė, kuri kitas tautas niekino, čia minima po kitų tautų ir ne be priežasties, kaip paro-

quitatem suam: et tu, et filiae
tuae revertemini ad antiquitatem
vestram. 56 Non fuit autem So-
doma soror tua audita in ore
tuo, in die superbiae tuae, 57 an-
tequam revelaretur malitia tua:
sicut hoc tempore in oppro-
brium filiarum Syriae, et cunc-
tarum in circuitu tuo filiarum
Palaestinarum, quae ambiunt te
per gyrum. 58 Scelus tuum, et
ignominiam tuam tu portasti, ait
Dominus Deus.

59 Quia haec dicit Dominus
Deus: Et faciam tibi sicut de-
spexisti iuramentum, ut irritum
faceres pactum: 60 et recordabor
ego pacti mei tecum in diebus
adolescentiae tuae: et suscitabo
tibi pactum sempiternum. 61 Et
recordaberis viarum tuarum, et
confunderis: cum receperis soro-
res tuas te maiores cum mino-
ribus tuis: et dabo eas tibi in
filias, sed non ex pacto tuo.
62 Et suscitabo ego pactum meum
tecum: et scies quia ego Domi-
nus, 63 ut recorderis, et confun-
daris, et non sit tibi ultra ape-

savo senąją būklę, tu ir tavo
dukterys grįšite į savo senąja
būklę. 56 Tačiau apie tavo seserį
Sodomą nieko nebuvo girdėti iš
tavo burnos tavo puikybės dieną,
57 kolei nebuvo atidengtas tavo
piktumas, kaip dabartiniu metu,
kai tu esi panieka Syrijos duk-
terims ir visoms palestiniečių
dukterims, kurios apsupa tave
aplinkui iš visų pusių. 58 Tu turi
nešti savo nusikaltimą ir savo
sugėdinimą, sako Viešpats Die-
vas.

59 Nes Viešpats Dievas sako
taip: Aš padarysiu tau, kaip tu
padarei paniekindama priesaiką,
kad paniekintumei sandorą; 60 ta-
čiau aš atsiminsiu mano sandorą
su tavim tavo jaunystės dienose
ir padarysiu su tavim amžiną
sandorą. 61 Tu atsiminsi savo
kelius ir būsi sugėdinta, kai tu
būsi gavusi pas save savo vy-
resniąsias seseris draug su savo
jaunesniosiomis; aš tau duosiu
jas kaipo dukteris, bet ne dėl
tavo sandoros. 62 Aš padarysiu
su tavim savo sandorą, ir tu ži-
nosi, kad aš Viešpats, 63 kad tu

---

do Rom. 11, 25. 26. — **(56)** *Iš tavo burnos.* Į puikybę pasikėlus Jeruzalė kitados nenorėjo nė Sodomos vardo minėti. — **(57)** *Kaip dabartiniu metu...* Ebr. t.: kaip sugėdinimo metu iš Aramo dukterų šalies ir iš visų, kurie yra aplink jas, ir iš pilistimų dukterų, kurios tave niekindavo iš visų pusių.

(59) *Aš padarysiu...* Vėl pabrėžiama, kad Jeruzalė sandoros sulaužymu padarė save lygią kitiems miestams; todėl tai ji turi visai pasiduoti bausmei ir nuolankiai laukti Dievo malonės. Čia daroma aliuzija į Atk. 27, 6...: kadangi tu nepabijojai net prakeikimų ir be drovos sulaužei mano sandorą, tai dabar rink vaisius to, ką pati pasėjai. — **(60)** *Aš atsiminsiu...* Dievas laikosi to, ką yra Kun. 26, 42. 45 pažadėjęs. Dėl anos senosios sandoros jis nori padaryti naują, kuri nebegalės būti sulaužyta (11, 19. 20; Oz. 2, 19-24; Jer. 31, 33). — **(61)** *Tu atsiminsi...* Atgaila dėl nuodėmės ir sugėdinimas pasilieka ir taip yra įrodymas, kad Dievas suteikė savo naują geradarystę be nuopelnų. — *Seseris:* kitas tautas. — *Duosiu jas kaipo dukteris:* nes Sionas yra tautų motina (Ps. 86, 4-6), centras, į kurį visi skubinasi (Iz. 2, 3; Mik. 4, 2; plg. Iz. 51, 1... ir k.). — *Ne dėl tavo sandoros*: ne dėl Siono nuopelnų, ne sandoros galia, bet iš Dievo pasigailėjimo. Plg. Rom. 1, 16; 11, 17. — **(63)** *Kad tu atsimintumei...* Jeruzalei nelieka nie-

rire os prae confusione tua, cum
placatus tibi fuero in omnibus,
quae fecisti, ait Dominus Deus.

Caput XVII. [1] Et factum est
verbum Domini ad me, dicens:
[2] Fili hominis propone aenigma,
et narra parabolam ad domum
Israel, [3] et dices: Haec dicit Dominus Deus: Aquila grandis magnarum alarum, longo membrorum ductu, plena plumis, et varietate, venit ad Libanum, et tulit
medullam cedri. [4] Summitatem
frondium eius avulsit: et transportavit eam in Terram Chanaan, in urbe negotiatorum posuit illam. [5] Et tulit de semine
terrae, et posuit illud in terra pro semine, ut firmaret radicem super aquas multas: in superficie posuit illud. [6] Cumque germinasset, crevit in vineam latiorem humili statura, respicientibus ramis eius ad eam: et radi-

atsimintumei ir susigėdintumei ir
nebegalėtumei daugiau praverti
burnos dėl savo susigėdinimo
kai aš būsiu dovanojęs tau visa, ką
tu padarei, sako Viešpats Dievas.

17 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir
pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, užmink mįslę ir papasakok prilyginimą Izraėlio namams, [3] ir kalbėk: Viešpats Dievas sako taip:
Didelis aras dideliais sparnais,
ilgomis pasparnėmis, pilnas įvairiaspalvių plunksnų atskrido į
Libaną ir nušinešė kėdro viršūnę. [4] Jis nulaužė jo ūglių viršūnę ir perkėlė ją į Kanaano šalį,
padėjo ją pirklių mieste. [5] Jis paėmė šalies sėklos ir padėjo ją į
sėklos žemę, kad išleistų šaknis
prie gausaus vandens; jis padėjo
ją paviršiuje. [6] Išdygus ji išaugo
į platų žemo ūgio vynmedį, kurio šakos vėl į jį lenkėsi, o jo
šakos buvo po juo; taip tat pasidarė vynmedis, kurs turėjo ša-

---

ko kita, kaip tik nuolankiai išpažinti, kad visa jai suteikiama be jos nuopelnų, vien iš Dievo malonės.

(*17, 2*) *Izraėlio namams.* Dievas buvo davęs įsakymą jau per pranašą Jeremiją, kad Jūdo karalystė turi pasiduoti Nebukadnecarui, tarp kita ko ketvirtais karaliaus Joakimo metais (Jer. 25, 11). Tik šita sąlyga miestas turėjo išlikti apsaugotas nuo sugriovimo (Jer. 38, 21, 8; 2. 17, 18). Jeremijo tačiau įspėjimai nuėjo niekais; karalius Sedekijas pasitikėjo Aigiptu. Bet sukilimas ir neištikimybė Babėlės karaliui buvo draug nepaklusnumas Dievui, kurs taip buvo vedamas į rūstybę. — (3) *Aras...* Taip čia aprašomas Nebukadnecaras (vz. 12 eil.): jis karalius, einąs ieškoti grobio, be galo galingas, skriste skrendąs į Jeruzalę — *Į Libaną.* Kodėl Jeruzalė vadinama čia Libanu, galima suprasti iš Jer. 22, 23. Karaliaus rūmai ir nemaža kitų joje buvo pastatyta iš Libano kėdrų medžio. — *Kėdro viršūnę.* Karališkasis kėdras yra Dovido namai, jo viršūnė ar iškili šaka yra Dovido ainis karalius Joakinas, kurį Nebukadnecaras išvedė į Babėlę (4 Kar. 24, 15; 2 Kron. 30, 10). Dėl aro vaizdo vz. Iz. 46, 11; Jer. 48, 49, 22; Raud. 4, 19 — (4) *Kanaano šalį:* prekybos šalį. Vz. auk. 16, 29. — (5) *Sėklos.* Išsiųsto į nelaisvę karaliaus Joakino vieton Nebukadnecaras paskyrė karaliumi Sedekiją. — *Į sėklos žemę:* į derlingą žemę. — *Paviršiuje,* t. y. negiliai, nes Babėlės karalius nenorėjo, kad Sedekijo karalystė būtų labai galinga. — (6) *Į platų...* Kad vynmedis plėtėsi, tai reiškia, kad Nebukadnecaro valia Sedekijo karalystė turėjo būti gerai tvarkoma viduje, tačiau turėjo pasilikti silpna (*žemo ūgio*) ir visai priklausoma nuo kaldėjiečių (Jier.). Aras pasodino vynmedį, kad jo šakos į jį lenktųsi ir jo šaknys

ces eius sub illa erant. Facta est
ergo vinea, et fructificavit in pal-
mites, et emisit propagines. [7] Et
facta est aquila altera grandis
magnis alis, multisque plumis:
et ecce vinea ista quasi mittens
radices suas ad eam, palmites
suos extendit ad illam, ut irri-
garet eam de areolis germinis
sui. [8] In terra bona super aquas
multas plantata est: ut faciat fron-
des, et portet fructum, ut sit in
vineam grandem. [9] Dic: Haec dicit
Dominus Deus: Ergone prospe-
rabitur? nonne radices eius evel-
let, et fructus eius distringet, et
siccabit omnes palmites germi-
nis eius, et arescet: et non in
brachio grandi, neque in populo
multo, ut evelleret eam radicitus?
[10] Ecce plantata est: ergone pro-
sperabitur? nonne cum tetigerit
eam ventus urens siccabitur, et
in areis germinis sui arescet?
[11] Et factum est verbum Do-
mini ad me, dicens: [12] Dic ad
domum exasperantem: Nescitis
quid ista significent? Dic: Ecce
venit rex Babylonis in Ierusalem:
et assumet regem, et principes
eius, et adducet eos ad semetip-
sum in Babylonem. [13] Et tollet
de semine regni, ferietque cum

kelių ir išleido atžalų. [7] Bet buvo
kitas didelis aras dideliais spar-
nais ir su daugeliu plunksnų.
Ir štai tas vynmedis, lyg tiesda-
mas į jį savo šaknis, išskėtė iš
savo pasodinimo eželių į jį savo
šakeles, kad tas jį laistytų. [8] Jis
buvo pasodintas geroje žemėje
prie daugelio vandenų, kad leistų
šakas ir vestų vaisiaus, kad būtų
didelis vynmedis. [9] Tu tark: Vieš-
pats Dievas sako taip: Argi jis
tarps? ar anas neišraus jo šaknų,
ar nenuskins visų jo vaisių, ar
nesudžiovins visų jo šakų, ku-
rios jam išaugo, taip kad jis vi-
sai sudžiūtų? Ir jam nereikės ga-
lingo peties, nė daugelio žmonių,
kad išrautų jį iš šaknų. [10] Štai jis
pasodintas, bet ar jis tarps? argi
jis nepadžius, kai palies jį svili-
nantis vėjas ir nesudžius eželėse,
kuriose išdygo?

[11] Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: [12] Sakyk
atkakliesiems namams: Ar jūs
nežinote, ką tai reiškia? Sakyk:
Štai atėjo Babilono karalius į Je-
ruzalę; jis paėmė karalių ir jo
kunigaikščius ir nusivedė juos
pas save į Babiloną. [13] Jis pa-
ėmė vieną iš karališkos ainijos,

---

po juo būtų, kad visa karalystė jo klausytų. Toki iš tikrųjų ir buvo Jūdo karalystė Sedekijo laikais. — (7) *Kitas didelis aras:* Aigiptas. — (8) *Jis buvo pasodintas...* Rimtos priežasties kelti maištą Sedekijas neturėjo. Jūdo karalystė, kad ir priklausydama nuo Babėlės, galėjo tarpti. Sukilimas buvo priešingas Dievo valiai, kuri Sedekijui buvo pranašo Jeremijo paskelbta. — (9) *Ar anas neišraus...* Pakėlus maištą Nebukadnecaras turėjo sunaikinti Sedekijo viešpatavimą, jo sūnus nubausti mirtimi be laiko, išžudyti jo kunigaikščius ir gimines. — (10) *Svilinantis:* rytų vėjas. — *Ar jis nesudžius:* karalius draug su savo tauta savo šalyje turėjo būti sugautas kaldėjiečių, kurie atėjo iš rytų krašto.

(12) *Atėjo Babilono...* Apie šiuos įvykius pasakoja 4 Kar. 24, 11... Jer. 24, 1; 29, 2. Karaliaus Joakimo sūnus Joakinas (Jekonijas), karaliavęs tris mėnesius, draug su savo motina, savo žmonomis ir su daugeliu kunigaikščių aštuntais Nebukadnecaro viešpatavimo metais buvo išvestas į Babėlę. Babėlės karalius išvestojo vieton pastatė jo dėdę Jozijo sūnų Mataniją, kurį praminė Sedekiju. — (13) *Galiūnus..,* kad taip susilpnintų

eo foedus: et ab eo accipiet ius-
iurandum. sed et fortes terrae
tollet, 14 ut sit regnum humile, et
non elevetur, sed custodiat pac-
tum eius, et servet illud. 15 Qui
recedens ab eo misit nuncios ad
Aegyptum ut daret sibi equos,
et populum multum. Numquid
prosperabitur, vel consequetur sa-
lutem qui fecit haec? et qui dissol-
vit pactum, numquid effugiet?
16 Vivo ego, dicit Dominus Deus:
quoniam in loco regis, qui con-
stituit eum regem, cuius fecit
irritum iuramentum, et solvit pac-
tum, quod habebat cum eo, in
medio Babylonis morietur. 17 Et
non in exercitu grandi, neque
in populo multo faciet contra
eum Pharao praelium: in iactu
aggeris, et in extructione vallo-
rum ut interficiat animas multas.
18 Spreverat enim iuramentum ut
solveret foedus, et ecce dedit
manum suam: et cum omnia haec
fecerit, non effugiet. 19 Propterea
haec dicit Dominus Deus: Vivo
ego, quoniam iuramentum, quod
sprevit, et foedus, quod praeva-
ricatus est, ponam in caput eius.
20 Et expandam super eum rete
meum, et comprehendetur in sa-
gena mea: et adducam eum in
Babylonem, et iudicabo eum ibi
in praevaricatione, qua despexit
me. 21 Et omnes profugi eius cum
universo agmine suo, gladio ca-
dent: residui autem in omnem

padarė su juo sandorą ir paėmė
iš jo priesaiką; bet ir šalies ga-
liūnus jis atsiėmė, 14 kad kara-
lystė būtų pažeminta ir nesikeltų
aukštyn, sergėtų gi jo sandorą
ir ją laikytų. 15 Bet šitas, pakėlęs
prieš jį maištą, siuntė pasiuntinių
į Aigiptą, kad tasai duotų jam
arklių ir daug žmonių. Nejaugi
turės pasisekimo ir ras išsigel-
bėjimą tas, kurs tai padarė? ir
kurs sulaužė sandorą, argi iš-
truks? 16 Kaip aš gyvas, sako
Viešpats Dievas, jis mirs viduje
Babilono, šalyje to karaliaus, kurs
pastatė jį karaliumi ir kurio prie-
saiką sulaužė ir išardė padary-
tąją su juo sandorą. 17 Ne su di-
dele kariuomene, nė su žmonių
daugybe kariaus prieš aną Para-
onas, kai bus supiltas pylimas
ir bus padaryti apkasai dauge-
liui sielų nužudyti. 18 Nes jis pa-
niekino priesaiką ir suardė san-
dorą, ir štai jis buvo davęs savo
ranką; kadangi jis visa tai pa-
darė, jis neištruks. 19 Todėl Vieš-
pats Dievas sako taip: Kaip aš
gyvas, priesaiką, kurią jis panie-
kino, ir sandorą, kurią sulaužė,
aš dėsiu ant jo galvos. 20 Aš
ištiesiau ant jo savo tinklą, jis
bus sugautas mano sląstais; aš
nuvesiu jį į Babiloną ir teisiu jį
tenai dėl priesaikos sulaužymo,
kuriuo jis mane paniekino. 21 Visi
jo pabėgėliai su visu jo būriu
kris po kalaviju, likusieji gi bus

---

karalystę. — (15) *Pakėlęs prieš jį maištą:* nepaklausęs pranašo Jeremijo įspėjimų (Jer. 2, 18. 36. 37; plg. 4, Kar. 24, 20). —(17) *Prieš aną:* prieš Babėlės karalių. Ebr. t.: padės jam (Sedekijui) karo metu, (kai Jeruzalė bus apgulta). Kad taip įvyko, vz. Jer. 37, 5. — (18) *Jis buvo davęs ranką:* kad jis ištikimai laikys sandorą, ir savo pasižadėjimą buvo patvirtinęs priesaika, kuriai tačiau nebuvo ištikimas. — (19) *Priesaiką...* Ebr. t.: mano priesaiką... mano sandorą. Sedekijas Dievą šaukė liudytoju, kad bus ištikimas Babėlės karaliui, ir Dievas per pranašą Jeremiją buvo įsakęs laikytis, padarytosios sandoros. — (20) *Aš ištiesiu...* Plg. auk. 12, 13; žem. 32, 3.

ventum dispergentur: et scietis quia ego Dominus locutus sum.

22 Haec dicit Dominus Deus: Et sumam ego de medulla cedri sublimis, et ponam: de vertice ramorum eius tenerum distringam, et plantabo super montem excelsum et eminentem. 23 In monte sublimi Israel plantabo illud, et erumpet in germen, et faciet fructum, et erit in cedrum magnam: et habitabunt sub ea omnes volucres, et universum volatile sub umbra frondium eius nidificabit. 24 Et scient omnia ligna regionis, quia ego Dominus humiliavi lignum sublime, et exaltavi lignum humile: et siccavi lignum viride, et frondere feci lignum aridum. Ego Dominus locutus sum, et feci.

Caput XVIII. 1 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: 2 Quid est quod inter vos parabolam vertitis in proverbium istud in terra Israel, dicentes: Patres comederunt uvam acerbam, et dentes filiorum obstupescunt? 3 Vivo ego, dicit Dominus Deus, si erit ultra vobis parabola haec

išsklaidyti į visus vėjus; ir jūs žinosite, kad aš, Viešpats, esu kalbėjęs.

22 Viešpats Dievas sako taip: Aš imsiu iš aukšto kėdro viršūnės ir įdiegsiu; aš nulaušiu iš jo šakų viršūnės minkštąją ir pasodinsiu ją aukštame ir iškilusiame kalne. 23 Aukštame Izraėlio kalne aš pasodinsiu ją; jis išleis šakų, ves vaisių ir virs dideliu kėdru; po juo gyvens visokie paukščiai ir visi sparnuočiai turės lizdų jo šakų ūksmėje. 24 Ir visi krašto medžiai žinos, kad aš, Viešpats, pažeminau aukštą medį ir paaukštinau žemą medį, sudžiovinau žaliuojantį medį ir padariau, kad išsprogtų sausas medis. Aš, Viešpats, kalbė jau ir padariau.

18 perskyrimas. 1 Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: 2 Kas tai yra, kad jūs savo tarpe Izraėlio šalyje prilyginimą paverčiate šia patarle ir sakote: Tėvai valgė rūgščių vynuogių, o vaikams dantys atšipo? 3 Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, šitas prilyginimas nebe-

---

(22) *Aš imsiu iš aukšto...* Plg. auk. 3. 4. e. Nors Babėlės valdovas išves Jūdo karalių ir sugriaus jo karalystę, Dievas tačiau ims iš aukščiausios jo šakos minkštą ūglį ir pasodins savo aukštąjame kalne. Dovido namai nežus; Dievas palaikys jų ainiją, nors jos būklė bus žema, iki bus duotas iš šitos ainijos tas, kurs įsteigs visa apimančią karalystę ir suvienys po savo skėptru visas tautas. Dovido namų pažeminimas yra karaliams bedieviams bausmė, palaikymas gi silpno ūglio, kurs virsta dideliu kėdru, yra pasigailėjimas, kurį Dievas parodo Dovido namams (2 Kar. 7, 14. 15). Plg. Lk. 1, 32. 33. Skėptras iš Jūdo neatimamas, iki paims jį tas, kurs turi ateiti ir laikyti jį per amžius. Ūglio vaizdas atatinka pranašavimus Amoso 9, 11; Iz. 4, 2; 11, 1; 53, 2. Čia taip pat yra aliuzija į Mesijo žemumą ir išaukštinimą. Išganytojas šitą prilyginimą aiškino apie savo karalystę. Vz. Mt. 13, 31, ir k. — (24) *Aukštą medį:* karališkų Jūdo namų puikybę.

(18, 2) *Tėvai valgė...* Pranašas duoda savo laiko žydams pamokinimą, kad Dievo siunčiamose nelaimėse nereikia matyti bausmės dėl senų jų tėvų nusikaltimų, bet kad jie turi prisipažinti patys esą nusidėjėliai ir verti bausmės. Iš. 20, 5; Atk. 4, 9 buvo Dievo paskelbta, kad jis dėl tėvų nuodėmių bausiąs ir vaikus, bet tik tuos, kurie jo nekenčia, to-

in proverbium in Israel. [4] Ecce
omnes animae, meae sunt: ut
anima patris, ita et anima filii
mea est: anima, quae peccaverit,
ipsa morietur.

[5] Et vir si fuerit iustus, et
fecerit iudicium, et iustitiam, [6] in
montibus non comederit, et oculos suos non levaverit ad idola
domus Israel: et uxorem proximi sui non violaverit, et ad
mulierem menstruatam non accesserit: [7] et hominem non contristaverit: pignus debitori reddiderit, per vim nihil rapuerit:
panem suum esurienti dederit,
et nudum operuerit vestimento:
[8] ad usuram non commodaverit,
et amplius non acceperit: ab iniquitate averterit manum suam, et
iudicium verum fecerit inter virum et virum: [9] in praeceptis meis
ambulaverit, et iudicia mea custodierit ut faciat veritatem: hic
iustus est, vita vivet, ait Dominus Deus.

[10] Quod si genuerit filium
latronem effundentem sanguinem, et fecerit unum de istis:
[11] et haec quidem omnia non
facientem, sed in montibus comedentem, et uxorem proximi
sui polluentem: [12] egenum, et

bus jums daugiau patarlė Izraėlyje. [4] Štai visos sielos yra mano; kaip tėvo siela, taip ir sūnaus siela yra mano; siela, kuri nusidės, pati turės mirti.

[5] Taigi, jei žmogus yra teisus, jis laikosi teisės ir teisybės,
[6] nevalgo kalnuose ir nekelia savo akių į Izraėlio namų stabus, neapgėdina savo artimo žmonos, neeina prie mėnesine liga sergančios moters, [7] nė vieno nenuliūdina, grąžina skolininkui užstatą, nieko prievarta neišplėšia, duoda savo duonos alkstančiam ir apdengia pliką drabužiu, [8] neskolina dėl palūkanų ir neima daugiau kaip buvo davęs, sulaiko savo ranką nuo neteisybės, daro teisingą teismą tarp vieno ir kito žmogaus, [9] vaikščioja mano įsakymais, sergi mano teises, kad elgtųsi sulig tiesa, toksai yra teisus; jis tikrai bus gyvas, sako Viešpats Dievas.

[10] O jei jam gimsta sūnus galvažudis, kurs išlieja kraują, daro vieną tokių dalykų, [11] nors jis ir ne visus juos daro, bet valgo kalnuose, apgėdina savo artimo pačią, [12] nuliūdina vargdienį ir beturtį, plėšia grobį, negrąžina užstato,

dėl kurie ir patys yra nusidėjėliai; taip pat Kun. 26, 39. 40 Dievas žada bausti nusidėjėlius dėl tėvų ir jų pačių nuodėmių, iki jie išpažins savas ir savo pranokėjų piktadarybes. — (4) *Visos sielos yra mano.* Dievas yra Sutvėrėjas ir Viešpats, Viešpats ir Tėvas visų, todėl jis neatstumia nuo savęs nė vieno ir yra teisingas visiems, nė vienam nėra šališkas. Panašiai kalbėjo pačiam Dievui Abraomas Prad. 18, 25; plg. Jobo 34, 13; Rom. 3, 5. 6. — *Mirti.* Mirtis yra tarsi krūva visų bausmių, kurios įstatyme paskirtos nusikaltėliams, taip kaip įstatymo sergėtojams yra pažadėtas gyvenimas. Turima čia omenyje laikina mirtis ir laikinas gyvenimas, nes žydai dejuoja, kad juos lanko nelaimės ir mirtis dėl jų tėvų nuodėmių.

(5) *Nevalgo kalnuose:* nedalyvauja svetimų dievų garbinime prie aukštumose pastatytų aukurų. — (7) *Duoda savo duonos...* Plg. Iz. 58, 7; Mt. 25 35. — (9) *Bus gyvas.* Kadangi toksai sergi ištikimai visą įstatymą, tai jis turi naudotis visomis gėrybėmis, kurios yra pažadėtos įstatymą laikantiems. Gyvenimas apima visus pažadėjimus ir užmokesnius, taip kaip mirtis visas bausmes.

pauperem contristantem, rapientem rapinas, pignus non reddentem, et ad idola levantem oculos suos, abominationem facientem: [13] ad usuram dantem, et amplius accipientem: numquid vivet? non vivet, cum universa haec detestanda fecerit, morte morietur, sanguis eius in ipso erit.

[14] Quod si genuerit filium, qui videns omnia peccata patris sui, quae fecit, timuerit, et non fecerit simile eis: [15] super montes non comederit, et oculos suos non levaverit ad idola domus Israel, et uxorem proximi sui non violaverit: [16] et virum non contristaverit, pignus non retinuerit, et rapinam non rapuerit, panem suum esurienti dederit, et nudum operuerit vestimento: [17] a pauperis iniuria averterit manum suam, usuram et superabundantiam non acceperit, iudicia mea fecerit, in praeceptis meis ambulaverit: hic non morietur in iniquitate patris sui, sed vita vivet. [18] Pater eius quia calumniatus est, et vim fecit fratri, et malum operatus est in medio populi sui, ecce mortuus est in iniquitate sua.

[19] Et dicitis: Quare non portavit filius iniquitatem patris? quia filius videlicet, iudicium, et iustitiam operatus est, omnia praecepta mea custodivit, et fecit illa, vivet vita. [20] Anima, quae peccaverit,

kelia savo akis į stabus, daro pasibjaurėtinų dalykų, [13] skolina dėl palūkanų ir atsiima daugiau kaip buvo davęs, argi jis bus gyvas? Ne, jis negyvens; kadangi jis daro visus tuos pasibjaurėtinus dalykus, jis mirte numirs; jo kraujas bus ant jojo.

[14] Bet jei jam gims sūnus, kurs matydamas visas savo tėvo nuodėmes, kurias tas darė, bijos ir nedarys nieko panašaus į jas, [15] nevalgys kalnuose, nekels savo akių į Izraėlio namų stabus, neapgėdins savo artimo žmonos, [16] nė vieno nenuliūdins, nesulaikys užstato, neplėš grobio, duos savo duonos alkanam, pliką apdengs drabužiu, [17] sulaikys savo ranką nuo skriaudos beturčiui, neims palūkanų, nė priedų, sergės mano teises, vaikščios mano įsakymais, šitas nemirs dėl savo tėvo neteisybės, bet tikrai bus gyvas. [18] Jo tėvas, kadangi skriaudė ir darė prievartą broliui, darė pikta savo tautos tarpe, štai jis mirs dėl savo neteisybės.

[19] Jūs sakote: Kodėl sūnus neneša savo tėvo neteisybės? Todėl, kad sūnus laikėsi teisės ir darė teisybę, sergėjo visus mano įsakymus ir juos vykino, jis bus tikrai gyvas. [20] Siela, kuri nusi-

---

(13) *Dėl palūkanų...* Žydams buvo draudžiama imti palūkanas ar nuošimčius, ar bendrai atsiimti daugiau, kaip buvo paskolinta, bet tik iš žydų (Atk. 23, 20); tačiau Neemijo laikais šio draudimo jau nebežiūrėta (Neem. 5, 7). Imti palūkanas iš svetimų, t. y. nežydų nebuvo draudžiama. — *Jo kraujas...:* pats bus savo mirties priežastis ir tik save tegalės kaltinti.

(18) *Jis mirs:* tas pat, kurs pikta darė. — (20) *Sūnus neneš...* Sūnui nereikės kentėti bausmės dėl savo tėvo nuodėmių, nes jis neėjo tėvo pėdomis. Taip atpuola bet koks priekaištas, kuriam daryti galėjo duoti progos grąsymai, parašyti Iš. 20,

ipsa morietur: filius non portabit
iniquitatem patris, et pater non
portabit iniquitatem filii: iustitia
iusti super eum erit, impietas
impii erit super eum.
21 Si autem impius egerit poe-
nitentiam ab omnibus peccatis
suis, quae operatus est, et custo-
dierit omnia praecepta mea, et
fecerit iudicium, et iustitiam: vita
vivet, et non morietur. 22 Om-
nium iniquitatum eius, quas ope-
ratus est, non recordabor: in
iustitia sua, quam operatus est,
vivet. 23 Numquid voluntatis meae
est mors impii, dicit Dominus
Deus, et non ut convertatur a
viis suis, et vivat?
24 Si autem averterit se iu-
stus a iustitia sua, et fecerit ini-
quitatem secundum omnes abo-
minationes, quas operari solet
impius, numquid vivet? omnes
iustitiae eius, quas fecerat, non
recordabuntur: in praevaricatione,
qua praevaricatus est, et in pec-
cato suo, quod peccavit, in ipsis
morietur.
25 Et dixistis: Non est aequa
via Domini. Audite ergo domus
Israel: Numquid via mea non est
aequa, et non magis viae vestrae
pravae sunt? 26 Cum enim averterit

deda, ta turi mirti. Sūnus neneš
savo tėvo neteisybės, ir tėvas
neneš savo sūnaus neteisybės;
teisiojo teisybė bus ant jo, ir
bedievio bedievystė bus ant jojo.
21 Bet jei bedievis darys at-
gailą dėl visų savo nuodėmių,
kurias jis padarė, ir sergės visus
mano įsakymus, laikysis teisės
ir teisybės, jis tikrai bus gyvas
ir nemirs. 22 Aš nebeatsiminsiu
visų jo neteisybių, kurias jis pa-
darė; dėl savo teisybės, kurią
darė, jis bus gyvas. 23 Argi tai,
ko aš noriu, yra bedievio mirtis?
sako Viešpats Dievas; ar ne kad
jis gręžtųsi nuo savo kelių ir
būtų gyvas?
24 O jei teisusis nusigręš nuo
savo teisybės ir darys neteisybę,
lygią visiems pasibjaurėtiniems
darbams, kuriuos paprastai daro
bedievis, nejaugi jis bus gyvas?
Nebus atsiminta visos jo teisy-
bės, kurią buvo daręs; dėl neiš-
tikimybės, kuria nusikalto, ir dėl
savo nuodėmės, kuria nusidėjo,
dėl šitų jis mirs.
25 Jūs sakote: Viešpaties ke-
lias neteisus. Tačiau paklausykite,
Izraėlio namai: Argi mano kelias
nėra teisus ir ar ne jūsų keliai
yra iš tikrųjų nedori? 26 Nes kai

5; 34, 7; 2 Kron. 25, 4; plg. Atk. 24, 16; 4 Kar. 14, 6.

(22) *Aš nebeatsiminsiu...* Ne tik kad sūnums nereikės atsakyti dėl tėvų nuodėmių, bet dar ir tas, kurs pats anksčiau buvo bedievis nusidėjėlis, jei jis darys atgailą, nebus pasmerktas dėl savo senų nusikaltimų; jam bus suteiktas pilnas dovanojimas. Mirtis ir gyvenimas, kaip visuomet Penkiaknygyje, jei kalbama apie bausmę ir užmokesnį, reikia visų pirma suprasti apie šios žemės gyvenimo laiką. Tačiau tas pat įstatymas turi pritaikymo ir pomirtiniam gyvenimui. Jeruzalės sugriovime juk turi žūti ne vien nedorieji, iš kitos gi šalies, anot 14, 22. 23, daug nusikaltėlių, žūnant miestui, turėjo išlikti gyvi. Todėl čia nurodoma taisyklė apima taip pat ir tą atlyginimą, kurs nesibaigia šiuo gyvenimu. — (23) *Argi tai...* Plg. žem. 33, 8-19; 2 Petro 3, 9.

(24) *Nebus atsiminta...* Kaip teisiojo, kurs anksčiau buvo nusidėjėlis, nebeslėgia senosios nuodėmės, taip nusidėjėliui, kurs pirma buvo teisus, nebepadeda jo seniau vykintas teisingumas. Kiekvienas bus teisiamas, žiūrint tos būklės, kurioje jis bus rastas (Jier.). Tačiau

se iustus a iustitia sua, et fecerit iniquitatem, morietur in eis: in iniustitia, quam operatus est, morietur. [27] Et cum averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, et fecerit iudicium, et iustitiam: ipse animam suam vivificabit. [28] Considerans enim, et avertens se ab omnibus iniquitatibus suis, quas operatus est, vita vivet, et non morietur. [29] Et dicunt filii Israel: Non est aequa via Domini. Numquid viae meae non sunt aequae, domus Israel, et non magis viae vestrae pravae? [30] Idcirco unumquemque iuxta vias suas iudicabo domus Israel, ait Dominus Deus.

Convertimini, et agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: et non erit vobis in ruinam iniquitas. [31] Proiicite a vobis omnes praevaricationes vestras, in quibus praevaricati estis, et facite vobis cor novum, et spiritum novum: et quare moriemini domus Israel? [32] Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, revertimini, et vivite.

Caput XIX. [1] Et tu assume planctum super principes Israel, [2] et dices: Quare mater tua leae-

teisusis nukryps nuo savo teisybės ir darys neteisybę, jis mirs dėl jos; jis mirs dėl neteisybės, kurią darė. [27] Bet kai bedievis nusigręš nuo savo bedievystės, kurią darė, ir vykins teisę ir teisybę, jis laimės savo sielai gyvybę. [28] Nes jei jis susipranta ir nusigręžia nuo visų savo neteisybių, kurias darė, tai jis bus tikrai gyvas ir nemirs. [29] Tačiau Izraėlio sūnūs sako: Viešpaties kelias nėra teisus. Argi mano keliai nėra teisūs, Izraėlio namai? ar ne jūsų keliai yra iš tikrųjų nedori? [30] Todėl, Izraėlio namai, aš teisiu kiekvieną, žiūrėdamas jo kelių, sako Viešpats Dievas.

Gręžkitės ir darykite atgailą dėl visų savo neteisybių, ir neteisybė neatves jums prapulties. [31] Meskite šalin nuo savęs visas savo neištikimybes, kuriomis nusikaltote, ir darykite sau naują širdį ir naują dvasią; nes kam gi jūs norite mirti, Izraėlio namai? [32] Nes aš nenoriu mirštančiojo mirties, sako Viešpats Dievas; gręžkitės ir būkite gyvi!.

19 perskyrimas. [1] Tu gi pradėk raudą apie Izraėlio kunigaikščius [2] ir sakyk: Kodėl tavo

---

jei ir teisusis nupuola, 23 e. išreikštoji tiesa pasilieka, jog Dievas nori, kad visi būtų išganyti; jei piktas pasilieka savo piktume, tai tik tuomet jau Dievas nori jo mirties, kaipo jo sukietėjimo piktame pasėkos. — (29) *Viešpaties kelias...* Iš viso, kas aukščiau pasakyta, turi būti visiems aišku, jog toks žydų daromas Viešpaties kelio įvertinimas yra tikras piktžodžiavimas.

(30) *Gręžkitės ir...* Tai tikrai tėviškas įspėjimas. Todėl Dievo rūstybė nekreipiama prieš žmones, bet prieš nuodėmės, nes tuos, kuriuos jis yra nutaręs nubausti kaipo nusidėjėlius, maloningai kviečia bjaurėtis savo nuodėmėmis, kad jie nežūtų. Plg. Mt. 3, 2; Lk. 3, 3. — (31) *Meskite šalin...* Dievas rodo jiems išsigelbėjimo kelią ir ragina juo eiti: kodėl gi jūs norite būtinai žūti? Kodėl jūs nepriimate išgelbėjimo, kurį aš jums teikiu? Tik vienas dalykas daro jus vertus mirties, tai jūsų nenoras gręžtis į mane. — (32) *Nes aš nenoriu...* Plg. auk. 23 e.; žem. 33, 11; 2 Petr. 3, 9.

(19), 1) *Raudą.* Raudos žodžiais pranašas turi išreikšti, kaip labai jau buvo išniekinti Dovido giminės karaliai, ir parodyti, kad nieko nebegalima pataisyti, nes visa karalystė skirta žūti. — (2) *Kodėl tavo...*

na inter leones cubavit, in medio
leunculorum enutrivit catulos
suos?
3 Et eduxit unum de leunculis
suis, et leo factus est: et didicit ca-
pere praedam, hominemque come-
dere. 4 Et audierunt de eo Gentes,
et non absque vulneribus suis
ceperunt eum: et adduxerunt eum
in catenis in Terram Aegypti.
5 Quae cum vidisset quoniam
infirmata est, et periit expectatio
eius: tulit unum de leunculis
suis, leonem constituit eum. 6 Qui
incedebat inter leones, et factus
est leo: et didicit praedam ca-
pere, et homines devorare: 7 Di-
dicit viduas facere, et civitates
eorum in desertum adducere: et
desolata est terra, et plenitudo
eius a voce rugitus illius. 8 Et
convenerunt adversus eum Gen-
tes undique de provinciis, et
expanderunt super eum rete su-
um, in vulneribus earum captus
est. 9 Et miserunt eum in caveam,

motina, liūtienė, gulėjo tarp liū-
tų, išaugino savo jauniklius tarp
liūtukų?
3 Ji išaugino vieną iš savo liū-
tukų, ir iš jo pasidarė liūtas; jis
išmoko griebti grobį ir ėsti žmo-
nes. 4 Apie jį išgirdo tautos, ne
be savo žaizdų sugavo jį ir nu-
vedė jį grandinėse į Aigipto žemę.

5 Pamačius, kad ji pasidarė
bejėgė ir kad jos laukimas ap-
viltas, liūtienė ėmė vieną savo
liūtukų ir pastatė jį liūtu. 6 Tasai
vaikščiojo tarp liūtų ir pasidarė
liūtas; jis išmoko griebti grobį
ir ryti žmones, 7 išmoko daryti
našles ir paversti jų miestus ty-
ruma, taip kad šalis ir ko ji buvo
pilna ištuštėjo dėl jo kriokimo
balso. 8 Tuomet tautos susirinko
prieš jį iš visų kraštų ir ištiesė
prieš jį savo tinklą; jis buvo su-
gautas ne be jų žaizdų. 9 Jie
įmetė jį į ląstą, grandinėse nu-
vedė jį pas Babilono karalių ir

Ebr. t.: galima versti ir šiaip: Kas buvo tavo motina? Ji liūtienė ilsėjosi tarp liūtų. Tai reiškia: tauta savo karalystės garbingumu ir karingumu norėjo būti lygi kitoms tautoms (1 Kar. 8, 20). Taigi liūtai čia yra tautos ir karalystės, kurių įpročius, išdidumą, gobšumą stengėsi pamėgdžioti Dievo išrinktoji tauta. Motina yra žydų tauta, vaikai yra žydai (plg. Oz. 2, 2; Iz. 50, 1). Taip pat Jeruzalė, sostinė ir karalystės vidurys, vadinasi motina, nes kiti miestai laikomi jos dukterimis. Kitur (Prad. 49, 9; Sk. 23, 24; 24, 9) Jūdui ir bendrai Izraėlio tautai pavadinimas liūtu yra garbingas; čia tuo pavadinimu išreiškiama išdidus ir tiesiog laukinis pagoniškų karalysčių būdas. Į tas karalystes įsižiūrėjus motina, Izraėlis, augino savo karališkąją ainiją ir padarė ją pilną išdidumo ir neribotos valdžios troškimo. Motina su pasididžiavimu žiūri į tą ainiją ir ją paragina elgtis, kaip elgėsi pagonių karaliai.

(3) *Pasidarė liūtas.* Tai buvo karalius Joakazas. Kad jis siautė kaip laukinis žvėris, daugiau žinių randame 4 Kar. 23, 30-32. —(4) *Ne be savo žaizdų...* Ebr. t.: savo duobėje jie sugavo jį, — kaip kad sugaunama tikras liūtas. — *Grandinėse.* Anot ebr. t.: (į nosis) įvertomis grindimis. — *Į Aigipto.* Joakazas buvo paraono Nechao paimtas nelaisvėn Rebloje ir nuvestas į Aigiptą (4 Kar. 23, 34), kame jis ir mirė (plg. Jer. 22, 10. 11).

(5) *Pamačius...* Motinai, Jūdo karalystei, pamokinti negana vienos nelaimės; ji laukia veltui, kad sugrįžtų iš nelaisvės išvestasis karalius; nebesulaukdama ir vis tiek norėdama būti lygi pagonių karalystėms ji išsiaugina kitą panašų karalių. — (8) *Ne be jų žaizdų.* Ebr. t. kaip 4 e.: savo duobėje. — (9) *Grandinėse.* Ebr. t.: įvertomis grin-

in catenis adduxerunt eum ad regem Babylonis: miseruntque eum in carcerem, ne audiretur vox eius ultra super montes Israel.
[10] Mater tua quasi vinea in sanguine tuo super aquam plantata est: fructus eius, et frondes eius creverunt ex aquis multis.
[11] Et factae sunt ei virgae solidae in sceptra dominantium, et exaltata est statura eius inter frondes: et vidit altitudinem suam in multitudine palmitum suorum.
[12] Et evulsa est in ira, in terramque proiecta, et ventus urens siccavit fructum eius: marcuerunt, et arefactae sunt virgae roboris eius: ignis comedit eam.
[13] Et nunc transplantata est in desertum, in terra invia, et sitienti.
[14] Et egressus est ignis de virga ramorum eius, qui fructum eius comedit: et non fuit in ea virga fortis, sceptrum dominantium. Planctus est, et erit in planctum.

įmetė jį į kalėjimą, kad jo balso nebebūtų daugiau girdima Izraėlio kalnuose.

[10] Tavo motina buvo kaip vynmedis pasodintas tavo krauju prie vandens; jo vaisiai ir jo šakos augo iš daugelio vandenų.
[11] Jų stiprūs ūgliai virto valdovų skėptrais ir jos liemuo iškilo tarp šakų; jo aukštumas buvo matomas tarp jo šakelių daugybės.
[12] Tuomet jis buvo išrautas rūstybėje ir numestas žemėn; karštas vėjas sudžiovino jo vaisių; suvyto ir sudžiūvo jo stiprūs ūgliai; ugnis suėdė jį.
[13] Dabar jis persodintas į tyrumą, į nepraeinamą šalį be vandens.
[14] Ugnis išėjo iš vieno jo šakų ūglio ir prarijo jo vaisius, ir nebeliko jame stipraus ūglio, valdovų skėptro. Tai yra rauda ir bus rauda.

---

dimis (vz. 4 e.). — *Pas Babilono.* Čia negali būti kalbos nei apie karalių Sedekiją, nei apie Joakimą, kurs mirė savo šalyje; taigi lieka tik Joakinas (Jekonijas. Jier. Plg. 4 Kar. 25, 27; Jer. 52, 31). Jo tėvas buvo bedievis, toks pat buvo ir Joakinas (4 Kar. 24, 9). Pranašas pasirenka šituodu karaliu, nes jų pavyzdis geriausiai parodo karčius pažeminimus, kurių tauta prityrė iš aigiptiečių ir kaldėjiečių.

(10) *Tavo krauju.* Pasakymas neaiškus. Kai kurie aiškintojai ebr. t. verčia: tavo ramybėje, t. y. kai buvo suteikta ramybės, vynmedis pražydo; jis buvo gerai laistomas, todėl išleido daug ūglių; jo šakelės buvo net taip stiprios, kad iš jų buvo galima padaryti karališkas skėptras (11 e.).

(12) *Karštas vėjas*: rytų vėjas. Plg. auk. 17, 10; Oz. 13, 15. Ko ugnis nesunaikino (plg. 15, 4), tai buvo išvesta. — (13) *Tyrumą.* Taip pat žem. 20, 35. Babėlė vadinama tyruma, atsižvelgiant į žydų tautos pasilikimą tyrumoje, kurioje ji prisirengė įeiti į žadėtąją žemę. Dievobaimingam žydui Babėlė atrodė esanti tyruma, nes jo širdis buvo pasiilgus bažnyčios ir tėvynės, ir jis nuolat jautė, kad jo ištrėmimas yra Dievo siųsta bausmė. — (14) *Iš vieno jo šakų ūglio.* Galutinis žuvimas išeina iš to, kurs laiko skėptrą, iš karaliaus Sedekijo, kurs duotos Nebukadnecarui priesaikos sulaužymu pasidarė kaltas miesto ir karalystės žuvimo. — *Nebeliko...*: nebėra karaliaus iš Dovido giminės, kurs laikytų skėptrą. Kaip, to nežiūrint, skėptras neatimamas iš Jūdo, pranašas jau paminėjo 17, 22 ir paaiškina 21, 26. 27. Plg. 23, 5.

20, 1-44. Izraėlio vyresniesiems atėjus pas Ezekiėlį klaustis Viešpaties, pranašas Dievo vardu pri-

e) Izraėlio nedėkingumas, Viešpaties ištikimybė.

Caput XX. 1 Et factum est
in anno septimo, in quinto, in
decima mensis: venerunt viri de
senioribus Israel ut interrogarent
Dominum, et sederunt coram me.
2 Et factus est sermo Domini ad
me, dicens: 3 Fili hominis loque-
re senioribus Israel, et dices ad
eos: Haec dicit Dominus Deus:
Numquid ad interrogandum me
vos venistis? vivo ego quia non
respondebo vobis, ait Dominus
Deus.

4 Si iudicas eos, si iudicas
fili hominis, abominationes pa-
trum eorum ostende eis. 5 Et
dices ad eos: Haec dicit Domi-
nus Deus: in die, qua elegi Is-
rael, et levavi manum meam pro
stirpe domus Iacob, et apparui
eis in Terra Aegypti, et levavi
manum meam pro eis, dicens:
Ego Dominus Deus vester: 6 in
die illa levavi manum meam pro

20 perskyrimas. 1 Septin-
tais metais penktame mėnesyje
dešimtą mėnesio dieną atsitiko,
kad vyrai iš Izraėlio vyresniųjų
tarpo atėjo pasiklausti Viešpaties
ir atsisėdo ties manim. 2 Tuomet
man buvo suteiktas Viešpaties
žodis ir pasakyta: 3 Žmogaus sū-
nau, kalbėk Izraėlio vyresnie-
siems ir jiems sakyk: Viešpats
Dievas sako taip: Ar jūs atėjote
manęs pasiklausti? Kaip aš gy-
vas aš jums neatsakysiu, sako
Viešpats Dievas.
4 Ar tu juos teisi, ar tu teisi,
žmogaus sūnau? tai parodyk
jiems pasibjaurėtinus jų tėvų dar-
bus 5 ir jiems sakyk: Viešpats
Dievas sako taip: Tą dieną, ku-
rioje aš išrinkau Izraėlį ir pakė-
liau savo ranką dėl Jokūbo namų
giminės, pasirodžiau jiems Ai-
gipto šalyje ir pakėliau savo ranką
dėl jųjų sakydamas: Aš Viešpats
jūsų Dievas, 6 tą dieną aš pakė-

---

mena jiems žydų nusikaltimus Aigipte (1-9), tėvų nepaklusnumą tyruose (10-17) ir jų vaikų nusikaltimus (18-26), taip pat tėvų ir sūnų stabmeldystę Žadėtojoje žemėje (27-31); toliau skelbia, kad bausmėmis žydai bus priversti pasitaisyti (32-38) ir pasitaisiusiems žada Dievo malonių grąžinimą (29-44).

(20, 1) *Septintais metais.* Laikas skaitomas nuo karaliaus Joakino nelaisvės pradžios (4 Kar. 24, 15). Šita pranašystė buvo paskelbta, dvejiems metams vienam mėnesiui ir penkioms dienoms praslinkus po to, kai Ezekiėlis buvo pašauktas pranašo pareigų eiti (1,2); iki Jeruzalės apgulimo pradžiai buvo likę dar dveji metai ir penki mėnesiai (24, 16). Pas Ezekiėlį ateina žydų didžiūnai klaustis Viešpaties apreiškimo; iš to galima suprasti, jog Ezekiėlis jau buvo įsigijęs tremtinių tarpe didelės pagarbos. Tačiau Dievo atsakymas pasilieka toks pat, kaip ir 14, 3. — (3) *Aš jums neatsakysiu.* Dievas duoda atsakymą dievobaimingiems, piktieji gi susilaukia tik smarkaus barimo dėl jų nuodėmių. Kad jo sudraudimas būtų dar kietesnis, Dievas priduria priesaikos žodį: Kaip aš gyvas (Jier.).

(4) *Ar tu juos teisi...* Anot ebr. t.: Dievas raginte ragina Ezekiėlį teisti, t. y. priminti klausiantiems jų tėvų nuodėmes: Teisk juos, kad jie gautų ne pranašo atsakymą, bet teisėjo ištarmę. Parodyk jiems, kad jie tą pat daro, ką ir jų tėvai, ir kad nuodėmė perėjo ant jų lyg koki tėvainystė (Jier.). — (5) *Pakėliau savo ranką...* Rankos pakėlimas yra priesaikos ženklas. Viešpats prisiekė Jokūbo giminei, kad jis bus jiems Jahve, jų Dievas, kurs ištikimai atitesi visus pažadus:

eis, ut educerem eos de Terra
Aegypti, in Terram, quam pro-
videram eis, fluentem lacte, et
melle: quae est egregia inter om-
nes terras. 7 Et dixi ad eos: Unus-
quisque offensiones oculorum su-
orum abiiciat, et in idolis Aegypti
nolite pollui: ego Dominus Deus
vester. 8 Et irritaverunt me, no-
lueruntque me audire: unusquis-
que abominationes oculorum suo-
rum non proiecit, nec idola Ae-
gypti reliquerunt: et dixi ut ef-
funderem indignationem meam
super eos, et implerem iram me-
am in eis, in medio Terrae Ae-
gypti. 9 Et feci propter nomen
meum, ut non violaretur coram
Gentibus, in quarum medio erant,
et inter quas apparui eis ut edu-
cerem eos de Terra Aegypti.

10 Eieci ergo eos de Terra
Aegypti, et eduxi eos in deser-
tum. 11 Et dedi eis praecepta
mea, et iudicia mea ostendi eis,
quae faciens homo, vivet in eis.
12 Insuper et sabbata mea dedi
eis, ut essent signum inter me
et eos: et scirent quia ego Do-
minus sanctificans eos. 13 Et irri-
taverunt me domus Israel in de-
serto, in praeceptis meis non
ambulaverunt, et iudicia mea pro-

liau savo ranką dėl jų, kad ves-
čiau juos iš Aigipto šalies į
žemę, kurią buvau jiems numa-
tęs, plūstančią pienu ir medumi,
kuri yra geriausia tarp visų šalių.
7 Tuomet aš jiems tariau: Tegul
kiekvienas meta šalin savo akių
papiktinimus, ir nesusitepkite Ai-
gipto stabais; aš Viešpats, jūsų
Dievas. 8 Bet jie erzino mane ir
nenorėjo manęs klausyti: nėvie-
nas nemetė šalin savo akių pa-
piktinimų ir nepaliko Aigipto
stabų. Tuomet aš maniau išlieti
ant jų savo užsidegimą ir pa-
pilti ant jų visą savo rūstybę
Aigipto šalies viduje. 9 Tačiau
dėl savo vardo, kad jis nebūtų
suteptas tautų akyse, tarp kurių
jie buvo ir kurių tarpe aš jiems
pasirodžiau aš išvesdinau juos
iš Aigipto šalies.
10 Taigi aš išvesdinau juos iš
Aigipto žemės ir atvedžiau juos
į tyrumą. 11 Aš daviau jiems savo
įsakymus ir paskelbiau jiems savo
teises, kuriomis žmogus, jei jas
vykins, bus gyvas. 12 Be to aš
daviau jiems savo subatas, kad
jos būtų ženklas tarp manęs ir
jųjų, ir kad jie žinotų, jog aš
esu Viešpats, kurs pašventinu
juos. 13 Bet Izraėlio namai erzino
mane tyrumoje, nevaikščiojo ma-

— *Pasirodžiau:* apsireiškiau (vz. Iš. 6, 2). — (7) *Savo akių papiktinimus:* dievaičių paveikslus. — (8) *Erzino mane:* buvo atkaklūs. — (9) *Pasirodžiau:* apsireiškiau.

(11) *Bus gyvas.* Gyvenimas yra santrauka visų pažadų ir viso, kas gera, taip kaip mirtis apima visus grąsymus ir bausmes. Kun. 18, 5; Rom. 10, 5. — (12) *Subatas.* Atilsio diena, kurią Dievas suteikia, yra ypatingas jo gerumo įrodymas; ji yra atvaizdas dangiškojo atilsio, į kurį jie yra šaukiami (plg. Žyd. 4, 4-9), jos gi laikymas yra įrodymas paklusnumo Dievui ir jo garbinimo žymė. — *Kurs pašventinu juos.* Subatos laikymu Dievas pašventina juos, pašvenčia juos sau ir pareiškia, kad jie yra jam pašvęsti, riša su jos laikymu daug gėrybių, kad jie galų gale, pabaigę savo dienos darbą, taip pat įeitų į amžinąją subatą, kaip Dievas į savąjį atilsį po pasaulio įkūrimo (Plg. Iš 20, 8-11; 31, 13; Atk. 5, 12). — (13) *Erzino mane:* buvo atkaklūs. Visokio atkaklumo pavyzdžius vz. Iš. 32, 1...Sk. 14, 1..: 16, 2; 21, 5; 25, 2; Iš. 16, 22 ir Sk. 15, 32. Kad Dievas norėjo juos su-

iecerunt, quae faciens homo vivet
in eis: et sabbata mea violave-
runt vehementer: dixi ergo ut
effunderem furorem meum super
eos in deserto, et consumerem
eos. 14 Et feci propter nomen
meum, ne violaretur coram Gen-
tibus, de quibus eieci eos in
conspectu earum. 15 Ego igitur
levavi manum meam super eos
in deserto, ne inducerem eos in
Terram, quam dedi eis fluentem
lacte, et melle, praecipuam ter-
rarum omnium: 16 Quia iudicia
mea proiecerunt, et in praeceptis
meis non ambulaverunt, et sab-
bata mea violaverunt: post idola
enim cor eorum gradiebatur.
17 Et pepercit oculus meus super
eos ut non interficerem eos: nec
consumpsi eos in deserto.

18 Dixi autem ad filios eorum
in solitudine: In praeceptis pat-
rum vestrorum nolite incedere,
nec iudicia eorum custodiatis,
nec in idolis eorum polluamini:
19 Ego Dominus Deus vester: in
praeceptis meis ambulate, iudicia
mea custodite, et facite ea: 20 Et
sabbata mea sanctificate ut sint
signum inter me et vos, et sci-
atis quia ego sum Dominus
Deus vester. 21 Et exacerbave-
runt me filii, in praeceptis meis
non ambulaverunt: et iudicia mea
non custodierunt ut facerent ea:
quae cum fecerit homo, vivet in
eis: et sabbata mea violaverunt:
et comminatus sum ut effun-
derem furorem meum super eos,
implerem iram meam in eis in de-
serto. 22 Averti autem manum
meam, et feci propter nomen
meum, ut non violaretur coram

no įsakymais ir atmetė mano
teises, kuriomis žmogus, jei jas
vykina, yra gyvas; jie labai sutepė
mano subatas; todėl aš maniau
išlieti ant jų savo narsą tyru-
moje ir juos sunaikinti. 14 Tačiau
aš elgiaus dėl savo vardo, kad
jis nebūtų suteptas tautų akyse,
iš kurių tarpo ir kurioms ma-
tant aš buvau juos išvedęs. 15 Tai-
gi aš pakėliau savo ranką ant jų
tyrumoje, kad neįvesčiau jų į
šalį, kurią jiems daviau plūstan-
čią pienu ir medumi, visų šalių
žymiausią, 16 nes jie atmetė mano
teises, nevaikščiojo mano įsaky-
mais ir sutepė mano subatas;
nes jų širdis ėjo paskui stabus.
17 Tačiau mano akis pasigailėjo
jų, kad aš jų neužmušiau, ir aš
nesunaikinau jų tyrumoje.

18 Jų gi vaikams aš sakiau
tyrumoje: Nevaikščiokite savo
tėvų įsakymais, nesilaikykite jų
teisių ir nesusitepkite jų stabais.
19 Aš Viešpats, jūsų Dievas; vaikš-
čiokite mano įsakymais, sergė-
kite mano teises ir vykinkite jas,
ir švęskite mano subatas, kad
jos būtų ženklas tarp manęs ir
tarp jūsų, ir kad jūs žinotumėte,
jog aš Viešpats, jūsų Dievas.
21 Bet ir sūnūs erzino mane, ne-
vaikščiojo mano įsakymais, ne-
sergėjo mano teisių, kad jas vy-
kintų, kurias, jei žmogus vykins,
bus jomis gyvas; jie sutepė ma-
no subatas. Tuomet aš grasiau
išliesiąs ant jų savo narsą ir pa-
rodysiąs jiems savo rūstybę pilną
tyruose. 22 Tačiau aš vėl atitrau-
kiau savo ranką ir dariau dėl
savo vardo, kad jis nebūtų su-
teptas akyse tautų, iš kurių tar-

naikinti, vz. Iš. 32, 10; 33, 3; Sk. 14, 12; Atk. 9, 14. Tačiau jis susilaikė ir nesunaikino Izraėlio, kad tautos tyčiodamos nesakytų, būk jis negalėjęs įvesti jų į Žadėtąją žemę (Sk: 14, 16). — (21) *Nesergėjo...* Plg. Sk.

Gentibus, de quibus eieci eos in
oculis earum. 23 Iterum levavi
manum meam in eos in solitu-
dine, ut dispergerem illos in na-
tiones, et ventilarem in terras:
24 eo quod iudicia mea non fe-
cissent, et praecepta mea repro-
bassent, et sabbata mea violas-
sent, et post idola patrum suo-
rum fuissent oculi eorum. 25 Er-
go et ego dedi eis praecepta
non bona, et iudicia, in quibus
non vivent: 26 Et pollui eos in
muneribus suis cum offerrent
omne, quod aperit vulvam, prop-
ter delicta sua: et scient quia
ego Dominus.

27 Quamobrem loquere ad do-
mum Israel, fili hominis: et dices
ad eos: Haec dicit Dominus
Deus: Adhuc et in hoc blasphe-
maverunt me patres vestri, cum
sprevissent me contemnentes:
28 et induxissem eos in Terram,
super quam levavi manum meam
ut darem eis: viderunt omnem
collem excelsum, et omne lig-
num nemorosum, et immolave-
runt ibi victimas suas: et dede-

po, joms matant, aš juos skubiai
išvedžiau. 23 Aš dar kartą pakė-
liau savo ranką prieš juos ty-
ruose, kad išsklaidyčiau juos
tarp tautų ir vėtyčiau į šalis,
24 nes jie nesergėjo mano teisių,
paniekino mano įsakymus, sutepė
mano subatas, ir jų akys buvo
nukreiptos į jų tėvų stabus.
25 Taigi ir aš daviau jiems įsa-
kymų, kurie nebuvo geri, ir
teisių, kuriomis jie negalėjo būti
gyvi. 26 Aš sutepiau juos jų do-
vanomis, kai jie pašventindavo
visus pirmginius, dėl jų nusikalti-
mų, kad jie žinotų, jog aš Vieš-
pats.

27 Todėl, žmogaus sūnau, kal-
bėk Izraėlio namams ir jiems
tark: Viešpats Dievas sako taip:
Dar ir tuo piktžodžiavo man
jūsų tėvai, kad jie tyčiodamies
paniekino mane. 28 Kai aš įve-
džiau juos į šalį, dėl kurios aš
buvau pakėlęs savo ranką, kad
ją jiems duosiu, jie žvalgėsi į
kiekvieną aukštą kauburį ir į
kiekvieną žaliuojantį medį, ir au-
kojo tenai savo aukas, ir darė

14, 41; 15, 32; 16, 1. 21. 41. 48. — (23) *Aš dar kartą...* Dievas prisiektinai grąsė, kad jie turės būti išsklaidyti tarp tautų. Vz. Kun. 26, 33; Atk. 28, 33. 64 — Priesaika buvo patvirtinti grąsymai, sudarant sandorą; ji paminėta ir Atk. 29, 13... Grąsymai lietė visą tautą draug su visomis būsimomis kartomis, į kurias Mozė žiūrėjo kaip į vienetą; todėl jie turi reikšmės ir vėlesnių laikų žydams; grąsymai turėjo būti įvykinti, kai nuodėmių saikas bus pilnas. — (25) *Įsakymų, kurie nebuvo geri.* Apeiginiai įstatymai, kurių tarpe buvo ir subatos šventimas, nebuvo negeri įsakymai (vz. auk. 12. 29 e. plg. Rom. 7, 5). Negerų įsakymų buvo duota Izraėliui, kai žydai jau buvo įėję į Žadėtąją žemę; todėl teisingai kaldaiškoji parafrazis supranta juos apie pagonių įstatymus ir įpročius, kuriuos žydų priešai buvo jiems primetę arba kuriuos jie patys savo valia, pasiduodami stabmeldystei, buvo iš pagonių pasisavinę. Dievas nebuvo jų tiesioginis davėjas; bet jis nesulaikė piktos žydų valios ir taip leido tuos negerus įstatymus priimti (plg. auk. 14, 9; Apd. 7, 42; Rom. 1, 24). — (26) *Aš sutėpiau...* Dievas, bausdamas už senesnes nuodėmes, leido žydams susitepti stabų garbinimu (Jer. 7, 31; 19, 5), ypač gi aukomis, kurias darė Molokui (žudydami kūdikius). — *Dėl jų nusikaltimų.* Ebr. t.: kad įkvėpčiau jiems pasibaisėjimo.

(28) *Jie žvalgėsi...* Plg. Atk. 12, 13. — *Savo aukas...* Tokias pat aukas, kuriomis žydai turėjo garbinti tikrąjį Dievą, jie darė stabams. Tai

runt ibi irritationem oblationis suae, et posuerunt ibi odorem suavitatis suae, et libaverunt libationes suas.
29 Et dixi ad eos: Quid est excelsum, ad quod vos ingredimini? et vocatum est nomen eius Excelsum usque ad hanc diem.
30 Propterea dic ad domum Israel: Haec dicit Dominus Deus: Certe in via patrum vestrorum vos polluimini, et post offendicula eorum vos fornicamini:
31 et in oblatione donorum vestrorum, cum traducitis filios vestros per ignem, vos polluimini in omnibus idolis vestris usque hodie: et ego respondebo vobis domus Israel? Vivo ego, dicit Dominus Deus, quia non respondebo vobis.
32 Neque cogitatio mentis vestrae fiet, dicentium: Erimus sicut Gentes, et sicut cognationes terrae ut colamus ligna, et lapides.
33 Vivo ego, dicit Dominus Deus, quoniam in manu forti, et in brachio extento, et in furore ef-

tenai savo erzinančias atnašas, ir atnašavo tenai savo meilų aukų kvapą ir liejo savo liejamąsias aukas.
29 Tuomet aš jiems tariau: Koki yra ta aukštuma, į kurią jūs einate? ir praminta jos vardas iki šiai dienai Aukštuma.
30 Todėl tu Izraėlio namams tark: Viešpats Dievas sako taip: Iš tikrųjų jūs susitepate, eidami jūsų tėvų keliu, ir jūs paleistuvaujate su tuo, kas buvo jų nupuolimo priežastis,
31 ir savo dovanų atnašavimu, kai jūs pervedate savo vaikus per ugnį, jūs susitepate visais savo stabais iki šiai dienai; ir argi aš turėčiau duoti atsakymą jums, Izraėlio namai? Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš jums neduosiu atsakymo.
32 Taip pat neįvyks ir tai, ką jūs manote, kai sakote: Mes būsime kaip pagonys ir kaip kitos žemės giminės, ir garbinsime medžius ir akmenis.
33 Kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš jums karaliausiu stipria ranka,

---

buvo didžiausias Dievo paniekinimas ir jo įsakytų aukų apeigų sutepimas.

(29) *Koki yra...*: ko jūs einate į tą aukštumą? Dievas buvo daug sykių įspėjęs nedaryti to nusikaltimo (Atk. 12, 2). Ebr. t. yra žaidimas panašiais žodžiais: aukštuma ebr. *bamah,* pirmoji jo dalis *ba'* reiškia: jis ėjo, bet taip pat coire, kita gi *mah,* kas, niekas; taip išreiškiamas visiškas aukštumų niekingumas. — *Iki šiai dienai:* aukštumų vardas ir paleistuvybei lygus jų lankymas pasiliko iki žydų išvedimui į nelaisvę.

(31) *Argi aš turėčiau...*: kaip gi jūs, kurie darote tokių nuobodų, drįstate prašyti Dievą atsakymo, kad jis pažadėtų atsiimti jums gręsiančias nelaimes ir bausmes, arba neleisti joms ateiti? Kaip gi jau ilgai per kartų kartas Dievas kantriai kentėjo jūsų nusikaltimus? Ko jis nedarė, kad paskatintų jus pasitaisyti? Kadangi jis dabar pagrąsė bausmėmis (21 e.), kaip jūs galite reikalauti, kad nebūtumėte baudžiami, nors esate nusistatę nepasitaisyti?

(32) *Neįvyks...* Jūs sakote: mes nenorime pasiduoti Viešpačiui, nenorime vadintis jo tauta; tačiau nemanykite, kad jūsų troškimas galėtų įvykti (Jier.)

(33) *Stipria ranka...* Stipria ranka ir ištiestu petimi kitados Dievas buvo stebuklingai išvadavęs tautą iš Aigipto vergijos. Ir dabar jis nepaleis jų iš po savo akių, bet kaip pabėgusius vergus sugrąžins juos tarnauti kaip anksčiau ir viešpataus jiems, ir kadangi jie buvo paniekinę jo gerumą, jie turi patirti jo kietumą (Jier.). Sionas turi rasti išgelbėjimą teismu; tas Dievo apvaizdos nusta-

fuso regnabo super vos. [34] Et educam vos de populis: et congregabo vos de terris, in quibus dispersi estis, in manu valida, et in brachio extento, et in furore effuso regnabo super vos. [35] Et adducam vos in desertum populorum, et iudicabor vobiscum ibi facie ad faciem. [36] Sicut iudicio contendi adversum patres vestros in deserto Terrae Aegypti, sic iudicabo vos, dicit Dominus Deus. [37] Et subiiciam vos sceptro meo, et inducam vos in vinculis foederis. [38] Et eligam de vobis transgressores, et impios et de terra incolatus eorum educam eos, et in terram Israel non ingredientur: et scietis quia ego Dominus.

[39] Et vos domus Israel, Haec dicit Dominus Deus: Singuli post idola vestra ambulate, et servite eis. Quod si et in hoc non audieritis me, et nomen meum sanctum pollueritis ultra in mu-

ištiestu petimi ir išlietu narsu. [34] Aš išvesiu jus iš tautų ir surinksiu jus iš šalių, kuriose jūs esate išsklaidyti; aš karaliausiu jums stipria ranka, ištiestu petimi ir išlietu narsu; [35] aš nuvesiu jus į tautų tyrumą ir ten bylinėsiuos su jumis veidu į veidą. [36] Kaip aš dariau teismą jūsų tėvams Aigipto šalies tyrumoje, taip teisiu jus, sako Viešpats Dievas. [37] Aš pavergsiu jus savo skėptrui ir įvesiu jus į sandoros ryšius. [38] Ir išrinksiu iš jūsų tarpo atkakliuosius ir bedievius, išvesiu juos iš jų gyvenamosios šalies, ir jie neįeis į Izraėlio šalį; taip jūs žinosite, kad aš Viešpats.

[39] Jūs gi, Izraėlio namai, Viešpats Dievas sako taip: Vaikščiokite kiekvienas paskui savo stabus ir tarnaukite jiems. O jei ir čia jūs neklausysite manęs ir toliau sutepsite mano šventą

---

tytas kelias, apie kurį kalba visi pranašai (plg. Iz. 1, 27), ir šičia aiškiai nurodomas. — **(34)** *Aš išvesiu... Jūs* norite gyventi tarp tautų ir jų būdu, tačiau aš išvesiu jus iš jųjų tarpo. — **(35)** *Į tautų tyrumą.* Tyrumos paminėjimu primenama ta tyruma, kurioje tauta buvo priregta prie Žadėtosios žemės gavimo. Ir dabar jie būdami tarp tautų yra ištrėmime, lyg kokioje tyrumoje. — **(36)** *Aš teisiu jus:* pataisysiu jus plakimais, kaip kitados Arabijos tyrumoje ir tai taip, kad jūs negalėsite nepripažinti Viešpaties rankos ir jo apvaizdos. — **(37)** *Aš pavergsiu...* Ebr. t.: aš praleisiu jus po (piemens) lazda, — kaip kad daro piemuo, kurs suskaito savo avis ir jomis rūpinasi. Plg. Kun. 27. 32. Bet Dievas, surinkdamas savo kaimenę, vėl sudarys su jais sandorą ir sutartį, kurią jie laikys ištikimai ir ištvermingai. Plg. Oz. 2, 18-20; Jer. 31, 32. — **(38)** *Ir išrinksiu...* Tačiau kaip kitados tyrumoje maištininkai turėjo mirti, taip ir dabar nevisi dalyvaus atnaujinime, bet tik tie, kurie duosis pataisyti ištrėmimo bandymais. — Maištininkai turi žūti įvairiose šalyse; taip jūs matydami nevienokį piktųjų ir gerųjų likimą pažinsite, kad aš esu Viešpats, kurs darau teismą (Jier.).

(39) *Vaikščiokite...* Ironiškas patarimas; juo labiau pabrėžiama, koks baisus bus galas tų, kurie nepasinaudos rimtais aukščiau duotais įspėjimais; Dievas paliks juos eiti paskui jų pamėgtus stabus, ir veikiai jie visi žus. — *O jei ir čia...* Tačiau jų nusikaltimai nesutrukdys likusiųjų žydų gręžtis į Dievą ir sudaryti naują tautą, kuri duos Viešpačiui tobulą garbę. Ebr. Syr. Kald. ir Jieron.: nors jūs dabar ir tarnaujate dievaičiams, tačiau paskui jūs iš tikrųjų turėsite klausyti manęs ir nebesutepsite daugiau mano švento vardo,

neribus vestris, et in idolis vestris:
[40]in monte sancto meo, in monte excelso Israel, ait Dominus Deus, ibi serviet mihi omnis domus Israel; omnes, inquam, in terra, in qua placebunt mihi, et ibi quaeram primitias vestras, et initium decimarum vestrarum in omnibus sanctificationibus vestris.
[41] In odorem suavitatis suscipiam vos, cum eduxero vos de populis, et congregavero vos de terris, in quas dispersi estis, et sanctificabor in vobis in oculis nationum.
[42] Et scietis quia ego Dominus, cum induxero vos ad terram Israel, in Terram, pro qua levavi manum meam, ut darem eam patribus vestris.
[43] Et recordabimini ibi viarum vestrarum, et omnium scelerum vestrorum, quibus polluti estis in eis: et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malitiis vestris, quas fecistis.
[44] Et scietis quia ego Dominus, cum benefecero vobis propter nomen meum, et non secundum vias vestras malas, neque secundum scelera vestra pessima domus Israel, ait Dominus Deus.

vardą savo dovanomis ir savo stabais,
[40] tai mano šventajame kalnė, aukštame Izraėlio kalne, sako Viešpats Dievas, ten tarnaus man visi Izraėlio namai; visi, sakau, toje šalyje, kurioje jie man įtiks, ir tenai aš pageidausiu jūsų pirmonių ir jūsų dešimtinių pradžios draug su visu tuo, ką jūs man pašvenčiate.
[41] Aš priimsiu jus kaip mielą kvapą, kai būsiu išvedęs jus iš tautų ir būsiu surinkęs jus iš šalių, kuriose jūs esate išsklaidyti, ir kai aš būsiu jumyse pašventintas tautų akyse.
[42] Tuomet jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu įvedęs jus į Izraėlio šalį, į šalį, dėl kurios aš pakėliau savo ranką, kad ją duočiau jūsų tėvams.
[43] Ten jūs atsiminsite savo kelius ir visas savo piktadarybes, kuriomis jūs susitepėte, ir jūs nebepatiksite patys sau savo akyse dėl visų savo piktumų, kuriuos esate padarę.
[44] Jūs žinosite, kad aš Viešpats, kai būsiu jums gera padaręs dėl savo vardo ir ne piktų jūsų kelių žiūrėdamas, nė blogiausių jūsų, Izraėlio namai, piktadarybių žiūrėdamas, sako Viešpats Dievas.

---

savo aukojimais ir savo dievaičiais. — (40) *Kalne.* Sione. — *Pirmonių.* Ebr. *therumah* — tai, kas iš paaukotų dalykų buvo pašvenčiama Dievui (Kun. 21, 22); taip pat dovanos bažnyčiai. — *Jūsų dešimtinių pradžios draug su visu tuo.* Ebr. t.: jūsų dovanų pirmones iš viso to. — (41) *Kaip mielą kvapą.* Dievas nori priimti grįžtančią tautą kaip maloniausią jam auką, taigi didžiausiu prietelingumu ir gerumu, taip kad visos aplinkui gyvenančios tautos, kai pamatys jojo tautą išgelbėtą, šlovins Dievą (Jier.) kaipo galingą, stebuklingą. — (42) *Pakėliau savo ranką:* prisiekiau. — (43) *Nebepatiksite...:* gėdėsitės patys savęs. — (44) *Ne piktų...* Kaip tikrai Dievas yra Jahve, pasirodo ypač iš to, kad jis priima į malonę nusidėjėlius, nes jo ištikimybė ir malonė spindi juo skaisčiau, juo nevertesni yra pagalbos tie, į kuriuos jis kreipiasi.

20, 45 — 21, 32. Pranašas turi skelbti Jūdo karalystės žuvimą miško gaisro prilyginimu (20, 45-49) ir išgaląsto ir nušveisto Viešpaties kalavijo siautimu (21, 1-17); tuo kalaviju turi būti Babilono karalius, kurs sunaikins Jeruzalę, jos karalių ir Amono vaikus (21, 18-32).

f) Gaisru ir Viešpaties kalaviju sunaikintas Izraėlis.

45 Et factus est sermo Do-
mini ad me, dicens: 46 Fili ho-
minis, pone faciem tuam contra
viam Austri, et stilla ad Aphri-
cum, et propheta ad saltum agri
meridiani. 47 Et dices saltui me
ridiano: Audi verbum Domini:
haec dicit Dominus Deus: Ecce
ego succendam in te ignem, et
comburam in te omne lignum
viride, et omne lignum aridum:
non extinguetur flamma succen-
sionis: et comburetur in ea om-
nis facies ab Austro usque ad
Aquilonem. 48 Et videbit universa
caro quia ego Dominus succendi
eam, nec extinguetur.
49 Et dixi: A a a, Domine
Deus: ipsi dicunt de me: Num-
quid non per parabolas loquitur
iste?
Caput XXI. 1 Et factus est
sermo Domini ad me, dicens:
2 Fili hominis pone faciem tuam
ad Ierusalem, et stilla ad sanc-
tuaria, et propheta contra hu-
mum Israel: 3 Et dices terrae
Israel: Haec dicit Dominus Deus:
Ecce ego ad te, et eiiciam gla-
dium meum de vagina sua, et
occidam in te iustum, et impium.
4 Pro eo autem quod occidi in
te iustum, et impium, idcirco
egredietur gladius meus de va-
gina sua ad omnem carnem ab

45 Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 46 Žmo-
gaus sūnau, pakreipk savo veidą
į pietų kelią, lašink savo žodžius
į vidudienį ir pranašauk prieš
pietų šalies girią. 47 Sakyk pietų
giriai: Išgirsk Viešpaties žodį:
Viešpats Dievas sako taip: Štai
aš sukursiu tavyje ugnį ir su-
deginsiu tavyje visus žaliuojan-
čius medžius ir visus sausus
medžius; gaisro liepsna nebus
užgesyta, ir joje bus sudegintas
visas paviršius nuo pietų iki
šiaurei. 48 Ir kiekvienas kūnas
matys, kad aš, Viešpats, pade-
giau ją, ir ji neužges.
49 Tuomet aš tariau: Ai, ai, ai,
Viešpatie Dieve! Jie sako apie
mane: Nejaugi šitas kalba ne
prilyginimais?
21 perskyrimas. 1 Tuomet
man buvo suteiktas Viešpaties
žodis ir pasakyta: 2 Žmogaus
sūnau, pakreipk savo veidą prieš
Jeruzalę, lašink žodžius prieš
šventyklą ir pranašauk prieš Iz-
raėlio žemę. 3 Izraėlio šaliai tu
tark: Viešpats Dievas sako taip:
Štai aš tau; aš ištrauksiu savo
kalaviją iš jo makšties ir užmu-
šiu tavyje teisųjį ir bedievį. 4 Bet
kadangi aš turiu užmušti tavyje
teisųjį ir bedievį, todėl mano
kalavijas išeis iš savo makšties

---

(46) *Pakreipk...*: kalbėk drąsiai ir nesiliaudamas; tu turi kreiptis į visą tautą ir skelbti liūdną žinią (Jier.). — *Į pietų kelią.* Kadangi pranašas yra Babilone, tai Jeruzalė ir Jūdo karalystė yra į pietus nuo jo. — *Girią.* Ta giria yra ne kas kita, kaip tik žydų tauta, kurios kiekvienas narys buvo gyvas medis. — (47) *Gaisro liepsna...* Plg. Iz. 9, 17; Jer. 21, 14.

(49) Ai, ai, ai. Ebr. *'ahah* (4, 14). — *Ne prilyginimais:* nepasako aiškiai visiems suprantamu būdu.

(21,1) *Pasakyta.* Kadangi žydai nekreipia daug dėmesio į prilyginimą dėl jo neaiškumo, tai dabar jo prasmė išdėstoma visai aiškiais žodžiais. — (3) *Teisųjį ir bedievį.* Karo vargų ir panašių nelaimių paliečiami lygiai teisieji kaip ir bedieviai; taigi ir iš šitos vietos pasirodo, kad ža-

Austro usque ad Aquilonem:
5 Ut sciat omnis caro quia ego
Dominus eduxi gladium meum
de vagina sua irrevocabilem. 6 Et
tu fili hominis ingemisce in con-
tritione lumborum, et in amari-
tudinibus ingemisce coram eis.
7 Cumque dixerint ad te: Quare
tu gemis? dices: Pro auditu: quia
venit, et tabescet omne cor, et
dissolventur universae manus, et
infirmabitur omnis spiritus, et
per cuncta genua fluent aquae:
ecce venit, et fiet, ait Dominus
Deus.
8 Et factus est sermo Domini
ad me, dicens: 9 Fili hominis
propheta, et dices: Haec dicit
Dominus Deus: Loquere: Gla-
dius, gladius exacutus est, et
limatus. 10 Ut caedat victimas,
exacutus est: ut splendeat, lima-
tus est: qui moves sceptrum filii
mei, succidisti omne lignum.
11 Et dedi eum ad levigandum
ut teneatur manu: iste exacutus
est gladius, et iste limatus est
ut sit in manu interficientis.
12 Clama, et ulula fili hominis,
quia hic factus est in populo
meo, hic in cunctis ducibus Isra-

prieš kiekvieną kūną nuo pietų
iki šiaurei, 5 kad kiekvienas kūnas
žinotų, jog aš, Viešpats, ištrau-
kiau savo kalaviją iš jo makšties
negrąžintinai. 6 Tu, žmogaus sū-
nau, dūsauk sutrintomis strė-
nomis ir dūsauk karčiame skaus-
me jų akivaizdoje. 7 Kai jie tau
sakys: Ko tu dūsauji? tark: Dėl
gando: nes jis ateina, ir visos šir-
dys džius, visos rankos nusvirs,
kiekviena dvasia susilpnės, ir per
visus kelis tekės vandenys; štai
ateina ir įvyks, sako Viešpats
Dievas.
8 Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 9 Žmo-
gaus sūnau, pranašauk ir sakyk:
Viešpats Dievas sako taip: Kal-
bėk: Kalavijas, kalavijas pagaląs-
tas ir nušveistas. 10 Jis pagaląs-
tas, kad pjautų aukas, nušveistas,
kad blizgėtų. Tu, kurs judini
mano sūnaus skėptrą, tu nuker-
ti visus medžius. 11 Aš daviau jį
nušveisti, kad būtų laikomas ran-
ka; tas kalavijas yra išgaląstas,
ir jis nušveistas, kad būtų už-
mušėjo rankoje. 12 Šauk ir klyk,
žmogaus sūnau, nes jis prireng-
tas mano tautai, jis visiems Iz-

---

dėtasis 9, 4 ir 18, 9 gyvenimas netelpa tame trumpame laikotarpyje, kurį žmogus pasilieka šiame pasaulyje; dar ir po jo Dievas, laikydamos ànksčiau nustatytos taisykles, baus piktuosius ir duos užmokesnį geriesiems. — (5) *Negrąžintinai:* iki jis nebus atlikęs savo uždavinio.— — (6) *Dūsauk.* Ką pranašas buvo pasakęs žodžiais, dabar jis turi patvirtinti savo skausmo parodymu, kad tie, kurie jį girdėjo, juo labiau susidomėtų ir gautų ženklą, kaip baisi bus nelaimė. — *Sutrintomis strėnomis.* Dūsauk taip labai, kad rodytųsi, jog tais dūsavimais tarsi laužomos strėnos, kuriomis juk remiasi visas žmogaus stiprumas.

(10) *Pagaląstas...* Kalavijas prirengtas visais atžvilgiais. — *Judini mano sūnaus skėptrą.* Sakinio prasmė nevisai aiški. Sūnumi be abejo čia vadinama visa žydų tauta. Gal, atsiliepiant į kalaviją, norima pasakyti, kad Nebukadnecaras, kurs Dievui yra keršto įrankis (kalavijas), pargriauna Izraėlio (karalystę) skėptrą (Iš. 4, 22; Oz. 11, 1) ir sunaikina visą tautą. Ebr. eil. tekstas irgi neaiškus, bet jo prasmė yra panaši į Vulgatos. — (11) *Užmušėjo rankoje.* Kaip baisiai kalavijas siaus jo rankoje, parodo įsakymas šaukti ir klykti. — (12) *Kurie bėga.* Nėra ebr. t. — *Per šlaunis.* Tai turi būti didžiausio nuliūdimo ženklas. —

el, qui fugerant: gladio traditi sunt
cum populo meo, idcirco plaude
super foemur, [13] quia probatus
est: et hoc, cum sceptrum sub-
verterit, et non erit, dicit Do-
minus Deus. [14] Tu ergo fili ho-
minis propheta, et percute manu
ad manum, et duplicetur gladius,
ac triplicetur gladius interfecto-
rum: hic est gladius occisionis
magnae, qui obstupescere eos
facit, [15] et corde tabescere, et mul-
tiplicat ruinas. In omnibus portis
eorum dedi conturbationem gla-
dii acuti, et limati ad fulgendum,
amicti ad caedem. [16] Exacuere,
vade ad dexteram, sive ad si-
nistram, quocumque faciei tuae
est appetitus. [17] Quin et ego
plaudam manu ad manum, et
implebo indignationem meam ego
Dominus locutus sum.

[18] Et factus est sermo Do-
mini ad me, dicens: [19] Et tu fili
hominis pone tibi duas vias, ut
veniat gladius regis Babylonis:
de terra una egredientur ambae:
et manu capiet coniecturam, in
capite viae civitatis coniiciet.
[20] Viam pones ut veniat gladius
ad Rabbath filiorum Ammon,
et ad Iudam in Ierusalem mu-
nitissimam. [21] Stetit enim rex
Babylonis in bivio, in capite dua-

raėlio vadams, kurie bėga; jie ati-
duoti kalavijui draug su mano tau-
ta, todėl plok sau per strėną; [13] nes
jis išmėgintas, ir kai jis nutrems
skėptrą, to nebebus, sako Vieš-
pats Dievas. [14] Taigi tu, žmogaus
sūnau, pranašauk ir plok ranka
į ranką; užmušėjų kalavijas te-
būna padvigubintas, ir tebūna
kalavijas patrigubintas. Tai yra
didelių žudynių kalavijas, kurs
verčia juos baisėtis [15] ir jų šir-
dis džiūti, ir kurs daugina su-
naikinimą. Į visus jų vartus aš
siunčiau sumišimą dėl aštraus
kalavijo, nušveisto, kad blizgėtų,
ir švitruojančio, kad žudytų.
[16] Būk aštrus, eik į dešinę ar į kai-
rę, kur tik patinka tavo ašmenims.
[17] Tuomet ir aš plosiu ranka į ran-
ką ir parodysiu savo užsidegimą
pilną; aš, Viešpats, tai kalbėjau.

[18] Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: Tu,
žmogaus sūnau, pažymėk sau
du keliu, kuriais gali ateiti Babi-
lono karaliaus kalavijas; abudu
turi išeiti iš vienos šalies. Jis
savo ranka trauks burtą; jis
trauks ją kelio pradžioje į vieną
miestą. [20] Pažymėk kelią, kad
kalavijas eitų į Amono sūnų Ra-
batą ir į Jūdą prie stipriausios Je-
ruzalės. [21] Nes Babilono karalius

---

(13) *Išmėgintas.* Kalavijas yra jau parodęs savo aštrumą ir tinkamumą, užkariaudamas daugelį karalysčių; jis bus toksai ir dabar sugriaudamas Jūdo karalystę taip, kad jos nebebus. — (14) *Plok sau į ranką.* Vėl didelio skausmo ir nustebimo ženklas. — *Padvigubintas...* Anot ebr t.: tebūna triskart padvigubintas, t. y. jo užmušimo jėga tebūna šešis kartus didesnė, nes jis turi padaryti labai didelį kraujo išliejimą. — (16) *Ašmenims.* Kalavijas yra dviašmenis, todėl jis turi siausti į abu šonu. — (17) *Aš plosiu...* Tai bus įrodymas, kaip labai yra Viešpats užsirūstinęs nusikaltusiai tautai.

(19) *Pažymėk:* nubraižyk ant plytos (4, 1...). — *Jis savo ranka...* Vulg. jau čia kalbama apie būrimą, įsidedant burtas į ranką. Ebr. t.: nubraižyk keliarodį (ranką, kuri rodo kelią), nubraižyk jį kelio pradžioje į vieną miestą. — (20) *Kad kalavijas...* Vienas kelias turi eiti į amonitų sostinę, kitas į sustiprintą Jeruzalės miestą. — (21) *Sustos kryžkelėje...* Ten, kur keliai skiriasi, Babėlės karalius ima

rum viarum, divinationem quae-
rens, commiscens sagittas: inter-
rogavit idola, exta consuluit. 22 Ad
dexteram eius facta est divinatio
super Ierusalem ut ponat arietes,
ut aperiat os in caede, ut elevet
vocem in ululatu, ut ponat arie-
tes contra portas, ut comportet
aggerem, ut aedificet munitiones.
23 Eritque quasi consulens frustra
oraculum in oculis eorum, et sab-
batorum otium imitans: ipse au-
tem recordabitur iniquitatis ad
capiendum.

24 Idcirco haec dicit Dominus
Deus: Pro eo quod recordati
estis iniquitatis vestrae, et reve-
lastis praevaricationes vestras, et
apparuerunt peccata vestra in
omnibus cogitationibus vestris:
pro eo, inquam, quod recordati
estis, manu capiemini. 25 Tu au-
tem profane, impie dux Israel,
cuius venit dies in tempore ini-
quitatis praefinita: 26 Haec dicit

sustos kryžkelėje, dviejų kelių
pradžioje, ieškodamas žiniavimo
maišydamas vilyčias; jis klaus
stabus ir apžiūrės vidurius. 22 Į
jo dešinę pateko burta prieš Jeru-
zalę, kad statytų sienlaužius, kad
įsakytų žudynes, kad pakeltų
balsą kariškam šauksmui, kad
vestų sienlaužius prieš vartus,
kad piltų pylimą, kad statytų
sustiprinimų. 23 Jų akyse jis ro-
dysis veltui ieškojęs žiniavimo
ir pamėgzdžiojąs subatų atilsį,
bet jis atsimins neteisybę, kad
juos paimtų.

24 Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Kadangi jūs priminėte savo
neteisybę ir atidengėte savo per-
žengimus, ir jūsų nuodėmės pa-
sirodė visose jūsų mintyse, ka-
dangi, sakau, jūs priminėte, jūs
būsite sugauti jo ranka. 25 Tu gi,
suteptas, bedievi, Izraėlio kuni
gaikšti, kurio atėjo diena, iš
anksto paskirta neteisybės metu.
26 Viešpats Dievas sako taip:

---

dvejoti, katruo iš dviejų kelių jis turėtų eiti, ir jis „krato vilyčias, klausiasi *therafim,* apžiūri kepenas“ (ebr. t.). Ant vilyčių parašydavo vardus ar ženklus ir kratydavo jas saidoke, kad pamatytų, kurs vardas pirmas iššoks (Jier.). *Therafim* buvo naminiai dievaičiai (plg. Prad. 31, 19; Oz. 3, 4). Aukų gyvulių kepenų apžiūrėjimas turėjo duoti nurodymų apie laukiamą pasisekimą. — (22) *Į jo dešinę...* Vilyčia su Jeruzalės žyme pateko į dešinę karaliaus ranką; tai buvo jam laimėjimą žadąs ženklas ir todėl padrąsinimas pradėti prieš Jeruzalę kariškus žygius. — (23) *Jų akyse:* žydams. Jiems rodėsi, kad Nebukadnecaras tokiuo savo būrimu tik veltui gaišina laiką ir užsiima visai nenaudingais dalykais, kaip kad daro žmonės neturį ką veikti. Jeruzalei gi jie nelaukia jokio pavojaus. — *Subatų atilsį.* Ebr. t. šitų žodžių prasmė visai neaiški; juos galima versti taip: priesaikų priesaika yra jiems, t. y. žydai turi savo pusėje švenčiausią priesaiką, bet kieno? Dievo, ar karaliaus Sedekijo padarytąją Babėlės karaliui ir paskui jo sulaužytą? — *Neteisybę:* priesaikos sulaužymą.

(24) *Jūs priminėte...* Kadangi jie nusideda be jokios drovos ir visiems atidengia savo piktadarystę, juos turi aplankyti Dievo teismas, ir jų nusikaltimais suteptas miestas turi būti sugriautas. — *Būsite sugauti:* pateksite į nepriételių rankas. — (25) *Suteptas:* nustojęs savo šventos vertybės, kurią turėjai kaipo teokratinis Jahvės vietoje viešpataująs Izraėlio karalius, ir Dievo atmestas. — *Iš anksto paskirta...* Ebr. t.: tavo piktumo pabaigos metu, t. y. tuo metu, kai tavo piktumas turi rasti savo galą tavo žuvimu, arba: kai tavo piktumas bus tavo žuvimo priežastis. — (26) *Nuometą... vainiką:* tai karališ-

Dominus Deus: Aufer cidarim, tolle coronam: nonne haec est, quae humilem sublevavit, et sublimem humiliavit?
27 Iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam: et hoc non factum est donec veniret cuius est iudicium, et tradam ei.

28 Et tu fili hominis propheta, et dic: Haec dicit Dominus Deus ad filios Ammon, et ad opprobrium eorum, et dices: Mucro, mucro evagina te ad occidendum, lima te ut interficias, et fulgeas,
29 cum tibi vederentur vana, et divinarentur mendacia: ut dareris super colla vulneratorum impiorum, quorum venit dies in tempore iniquitatis praefinita.
30 Revertere ad vaginam tuam in loco, in quo

Padėk į šalį nuometą, nusiimk vainiką; argi ne jis yra, kurs paaukština žemą ir nužemina aukštą?
27 Kalčią, kalčią, kalčią aš padarysiu iš jo, tačiau tai neįvyks, iki ateis tas, kuriam priklauso teismas, ir aš jam jį atiduosiu.

28 Ir tu, žmogaus sūnau, pranašauk ir sakyk: Taip sako Viešpats Dievas apie Amono sūnus ir apie jų pasityčiojimą; tu sakyk: Kalavijau, kalavijau, išeik iš makšties žudyti, būk nušveistas, kad užmuštumei ir blizgėtumei,
29 tuo tarpu kad tau buvo matoma apgaulės ir pranašauta melo, jog tu dedamas ant sužeistų bedievių kaklų, kurių atėjo diena, išanksto paskirta neteisybės metu.

---

kos vertybės ženklai. Jie turi būti iš Sedekijo atimti. — *Argi ne jis yra...* Ebr. t.: tas bus ne tas (arba: kas buvo, to nebebus); kas žema, paaukštinama, ir kas aukšta, pažeminama. — Karališkoji vertybė (ir karalystė) nepasiliks dabartiniame savo stovyje; tas stovis bus visai pakeistas; kas dabar yra, Dievas pavers nieku, kad to nebebūtų. Teokratinis karalius turėjo būti lygus kitų tautų karaliams, kaip parodo 19, 2. 3. 6 prilyginimas. Dievas pažemins tokį kėlimąsi puikybėn, kaip jis buvo nekartą grąsęs (Iz. 2, 12... Jer. 9, 24; Am. 9, 11; Mik. 5, 10). Mesijinė gi karalystė, kurios pradžia yra maža, turi būti paaukštinta, kaip jau nurodyta 17; 22 ir nekartą pranašauta kitur, Iz. 11, 1; Am. 9, 11; Mik. 5, 1. — (27) *Kalčią...* Tas vainikas turi atnešti karaliui visųdidžiausią nelaimę, nes jis turės pakelti žuvimo bausmę, kuri bus bausmė už nusikaltimus; kaip ta bausmė tikra, parodo žodžio „kalčią" pakartojimas. Ebr. t.: griuvėsius, griuvėsius, griuvėsius aš padarysiu iš jo; ir tai nebepasiliks, iki ateis tas, kuriam priklauso teisė, ir aš jam tai suteiksiu. — Karalystė tikrai pavirs griuvėsiais ir jos nebebus, iki ateis Mesijas (plg. Prad. 49, 10): Nė vienas iš Dovido giminės nebelaikys skėptro iki Kristui, kurs yra tikrai karalius, kuriame įvyko Dovidui suteiktoji pranašystė apie amžiną viešpatavimą. — Vėlesni karaliai po Sedekijo nebuvo teisėti (Jier.).

(28) *Apie jų pasityčiojimą.* Amonitai, kuriuos Babilono karalius galėjo pulti, bet tuo tarpu burtos klausydamas puolė Jeruzalę (vz. auk. 20—22 eil.), piktu džiaugsmu sutiko žinią apie Jeruzalės sugriovimą (Sof. 2, 8; Ez. 25, 6); todėl čia pranašaujamas ir amonitams žuvimas. — *Išeik iš makšties...* Tikriau: ištrauktasis iš makšties, kad žudytumei, nušveistasis, kad užmuštumei... Vulgatos „evagina te... lima te" gal yra atsiradę netyčia vietoje: evaginate... limate. — Čia atsiliepiama į amonitų, ne kaldėjiečių kalaviją. — (29) *Tau buvo matoma...* Amonitai melagingais pranašavimais buvo raginami pulti Jūdo karalystės gyventojus (Jer. 40, 14...). — *Jog tu:* amonitų kalavijas. — *Ant sužeistų bedievių kaklų:* Jeruzalės gyventojų (25 eil.). Gali būti, kad amonitai rengėsi nuožmiai pribaigti jau nugalėtus žydus ir jų sužeistuosius. — (30) *Grįžk...* Ebr. t.:

creatus es, in terra nativitatis
tuae iudicabo te, 31 et effundam
super te indignationem meam: in
igne furoris mei sufflabo in te,
daboque te in manus hominum
insipientium, et fabricantium in-
teritum. 32 Igni eris cibus, san-
guis tuus erit in medio terrae,
oblivioni traderis: quia ego Do-
minus locutus sum.

30 Grįžk į savo makštį. Toje vie-
toje, kur tu buvai padarytas,
tavo gimtoje šalyje aš teisiu tave
31 ir išliesiu ant tavęs savo už-
sidegimą; aš papūsiu į tave mano
narso ugnimi ir duosiu tave į
neišmintingų žmonių rankas, ku-
rie rengia žuvimą. 32 Tu būsi
maistas ugniai, tavo kraujas bus
šalies viduje, būsi užmirštas, nes
aš, Viešpats, tai kalbėjau.

g) Jeruzalės sugėdinimas ir bausmė.

Caput XXII. 1 Et factum est
verbum Domini ad me, dicens:
2 Et tu fili hominis nonne iudi-
cas, nonne iudicas civitatem san-
guinum? 3 et ostendes ei omnes
abominationes suas, et dices:
Haec dicit Dominus Deus: Civi-
tas effundens sanguinem in me-
dio sui ut veniat tempus eius:
et quae fecit idola contra seme-
tipsam ut pollueretur. 4 In san-
guine tuo, qui a te effusus est,
deliquisti: et in idolis tuis, quae
fecisti, polluta es: et appropin-
quare fecisti dies tuos, et addu-

22 perskyrimas. 1 Man bu-
vo suteiktas Viešpaties žodis ir
pasakyta: 2 Žmogaus sūnau, argi
tu neteisi, argi tu neteisi kraujų
miesto? 3 Parodyk jam visas jo
nuobodas ir sakyk: Tai miestas,
kurs išlieja savo viduje kraują,
kad ateitų jo metas, ir kurs daro
stabų prieš save, kad būtų su-
teptas. 4 Savo krauju, kurs buvo
tavo išlietas, tu nusidėjai, ir savo
stabais, kuriuos darei, tu susite-
pei; tu priartinai savo dienas ir
atvedei savo metų laiką; todėl aš
padarysiu iš tavęs pasityčiojimą

---

grąžink jį į jo makštį. Įsakymas duo-
damas amonitams; jie turi pasilikti
savo krašte; juos pačius turi sutikti
nelaimė, ir jie negali pasipriešinti. —
(31) *Į neišmintingų.* Ebr. t.: į žvėriš-
kų. Taip nurodomas Babėlės kara-
liaus kareivių nuožmumas. — (32) *Bū-
si užmirštas...* Neilgai trukus po Je-
ruzalės sugriovimo Nebukadnecaras
puolė amonitų kraštą ir jį sunaikino,
taip kad ilgainiui amonitų tauta visai
liovėsi buvus. — Kai kurie aiškintojai
(Jier. Teod.) 30—32 eil. mato prana-
šystę nebe prieš amonitus, bet prieš
kaldėjiečius; tačiau tuomet labai sun-
ku išaiškinti, kodėl tekste nėra jokio
atatinkamo nurodymo.

22, 1—31. Jeruzalė yra kraujų ir
stabų miestas, suteptas įvairiais nu-
sikaltimais (1—16), todėl kaip garga-
žiai bus įmestas į ugnies krosnį (17-22),
nes jos pranašai, kunigai, kunigaikš-
čiai ir tauta visi yra sugedę (23—31).

(22, 2) *Argi tu neteisi...* Ebr. t
yra paraginimas teisti, barti, daryti
priekaištų. — *Kraujų miesto:* Jeru-
zalės. Nužudymai čia pavyzdis dau-
gelio kitų nusikaltimų. Plg. Iz. 1, 15;
59, 3; Jer. 2, 30; 4 Kar. 22, 16. —
(3) *Kurs išlieja...* Kraujo išliejimas
yra didžiausia neteisybė, daroma
žmogui, stabų garbinimas sunkiau-
sias Dievo įžeidimas. — (4) *Tu pri-
artinai...:* atvedei keršto laiką ir
bausmių metus, metą, kuriame vy-
kinami senai tau paskelbti grąsymai,
kad tave turi sutikti panieka ir žu-
vimas (Atk. 29, 33... Jer. 18, 16 ir k.).
Tolimos ir artimos tautos tyčiosis
iš Jeruzalės, kurios vardas buvo pa-

xisti tempus annorum tuorum:
propterea dedi te opprobrium
Gentibus, et irrisionem universis
terris. 5 Quae iuxta sunt, et quae
procul a te, triumphabunt de te:
sordida, nobilis, grandis interitu.
6 Ecce principes Israel singuli
in brachio suo fuerunt in te ad
effundendum sanguinem. 7 Patrem, et matrem contumeliis af-
fecerunt in te, advenam calum-
niati sunt in medio tui, pupillum
et viduam contristaverunt apud
te: 8 Sanctuaria mea sprevisti, et
sabbata mea polluisti. 9 Viri de-
tractores fuerunt in te ad effun-
dendum sanguinem, et super
montes comederunt in te, sce-
lus operati sunt in medio tui.
10 Verecundiora patris discoope-
ruerunt in te, immunditiam mens-
truatae humiliaverunt in te. 11 Et
unusquisque in uxorem proximi
sui operatus est abominationem,
et socer nurum suam polluit ne-
farie, frater sororem suam filiam
patris sui oppressit in te. 12 Mu-
nera acceperunt apud te ad ef-
fundendum sanguinem: usuram,
et superabundantiam accepisti,
et avare proximos tuos calum-
niabaris: meique oblita es, ait

pagonims ir pajuoką visoms ša-
lims. 5 Kurios yra arti ir kurios
toli nuo tavęs, džiūgaus dėl ta-
vęs, tu, suteptas, išgarsėjęs, di-
delis savo žuvimu.

6 Štai Izraėlio kunigaikščiai,
kiekvienas remiasi tavyje savo
petimi kraujui išlieti. 7 Jie išnie-
kino tavyje tėvą ir motiną, skriaudė
tavo viduje ateivį, nuliūdino pas
tave našlaitį ir našlę. 8 Tu pa-
niekinai mano šventyklas ir su-
tepei mano subatas. 9 Tavyje
buvo šmeižikų kraujui išlieti, pas
tave buvo valgoma kalnuose, tavo
viduje buvo daromas nusikalti-
mas. 10 Jie atidengė tavyje tėvo
gėdą, darė prievartos tavyje mė-
nesine liga suteptosioms. 11 Kiek-
vienas bjauriai elgėsi su artimo
pačia, uošvis begėdiškai sutepė
savo marčią, brolis darė prievar-
tos savo seseriai, savo tėvo duk-
teriai tavyje. 12 Pas tave ėmė do-
vanų kraujui išlieti; tu ėmei nuo-
šimčius ir palūkanas ir godžiai
skriaudei savo artimus, mane gi
užmiršai, sako Viešpats Dievas.
13 Štai aš ploju savo rankomis
dėl tavo godumo, kurį tu darei,
ir dėl kraujo, kurs išlietas tavo

---

sidaręs garsus ir suteptas jos nedoru elgesiu. — (5) *Didelis savo žuvimu:* juo aukščiau tu stovėjai, juo piktesnis bus dabar tavo nupuolimas (Jier.). Ebr. t.: pilnas sumišimo, t. y. įpročių sugedimo.

(6) *Remiasi tavyje...* Izraėlio kunigaikščiai, teisia ir išlieja tavyje nekaltą kraują ne teisybės žiūrėdami, bet tik to, kiek jiems leidžia jų jėgos (Jier.). — (7) *Tavyje.* Tas žodis šitame visame straipsnelyje ypač pabrėžiamas: tavyje, šventajame mieste, Dievo karalystės vidury je, mieste, kuriame yra Viešpaties bažnyčia. Minimi peržengimai tų įsakymų, kuriuos įstatymas laikė ypač svarbiais. — Priekaištai daromi ne vien kunigaikščiams (Jier.). — (9) *Buvo šmeižikų:* kurie melagingai liudijo teisme. — *Nusikaltimas:* ypač paleistuvavimas. — (10) *Atidengė...:* vesdami į žmonas savo pamotes. Plg. Kun. 18, 7. 8. — *Darė prievartos...* Tai buvo uždrausta Kun. 18, 19. — (11) *Kiekvienas... uošvis... brolis.* Ebr. t.: vienas... kitas... kitas. Plg. Jer. 5, 8. — (12) *Ėmė dovanų...* Teisėjai duodavosi paperkami ir už pinigus pasmerkdavo nekaltus mirti. — *Nuošimčius* ir... Vz. auk. 18, 13. — *Mane gi užmiršai.* Viso pikto šaknis buvo Dievo užmiršimas; tik jo atsiminimas sulaiko žmogų nuo pik-

Dominus Deus. 13 Ecce complosi
manus meas super avaritiam tu-
am, quam fecisti, et super san-
guinem, qui effusus est in medio
tui. 14 Numquid sustinebit cor
tuum, aut praevalebunt manus
tuae in diebus, quos ego faciam
tibi? ego Dominus locutus sum,
et faciam. 15 Et dispergam te in
nationes, et ventilabo te in terras, et
deficere faciam immunditiam tuam
a te. 16 Et possidebo te in conspectu
Gentium: et scies quia ego Do-
minus.
17 Et factum est verbum Do-
mini ad me, dicens: 18 Fili ho-
minis, versa est mihi domus Is-
rael in scoriam: omnes isti aes,
et stannum, et ferrum, et plum-
bum in medio fornacis: scoria
argenti facti sunt. 19 Propterea
haec dicit Dominus Deus:
Eo quod versi estis omnes in
scoriam, propterea ecce ego con-
gregabo vos in medio Ierusalem,
20 congregatione argenti, et aeris,
et stanni, et ferri, et plumbi in
medio fornacis: ut succendam in
ea ignem ad conflandum: sic
congregabo in furore meo, et in
ira mea, et requiescam: et con-
flabo vos. 21 Et congregabo vos,
et succendam vos in igne furo-
ris mei, et conflabimini in medio
eius. 22 Ut conflatur argentum
in medio fornacis, sic eritis in
medio eius: et scietis quia ego
Dominus, cum effuderim indig-
nationem meam super vos.

viduje. 14 Argi tavo širdis išlai-
kys, arba ar tavo rankos bus
gana stiprios tose dienose, ku-
riose aš veiksiu prieš tave? Aš,
Viešpats, kalbėjau ir veiksiu. 15 Aš
išsklaidysiu tave tarp tautų ir vė-
tysiu tave į šalis, ir padarysiu,
kad tavo susitepimas būtų atimtas
iš tavęs. 16 Aš paimsiu tave nuo-
savybėn tautų akivaizdoje, ir tu
žinosi, kad aš Viešpats.

17 Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 18 Žmo-
gaus sūnau, Izraėlio namai virto
man gargažiais; visi šitie yra
skaistvaris, cinas, geležis ir švi-
nas krosnies viduje; jie pavirto
sidabro gargažiais. 19 Todėl Vieš-
pats Dievas sako taip: Kadangi
jūs visi pavirtote gargažiais, to-
dėl štai aš surinksiu jus Jeruza-
lės viduje, 20 kaip sumetama si-
dabras, skaistvaris, cinas, geležis ir
švinas į krosnies vidų, kad su-
kurčiau joje ugnį ištirpinti; taip
aš surinksiu savo narse ir savo
rūstybėje, ten jus paliksiu ir su-
tirpinsiu jus. 21 Aš surinksiu jus
ir sudeginsiu jus savo narso
ugnyje, ir jūs būsite sutirpinti
joje. 22 Kaip ištirpinamas sidab-
ras krosnies viduje, taip jūs bū-
site jos viduje; ir jūs žinosite,
kad aš Viešpats, kai būsiu išpy-
lęs ant jūsų savo užsidegimą.

to (Jer.). — (13) *Ploju...* Tai rūsty-bės ir skausmo ženklas. — (14) *Tose dienose...:* kuriose aš įvykinsiu tau paskelbtus grąsymus. Bet kaip gi žmogus, menkas ir silpnas kūnu ir siela, galėtų priešintis Dievui teisėjui? — (16) *Aš Viešpats:* kurs pasilieka ištikimas savo sandorai.

(18) *Sidabro gargažiais.* Į sidab-rą įsimaišė kitų mažesnės vertės naugių. Izraėlio vaikai pametė savo seniau buvusį pamaldumą ir pasidavė nusikaltimams, nuo kurių jie turi būti vėl apvalyti (plg. Jer. 6, 28-30). — (22) *Jūs būsite jos...* Šituo vaizdu išreiškiami apgulimo vargai. Ką pa-

[23] Et factum est verbum Domini ad me, dicens: [24] Fili hominis, dic ei: Tu es terra immunda, et non compluta in die furoris. [25] Coniuratio prophetarum in medio eius, sicut leo rugiens, rapiensque praedam, animas devoraverunt, opes et pretium acceperunt, viduas eius multiplicaverunt in medio illius. [26] Sacerdotes eius contempserunt legem meam, et polluerunt sanctuaria mea: inter sanctum et profanum non habuerunt distantiam: et inter pollutum et mundum non intellexerunt: et a sabbatis meis averterunt oculos suos, et coinquinabar in medio eorum. [27] Principes eius in medio illius, quasi lupi rapientes praedam ad effundendum sanguinem, et ad perdendas animas, et avare ad sectanda lucra. [28] Prophetae autem eius liniebant eos absque temperamento, videntes vana, et divinantes eis mendacium, dicentes: Haec dicit Dominus Deus, cum Dominus non sit locutus. [29] Populi terrae calumniabantur

[23] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [24] Žmogaus sūnau, sakyk jai: Tu sutepta šalis ir neaplyjama narso dieną. [25] Jos viduje yra pranašų suokalbis; kaip kriokiąs ir griebiąs grobį liūtas jie ryja sielas, ima sau turtus ir lobį, daugina jos viduje jos našlių skaičių. [26] Jos kunigai paniekina mano įstatymą ir sutepa mano šventyklas; tarp švento ir sutepto ne daro skirtumo, nemoka atskirti, kas sutepta ir kas nesutepta, nukreipia savo akis nuo mano su batų, taip kad aš esu daromas nešventas jųjų tarpe. [27] Jos kunigaikščiai jos viduje yra lyg vilkai griebiantys grobį kraujui išlieti ir sieloms pražudyti ir godžiai siekti pelno. [28] Jos gi pranašai tepa juos be priemaišos, regėdami apgaulę, pranašaudami jiems mglą, sakydami: Viešpats Dievas sako taip; tuo tarpu kad Viešpats nebuvo kalbėjęs. [29] Šalies žmonės skriauste skriaudžia ir smarkiai plėšia, slėgia pavargėlį ir beturtį ir daro prievartą

---

daro ugnis tirpinamoje krosnyje, tai čia darys badas ir maras, taip kad mano bausmėms ant jūsų atėjus, jūs pažinsite, kad aš Viešpats, Teisėjas ir atlyginimo davėjas (Jier.).

(24) *Tu sutepta...* Jeruzalės miestas yra kaip sutepta šalis, kuriai Dievas teisingai užsirūstinęs neduoda lietaus, ir kuri dėlto išdžiūvus ir tuščia nebeturi jokio gražumo (plg. Atk. 11, 17; Am. 4, 7). — (25) *Pranašų.* LXX, pakeitus vieną ebr. ž. raidę, teisingiau čia skaitė: kunigaikščių. Nuožmūs karaliai ir kunigaikščiai juk dažnai palyginami su liūtais (plg. 19, 2..; 32, 2; 38, 13; Jer. 2, 15; 4, 7 ir k.), niekuomet pranašai. Be to netikri pranašai nedaugina našlių skaičiaus, neužmušinėja žmonių; taip daro neretai neteisingi kunigaikščiai, teisėjai, valdininkai. — (26) *Paniekina.* Anot. ebr. t.: panaikina (plg. Sof. 3, 4; auk. 8 eil.). Paniekinimas reiškėsi visų pirma nesilaikymu apeiginės įstatymo dalies, kuria tačiau buvo nustatytas Dievo garbinimo būdas. Kunigai nesirūpino taip pat tinkamu subatos šventimu ir pakęsdavo, kai ji sulyginama su kitomis savaitės dienomis (Teod.). Neįvertinimas ir paniekinimas Viešpaties kasdieniniame ir viešajame žmonių gyvenime buvo skaudus įžeidimas Aukščiausiojo garbės. — (27) *Kunigaikščiai:* ir teisėjai (kurie papirkti skirdavo nekaltiems mirties bausmę). Plg. Sof. 3, 3. — (28) *Tepa juos be priemaišos:* tinkuoja juos silpnu tinku (plg. auk. 13, 16-10). Netikri pranašai viltaviliavo neteisingiems valdovams, pagražindami visa, ką anie darė. —

calumniam, et rapiebant violenter: egenum, et pauperem affligebant, et advenam opprimebant calumnia absque iudicio.
[30] Et quaesivi de eis virum, qui interponeret sepem, et staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam: et non inveni.
[31] Et effudi super eos indignationem meam, in igne irae meae consumpsi eos: viam eorum in caput eorum reddidi, ait Dominus Deus.

ateiviui neteisėtai.
[30] Aš ieškojau jų tarpe žmogaus, kurs stotų į tarpą kaip tvora ir atsistotų prieš mane dėl šalies, kad jos nesunaikinčiau, ir aš neradau.
[31] Todėl aš išliesiu ant jų savo užsidegimą, savo rūstybės ugnimi aš sunaikinsiu juos, aš sugrąžinsiu jų elgesį ant jų galvos, sako Viešpats Dievas.

h) Samarijos ir Jeruzalės stabmeldystė: Oolė ir Ooliba.

Caput XXIII. [1] Et factus est sermo Domini ad me, dicens:
[2] Fili hominis, duae mulieres filiae matris unius fuerunt,
[3] et fornicatae sunt in Aegypto, in adolescentia sua fornicatae sunt: ibi subacta sunt ubera earum, et fractae sunt mammae pubertatis earum.
[4] Nomina autem earum Oolla maior, et Ooliba soror eius minor: et habui eas, et pepererunt filios, et filias. Porro earum nomina Samaria Oolla, et Ierusalem Ooliba.
[5] Fornicata est igitur super me Oolla, et insanivit in ama-

23 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas žodis ir pasakyta:
[2] Žmogaus sūnau, buvo dvi moteriškės, vienos motinos dukterys.
[3] Jos paleistuvavo Aigipte, paleistuvavo savo jaunystėje; ten buvo jų krūtys čiupinėjamos ir jų mergystės papai spaudomi.
[4] Jos vadinosi, didesnioji Oolė ir jos sesuo mažesnioji Ooliba; aš vedžiau jas, ir jos pagimdė sūnų ir dukterų. Jų vardai tokie: Oolė buvo Samarija, Ooliba gi Jeruzalė.
[5] Taigi Oolė paleistuvavo prie manęs ir dūko iš meilės dėl savo

(29) *Skriaudžia:* ateivius. — (30) *Kurs stotų.* Teisieji paprastai užstoja kitus. Plg. Prad. 18, 32; Jer. 5, 1; 38, 17. Šita vieta aiškiai parodo, kaip daug gali padaryti teisiųjų malda.

23, 1-49. Samarijos ir Jeruzalės stabmeldystė aprašoma dviejų seserų paleistuvių prilyginimu, kurių vyresnioji Oolė, paleistuvavusi su asirijiečiais ir aigiptiečiais, atiduodama asirijiečiams (1-10), mažesnioji gi Ooliba, paleistuvavusi su asirijiečiais, kaldėjiečiais ir aigiptiečiais (11—21), pavedama nubausti nusibodusiems meilužiams (22-35); abidvi turi žūti dėl tų pačių nusikaltimų (36-49).

(23, 2) *Vienos motinos.* Abidvi žydų karalystės, Izraėlio ir Jūdo, buvo kilusios iš vienos šeimos. — (3) *Buvo jų krūtys...* Žydų stabmeldystė Aigipte palyginama su elgesiu ištvirkusių paleistuvių. — (4) *Didesnioji.* Izraėlio karalystė buvo žymiai didesnė plotu ir gyventojų skaičiumi, Jūdo gi mažesnė; čia karalysčių vietoje minimos jų sostinės, Samarija ir Jeruzalė. — *Oolė.* Ebr. kalboje tas žodis reiškia: Jo buveinė (padangtė); *Ooliba* gi: mano buveinė (padangtė) joje. — Dievo bažnyčia buvo Jeruzalėje.

(5) *Prie manęs:* būdama mano žmona. — *Asirijiečių...* Bendravimą su asirijiečiais peikė jau Oz. 5, 13;

tores suos, in Assyrios propinquantes, [6] vestitos hyacintho, principes, et magistratus, iuvenes cupidinis, universos equites, ascensores equorum. [7] Et dedit fornicationes suas super eos electos, filios Assyriorum universos: et in omnibus, in quos insanivit, in immunditiis eorum polluta est. [8] Insuper et fornicationes suas, quas habuerat in Aegypto, non reliquit: nam et illi dormierunt cum ea in adolescentia eius, et illi confregerunt ubera pubertatis eius, et effuderunt fornicationem suam super eam. [9] Propterea tradidi eam in manus amatorum suorum, in manus filiorum Assur, super quorum insanivit libidine. [10] Ipsi discooperuerunt ignominiam eius, filios, et filias eius tulerunt, et ipsam occiderunt gladio: et factae sunt famosae mulieres, et iudicia perpetraverunt in ea.

[11] Quod cum vidisset soror eius Ooliba, plusquam illa insanivit libidine: et fornicationem suam super fornicationem soro-

meilužių, dėl ateinančių asirijiečių, [6] vilkėjusių mėlyna purpura, dėl kunigaikščių ir vietininkų, mandagių jaunikaičių, visų raitelių, ant žirgų jojusių. [7] Ji pasidavė savo paleistuvavimuose tiems rinktiniams, visiems asirijiečių sūnums, ir visiems, dėl kurių ji dūko iš meilės, ir susitepė jų nešvarumais. [8] Be to ji dar nepametė savo paleistuvavimų, kokių buvo turėjusi Aigipte; nes ir šitie miegojo su ja jos jaunystėje; jie spaudė jos mergystės krūtis ir išliejo ant jos paleistuvavimą. [9] Todėl aš padaviau ją į jos meilužių rankas, į Asuro sūnų rankas, dėl kurių ji aistringai dūko. [10] Jie atidengė jos gėdą, paėmė jos sūnus ir dukteris ir ją pačią užmušė kalaviju; taip jos pasidarė garsios moterys, anie gi įvykino jai teismą.

[11] Tai pamačius jos sesuo Ooliba labiau kaip ana dūko gašlumu ir savo paleistuvavimą, perviršijantį jos sesers paleistuvavimą,

---

8, 9; 12, 1. Plg. 4 Kar. 15, 19. — (6) *Vilkėjusius mėlyna...* Turtingi asirijiečiai vilkėdavo labai gražiais drabužiais, kaip galima suprasti ir iki šiandien išlikusių asirijiečių paminklų. — *Kunigaikščių ir...* Ebr. *pachot* — provincijų ar apskričių viršininkai (plg. Ag. 1, 1), *seganim* — kunigaikščių vietininkai. — *Raitelių, ant žirgų...* Izraėlitai, kurie savo žirgų ir raitarijos neturėjo ir turėjo tenkintis jodinėjimu ant asilų ir kupranugarių, su pavydu žiūrėjo į asirijiečių raitelius. — (7) *Nešvarumais:* stabmeldyste. Ebr. t.: jų dievaičiais. — (8) *Nepametė savo...* Pripratęs prie aigiptiečių stabmeldystės Aigipte Izraėlis grįžo prie jos ir vėliau; žydai buvo pradėję garbinti nulietą verši prie Sinajaus kalno; Jerobo-

amo gi įvestas veršių garbinimas buvo taip įsigalėjęs, kad buvo vadinamas ypatinga Izraėlio nuodėme. — (10) *Jos pasidarė garsios...* Ebr. t.: iš jos pasidarė moterims vardas (įspėjamas pavyzdis), t. y. jos likimas buvo minimas moterų tarpe kaip patarlė. Moterys čia yra miestai.

(11) *Tai pamačius...* Ebr. t.: tai matė jos sesuo ir pasidavė dar nedoresniam įsimylėjimui negu ana, ir paleistuvavo dar pikčiau, kaip buvo paleistuvavusi jos sesuo. — Panašių priekaištų žydams darė Jer. 3, 8-11; plg. Ez. 16, 47. 51. Taip karalius Akazas buvo padaręs sutartį su Teglatpalasaru (4 Kar. 16, 7), nors ji labai atkalbinėjo Izaijas (Iz. 7, 4...), kurs ir bausmę paskelbė dėl nepaklus-

ris suae 12 ad filios Assyriorum
praebuit impudenter, ducibus, et
magistratibus ad se venientibus
indutis veste varia, equitibus qui
vectabantur equis, et adolescenti-
bus forma cunctis egregia. 13 Et
vidi quod polluta esset via una
ambarum. 14 Et auxit fornicatio-
nes suas: cumque vidisset viros
depictos in pariete, imagines
Chaldaeorum expressas colori-
bus, 15 et accinctos balteis renes,
et tiaras tinctas in capitibus eo-
rum, formam ducum omnium,
similitudinem filiorum Babylonis,
terraeque Chaldaeorum, in qua
orti sunt, 16 insanivit super eos
concupiscentia oculorum suorum,
et misit nuncios ad eos in Chal-
daeam. 17 Cumque venissent ad
eam filii Babylonis ad cubile
mammarum, polluerunt eam stu-
pris suis, et polluta est ab eis,
et saturata est anima eius ab
illis. 18 Denudavit quoque for-
nicationes suas, et discooperuit
ignominiam suam: et recessit
anima mea ab ea, sicut reces-
serat anima mea a sorore eius.
19 Multiplicavit enim fornicatio-
nes suas, recordans dies adoles-
centiae suae, quibus fornicata

12 ji begėdiškai siūlė ateinantiems
pas ją asirijiečių sūnums, kuni-
gaikščiams ir vietininkams, vil-
kėjusiems margais drabužiais,
raiteliams jojusiems ant žirgų, ir
visiems dailios išvaizdos jauni-
kaičiams. 13 Ir aš mačiau, kad jų
abiejų buvo vienas ir tas pat
suteptas kelias. 14 Ji dar padi-
dino savo paleistuvavimus: pa-
mačius vyrus, nupieštus ant sie-
nos, kaldėjiečių paveikslus dažy-
tus spalvomis, 15 susijuosusius
juostomis strėnas, ir spalvotus
nuometus ant jų galvų, visus
turėjusius kunigaikščių išvaizdą,
panašumą Babilono sūnų ir kal-
dėjiečių šalies, kurioje jie buvo
gimę, 16 ji dūko dėl jų savo akių
gašlumu ir siuntė pas juos pa-
siuntinių į Kaldėją. 17 Atėję pas
ją Babilono sūnūs į meilės guolį
sutepė ją savo paleistuvavimais;
ji buvo jų sutepta, taip kad jos
sielai jie nusibodo. 18 O kadangi
ji viešai rodė savo paleistuvavi-
mus ir atidengė savo gėdą, mano
siela nutolo nuo jos, kaip mano
siela buvo nutolusi nuo jos se-
sers. 19 Nes ji daugino savo
paleistuvavimus, atsimindama sa-
vo jaunystės dienas, kuriose ji

---

numo. — (12) *Ji begėdiškai...* Ji deg-te degė dėl Asuro sūnų. — (14, 15) *Ji dar padidino...* Ebr. t.: ji pasidavė dar ir toliau paleistuvavimui; ji matė nupieštus ant sienos vyrus, kaldėjiečių paveikslus, nudažytus raudonais dažais; dailiai sujuostomis strėnomis, su išsipūtusiais nuometais ant galvų, atrodančius kaip kariškų vežimų kovotojai, panašius į Babėlės sūnus, kurių tėvynė yra Kaldėja. — (16) *Siuntė pas juos...* Vieną tokią pasiuntinybę, kurią mini šv. Raštas, buvo pasiuntęs pas kaldėjiečius karalius Sedekijas (Jer. 29, 3; 51, 59); tačiau pirmas susiartinimas įvyko tikriausiai tuo metu, kai karalius Ezekijas priėmė prieteliškai babiloniečių pasiuntinius. — (17) *Babilono sūnūs...* Jie darė su žydais sutarčių; šitie gi bendravimu su kaldėjiečiais ir dalyvavimu jų stabų garbinime buvo sutepti. — *Jie nusibodo...* Kai Jūdo karalystė pajuto, kaip sunkus gali būti jai jungas kaldėjiečiai, prietelystė nutrūko; jų pradėta nekęsti. 4 Kar 24. 1. 2. — (18) *Kadangi ji viešai...* Kadangi Jūdo gyventojai taip bjauriai pasidavė stabmeldystei, tai ir Dievas pradėjo jų bodėtis ir stumti juos nuo savęs, taip kaip jis buvo atstūmęs Izraėlį. Tačiau Dievo rūstybė jų nepataisė; jie velijo dėtis su Aigiptu ir susitepė tos šalies nuobodomis. — (19) *Ji daugino...* Kaip savo jaunystėje žydai buvo nusikaltę

est in Terra Aegypti. 20 Et in-
sanivit libidine super concubi-
tum eorum, quorum carnes sunt
ut carnes asinorum: et sicut flu-
xus equorum fluxus eorum. 21 Et
visitasti scelus adolescentiae tuae,
quando subacta sunt in Aegypto
ubera tua, et confractae sunt
mammae pubertatis tuae.
22 Propterea Ooliba, haec di-
cit Dominus Deus: Ecce ego
suscitabo omnes amatores tuos
contra te, de quibus satiata est
anima tua: et congregabo eos
adversum te in circuitu, 23 Filios
Babylonis, et universos Chal-
daeos, nobiles, tyrannosque et
principes, omnes filios Assyrio-
rum, iuvenes forma egregia, du-
ces, et magistratus universos,
principes principum, et nomina-
tos ascensores equorum: 24 et
venient super te instructi curru,
et rota, multitudo populorum:
lorica, et clypeo, et galea arma-
buntur contra te undique: et da-
bo coram eis iudicium, et iudi-
cabunt te iudiciis suis. 25 Et
ponam zelum meum in te, quem
exercent tecum in furore: nasum
tuum, et aures tuas praecident:
et quae remanserint, gladio con-
cident: ipsi filios tuos, et filias
tuas capient, et novissimum tu-
um devorabitur igni. 26 Et denu-
dabunt te vestimentis tuis, et

paleistuvavo Aigipto šalyje. 20 Ga-
šlume ji geiste geidė sugulimo
su tais, kurių kūnai kaip asilų kūnai
ir kurių sėklos plūdimas kaip er-
žilų sėklos plūdimas. 21 Tu vėl
ieškojai ištvirkimo savo jau-
nystės, kai tavo krūtys buvo čiu-
pinėjamos Aigipte ir buvo spau-
domi tavo mergystės papai.
22 Todėl, Ooliba, Viešpats Die-
vas sako taip: Štai aš sukelsiu
visus tavo meilužius prieš tave,
kurie nusibodo tavo sielai; aš
surinksiu juos prieš tave aplin-
kui, 23 Babilono sūnus ir visus
kaldėjiečius, kilmingus, valdovus
ir kunigaikščius, visus asirijiečių
sūnus, dailios išvaizdos jaunikai-
čius, vadus ir visus vietininkus,
kunigaikščių kunigaikščius ir gar-
sius žirgų jojikus. 24 Jie ateis
prieš tave turėdami vežimų ir
tekinių, tautų daugybę; šarvais,
skydu ir šalmu apsiginkluos
prieš tave iš visų pusių; aš pa-
vesiu jiems teismą, ir jie teis
tave savo teismais. 25 Aš atgręšiu
prieš tave savo kerštą, ir jie jį
vykins tau narsingai; jie nupjaus
tau nosį ir ausis, ir kas bus likę
sukapos kalaviju; jie sugaus tavo
sūnus ir dukteris, ir tavo liku-
čiai bus ugnies praryti. 26 Jie
nuvilks nuo tavęs tavo drabu-
žius ir paims tavo garbės pa-
puošalus. 27 Taip aš padarysiu

su Aigiptu, taip ir vėliau grįžo prie tokių pat nusikaltimų. — (20) *Gašlume...* Turima omenyje Aigipto didžiūnai, kurie ieškojo santykių su Izraėliu; bet ir dėl savo kūniško gašlumo jie palyginami su čia įvardijamais gyvuliais; asilas buvo laikomas ypač gašliu gyvuliu, taip pat ir eržilas.

(23) *Kilmingus, valdovus ir kunigaikščius.* Ebr. Pekod ir Šoa ir Koa. Tai elamiečių giminių vardai; jos gyvenusios netoli nuo Babėlės. Apie Pekod vz. Jer. 50, 21. — *Asirijiečių.* Asirijos karalystės nebebuvo, bet asirijiečių tauta buvo likusi Babilono karalystėje. — (24) *Aš pavesiu...* Dievo kerštas palies Jeruzalę taip, kad nprieteliai siaus prieš ją. — (25) *Jie nupjaus...* Nosies ir ausų nupjovimas buvo barbariškas karo įprotis, tačiau, kai kuriose tautose buvo tai taip pat svetimoterių bausmė. Ką anos tautos darys, patenkindamos savo nuožmų pamėgimą, tai Dievo sutvarkymu bus nusipelnyta bausmė

tollent vasa gloriae tuae. 27 Et
requiescere faciam scelus tuum
de te, et fornicationem tuam de
Terra Aegypti: nec levabis ocu-
los tuos ad eos, et Aegypti non
recordaberis amplius. 28 Quia
haec dicit Dominus Deus: Ecce
ego tradam te in manus eorum,
quos odisti, in manus, de quibus
satiata est anima tua. 29 Et agent
tecum in odio, et tollent omnes
labores tuos, et dimittent te nu-
dam, et ignominia plenam, et re-
velabitur ignominia fornicationum
tuarum, scelus tuum, et fornica-
tiones tuae. 30 Fecerunt haec
tibi quia fornicata es post Gen-
tes, inter quas polluta es in ido-
lis earum. 31 In via sororis tuae
ambulasti, et dabo calicem eius
in manu tua. 32 Haec dicit Do-
minus Deus: Calicem sororis
tuae bibes profundum, et latum:
eris in derisum, et in subsan-
nationem, quae est capacissima.
33 Ebrietate, et dolore repleberis:
calice moeroris, et tristitiae, cali-
ce sororis tuae Samariae. 34 Et
bibes illum, et epotabis usque
ad faeces, et fragmenta eius de-
vorabis, et ubera tua lacerabis:
quia ego locutus sum, ait Do-
minus Deus. 35 Propterea haec
dicit Dominus Deus: Quia ob-
lita es mei, et proiecisti me post
corpus tuum, tu quoque porta
scelus tuum, et fornicationes tuas.

pas tave galą tavo ištvirkimui ir
tavo paleistuvavimui iš Aigipto
šalies; tu nebepakelsi į juos savo
akių ir nebeatsiminsi daugiau
Aigipto. 28 Nes Viešpats Dievas
sako taip: Štai aš paduosiu tave
į rankas tų, kurių tu nekenti, į
rankas tų, kurie tavo sielai nu-
sibodo. 29 Jie elgsis su tavim
su neapykanta, atims visa, ką tu
užsipelnei, ir paliks tave pliką ir pil-
ną sugėdinimo; bus atidengta tavo
paleistuvavimų gėda, tavo ištvir-
kimas ir tavo paleistuvavimai.
30 Jie padarys tai tau, nes tu
kekšavai su tautomis, tarp kurių
tu susitepei jų stabais. 31 Tu
vaikščiojai savo sesers keliais, ir
aš duosiu tau į ranką jos taurę.
32 Viešpats Dievas sako taip:
Tu gersi savo sesers taurę, gilią
ir plačią; tu būsi pajuokai ir pa-
sityčiojimui; jis yra labai talpus.
33 Tu būsi pilna girtumo ir
skausmo iš sielvarto ir liūdesio
taurės, iš tavo sesers Samarijos
taurės. 34 Tu gersi ją ir išgersi
iki mielių, rysi jos šukes ir su-
draskysi savo krūtis, nes aš tai
kalbėjau, sako Viešpats Dievas.
35 Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Kadangi tu užmiršai mane
ir numetei mane į savo užpakalį,
tai taip pat tu nešk savo ištvir-
kimą ir savo paleistuvavimus.

---

paleistuvei. — (27) *Iš Aigipto...* Paminėta bausme Dievas tai atsieks, kad žydų tauta liausis paleistuvavus su Aigiptu. Plg. 17, 15... — (29) *Jie elgsis...* Taip čia nurodomas miesto ir karalystės sugriovimas, apiplėšimas ir grobio išgabenimas. Šita bausmė turi parodyti visoms tautoms, kaip labai Jeruzalė buvo užrūstinusi Dievą ir kaip baisių nusikaltimų našta ją slėgia. — (32) *Taurę, gilią...* Taurė yra dalis, kurią kas gauna iš (tėviškės) padalinimo. Taurės gilumas ir platumas reiškia, kaip daug joje yra kartaus skausmo. — (33) *Pilna girtumo...* Smarkus skausmas, kurs atima iš žmogaus lygsvarą, palyginamas su girtybe. Taurėje duodama gerti girtumo ir sielvarto, drebėjimo ir šiurpulio (ebr. t.) — (34) *Rysi jo šukes:* gersi tokiuo smarkumu iki paskutiniam lašui, įsikandus taurės (moli-

36 Et ait Dominus ad me,
dicens: Fili hominis numquid
iudicas Oollam, et Oolibam, et
annuncias eis scelera earum?
37 Quia adulteratae sunt, et san-
guis in manibus earum, et cum
idolis suis fornicatae sunt: insu-
per et filios suos, quos genue-
runt mihi, obtulerunt eis ad de-
vorandum. 38 Sed et hoc fece-
runt mihi: Polluerunt sanctua-
rium meum in die illa, et sab-
bata mea profanaverunt. 39 Cum-
que immolarent filios suos ido-
lis suis, et ingrederentur sanc-
tuarium meum in die illa ut pol-
luerent illud: etiam haec fecerunt
in medio domus meae. 40 Mi-
serunt ad viros venientes de lon-
ge, ad quos nuncium miserant:
itaque ecce venerunt: quibus te
lavisti, et circumlinisti stibio ocu-
los tuos, et ornata es mundo
muliebri. 41 Sedisti in lecto pul-
cherrimo, et mensa ornata est ante
te: thymiama meum, et unguen-
tum meum posuisti super eam.
42 Et vox multitudinis exultantis
erat in ea: et in viris, qui de
multitudine hominum adduceban-
tur, et veniebant de deserto, po-

36 Viešpats Dievas kalbėjo
man ir sakė: Žmogaus sūnau,
ar tu neteisi Oolės ir Oolibos ir
nepaskelbsi joms jų nusikaltimų?
37 Nes jos svetimoteriavo, ir ant
jų rankų yra kraujo; jos sveti-
moteriavo su savo stabais; be to
ir savo sūnus, kuriuos man pa-
gimdė, jos atnašavo jiems pra-
ryti. 38 Bet dar ir tai jos man
padarė: Jos subjaurino tą dieną
mano šventyklą ir sutepė mano
subatas. 39 Nes kai jos aukojo
savo sūnus stabams, tą pačią
dieną ėjo į mano šventyklą, kad
ją suteptų, ir tai jos darė mano
namų viduje. 40 Jos siuntė ieš-
koti vyrų, kurie ateidavo iš tolo,
pas kuriuos buvo nusiuntusios
pasiuntinių. Ir štai kai jie atėjo,
dėl jų tu nusiprausei, pasitepei
dažais savo akis ir pasipuošei
moterų papuošalais. 41 Tu atsi-
sėdai gražiausiame guolyje, ir
ties tavim buvo parengtas stalas;
ant jo tu dėjai mano smilkalų ir
mano tepalų. 42 Džiūgaujančios
daugybės balsai girdėjosi tenai,
ir vyrams, kurie buvo atvesti iš
tos žmonių minios ir atėjo iš
tyrumos, buvo dedama apyran-

---

nio indo) briauną, lyg kad norėtų ir patį indą praryti. — *Sudraskysi...* Tai bus iš skausmo ir girtumo kilusio pasiutimo ženklas.

(37) *Savo sūnus, kuriuos...* Kadangi išrinktoji tauta buvo Dievo sužadėtinė, tai jos vaikai priklausė Viešpačiui; tačiau ji aukojo juos Molokui. — (38) *Mano šventyklą.* Viešpaties šventyklos subjaurinimas anot 39 eil. pasireiškė tuo, kad jos ėjo į ją tą pačią dieną, kurioje vaikai buvo paaukoti Innomo slėnyje Molokui. Be to, pačioje bažnyčioje jos garbino pagonių paveikslus. — (40) *Jos:* abi seserys. — *Siuntė pasiuntinių.* Be svetimų dievaičių garbinimo buvo dar daroma su svetimomis tautomis sutarčių, kuriomis buvo pilnai įvykintas atpuolimas nuo Dievo. Tie svetimieji buvo asirijiečiai, babiloniečiai, aigiptiečiai. — *Nusiprausei, pasitepei...* Tai paleistuvių priemonės, kuriomis jos vilioja prie savęs žmones. Kad lengviau patrauktų svetimuosius prie sutarčių, jos gyrėsi savo galia ir savo turtais ir duodavo brangių dovanų. — (41) *Mano smilkalų ir...:* kurie priderėjo aukoti man (plg. Iz. 39, 3...). — (42) *Iš tos žmonių minios:* iš mažesnių tautų atstovų tarpo. — *Iš tyrumos:* sabiečiai, edomiečiai, moabiečiai ir k. *Dedama apyrankių...* Taip buvo papuošiami rinktiniai svečiai. Anot ebr. t. taip buvo atvykstančių svetimšalių

suerunt armillas in manibus eo-
rum, et coronas speciosas in ca-
pitibus eorum. 43 Et dixi ei, quae
attrita est in adulteriis: Nunc
fornicabitur in fornicatione sua
etiam haec. 44 Et ingressi sunt
ad eam quasi ad mulierem me-
retricem: sic ingrediebantur ad
Oollam, et Oolibam mulieres ne-
farias. 45 Viri ergo iusti sunt: hi
iudicabunt eas iudicio adultera-
rum, et iudicio effundentium san-
guinem: quia adulterae sunt, et
sanguis in manibus earum. 46 Haec
enim dicit Dominus Deus: Ad-
duc ad eas multitudinem, et tra-
de eas in tumultum, et in rapi-
nam: 47 Et lapidentur lapidibus
populorum, et confodiantur gla-
diis eorum: filios, et filias earum
interficient, et domos earum igne
succendent. 48 Et auferam sce-
lus de terra, et discent omnes
mulieres ne faciant secundum
scelus earum. 49 Et dabunt sce-
lus vestrum super vos, et pec-
cata idolorum vestrorum porta-
bitis: et scietis quia ego Domi-
nus Deus.

kių ant jų rankų ir puikių vai-
nikų ant jų galvų. 43 Tuomet aš
tariau tai, kuri svetimoterystėmis
buvo pasidariusi palaikė: Ir da-
bar šita dar paleistuvaus savo
paleistuvavimais. 44 Ir jie įėjo
pas ją lyg pas moteriškę kekšę.
Taip jie įeidavo pas Oolę ir Oo-
libą, nedoriausias moteriškes.
45 Tačiau yra vyrų teisingų: šitie
teis jas svetimoterių teismu ir
kraują išliejančiųjų teismu, nes
jos svetimoterės, ir yra kraujo
ant jų rankų. 46 Nes Viešpats
Dievas sako taip: Atvesk prieš
jas daugybę ir paduok jas dra-
skyti ir apiplėšti. 47 Tegul jos
bus užmuštos tautų akmenimis
ir perdurtos jų kalavijais; teuž-
muša jų sūnus ir dukteris ir jų
namus tesudegina ugnimi. 48 Taip
aš atimsiu nusikaltimą iš šalies,
ir visos moterys turi išmokti ne-
daryti taip, kaip anos nusikalto.
49 Jūsų ištvirkimas bus padėtas
ant jūsų, ir jūs nešite savo sta-
bų nuodėmes, ir žinosite, kad aš
Viešpats Dievas.

---

papuošiamos abi seserys; Jeruzalė ir Samarija iš tikrųjų turėdavo kai kada iš sutarčių daug pelno, ir prietelystė su svetimomis tautomis daugelio buvo branginama kaip karalystės pažiba. — **(43)** *Dar paleistuvaus...* Dievas iš anksto numato, kad to lankymosi ir svetingumo pasėkos bus blogiausios, būtent, svetimoterystė, t. y. sandoros su Dievu laužymas. — **(45)** *Yra vyrų teisingų.* Teisingi jie tik tiek, kad Dievo įsakymu įvykina bausmes svetimoterei; nors kaldėjiečiai gali būti pastatyti aukščiau už žydus ir tuo atžvilgiu, kad jie neturėjo taip aiškaus Dievo pažinimo ir nebuvo gavę taip gausingos jo pagalbos. — **(46)** *Atvesk...* Ebr. t.: tebūna atvesta... — Kokią daugybę Dievas atves, parodo Jer. 25, 9. Einant Mozės įstatymu, visa tauta turi užmušti akmenimis stabų garbintoją, piktžodžiautoją, sužadėtinę paleistuvę. Todėl 47 eil. pasakyta: Tegul jos bus užmuštos tautų akmenimis. — **(48)** *Taip aš atimsiu...* Visa tai turi įvykti, kad piktenybė būtų pašalinta iš šalies, kad miestas ir apskritys išmoktų saugotis panašių nusikaltimų (Jier.).

24, 1-27. Jeruzalės sunaikinimas skelbiamas simboliu puodo pastatyto ant ugnies (1-14) ir simboliniu neapraudojimu ūmai mirusios paties pranašo žmonos (15-27).

(24, 1) *Devintais metais.* Devinti karaliaus Joakino ištrėmimo metai (1, 2) buvo taip pat devinti jo vieton stojusio Sedekijo karaliavimo metai. Ta pati diena yra paminėta 4 Kar. 25, 1; Jer. 39, 1; 52, 4. — **(2)** *Šitos dienos vardą...* Ebr. t.: tos dienos,

i) Du Jeruzalės žuvimo simboliu.

Caput XXIV. 1 Et factum
est verbum Domini ad me in
anno nono, in mense decimo,
decima die mensis, dicens: 2 Fili
hominis scribe tibi nomen diei
huius, in qua confirmatus est
rex Babylonis adversum Ierusa-
lem hodie. 3 Et dices per pro-
verbium ad domum irritatricem
parabolam, et loqueris ad eos:
Haec dicit Dominus Deus: Po-
ne ollam: pone, inquam, et mitte
in eam aquam. 4 Congere fru-
sta eius in eam, omnem partem
bonam, femur et armum, electa
et ossibus plena. 5 Pinguissi-
mum pecus assume, compone
quoque strues ossium sub ea:
efferbuit coctio eius, et discocta
sunt ossa illius in medio eius.
6 Propterea haec dicit Dominus
Deus: Vae civitati sanguinum,
ollae, cuius rubigo in ea est, et
rubigo eius non exivit de ea:
per partes et per partes suas
eiice eam, non cecidit super eam
sors. 7 Sanguis enim eius in

24 perskyrimas. 1 Man bu-
vo suteiktas Viešpaties žodis de-
vintais metais, dešimtame mėne-
syje, dešimtą mėnesio dieną, ir
buvo pasakyta: 2 Žmogaus sū-
nau, parašyk sau šitos dienos
vardą, nes šiandien Babilono ka-
ralius sustiprėjo prieš Jeruzalę.
3 Sakyk atkakliems namams pri-
lyginimą kaip patarlę ir kalbėk
jiems: Viešpats Dievas sako taip:
Kaisk puodą, kaisk, sakau, ir
įpilk į jį vandens. 4 Sukrauk į jį
gabalus, visas gerąsias dalis, šlau-
nį ir petį, rinktinius ir pilnus
kaulų. 5 Pasiimk riebiausią gy-
vulį, sukrauk taip pat po juo
malkų krūvą kaulams; duok smar-
kiai virti, kad ir kaulai jo viduje
suvirtų. 6 Todėl Viešpats Dievas
sako taip: Deja kraujų miestui,
puodui, kurs yra surūdijęs ir ku-
rio rūdys iš jo neišėjo; išmesk
iš jo gabalus, vieną po kito; bur
ta ant jo tenekrinta. 7 Nes jo
kraujas yra jo viduje; jis išliejo
jį ant slidžiausios uolos; neiš-

šitos, sakau, dienos vardą: Babėlės karalius kaip tik šią dieną puolė Jeruzalę. — Tą dieną vėlesniais laikais žydai buvo paskyrę sau pasninką (Zak. 8, 19). — Pranašas paskelbė tą dieną iš anksto, kad Jeruzalės žuvimas nebūtų pasavinamas tiktai Babėlės karaliaus jėgai, ir kad visi tikrai suprastų, jog Ezekiėlis buvo tikras Aukščiausiojo pranašas. — (4) *Visas gerąsias dalis...* Į puodą turi būti sudėti rūpestingai parinkti geriausi mėsos gabalai, ugnis turi būti sukurta labai smarkiai; nes teismas turi būti padarytas žymiausiems Jeruzalės gyventojams. Didelė ugnis reiškia išgąstį ir vargą. — (5) *Malkų krūva kaulams.* Vulg. žodžius s t r u e s o s s i u m paprastai suprantama apie kaulus, kurie reikia dėti į puodą. Bet pakeitus ebr. t. žodį *'acamim* bent kiek panašių *'ecim* (malkos), taip kaip iš tikrųjų yra žem. 10 eil., gaunama aiškesnė prasmė — (6) *Kurio rūdys...* Rūdys, kurios neišeina, yra nusikaltimai, kuriais Jeruzalė sutepta. Net ir ugnis nepašalino rūdžių, nes miesto gyventojai ir apgulimo metu neišsižadėjo savo piktumo (plg. Jer. 37 ir 38 persk.), taip pat kaip ir anksčiau Dievo siųstosios bausmės nepataisydavo žydų. — *Vieną po kito.* Miestas nustoja savo gyventojų ne vienu sykiu: vieni miršta badu, kiti žūna kalaviju, vėl kiti eina nelaisvėn. — *Burta ant jo...* Ne burta turi išspręsti, kurs pirmas ir kurs paskutinis turi būti išimtas, arba kas turi būti paliktas ir kam reikės žūti; visiems skirtas toks pat likimas. — (7) *Jo viduje.* Nužudymas įvyko mieste, bet jis

medio eius est, super limpidissimam
petram effudit illum: non effudit
illum super terram ut possit ope-
riri pulvere. [8] Ut superinducerem
indignationem meam, et vindicta
ulciscerer: dedi sanguinem eius
super petram limpidissimam ne
operiretur. [9] Propterea haec dicit
Dominus Deus: Vae civitati san-
guinum, cuius ego grandem fa-
ciam pyram. [10] Congere ossa,
quae igne succendam: consu-
mentur carnes, et coquetur uni-
versa compositio, et ossa tabes-
cent. [11] Pone quoque eam su-
per prunas vacuam, ut incales-
cat, et liquefiat aes eius: et con-
fletur in medio eius inquinamen-
tum eius, et consumatur rubigo
eius: [12] multo labore sudatum
est, et non exivit de ea nimia
rubigo eius, neque per ignem.
[13] Immunditia tua execrabilis: quia
mundare te volui, et non es
mundata a sordibus tuis: sed
nec mundaberis prius, donec
quiescere faciam indignationem
meam in te. [14] Ego Dominus
locutus sum: Veniet, et faciam:

liejo jo ant žemės, kad būtų bu-
vę galima pridengti jį dulkėmis.
[8] Kad užvesčiau savo užsidegimą
ir keršyte atkeršyčiau, aš išliejau
jo kraują ant slidžiausios uolos,
kad nebūtų pridengtas. [9] Todėl
Viešpats Dievas sako taip: Deja
kraujų miestui, kuriam aš pada-
rysiu didelį malkų laužą. [10] Su-
krauk kaulus, kuriuos aš sude-
ginsiu ugnimi; teišnyksta mėsa,
tesuverda visas mišinys ir tepa-
sileidžia kaulai. [11] Pastatyk taip
pat jį ant žarijų tuščią, kad įkai-
stų ir tirptų jo skaistvaris, kad
būtų sutirpintas jo viduje jo su-
tepimas ir būtų sunaikintos jo
rūdys. [12] Dideliu vargu prakai-
tuota, bet jo rūdžių daugybė ne-
išėjo iš jo, net ir per ugnį.
[13] Tavo susitepimas pasibjaurėti-
nas; nes aš norėjau apvalyti tave,
ir tu nebuvai apvalytas nuo savo
purvų, bet ir nebūsi apvalytas
anksčiau, kaip aš numalšinsiu sa-
vo užsidegimą tavimi. [14] Aš,
Viešpats, esu kalbėjęs: Tai ateis,
ir aš padarysiu; aš nepraeisiu,
nepasigailėsiu, nedovanosiu; žiū-

---

pasiliko neatkeršytas. — *Ant slidžiausios uolos.* Kieta plika uola negali sugerti kraujo, kurs pasilikdamas nepridengtas šaukiasi keršto. Kraujas buvo išlietas ne slapčia, bet visai atvirai, be jokios drovos; taip labai jau buvo įsigalėjęs mieste neteisingumas. — (8) *Aš išliejau...* Dievas elgiasi prieš Jeruzalę taip, kaip ji užsipelnė. Gyventojai neatsiteisė dėl išlieto kraujo, Dievas palieka jų kalčią, jos nedovanoja; jis palieka išlietąjį kraują jo vietoje, kad jis nuolat šauktųsi keršto. — (9) *Kuriam aš...* Ebr. t.: ir aš padarysiu jam... Plg. Naumo 3, 1; Abak. 2, 12. — (10) *Kaulus.* Ebr. t.: prikrauk malkų (ebr. 'ecim, plg. 5 e.), pakurk ugnį. Ugnis turi būti taip didelė, kad puode ne tik viskas suvirs, bet ir sudegs. — (11) *Pastatyk...* Kai miesto gyventojų dalis bus žuvus badu, maru ir kalaviju, kita gi išvesta į nelaisvę, taip pat pats miestas turi būti padegtas ir paverstas pelenais, kad ugnimi jo sutepimas būtų lyg kad išvirintas ir kraujingas miestas būtų nuvalytas nuo nusikaltimų purvų ir nuo išlietojo kraujo. Tautos nuodėmėmis sutepama ir šalis (Kun. 18, 25; Atk. 24, 4; Jer. 3, 2); todėl draug su nusidėjėliais dažnai sunaikinami namai, miestai, šalis, panašiai kaip dėl pirmųjų žmonių nuodėmės žemė buvo apkrauta Dievo prakeikimu (Prad. 3, 17; 6, 13; 19, 13).— (12) *Dideliu vargu...* Anot ebr. t.: daug vargo išaikvojo. — Nusikaltęs miestas padarė, kad Viešpaties pastangos pataisyti jį baudžiant nuėjo niekais; jo piktumas nenorėjo pasišalinti. — (14) *Nedovanosiu.*

non transeam, nec parcam, nec
placabor: iuxta vias tuas, et iuxta
adinventiones tuas iudicabo te,
dicit Dominus.
[15] Et factum est verbum Do-
mini ad me, dicens: [16] Fili ho-
minis, ecce ego tollo a te desi-
derabile oculorum tuorum in pla
ga: et non planges, neque plo-
rabis, neque fluent lacrymae tuae.
[17] Ingemisce tacens, mortuorum
luctum non facies: corona tua
circumligata sit tibi, et calcea-
menta tua erunt in pedibus tuis,
nec amictu ora velabis, nec cibos
lugentium comedes. [18] Locutus
sum ergo ad populum mane, et
mortua est uxor mea vespere:
fecique mane sicut praeceperat
mihi. [19] Et dixit ad me popu-
lus: Quare non indicas nobis
quid ista significent, quae tu fa-
cis? [20] Et dixi ad eos: Sermo
Domini factus est ad me, dicens:
[21] Loquere domui Israel: Haec
dicit Dominus Deus: Ecce ego
polluam sanctuarium meum, su-
perbiam imperii vestri, et desi-
derabile oculorum vestrorum, et

rėdamas tavo kelių ir tavo pra-
simanymų aš teisiu tave, sako
Viešpats.

[15] Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: [16] Žmo-
gaus sūnau, štai aš sloga atimsiu
iš tavęs tavo akių pasigerėjimą;
tu neraudok, neverk, ir tavo aša-
ros teneteka. [17] Dūsauk tylomis,
nedaryk mirusiųjų gedulio; tavo
nuometas tebūna suvyniotas ap-
link tavo galvą, ir tavo autuvas
tebūna ant tavo kojų; negaubk
savo burnos skepeta ir nevalgyk
gedinčiųjų maisto. [18] Taigi ryt-
metį aš kalbėjau tautai, o vakare
mirė mano žmona; kitą rytmetį
aš dariau, kaip man buvo įsaky-
ta. [19] Tuomet tauta man tarė:
Kodėl mums nepasakai, ką tai
reiškia, ką tu darai? [20] Aš jiems
atsakiau: Man buvo suteiktas
Viešpaties žodis ir pasakyta:
[21] Kalbėk Izraėlio namams: Vieš-
pats Dievas sako taip: Štai aš
sutepsiu savo šventyklą, jūsų
viešpatavimo puikybę ir jūsų akių
pasigerėjimą, jūsų sielos rūpesnį;

Miestas jokiu būdu nebegalės išvengti teismo. — *Aš teisiu tave.* Ebr. t.: teis tave. — Teis, kaip teisiama svetimoterės ir galvažudžiai. Kaip gydytojas atpjauna be pasigailėjimo narį, kad išgelbėtų visą kūną, nežiūrėdamas to, kad ligoniui daro skausmo, taip Dievas nori atpjauti supuvusius narius, gelbint visą kūną (Jier.).

(16) *Pasigerėjimą:* tavo žmoną. Ta mirtis bus juo skaudesnė, kad netikėta. — (17) *Tavo autuvas...* Vaikščiojimas plikomis kojomis buvo gedulio ženklas. Dovidas gedėdamas ėjo plikomis kojomis į Alyvų kalną, 2 Kar. 15, 30, ir Izaijas skelbdamas nelaimę turėjo nusiauti savo kurpes (Iz. 20, 2). — *Burnos.* Ebr. t.: barzdos. — *Gedinčiųjų maisto:* valgių, kurių paprastai atsiųsdavo gedinčiam jo prieteliai reikšdami užuojautos. Plg. Pat. 31, 6. — (18) *Aš kalbėjau:* tai, kas parašyta auk. pradedant 3 eil. — (19) *Tauta man tarė.* Kadangi pranašas nerodė kitą dieną jokio gedulio ženklo, tauta manė, kad toks elgesys turi ypatingą reikšmę. — *Kodėl...* Ebr. t.: ar tu mums nepasakysi, ką tai mums reiškia, kad tu taip darai, t. y., kad darai priešingai visų priimtam įpročiui. — (21) *Sutepsiu savo šventyklą.* Dievas atiduos bažnyčią neprieteliams sutepti ir sugriauti. Dėl bažnyčios gražumo ir turtingumo, kurį visi stebėdamies gyrė, Dievas vadina ją: „jūsų viešpatavimo puikybe ir jūsų akių pasigerėjimu ir jūsų sielos rūpesniu". Iš čia paaiškėja, kodėl 16 eil. pranašo žmona parenkama kaipo simbolis ir pažymima

super quo pavet anima vestra:
filii vestri, et filiae vestrae, quas
reliquistis, gladio cadent. 22 Et
facietis sicut feci: Ora amictu
non velabitis, et cibos lugentium
non comedetis. 23 Coronas ha-
bebitis in capitibus vestris, et
calceamenta in pedibus: non plan-
getis neque flebitis, sed tabes-
cetis in iniquitatibus vestris, et
unusquisque gemet ad fratrem
suum. 24 Eritque Ezechiel vobis
in portentum: iuxta omnia, quae
fecit, facietis cum venerit istud: et
scietis quia ego Dominus Deus.
25 Et tu fili hominis ecce in die,
qua tollam ab eis fortitudinem
eorum, et gaudium dignitatis, et
desiderium oculorum eorum, su-
per quo requiescunt animae eo-
rum, filios, et filias eorum: 26 In
die illa cum venerit fugiens ad
te, ut annunciet tibi: 27 In die,
inquam, illa aperietur os tuum
cum eo, qui fugit: et loqueris,
et non silebis ultra: erisque eis
in portentum, et scietis quia ego
Dominus.

jūsų sūnūs ir jūsų dukterys, ku-
riuos palikote, žus kalaviju. 22 Tuo-
met jūs darysite, kaip aš dariau:
jūs neapgaubsite savo burnos
skepeta ir nevalgysite gedinčiųjų
valgių. 23 Jūs turėsite nuometus
ant savo galvų ir autuvą ant ko-
jų; neraudosite ir neverksite, bet
džiūsite savo neteisybėse ir visi
dūsausite vienas su kitu. 24 Taip
Ezekiėlis bus jums stebalas; vi-
sai taip, kaip jis darė, jūs dary-
site, kai tai bus atėję; ir jūs ži-
nosite, kad aš Viešpats. 25 Tu
gi, žmogaus sūnau, štai tą dieną,
kurią aš atimsiu iš jų jų stipry-
bę, džiaugsmą dėl jų vertybės ir
jų akių pasigerėjimą, kuriame jų
sielos randa pasitenkinimo, jų
sūnus ir dukteris, 26 tą dieną, kai
ateis pas tave pabėgėlis tau ap-
skelbti, 27 tą dieną, sakau, tavo
burna atsivers draug su tuo,
kurs bėga; tu kalbėsi ir daugiau
nebetylėsi ir būsi jiems steba-
las; ir jūs žinosite, kad aš Vieš-
pats.

2. Ezekiėlio pranašystės prieš pagonis. a) Pranašystės prieš artimus Jūdo kaimynus.

Caput XXV. 1 Et factus est
sermo Domini ad me, dicens:
2 Fili hominis pone faciem tuam

25 perskyrimas. 1 Man bu-
vo suteiktas Viešpaties žodis ir
pasakyta: 2 Žmogaus sūnau, at-

---

meilės pilnu pavadinimu. — *Kuriuos palikote.* Daugelio ištremtųjų vaikai buvo pasilikę Jeruzalėje. — **(22)** *Burnos.* Ebr. t.: barzdos. — **(23)** *Visi dūsausite...* Nugalėtojai neleis jums gedėti ir bijodami kaldėjiečių jūs net nedrįsite, svetimiems matant, raudoti. — **(24)** *Jūs žinosite:* kai visą bus jau įvykę. — **(26)** *Pabėgėlis.* Iki tam laikui pranašas kalbėdavo tautai, kaip pasirodo iš 3, 26. 27, tik retkarčiais, gavęs ypatingą Dievo įsakymą; bet kai ateis anas pasiuntinys, jis kalbės laisvai. Apie pasiuntinio atvykimą vz. 33, 21.

25, 1-17. Ezekiėlio pranašystės prieš pagonis prasideda trumpomis pranašystėmis prieš artimus Izraėlio kaimynus Amoną ir Moabą (1-11), Edomą ir Pilistymus (12-17).

(25, 1) *Man buvo...* Pranašystėmis prieš kitas tautas (plg. Jer. 25, 15...) Dievas pasirodo esąs visų tautų Viešpats ir valdovas, kurs visus šaukia į išganymo karalystę. — **(2)** *Pranašauk apie juos.* Žydų kai-

contra filios Ammon, et prophe-
tabis de eis. 3 Et dices filiis
Ammon: Audite verbum Domini
Dei: Haec dicit Dominus Deus:
Pro eo quod dixisti: Euge, euge
super sanctuarium meum, quia
pollutum est: et super terram
Israel, quoniam desolata est: et
super domum Iuda, quoniam
ducti sunt in captivitatem: 4 Id-
circo ego tradam te filiis orien-
talibus in hereditatem, et col-
locabunt caulas suas in te, et
ponent in te tentoria sua: ipsi
comedent fruges tuas: et ipsi bi-
bent lac tuum. 5 Daboque Rab-
bath in habitaculum camelorum,
et filios Ammon in cubile peco-
rum: et scietis quia ego Domi-
nus. 6 Quia haec dicit Dominus
Deus: Pro eo quod plausisti
manu, et percussisti pede, et ga-
visa es ex toto affectu super ter-
ram Israel: 7 idcirco ecce ego
extendam manum meam super
te, et tradam te in direptionem
Gentium, et interficiam te de
populis, et perdam de terris, et
conteram: et scies quia ego Do-
minus.
8 Haec dicit Dominus Deus:
Pro eo quod dixerunt Moab, et

gręžk savo veidą prieš Amono
sūnus ir pranašauk apie juos.
3 Amono sūnums sakyk: Išgir-
skite Viešpaties Dievo žodį. Vieš-
pats Dievas sako taip: Kadangi
tu apie mano šventyklą sakei: šia
tau, šia tau, kad ji sutepta, apie
Izraėlio šalį, kad ji sunaikinta, ir
apie Jūdo namus, kad jie išvesti
į nelaisvę, 4 todėl aš atiduosiu
tave rytų šalies sūnums nuosa-
vybėn; jie pastatys tavyje savo
gardus ir išties tavyje savo pa-
dangtes; jie valgys tavo vaisius
ir gers tavo pieną. 5 Aš pada
rysiu iš Rabato kupranugarių
vietą ir iš Amono sūnų gyvulių
stovyklą; ir jūs žinosite, kad aš
Viešpats. 6 Nes Viešpats Die-
vas sako taip: Kadangi tu plojai
rankomis, trypei koja ir visa šir-
dimi džiaugeis dėl Izraėlio šalies,
7 todėl štai aš ištiesiu savo ranką
ant tavęs ir paduosiu tave plėšti
tautoms; aš išnaikinsiu tave iš
tautų tarpo, išdildysiu iš šalių
tarpo ir sutrinsiu, ir tu žinosi,
kad aš Viešpats.

8 Viešpats Dievas sako taip:
Kadangi Moabas ir Seiras kal-

---

mynystėje gyvenusios tautos, ku-
rios Dievo galią matuodavo jo
tautos galia, tyčiojosi iš Vieš-
paties bejėgumo ir pralaimėjimo.
Dievas, gindamas savo garbę, per
pranašą parodo jiems, kad jis turi
valdžios ir tiems, kurie dabar tyčio-
jasi, ir juos nubaus. — (3) *Kadangi
tu apie mano šventyklą...:* nežiūrė-
damas to, kad buvo aukšč. prana-
šauta. Plg. 21, 28-32. — (4) *Rytų ša-
lies sūnums:* Arabijos ir Eufrato
apylinkių gyventojams. — (5) *Iš Ra-
bato...* „Didžiausias" amonitų mies-
tas turi virsti kupranugarių stovyk-
la. — (6) *Kadangi tu plojai...* Kadan-
gi tu džiaugeis, jog Dievo tauta iš-
sklaidyta tarp kitų tautų ir sunai-
kinta, tai ir tau turi atsitikti, ko tu
aniems linkėjai. — *Visa širdimi...*
Ebr. t.: džiaugies pilna paniekinimo
širdimi dėl Izraėlio šalies. — (7) *Vieš-
pats:* ne nenugalėtas, bet Visagalis.

(8) *Moabas ir Seiras. Po* prana-
šystės prieš Amoną eina pranašystė
prieš artimą jo kaimyną Moabą. Sei-
ras arba Edomas čia be reikalo pa-
minėtas; teisingai jo nėra LXX teks-
te. — *Jūdo namai yra kaip...* Maty-
dami žydų pralaimėjimą moabitai
darė išvadą, kad žydų Dievas nėra
galingesnis už visus dievus, kad žydų
tauta neviršija kitų ir nėra ypatin-
goje Dievo globoje, todėl džiaugėsi

Seir: Ecce sicut omnes Gentes,
domus Iuda: 9 idcirco ecce ego
aperiam humerum Moab de ci-
vitatibus, de civitatibus, inquam,
eius, et de finibus eius inclytas
terrae Bethiesimoth, et Beelmeon,
et Cariathaim, 10 filiis Orientis
cum filiis Ammon, et dabo eam
in hereditatem: ut non sit ultra
memoria filiorum Ammon in Gen-
tibus. 11 Et in Moab faciam iu-
dicia: et scient quia ego Domi-
nus.
12 Haec dicit Dominus Deus:
Pro eo quod fecit Idumaea ul-
tionem ut se vindicaret de filiis
Iuda, peccavitque delinquens, et
vindictam expetivit de eis; 13 id-
circo haec dicit Dominus Deus:
Extendam manum meam super
Idumaeam, et auferam de ea ho-
minem, et iumentum, et faciam
eam desertam ab Austro: et qui
sunt in Dedan, gladio cadent.
14 Et dabo ultionem meam super
Idumaeam per manum populi
mei Israel: et facient in Edom
iuxta iram meam, et furorem
meum: et scient vindictam meam,
dicit Dominus Deus.

bėjo: Štai Jūdo namai yra kaip
visos tautos; 9 todėl štai aš pa-
darysiu atvirą priėjimą į Moabą
iš miestų, iš jojo miestų, sakau,
ir iš jo ribų, puikių šalies mie-
tų, Betjesimoto, Beėlmeono ir
Karjataimo; 10 aš atiduosiu jį kartu
su Amono sūnūmis nuosavybėn
rytų šalies sūnums, kad daugiau
nebebūtų Amono sūnų atsimi-
nimo tautose. 11 Taip aš dary-
siu Moabui teismų, ir jie žinos,
kad aš Viešpats.
12 Viešpats Dievas sako taip:
Kadangi Idumėja darė kerštą, kad
atsikeršytų Jūdo sūnums, ir sun-
kiai nusidėjo stengdamasi jiems
atkeršyti, 13 todėl Viešpats Dievas
sako taip: Aš ištiesiu savo ran-
ką ant Idumėjos ir atimsiu iš jos
žmones ir galvijus; aš paversiu
ją tyruma nuo pat pietų, ir tie,
kurie yra Dedane, žus kalaviju.
14 Aš atsikeršysiu Idumėjai per
mano tautą Izraėlį; jie darys Edo-
me, žiūrėdami mano rūstybės ir
mano narso; ir jie pažins mano
keršta, sako Viešpats Dievas.

---

kad visos Izraėlio viltys nuėjo niekais. — (9) *Todėl štai aš...* Kad nesirodytų, lyg kad Viešpats nestovėtų aukščiau visų dievaičių, jis turėjo parodyti savo galią. Petimis vadinasi ypač statūs kalnų šlaitai, kurie pridengia šalį, čia vainikas aukštumose pastatytų miestų, kurie buvo šalies tvirtovės. — *Betjesimoto...* Betjesimotas buvo prie Jordano ties Jeriku. Beėlmeonas į pietryčius nuo Betjesimoto, visai arti Hesebono; Karjataimas (Kirjathajim) į vakarus nuo Medabos, dabar Kurėjat, priklausė kurį laiką Rubeno giminei. — (11) *Darysiu Moabui...* Teismas Moabui, einant Juozapo Flavijaus pasakojimu, įvykęs penkeriems metams praslinkus po Jeruzalės sugriovimo. Babėlės karalius puolęs žemąją Syriją ir nugalėjęs jos gyventojus.

(12) *Darė keršta:* nuolat laikė neapykantoje Izraėlį. Edomitai, kitados ginklais nugalėti, buvo kurį laiką pavergti žydams (2 Kar. 8, 14; 4 Kar. 14, 7. 22; 2 Kron. 25, 11). Paskiau jie padėjo kaldėjiečiams sugriauti Jeruzalę (Jer. 27, 3; Ps. 137, 7). — (13) *Atimsiu iš jos...* Baudžiami už neapykantą išrinktąjai tautai edomitai turi nustoti to palaiminimo, kurį jų tėvas Ezavas buvo gavęs iš Jokūbo (Prad. 27, 39). — *Tyruma nuo...* Ebr. t.: tyruma nuo pat Temano ir iki Dedanui jie turi žūti kalaviju. — Edomiečių kraštas Temanas buvęs anot vienų (Jier.) pietuse, anot kitų šiaurėje. Dedanas buvo atskira tautelė, gyvenusi į pietus nuo edomiečių. — (14) *Per mano tautą...*

15 Haec dicit Dominus Deus: Pro eo quod fecerunt Palaestini vindictam, et ulti se sunt toto animo, interficientes, et implentes inimicitias veteres: 16 propterea haec dicit Dominus Deus: Ecce ego extendam manum meam super Palaestinos, et interficiam interfectores, et perdam reliquias maritimae regionis: 17 faciamque in eis ultiones magnas arguens in furore: et scient quia ego Dominus, cum dedero vindictam meam super eos.

15 Viešpats Dievas sako taip: Kadangi palestiniečiai darė keršta ir keršijo visa širdimi, užmušinėdami ir pilnai pasiduodami senoms neprietelystėms, 16 todėl Viešpats Dievas sako taip: Štai aš ištiesiu savo ranką ant palestiniečių, aš užmušiu užmušėjus ir sunaikinsiu pajūrio liekanas; 17 aš padarysiu jiems didelį keršta plakdamas narse, ir jie žinos, kad aš Viešpats, kai būsiu jiems atkeršijęs.

b) Pranašystės prieš Tirą ir Sidoną.

Caput XXVI. 1 Et factum est in undecimo anno, prima mensis, factus est sermo Domini ad me, dicens: 2 Fili hominis, pro eo quod dixit Tyrus de Ierusalem: Euge confractae sunt portae populorum, conversa est ad me: implebor, deserta est.

26 perskyrimas. 1 Vienuoliktais metais pirmą mėnesio dieną man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: 2 Žmogaus sūnau, kadangi Tiras sakė apie Jeruzalę: „Šia tau, tautų vartai sulaužyti, ji gręžiasi į mane, aš būsiu pilnas, ji apleista“, 3 to-

Šiuo atvėju kerštas idumėjiečiams bus įvykintas pasinaudojant pačiais žydais.

(15) *Ir keršijo visa...* Ebr. t.: ir su paniekinimu širdyje, kad sunaikintų, amžinoje neprietelystėje baisiai keršijo. — Istorinėse Sen. Testamento knygose randame labai daug žinių apie tą palestiniečių arba, kaip jie paprastai vadinasi, pilistimų neapykantą žydams. — (16) *Ištiesiu savo ranką...* Apie pilistimų nubaudimą plg. Abd. 17-19.. Bausmių dalis buvo įvykinta ypač makabėjų laikais (1 Mak. 5, 65; 10, 74... 11, 61). — *Užmušėjus.* Ebr. t.: kretiečius. Taip vadinosi pietuse gyvenusi pilistimų dalis.

26, 1 — 28, 26. Pranašystėje prieš Tirą skelbiamas visiškas to miesto sunaikinimas (26, 1-14) ir aprašomas išgąstis, kokį tas sunaikinimas visur sukels (26, 15-21). Raudoje dėl Tiro sunaikinimo tas miestas įvaizdinamas kaipo puikiausiai pastatytas laivas, kurio krovinys susideda iš visų tautų turtų; žuvus jam jūroje, jo gedi ir rauda visi (27, 1-36). Toliau išdidžiam Tiro karaliui pranašaujamas giliausias pažeminimas ir skelbiama apie jo žuvimą rauda (28, 1-19). Panašus likimas skelbiamas ir Sidonui, tuo tarpu kad Izraėliui Viešpats parodys visą savo gailestingumą (28, 20-26).

(26, 1) *Vienuoliktais.* Tai buvo vienuolikti karaliaus Jekonijo nelaisvės metai. Tais pačiais metais buvo paimta ir sugriauta Jeruzalė. Mėnuo tekste nenurodytas. LXX minimas pirmas mėnuo. — (2) *Tiras.* Čia kalbama ne apie senąjį Tirą, kurs buvo sausumoje prie pat jūros kranto, bet apie naująjį Tirą, pastatytą ant dviejų (Dovido laikais karaliaus Hiramo sujungtų) salų, 1200 žingsnių atstu nuo kranto ir bent kiek į šiaurę nuo senojo. Tas salų Tiras buvo labai stipri tvirtovė, ir sausumos kariuomenė beveik visai negalėjo jo pulti. Jo ryšiai su senuoju sausumos Tiru tiek buvo ankšti, kad abudu ir drau-

[3] Propterea haec dicit Dominus
Deus: Ecce ego super te Tyre,
et ascendere faciam ad te gentes
multas, sicut ascendit mare fluc-
tuans. [4] Et dissipabunt muros
Tyri, et destruent turres eius:
et radam pulverem eius de ea,
et dabo eam in limpidissimam
petram. [5] Siccatio sagenarum
erit in medio maris, quia ego
locutus sum, ait Dominus Deus:
et erit in direptionem Gentibus.
[6] Filiae quoque eius, quae sunt
in agro, gladio interficientur: et
scient quia ego Dominus.

[7] Quia haec dicit Dominus
Deus: Ecce ego adducam ad
Tyrum Nabuchodonosor regem
Babylonis ab Aquilone regem
regum, cum equis, et curribus,
et equitibus, et coetu, populoque
magno. [8] Filias tuas, quae sunt
in agro, gladio interficiet: et cir-
cumdabit te munitionibus, et
comportabit aggerem in gyro: et
elevabit contra te clypeum. [9] Et
vineas, et arietes temperabit in
muros tuos, et turres tuas destruet
in armatura sua. [10] Inundatione
equorum eius operiet te pulvis
eorum: a sonitu equitum, et ro-
tarum, et curruum movebuntur

dėl Viešpats Dievas sako taip:
Štai aš einu prieš tave, Tire, ir
atvesdinsiu prieš tave daug tau-
tų, taip kaip jūra sukelia savo
bangas. [4] Jos išardys Tiro sie-
nas ir sugriaus jo bokštus; aš
nugrandysiu nuo jo jo dulkes ir
padarysiu iš jo visai pliką uolą.
[5] Jis bus tinklų džiovinimo vieta
jūroje, nes aš tai kalbėjau, sako
Viešpats Dievas; jis turi būti plė-
šiamas tautų. [6] Taip pat jo duk-
terys, esančios sausumoje, bus
užmuštos kalaviju; ir jie žinos,
kad aš Viešpats.

[7] Nes Viešpats Dievas sako
taip: Štai aš atvesiu prieš Tirą
iš šiaurės Babilono karalių Na-
bukodonosorą, karalių karalių,
su žirgais, su vežimais, su raite-
liais, su minia ir su didele tauta.
[8] Tavo dukteris, esančias sausu-
moje, užmuš kalaviju; aplink tave
jis pastatys sustiprinimų, supils
aplinkui pylimą ir pakels prieš
tave skydą. [9] Dengtuves ir sien
laužius jis atgręš prieš tavo sie
nas, tavo bokštus jis sugriaus
savo kariškais pabuklais. [10] Dėl
jų žirgų daugumo apdengs tave
jų dulkės; dėl raitelių, tekinių ir
vežimų bildesio sudrebės tavo

ge paimtu buvo vadinamu vienu var-
du (plg. žem. 27, 3 ir k.). — *Tautų vartai.* Anot vienų: prekybos mies-
tai: anot kitų: kliūtis Tiro prekybai.
Jeruzalė buvo lyg uždaryti vartai,
kurie trukdė laisvą tautų prekybą
su Tiru; dabar tos kliūties nebėra,
priėjimas visiems atviras. — *Ji gręžiasi:* Jeruzalė dabar Tirui nebe
kliūtis. — (3) *Daug tautų.* Tautos
skubinsis eiti į Tirą, bet ne vien pre-
kybos tikslais; jos ateis ir sugriauti
Tiro. — (4) *Visai plika uola.* Kaip
Babilonas ne tuojau, kaip tik buvo
Kyro paimtas, virto tą tyrūma, ku-
rią aprašinėja Izaijas, taip pat ir
Tiras ne tuojau virto plika uola, bet
tik praslinkus 1900 metų, apie 1300
m. po Kristaus gimimo. Taigi čia
pranašystė nekalba apie tai, kiek tu-
rės praeiti laiko, iki ji pilnai įvyks,
tik parodo įvykimo pabaigą, kad taip
būtų padaryta didesnio įspūdžio. Plg.
Iz. 23. — (6) *Jo dukterys.* Draug
su salų miestu turės nukentėti ir pri-
klausę nuo jo sausumos miestai ir
miesteliai.

(7) *Aš atvesiu...* Čia Ezekiėlis visų-
pirma skelbia būdą, kaip Jeremijo
pranašystė (25, 22 it 27, 3) turi įvykti.
— *Karalių karalių.* Plg. Dan. 2, 37;
Iz. 10, 9. — (8) *Aplinkui.* Anot ebr.
t.: prieš tave; nes salų Tiras per
visą tryliką apgulimo metų nebuvo

muri tui, cum ingressus fuerit
portas tuas quasi per introitum
urbis dissipatae. [11] Ungulis equo-
rum suorum conculcabit omnes
plateas tuas: populum tuum gla-
dio caedet, et statuae tuae no-
biles in terram corruent. [12] Vas-
tabunt opes tuas, diripient ne-
gotiationes tuas: et destruent
muros tuos, et domos tuas prae-
claras subvertent: et lapides tuos,
et ligna tua, et pulverem tuum
in medio aquarum ponent. [13] Et
quiescere faciam multitudinem
canticorum tuorum, et sonitus
cithararum tuarum non audietur
amplius. [14] Et dabo te in lim-
pidissimam petram, siccatio sa-
genarum eris, nec aedificaberis
ultra: quia ego locutus sum, ait
Dominus Deus.

[15] Haec dicit Dominus Deus
Tyro: Numquid non a sonitu
ruinae tuae, et gemitu interfec-
torum tuorum cum occisi fue-
rint, in medio tui commovebun-
tur insulae? [16] Et descendent
de sedibus suis omnes principes
maris: et auferent exuvias suas,
et vestimenta sua varia abiicient,
et induentur stupore: in terra
sedebunt, et attoniti super re-
pentino casu tuo admirabuntur.
[17] Et assumentes super te lamen-
tum, dicent tibi: Quomodo pe-
risti, quae habitas in mari, urbs

sienos, kai jis įeis pro tavo var-
tus kaip pro išardyto miesto an-
gą. [11] Savo žirgų kanopomis
jis sumindžios visas tavo gatves,
tavo žmones užmuš kalaviju, ir
tavo dailios stovylos grius ant
žemės. [12] Jis pasigrobs tavo
turtus, išplėš tavo prekes, išar-
dys tavo sienas ir sugriaus pui-
kius tavo namus; tavo gi akme-
nis, tavo medžius ir tavo žemes
jis sumes į vandenį. [13] Aš pa-
darysiu galą tavo dainų skambė-
jimui, ir tavo kanklių balso ne-
bebus daugiau girdėta. [14] Aš
padarysiu iš tavęs visai pliką
uolą, tu būsi tinklų džiovinimo
vieta ir nebebūsi daugiau atsta-
tytas; nes aš tai kalbėjau, sako
Viešpats Dievas.

[15] Viešpats Dievas Tirui sako
taip: Ar dėl tavo griuvimo truk-
šmo ir tavo užmuštųjų vaitoji-
mo, kai jie bus užmušti tavo
viduje, nesudrebės salos? [16] Visi
jūros kunigaikščiai nužengs nuo
savo sostų, nusivilks savo ap-
siaustus, numes savo įvairiaspal-
vius drabužius ir apsisiaus išgąs-
čiu, jie sėdės žemėje ir dėl tavo
ūmaus žuvimo stebėsis ir bai-
sėsis. [17] Jie apraudos tave ir
sakys tau: Kaip gi žuvai tu, kurs
gyvenai jūroje, garsusis mieste;
tu, kurs buvai galingas jūroje su

---

apsuptas pylimu. Pylimu tik jo salos buvo sujungtos su sausuma. — (11) *Tavo dailios stovylos.* Tikriau anot ebr. t.: tavo stiprybės šulai. Turima gi omenyje du šulu, vieną iš aukso, kitą iš smaragdo, pastatytu Baalo garbei. Kai tie šulai grius, ir tiriečių dievaitis bus nugalėtas. — **(12-14)** *Jie pasigrobs...* Plg. Jer. 7, 34. Ir čia viena pranašystė apimama tai, kas turėjo įvykti dalimis ir įvairiais laikais. Anot 29, 18 Nebukadnecaras, kurs buvo apgulęs Tirą, grobio iš jo nepaėmė; tai padarė Aleksandras Makedonietis. Tiras dar tebebuvo šv. Jieronimo laikais, tik buvo svetimų pavergtas. Žuvo galutinai žymiai vėliau. Plg. auk. 4 eil.

(15) *Salos:* Tiro kolonijos ir Tarpžemės jūros pakraščių gyventojai, kurie prekiavo su Tiru. — **(16)** *Jūros kunigaikščiai:* aukščiau (15 e.) minėtų kraštų valdovai bus pilni baimės dėl baisaus Tiro likimo ir patys

inclyta, quae fuisti fortis in mari
cum habitatoribus tuis, quos formidabant universi? [18] Nunc stupebunt naves in die pavoris tui:
et turbabuntur insulae in mari,
eo quod nullus egrediatur ex te.
[19] Quia haec dicit Dominus
Deus: Cum dedero te urbem desolatam sicut civitates, quae non
habitantur: et adduxero super
te abyssum, et operuerint te
aquae multae: [20] et detraxero
te cum his, qui descendunt in
lacum ad populum sempiternum
et collocavero te in terra novissima sicut solitudines veteres
cum his, qui deducuntur in lacum, ut non habiteris: porro
cum dedero gloriam in terra viventium, [21] in nihilum redigam
te, et non eris, et requisita non
invenieris ultra in sempiternum,
dicit Dominus Deus.

Caput XXVII. [1] Et factum
est verbum Domini ad me, dicens: [2] Tu ergo fili hominis assume super Tyrum lamentum:
[3] et dices Tyro, quae habitat in
introitu maris, negotiationi populorum ad insulas multas: Haec
dicit Dominus Deus: O Tyre,

savo gyventojais, kurių visi bijojo? [18] Dabar laivai baisėsis
tavo išgąsčio dieną ir salos jūroje drebės, nes niekas nebeišeina iš tavęs.
[19] Nes Viešpats Dievas sako
taip: Kai aš būsiu padaręs iš
tavęs ištuštėjusį miestą kaip
miestai, kurie negyvenami, kai
būsiu atvedęs ant tavęs gelmę,
ir daug vandenų bus tave apdengę, [20] aš nugramsdinsiu tave
draug su tais, kurie žengia į duobę, pas senų amžių tautą, ir apgyvendinsiu tave žemės gilumoje
kaip senas tyrumas, draug su
tais, kurie nulydėti į duobę, kad
nebebūtumei gyvenamas; pagaliau kai būsiu padaręs garbingą
dalyką gyvųjų šalyje, [21] aš paversiu tave nieku ir tavęs nebebus; ir ieškomas tu nebebūsi
daugiau atrastas per amžius, sako Viešpats Dievas.

27 perskyrimas. [1] Man
buvo suteiktas Viešpaties žodis
ir pasakyta: [2] Taigi tu, žmogaus
sūnau, pradėk prieš Tirą raudą
[3] ir sakyk Tirui, kurs gyvena
prie pat jūros, kurs prekiauja su
tautomis daugelyje salų: Viešpats Dievas sako taip: O Tire,

---

rodys savo gedulį įvairiais būdais. — *Ir dėl tavo ūmaus...* Ebr. t.: jie dreba kiekvieną akimirksnį ir baisisi dėl tavęs. — (18) *Laivai baisėsis...* Anot ebr. t.: jūros pakraščiai dreba tavo nupuolimo dieną, ir salos jūroje baisisi dėl tavo išėjimo (išnykimo).

(19) *Gelmę:* jūros bangas, kurios užlies miesto griuvėsius. Tiras bus palaidotas po tomis bangomis kaip numirėlis žemėse, todėl jis lyginamas su tais, kurie žengia į kapą (duobę). — (20) *Pas senų amžių tautą:* pas tuos, kurie yra mirę jau seniausiais laikais (2 Petr. 2, 5; Iz. 14, 9...). — *Kaip senas tyrumas.* Ebr. t.: senų laikų griuvėsius. — Taip čia vadinama daugybė senesniųjų kartų kapų ir jų garbingumo bei miestų griuvėsiai, kurie jau labai senai nuslinko į požemius ir ten sudaro baisią tyrumą. Visa, kas miršta ir dingsta, eina į mirusiųjų karalystę. — *Garbingą dalyką gyvųjų šalyje.* Tiras grius, bet savo tautoje Dievas darys savo stebėtinos galios dalykų, įvykins mesijinius pažadus. Tuo laiku, kai apaštalai skelbė Kristų, Tiras labai greitai artinosi prie savo galo. — (21) *Paversiu tave nieku.* Ebr. t.: padarysiu tau liūdną galą.

(27, 3) *Tirui, kurs...* Anot vienų aiškintojų čia turima visupirma

tu dixisti: Perfecti decoris ego
sum, [4] et in corde maris sita.
Finitimi tui, qui te aedificaverunt,
impleverunt decorem tuum: [5] abie-
tibus de Sanir extruxerunt te
cum omnibus tabulatis maris:
cedrum de Libano tulerunt ut
facerent tibi malum. [6] Quercus
de Basan dolaverunt in remos
tuos: et transtra tua fecerunt
tibi ex ebore Indico, et praeto-
riola de insulis Italiae. [7] Byssus
varia de Aegypto texta est tibi
in velum ut poneretur in malo:
hyacinthus, et purpura de insu-
lis Elisa facta sunt operimentum
tuum. [8] Habitatores Sidonis, et
Aradii fuerunt remiges tui: sa-
pientes tui, Tyre, facti sunt gu-
bernatores tui. [9] Senes Giblii,
et prudentes eius habuerunt nau-
tas ad ministerium variae supel-
lectilis tuae: omnes naves maris,
et nautae earum fuerunt in po-
pulo negotiationis tuae. [10] Per-
sae, et Lydii, et Libyes erant in
exercitu tuo viri bellatores tui:

tu tarei: aš esu tobulai gražus
[4] ir guliu jūros širdyje. Tavo
kaimynai, kurie tave statė, padarė
tavo gražumą tobulą. [5] Iš Saniro
eglių jie pastatė tave ir visus
lentų padarinius jūrai; Libano
kėdrų jie ėmė, kad padarytų tau
stiebų. [6] Iš Basano ąžuolų jie
padirbo tau irklus, tavo suolus
jie padarė tau iš Indijos dram-
blių kaulo ir padangtes iš Itali-
jos salų medžiagos. [7] Plonos
margai išadytos drobės iš Ai-
gipto buvo tau audžiama bū-
rėms, kad būtų pakabintos ant
stiebo; mėlyna ir raudona pur-
pura iš Elisos salų buvo tavo
dangalai. [8] Sidono ir Arado gy-
ventojai buvo tavo irklininkai;
tavo, Tire, išmintingieji buvo
tavo vairininkai. [9] Gebalio seniai
ir jo išmintingieji turėjo jūrinin-
kų aptarnauti įvairiems tavo pa-
dargams; visi jūros laivai ir visi
jų jūrininkai buvo tarp tavo pre-
kybos žmonių. [10] Persai, lydi-
jiečiai ir lybijiečiai buvo tavo

---

omenyje sausumos Tiras; bet kiti supranta ir šitą pasakymą apie salų Tirą, kurs reikėjo aplenkti, norint pasiekti tikrą atvirą jūrą. — (4) *Ir guliu jūros širdyje. Tavo kaimynai, kurie tave statė...* Ebr. t.: jūros širdyje yra tavo ribos. *Tavo statytojai...* Šiais paskutiniais žodžiais prasideda Tiro palyginimas su puikiu laivu. — (5) *Saniro.* Saniru vadinosi Ermono kalnai arba bent jų dalis. Jis buvo garsus kiparisų miškais, taip kaip Libanas kėdrais ir Basanas ąžuolais. — *Jūrai.* To ž. nėra ebr. t. — (6) *Italijos salų.* Ebr. *Kittim.* Taip vadinosi Tarpžemės jūros pakraščiai ir salos, ypač Kipro salą. — (7) *Kad būtų pakabintos ant stiebo.* Anot ebr. t.: kad tai būtų tau vėliava. — Būrės su savo margais ženklais buvo senovėje ir laivo vėliava. — *Elisos.* Gal Peloponėso. Pats Tiras buvo garsus savo purpura. Purpura iš kitų kraštų čia minima ne, kad ji būtų buvusi geresnė už Tiro, bet kad labiau paaiškėtų, jog visi, kuo kas galėjo, prekiavo su Tiru. —*Dangalai:* nuo saulės, ar gal laivo kajutės buvo apdengtos ir išklotos purpura. — (8) *Sidono.* Dabar Saida, apie 35 klm. į šiaurę nuo Tiro. Senovėje galingiausias Penikijos miestas; jis buvo laikomas paties Tiro įkūrėju. Vėliau pirmoji tarp Penikijos miestų vieta buvo tekusi Tirui: kitų miestų piliečiai Tiro laive turėjo įvairias antraeiles pareigas, tiriečiai gi vadovavo ir laikė irklą. — *Arado.* Salos vardas; ji buvo 20 varsnų nuo kranto į šiaurę nuo Tripolio. — (9) *Gebalio.* Miestelis apie 35 klm. į šiaurę nuo Beiruto. Plg. 3 Kar. 5, 18. — *Turėjo jūrininkų...* Ebr. t.: buvo tavyje tavo prakiurimams lopyti. — (10) *Lydijiečiai ir lybijiečiai.* Ebr. Lud. ir Put. Taip vadinosi dvi nedi-

clypeum, et galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo. 11 Filii Aradii cum exercitu tuo erant super muros tuos in circuitu: sed et Pigmaei, qui erant in turribus tuis, pharetras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum: ipsi compleverunt pulchritudinem tuam. 12 Chartaginenses negotiatores tui, a multitudine cunctarum divitiarum, argento, ferro, stanno, plumboque repleverunt nundinas tuas. 13 Graecia, Thubal, et Mosoch, ipsi institores tui: mancipia, et vasa aerea advexerunt populo tuo. 14 De domo Thogorma, equos, et equites, et mulos adduxerunt ad forum tuum. 15 Filii Dedan negotiatores tui: insulae multae negotiatio manus tuae: dentes eburneos, et hebeninos commutaverunt in pretio tuo. 16 Syrus negotiator tuus propter multitudinem operum tuorum, gemmam, et purpuram, et scutulata, et byssum, et sericum, et chodchod proposuerunt in mercatu tuo. 17 Iuda et terra Israel ipsi institores tui in frumento primo, balsamum, et mel, et oleum, et resinam proposuerunt in nundidis tuis. 18 Damascenus nego-

kariuomenėje tavo kovotojais; skydą ir šalmą jie pakabino ant tavęs tau papuošti. 11 Arado sūnūs buvo draug su tavo kariuomene ant tavo sienų aplinkui; taip pat ir pigmėjai, kurie buvo tavo bokštuose, pakabino savo saidokus ant tavo sienų aplinkui; jie padarė tavo gražumą tobulą. 12 Kartaginiečiai buvo tavo pirkliai dėl visokių turtų daugybės; sidabro, geležies, cinos ir švino jie pripildė tavo rinkas. 13 Graikija, Tubalis ir Mosokas prekiavo su tavimi; jie gabeno tavo žmonėms vergų ir skaistvarinių rykų. 14 Togormiečiai gabeno į tavo rinką arklius, raitelius ir mulus. 15 Dedano sūnūs buvo tavo pirkliai, daugelis salų buvo tavo prekybos tarpininkai; dramblių dantis ir ebeno medį jie davė mainais už tavo gėrybes. 16 Syrijiečiai buvo tavo pardavėjai dėl tavo išdirbinių daugybės; brangius akmenis, purpurą, mezginius, ploną drobę, šilką ir rubinus jie statė į tavo rinkas. 17 Jūdas ir Izraėlio šalis prekiavo su tavim geriausiais javais; jie siūlė tavo rinkose balsimą, medų, aliejų ir balsimo sakus. 18 Damaskas prekiavo su

---

delės Afrikos tautelės. Plg. Iz. 66, 19. — *Skydą ir...* Plg. Giesm. 4, 4. — *Pigmėjai:* ne nykštukai. kurie kovoms netinka, bet drąsūs kovotojai. Ebr. ž. *Gammadim* gali būti ir tautelės vardas. — (12) *Kartaginiečiai.* Tikriau: Tartesas, garsi, turtinga penikijiečių kolonija Ispanijoje. — (13) *Graikija.* Ebr. *Javan,* Mažosios Azijos ir jos salų joniečiai, bet neretai ir visa Graikija. — *Tubalis ir Mosokas.* Graikai juos vadindavo Tibarėnais ir moschais. Jie gyveno į pietryčius nuo Juodosios jūros, Armenijos kaimynystėje. — (14) *Togormiečiai:* Armenija. — *Raitelius.* Ebr. t.: kovos žirgus. — (15) *Dedano.* Tuo vardu vadinosi dvi tautelės; jų viena gyveno rytų Arabijoje arti Persų įlankos; ji tikriausiai čia ir minima; kita gyveno vakarų Arabijoje. — (16) *Syrijiečiai.* Ebr. *Aram,* kraštas tarp Palestinos ir Eufrato. Ebr. t. prekių pavadinimai ne visi atatinka Vulgatos pavadinimus. — (17) *Javais.* Plg. 3 Kar. 5, 11. Ebr. t.: kviečiais iš Minnith. Žydai statydavo Tirui kviečius jų pirktus amonitų krašte, nes čia buvo miestas Minnith, arba bent sėklą kviečiams čia pirkdavosi. — (18) *Stipraus vyno.* Ebr. t.: Chelbono vyno. Chelbono miestas

tiator tuus in multitudine ope-
rum tuorum, in multitudine di-
versarum opum, in vino pingui,
in lanis coloris optimi. 19 Dan,
et Graecia, et Mosel in nundinis
tuis proposuerunt ferrum fabre-
factum: stacte, et calamus in ne-
gotiatione tua. 20 Dedan instito-
res tui in tapetibus ad seden-
dum. 21 Arabia, et universi prin-
cipes Cedar, ipsi negotiatores
manus tuae: cum agnis, et arie-
tibus, et hoedis venerunt ad te
negotiatores tui. 22 Venditores
Saba, et Reema, ipsi negotiato-
res tui: cum universis primis aro-
matibus, et lapide pretioso, et
auro, quod proposuerunt in mer-
catu tuo. 23 Haran, et Chene, et
Eden negotiatores tui: Saba, As-
sur, et Chelmad venditores tui.
24 Ipsi negotiatores tui multifa-
riam involucris hyacinthi, et po-
lymitorum, gazarumque pretio-
sarum, quae obvolutae, et astric-
tae erant funibus: cedros quoque
habebant in negotiationibus tuis.
25 Naves maris, principes tui in
negotiatione tua: et repleta es,
et glorificata nimis in corde ma-
ris. 26 In aquis multis adduxe-

tavim dėl tavo išdirbinių dau-
gybės, dėl įvairaus lobio dau-
gumo, gabendamas tau stipraus
vyno ir geriausios spalvos vilnų.
19 Danas, Graikija ir Moselis siūlė
tavo rinkose kaltą geležį; mi-
ros sultys ir kvepinti nendrė
buvo tarp tavo maino prekių.
20 Dedanas prekiavo su tavim
sėdimais kilimais. 21 Arabija ir
visi Kedaro kunigaikščiai buvo
tau prekyboje tarpininkai; su ery-
čiais, avinais ir ožiais jie ateida-
vo prekiauti su tavim. 22 Sabos
ir Reemos pirkliai prekiavo su
tavim; visokių geriausių kvepalų,
brangių akmenų ir aukso jie siūlė
tavo rinkoje. 23 Haranas, Chenė
ir Edenas buvo tavo pirkliai;
Saba, Asuras ir Chelmadas tavo
padėjėjai. 24 Jie prekiavo su ta-
vim visokeriopu būdu mėlynos
purpuros apsiaustais, adiniais ir
brangia plona medžiaga, kuri
buvo suvyniota ir surišta virvė-
mis; jie turėjo taip pat kedro
medžių, kad prekiautų su tavim.
25 Jūros laivai buvo tavo vadai
tavo prekyboje; taip tu pasidarei
turtingas ir labai garbingas jū-
ros širdyje. 26 Tavo irklininkai

---

yra į šiaurryčius nuo Damasko prie Antilibano kalnų; jis buvo garsus savo vynu; Asyrijos ir vėliau persų karaliai mėgdavę jį gerti. — *Geriausios spalvos.* Aiškintojai mano, kad čia turi būti krašto pavadinimas, Sikarija, kurs vėliau vadinosi Nabatėa. — **(19)** *Danas...* Anot ebr. t.: Vedan ir Javan iš Usal tiekė prie tavo gėrybių kaltą geležį, kasiją ir kalmus buvo tarp tavo prekių. — Javanas čia ne Graikija, bet kraštas pietų Arabijoje. — **(21)** *Kedaro.* Plg. Iz. 21, 17; 60, 7. — **(22)** *Sabos:* turtingas kraštas Laimingojoje Arabijoje, kurio gyventojai vertėsi karavanų prekyba. Plg. Jer. 6, 20 ir k. — Reema taip pat Regma, tauta gyvenusi tikriausiai prie Persų įlankos. — **(23)** *Haranas:* šiaurvakarėje Mezopotamijoje (Prad. 11, 31). Sabiečiai gabendavo savo prekes į Haraną. — *Chenė.* Ebr. t.: Kalne. Gal tas pat miestas, ką ir Chalane (Am. 6, 2) arba Ktesifonas. — *Edenas:* ant vidurinio Eufrato. Plg. 4 Kar. 19, 12. — *Chelmadas.* Spėjama, kad buvusi nedidelė karalystė greta Asyrijos.—**(24)** *Kuri buvo suvyniota.* Ebr. t.: pintomis ir kietai susuktomis virvėmis tavo rinkoje.—**(25)** *Jūros laivai.* Ebr. t.: Tarteso laivai, t. y. dideli prekybos laivai. Taip čia vėl grįžtama prie laivų, paminėtų 12 eil. — **(26)** *Pietų vėjas.* Ebr. t.: rytų vėjas. Audra iš rytų šalies turėjo būti kaldėjiečiai (26, 7).

runt te remiges tui: ventus au-
ster contrivit te in corde maris.
27 Divitiae tuae, et thesauri tui,
et multiplex instrumentum tuum,
nautae tui et gubernatores tui,
qui tenebant supellectilem tuam,
et populo tuo praeerant: viri
quoque bellatores tui, qui erant
in te cum universa multitudine
tua, quae est in medio tui: ca-
dent in corde maris in die rui-
nae tuae. 28 A sonitu clamoris
gubernatorum tuorum conturba-
buntur classes: 29 Et descen-
dent de navibus suis omnes,
qui tenebant remum: nautae, et
universi gubernatores maris in
terra stabunt: 30 et eiulabunt su-
per te voce magna, et clama-
bunt amare: et superiacient pul-
verem capitibus suis, et cinere
conspergentur. 31 Et radent su-
per te calvitium, et accingentur
ciliciis: et plorabunt te in ama-
ritudine animae ploratu amaris-
simo. 32 Et assument super te
carmen lugubre, et plangent te:
Quae est ut Tyrus, quae obmu-
tuit in medio maris? 33 Quae in
exitu negotiationum tuarum de
mari implesti populos multos: in
multitudine divitiarum tuarum, et
populorum tuorum ditasti reges
terrae. 34 Nunc contrita es a mari,
in profundis aquarum opes tuae,
et omnis multitudo tua, quae
erat in medio tui, ceciderunt.
35 Universi habitatores insularum
obstupuerunt super te: et reges
earum omnes tempestate percul-

nuvežė tave ant gilių vandenų;
pietų vėjas sutrupino tave jūros
širdyje. 27 Tavo turtai, tavo bran-
genybės ir daugeriopi tavo įran-
kiai, tavo jūrininkai ir tavo vai-
rininkai, kurie saugojo tavo lobį
ir vadovavo tavo žmonėms, taip
pat tavo vyrai kovotojai, kurie
buvo tavyje su visa tavo dau-
gybe, buvusia tavo viduje, kris
į jūros širdį tavo žuvimo dieną.
28 Dėl garsaus tavo vairininkų
šauksmo sudrebės laivynai. 29 Vi-
si irklininkai išlips iš tavo laivų;
jūrininkai ir visi jūros vairininkai
stovės sausumoje; 30 jie klyks
dėl tavęs dideliu balsu ir šauks
karčiai; jie mes dulkes sau ant
galvos ir apsibarstys pelenais.
31 Jie nusiskus dėl tavęs plikai,
susijuos ašutinėmis ir apkartu-
sia siela verks tavęs karčiausiu
verksmu. 32 Jie pradės apie tave
gedulio giesmę ir raudos tavęs:
Kas yra kaip Tiras, kurs virto
nebyliu jūros viduryje? 33 Savo
prekybos gėrybėmis ant jūros tu
pralobdinai daugelį tautų; savo
turtų ir savo žmonių daugybe
tu padarei turtingus žemės ka-
ralius. 34 Dabar tu esi jūros su-
triuškintas, tavo lobis vandenų
gilybėse, ir nuskendo visa tavo
daugybė, kuri buvo tavyje. 35 Visi
salų gyventojai baisisi dėl tavęs,
ir visų jų audros ištiktų karalių
išblyško veidai. 36 Tautų pirkliai
švilpia dėl tavęs; tu paverstas

Tiras gyrėsi, kad jam priklausanti jūros širdis (4 e.); čia gi pabrėžiama, kad jis pats turi žūti jūros širdyje. — (28) *Laivynai:* kiti miestai, kuriuos Tiro žuvimas turi išgąsdinti. — (29) *Išlips...:* pabūgę išsisiūbavusių bangų gelbėsis sausumoje. — (30) *Mes dulkes...* Nuliūdimo, gedulio, didelio skausmo ženklai.—(32) *Apie tave.* Ebr. t.: savo širdgeloje. — (35) *Ir visų jų karalių..* Ebr. t.: jų karaliams eina smarkūs šiurpuliai per kūną, jų veidai dreba. — Tiro žuvimas aiškiai parodo, kaip netikra jų pačių daug

si mutaverunt vultus. [36] Negotiatores populorum sibilaverunt super te: ad nihilum deducta es, et non eris usque in perpetuum.

Caput XXVIII. [1] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis, dic principi Tyri: Haec dicit Dominus Deus: Eo quod elevatum est cor tuum, et dixisti: Deus ego sum, et in cathedra Dei sedi in corde maris: cum sis homo, et non Deus, et dedisti cor tuum quasi cor Dei. [3] Ecce sapientior es tu Daniele: omne secretum non est absconditum a te. [4] In sapientia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinem: et acquisisti aurum, et argentum in thesauris tuis. [5] In multitudine sapientiae tuae, et in negotiatione tua multiplicasti tibi fortitudinem: et elevatum est cor tuum in robore tuo. [6] Propterea haec dicit Dominus Deus: Eo quod elevatum est cor tuum quasi cor Dei: [7] idcirco ecce ego adducam super te alienos, robustissimos Gentium: et nudabunt gladios suos super pulchritudinem sapientiae, tuae et polluent decorem tuum. [8] Interficient, et detrahent te: et morieris in interitu occisorum in

niekais, ir tavęs nebebus per amžius.

28 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, kalbėk Tiro kunigaikščiui: Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tavo širdis didžiavosi ir tu tarei: Aš Dievas ir sėdžiu Dievo soste jūros širdyje, nors tu esi žmogus, o ne Dievas, ir kadangi tu darei savo širdį lygią Dievo širdžiai, [3] štai tu buvai išmintingesnis už Danièlį; joki paslaptis nebuvo tau uždengta; [4] savo išmintimi ir gudrumu tu įsigijai stiprybės, susikrovei aukso ir sidabro į savo iždines; [5] savo išminties daugybe ir savo prekyba tu padauginai savo stiprybę, ir tavo širdis didžiavosi dėl tavo jėgos; [6] todėl Viešpats Dievas sako taip: Kadangi tavo širdis didžiavosi lyg kad būtų Dievo širdis, [7] todėl štai aš atvesiu ant tavęs svetimų smarkiausių tautų tarpe; jie ištrauks iš makščių savo kalavijus prieš tavo išminties puikumą ir suteps tavo grožį. [8] Jie užmuš ir nutrems tave; tu mirsi užmuštųjų mirtimi jūros

---

mažesnė galybė. — (36) *Pirkliai švilpia...* Taip jie išreiškia savo nustebimą, bet ir piktą pavydo džiaugsmą, kaip kad džiaugėsi Tiras dėl Jeruzaruzalės žuvimo. 26, 2 (plg. Jer. 9, 23. 19, 8; Raud. 2, 15).

(28, 2) *Kadangi tavo širdis...* Pasakoma tikroji priežastis, kodėl Dievas nutrems Tirą. Ji yra ta pati, kuri atvedė Ninivės ir Babilono žuvimą (Iz. 14, 13; 47, 7; Sof. 2, 15), būtent begalinė puikybė, savęs statymas Dievo vieton. — (3) *Danièlį.* Danièlis Dievo malonės padedamas nugalėjo visus magus ir žynius ir dabar yra išmintingiausias Babilone (Jier.); Dievas buvo jam apreiškęs sapnų paslaptis. Tiro karalius, laikydamas save išmintingesniu net už Danièlį, taip savinosi dievišką išmintį. Pranašas čia kalba, ką jis pats žinojo, ne ką žinojo Tiro karalius. Plg. auk. 14, 14. — (4) *Savo išmintimi...* Kolei tiriečius lydėjo laimė, jie savino visus pasisekimus tik savo išminčiai ir prityrimui. — (7) *Aš atvesiu...* Vz. panašų pranašavimą Babilonui. Iz. 47, 7. — (8) *Jie užmuš ir...* Ebr. t.: jie numes tave į duobę, ir tu mirsi, kaip miršta perdurtieji,

corde maris. 9 Numquid dicens loqueris: Deus ego sum, coram interficientibus te: cum sis homo, et non Deus, in manu occidentium te? 10 Morte incircumcisorum morieris in manu alienorum: quia ego locutus sum, ait Dominus Deus.

11 Et factus est sermo Domini ad me, dicens: Fili hominis leva planctum super regem Tyri: 12 et dices ei: Haec dicit Dominus Deus: Tu signaculum similitudinis, plenus sapientia, et perfectus decore, 13 in deliciis paradisi Dei fuisti: omnis lapis pretiosus operimentum tuum: sardius, topasius, et iaspis, chrysolithus, et onyx, et berillus, sapphirus, et carbunculus, et smaragdus: aurum opus decoris tui: et foramina tua in die, qua conditus es, praeparata sunt. 14 Tu cherub extentus, et protegens, et posui te in monte sancto Dei, in medio lapidum ignitorum ambulasti. 15 Perfectus in viis tuis a die conditionis tuae, donec inventa est iniquitas in te. 16 In multitudine negotiationis tuae repleta sunt interiora tua iniquitate, et peccasti: et eieci te de monte Dei, et perdidi te, o cherub pro-

širdyje. 9 Argi ir tuomet savo užmušėjų akyse tu sakyte sakysi: Aš Dievas, nors tu esi žmogus, o ne Dievas, savo žudytojų rankose? 10 Tu mirsi neapipjaustytųjų mirtimi iš svetimųjų rankos, nes aš esu kalbėjęs, sako Viešpats Dievas.

11 Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: Žmogaus sūnau, pradėk raudą prieš Tiro karalių 12 ir kalbėk jam: Viešpats Dievas sako taip: Tu panašumo antspaudas, pilnas išminties ir tobulas grožiu. 13 Tu buvai Dievo rojaus gėriuose, buvai apdengtas visokiais brangiais akmenimis: sardžiu, topazu, jaspiu, kryzolitu, oniksu, beriliu, sapyru, rubinu ir smaragdu; dailiai buvo padaryti iš aukso tavo papuošalai, ir tavo akutės buvo prirengtos tą dieną, kurioje tu buvai sutvertas. 14 Tu buvai kerubas ištiestais ir dengiančiais sparnais; aš pastačiau tave šventame Dievo kalne; tu vakščiojai tarp ugningų akmenų. 15 Tu buvai tobulas savo keliuose nuo pat savo sutvėrimo dienos, iki buvo atrasta tavyje neteisybė. 16 Dėl tavo prekybos daugybės tavo vidus pasidarė pilnas netei

---

jūros širdyje. — Tiro karalius turi mirti negarbingai paprasčiausių žmonių mirtimi, taip kaip miršta kiekvienas nugalėtas kareivis kovos lauke, be garbingų laidotuvių. — (10) *Neapipjaustytųjų...* Neapipjaustytą žydai laikė bedieviui lygiu, suteptam, pasibjaurėtinam, stabus garbinančiam žmogui. Tiro karalius turi mirti kaip koks nusikaltėlis.

(12) *Panašumo antspaudas:* paveikslas tobulai panašus į originalą, modelį, todėl: Tiro karalius yra laimingo kunigaikščio idealas. Anot ebr. t.: tobulumo antspaudas. Jo tobulumą ypač sudaro dvi žymės: jo išmintis ir jo gražumas. — Pranašas čia mini tuos gyrius, dorybes, privalumus, kuriuos Tiro karalius pats sau savinosi; tačiau išsireiškia taip, kaip tuos dalykus suprasdavo žydai. — (13) *Dievo rojaus gėriuose.* Ebr. t.: edene (rojuje), Dievo sode. Tiras dėl savo gražumo ir kaipo dievų buveinė (anot padavimo senovės laikais dievai buvę pasirinkę sau vietą gyventi Tire) galėjo būti lyginamas su rojumi ir vadinamas Elohimo sodu. Tiro gražumą paaiškinti turi tuojau minimi brangūs akmenys, kuriais buvo papuošti karaliaus drabužiai. — *Sardžiu...* Įvardijami devyni bran-

tegens, de medio lapidum igni-
torum. 17 Et elevatum est cor tu-
um in decore tuo: perdidisti sa-
pientiam tuam in decore tuo, in
terram proieci te: ante faciem
regum dedi te ut cernerent te.
18 In multitudine iniquitatum tu-
arum, et iniquitate negotiationis
tuae polluisti sanctificationem
tuam: producam ergo ignem de
medio tui, qui comedat te, et
dabo te in cinerem super terram
in conspectu omnium videntium
te. 19 Omnes, qui viderint te in
Gentibus, obstupescent super te:
nihili factus es, et non eris in
perpetuum.

20 Et factus est sermo Do-
mini ad me, dicens: 21 Fili ho-
minis pone faciem tuam contra

sybės, ir tu nusidėjai; todėl aš
numečiau tave nuo Dievo kalno
ir išnaikinau tave, o kerube glo-
bėjau, iš ugningų akmenų tarpo.
17 Tavo širdis didžiavosi tavo
grožiu, ir dėl savo grožio tu
nustojai savo išminties; aš nu-
mečiau tave žemėn; aš padaviau
tave karaliams, kad jie pasotintų
tavimi savo akis. 18 Dėl savo
neteisybių daugybės, dėl savo
prekiavimo neteisybės tu sutepei
savo šventovę; taigi aš pažadin-
siu iš tavęs ugnį, kuri suės tave,
ir aš paversiu tave pelenais ant
žemės visų tave matančiųjų aki-
vazdoje. 19 Visi, kurie matys tave
tarp tautų, baisėsis tavęs; tu nie-
ku pavirtai, ir tavęs nebebus per
amžius.
20 Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 21 Žmo-
gaus sūnau, atgręžk savo veidą

---

gūs akmenys, kurie buvo tarp dvylikos puošusių žydų vyriausiojo kunigo antpetį (Iš. 38, 17). Akmenų vardai ne visi tikri. — *Akutes:* į kurias įstatomi brangūs akmenys. — *Buvai sutvertas.* Papuošalai iš aukso, brangūs akmenys aptaisyti ir į tam tikras akutes sustatyti buvo duoti karaliui, kaip tik jis gavo sostą. — (14) *Kerubas...* Aliuzija į kerubus su ištiestais sparnais švenčiausioje žydų šventyklos dalyje. Anot ebr. t.: dengiantis patepimo kerubas. Todėl Tiro kunigaikštis vadinamas pateptu karaliumi, kurs kaip kerubas ant sandoros skrynios (Iš. 25, 20) pridengia Tirą lyg šventyklą. Šventas kalnas (aliuzija į Sioną) yra pats Tiras, kurs pastatytas ant dviejų salų, buvo laikomas senovės dievų buveine. — *Tarp ugningų akmenų.* Gal tarp aukščiau minėtų blizgančių kaip ugnis brangių akmenų; arba Tiras, būdamas dėl savo vietos jūroje neprieinamas, galėjo būti laikomas tarsi ugnies apsuptu (plg. Zak. 2, 5), kuri neleidžia prisiartinti prie jo nė vienam priešui. — Ezekiėlis matomai čia daro aliuziją į kerubus prie rojaus vartų (Prad. 3, 24) ir ant sandoros skrynios Saliamono bažnyčioje. — (16) Tavo vidus: visas tavo dvasinis gyvenimas. — *Aš numečiau...* Praeteritum historicum vietoje futurum, nes numetimas turėjo įvykti vėlesniais laikais. Eil. prasmė: tas, kurs pirma vadinosi pateptuoju (ebr. t.) ir buvo šventumo srityje, bus suprofanuotas ir perkeltas į susitepimo sritį; kurs rodėsi globojąs dievybės šventovę ir ugningos sienos buvo saugojamas nuo priešų, dabar, kai Dievas stoja keršintoju, yra skirtas žūti. — (17) *Nustojai...:* besikeldamas puikybėn tu pasidarei paikas. — Tiriečiai savo išdidumu patys sukėlė prieš save kaldėjiečių kerštą. — (18) *Savo šventovę:* dievų buveinę, kuria buvo laikomas Tiras. Ir pagonių išmanymu tas, kurs buvo dievų buveinėje, kurs buvo jos globėju, turėjo saugotis visokios neteisybės. Pats pasidavęs neteisybei karalius sutepė ir tą šventovę.

(21) *Prieš Sidoną.* Plg. auk. 27, 8. Sidonu kai kada vadinama visa Penikija, kurios vyriausiu miestu jis

Sidonem: et prophetabis de ea,
22 et dices: Haec dicit Dominus
Deus: Ecce ego ad te Sidon, et
glorificabor in medio tui: et scient
quia ego Dominus, cum fecero
in ea iudicia, et sanctificatus fu-
ero in ea. 23 Et immittam ei pes-
tilentiam, et sanguinem in pla-
teis eius: et corruent interfecti in
medio eius gladio per circuitum:
et scient quia ego Dominus.
24 Et non erit ultra domui Israel
offendiculum amaritudinis, et
spina dolorem inferens undique
per circuitum eorum, qui adver-
santur eis: et scient quia ego
Dominus Deus. 25 Haec dicit
Dominus Deus: Quando con-
gregavero domum Israel de po-
pulis, in quibus dispersi sunt,
sanctificabor in eis coram Gen-
tibus: et habitabunt in terra sua,
quam dedi servo meo Iacob.
26 Et habitabunt in ea securi: et
aedificabunt domos, et planta-
bunt vineas, et habitabunt con-
fidenter, cum fecero iudicia in
omnibus, qui adversantur eis per
circuitum: et scient quia ego
Dominus Deus eorum.

prieš Sidoną; pranašauk apie jį
22 ir sakyk: Viešpats Dievas sako
taip: Štai aš einu prieš tave, Si-
done, ir aš pasirodysiu tavyje
garbingas; ir jie žinos, kad aš
Viešpats, kai būsiu padaręs jame
teismų ir būsiu pasirodęs jame
šventas. 23 Aš siųsiu jam marą
ir kraują į jo gatves; užmuštieji
kalaviju sukniubs jo viduje aplin-
kui, ir jie žinos, kad aš Viešpats.
24 Izraėlio namams nebebus dau-
giau kartumo priežasties ir skaus-
mą darančio diego tarp visų ap-
linkui, kurie jiems priešinasi, ir
jie žinos, kad aš Viešpats Dievas.
25 Viešpats Dievas sako taip: Kai aš
būsiu surinkęs Izraėlio namus,
kuriuose jie išsklaidyti, aš jais
pasirodysiu šventas tautų aki-
vaizdoje; jie gyvens savo šalyje,
kurią aš esu davęs savo tarnui
Jokūbui. 26 Jie gyvens joje sau-
giai, statysis namų, veis vynuo-
gynus ir gyvens be baimės, kai
aš būsiu padaręs teismų visiems,
kurie jiems priešinasi aplinkui;
ir jie žinos, kad aš Viešpats jų
Dievas.

---

kitados yra buvęs. Kai paveržusis iš jo tą garbę Tiras buvo Nebukadnecaro užkariautas, Sidonas bent trumpam laikui vėl buvo iškilęs. Nugalėjo jį 351 m. Artakserksas III Ochus. — (22) *Pasirodysiu tavyje garbingas:* savo teismu sulaužydamas tavo puikybę. Dievas plakdamas savo teismu pikta pasirodo esąs šventas, nepakenčiąs piktumo ir jį naikinąs (plg. Iz. 5, 16). — (23) *Aš siųsiu...* Plg. auk. 5, 17. — (24) *Izraėlio...* Ebr. t.: Ir daugiau nebebus Izraėlio namams deginančio erškėčio ir skausmą darančio dagio tarp visų, kurie yra aplinkui, kurie juos niekina, ir jie patirs, kad aš Viešpats Dievas. — (25) *Aš jais pasirodysiu šventas...* Dievas pasirodo šventas, nes jis apvalo savo tautą ištrėmime nuo jų nuodėmių ir veda į didesnį šventumą, pašventintą gi vėl grąžina į patriarkams pažadėtąją šalį.

29, 1—32, 32. Aigipto karaliaus puikybė bus pažeminta (29, 16); Babilono karalius kaipo Dievo siųstas keršintojas eis prieš Aigiptą (29, 17-21); Aigiptas bus nugalėtas, sunaikintas, pažemintas (30, 1-19); Paraono petys bus sulaužytas (30, 20-26); puikus kėdras, Asyrija, bus be pasigailėjimo nukirstas ir panašaus likimo susilauks Aigiptas (31, 1-18); pranašas raudos žodžiais turi skelbti Aigipto karaliaus (32, 1-16) ir Aigipto tautos žuvimą (32, 17-32).

c) Pranašystės prieš Aigiptą.

Caput XXIX. 1 In anno deci-
mo, decimo mense, undecima die
mensis, factum est verbum Domi-
ni ad me, dicens: 2 Fili hominis
pone faciem tuam contra Pha-
raonem regem Aegypti, et pro-
phetabis de eo, et de Aegypto
universa: 3 Loquere, et dices:
Haec dicit Dominus Deus: Ecce
ego ad te Pharao rex Aegypti,
draco magne, qui cubas in me-
dio fluminum tuorum, et dicis:

29 perskyrimas. 1 De-
šimtais metais, dešimtame mė-
nesyje, vienuoliktą mėnesio dieną
man buvo suteiktas Viešpaties
žodis ir pasakyta: 2 Žmogaus sū-
nau, atgręžk savo veidą prieš
Aigipto karalių Paraoną ir pra-
našauk apie jį ir apie visą Ai-
giptą. 3 Kalbėk ir sakyk: Vieš-
pats Dievas sako taip: Štai aš
einu prieš tave, Aigipto karaliau,
Paraone, didysai slibine, kurs

(29, 1) *Dešimtais metais...* Pranašysčių prieš Aigiptą čia duodama septynios. Pirmoji, ketvirtoji ir penktoji buvo pranašo paskelbtos, kai Jeruzalės sugriovimas jau buvo arti; šeštoji ir septintoji tuojau po sugriovimo; antroji ir gal trečioji Nebukadnecarui dar nepradėjus savo žygio prieš Aigiptą, t. y. prieš 568 ar 567 metus. Kodėl pranašas skelbė taip daug pranašysčių prieš Aigiptą, paaiškina laiko aplinkybės. — Jeruzalės žydai, o draug su jais ir išvestieji į Babiloną tikėjosi, kad aigiptiečiai nugalėsią Asiriją, arba bent Jūdo karalystė su Aigipto pagalba nusikratysianti Babėlės jungo (plg. 17, 7; Jer. 2, 36; 37, 6 ir k.). Ezekiėlis tat įspėja ištremtuosius, kad jie pasiduotų pilnai kaldėjiečių viešpatavimui, iki Dievas savo laiku atsiųs jiems išvaduotoją ir atstatys teokratiją (Mik. 7, 9). — Tolesnė Aigipto istorija trumpai suglaudus buvo toki: Aigipto Paraonas Efrėė mėgino eiti į pagalbą Jeruzalei, kai ją apgulė kaldėjiečiai. Bet kai tuo metu kilo vaidai tarp Kirėnės gyventojų ir lybijiečių, šitie šaukėsi Aigipto karaliaus pagalbos; tačiau Efrėė draug su savo kariuomene buvo sumuštas ir neramybėms savo paties šalyje išvengti buvo priverstas pasidalinti karaliaus valdžia su savo giminaičiu Amasiu. Abudu karaliavo draug Aigipte maž daug nuo 570-564 m. Šituo pačiu laiku (apie 568 m.) Nebukadnecaras įsiveržė į Aigiptą ir laimingai kovodamas buvo pasiekęs Syėnę. Vėliau Amasis (564-526) kariavo prieš arabus, pavergė sau kuriam laikui Kipro salos miestus ir padarė sąjungą su Krezumi. Šitam pralaimėjus kovose jis nebedrįso nieko daryti prieš persus. Jam viešpataujant Aigipto ribose buvo tik Nilo slėnis nuo Tarpžemės jūros iki Asuano vandenkričiui, taip kad tuo laiku Aigipto plotas nebuvo didesnis už pirmojo Aigipto karaliaus Meneso valdytąjį plotą. Po Amasijo viešpatavo dar keletą mėnesių Psammetichas III, iki pagaliau Aigiptą pavergė sau Persijos valdovas Kambizas. — Čia minimi dešimti metai yra dešimti Joakino nelaisvės metai, taigi taip pat dešimti Sedekijo viešpatavimo metai. Dar liekant apie šešis mėnesius iki Jeruzalės sugriovimui Ezekiėlis gauna iš Dievo įsakymą paskelbti Aigipto žuvimą. — (3) *Slibine:* krokodile. — *Savo upių:* kanalų. Kadangi visas Aigipto derlingumas parėjo nuo Nilo vandens ir jo potvynių, tai karaliaus tinkamai įvaizdinamas kaipo krokodilas, kurs ilsisi upėje. — *Aš pats save padariau.* Ebr. t.: aš ją sau pasidariau, t. y. savo išmintimi, savo galybe aš nuvedžiau Nilo vandenis į visą šalį ir padariau ją derlingą, padariau kanalų ir užtvankų. Tie žodžiai juo tinkamiau galėjo būti pasavinti karaliui, kad jis aigiptiečių buvo laikomas sūnumi R a, dievų sūnumi, ir buvo vadinamas maloningu dievu. — (4) *Brizgilą.* Ebr. t.: kablį. — *Tavo upių žuvis...* Krokodilai neretai vaiz-

Meus est fluvius, et ego feci
memetipsum. 4 Et ponam fre-
num in maxillis tuis: et agglutina-
bo pisces fluminum tuorum squa-
mis tuis: et extraham te de medio
fluminum tuorum, et universi pis-
ces tui squamis tuis adhaerebunt.
5 Et proiiciam te in desertum, et
omnes pisces fluminis tui: super
faciem terrae cades, non colligeris,
neque congregaberis: bestiis terrae,
et volatilibus caeli dedi te ad de-
vorandum. 6 Et scient omnes ha-
bitatores Aegypti quia ego Do-
minus: pro eo quod fuisti bacu-
lus arundineus domui Israel. 7 Qu-
ando apprehenderunt te manu, et
confractus es, et lacerasti omnem
humerum eorum: et innitentibus
eis super te, comminutus es, et
dissolvisti omnes renes eorum.
8 Propterea haec dicit Do-
minus Deus: Ecce ego addu-
cam super te gladium: et inter-
ficiam de te hominem, et iumen-
tum. 9 Et erit Terra Aegypti in
desertum, et in solitudinem: et
scient quia ego Dominus: pro
eo quod dixeris: Fluvius meus
est, et ego feci eum. 10 Idcirco
ecce ego ad te, et ad flumina
tua: daboque Terram Aegypti
in solitudines, gladio dissipatam,
a turre Syenes, usque ad terminos

guli savo upių viduryje ir sakai:
Upė mano, ir aš pats save pa-
dariau. 4 Aš įdėsiu brizgilą į
tavo tarpsmakrį ir prikabinsiu
tavo upių žuvis prie tavo žvinų;
aš ištrauksiu tave iš tavo upių,
ir visos tavo žuvys bus priki-
busios prie tavo žvinų. 5 Aš
išmesiu į tyrumą tave ir visas
tavo upės žuvis; tu pulsi ant
žemės paviršio, nebūsi surinktas,
nė palaidotas: aš atidaviau tave
ryti žemės žvėrims ir dangaus
paukščiams. 6 Ir visi Aigipto gy-
ventojai žinos, kad aš Viešpats,
nes tu buvai Izraėlio namams
nendrinė lazda. 7 Kai jie paėmė
tave ranka, tu sulūžai ir sudra-
skei visą jų petį, ir jiems pasi-
rėmus tavimi, tu sutrupėjai ir
susilpninai visas jų strėnas.
8 Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Štai aš atvesiu ant tavęs
kalaviją ir užmušiu tavyje žmogų
ir galviją. 9 Aigipto šalis virs
tyruma ir tuštuma, ir jie žinos,
kad aš Viešpats, nes tu sakei:
Upė mano, ir aš ją padariau.
10 Todėl štai aš einu prieš tave
ir tavo upes; aš paversiu Aigipto
šalį tyrais ir sunaikinsiu kalaviju
nuo pat Syėnės bokšto iki Ai-
gipto ribų. 11 Per ją nevaikščios
žmogaus koja, nė galvijo koja

---

duojami su mažais gyvuliais ir žuvimis ant nugaros: čia žuvys karaliaus valdiniai ir kovotojai, kurie draug su juo turi žūti. — (5) *Į tyrumą:* kame visi vandens gyvūnai turi tuojau pastipti. — *Nebūsi surinktas, nė...* Mirtis bus negarbinga, prisidės dar ir tai, kad nebus tinkamai palaidotas (Jer. 25, 33). — (6) *Visi Aigipto...* Kai karalius bus taip pažemintas, nėvienas nebegarbins jo kaipo Dievo, ir visi supras, kad Viešpats keršija dėl jojo tautai padarytų neteisybių. —*Nendrinė lazda.* Iz. 36, 6 — (7) *Jų petį.* Kai kuriuose tekstuose tinkamiau: jų ranką. — *Susilpninai...:* atėmei jėgas. — Aigiptas elgėsi neištikimai. Kaip dėl puikybės, taip jis bus baudžiamas ir dėl neištikimybės.

(8) *Kalaviją:* karą (14, 17). — (10) *Nuo pat Syėnės iki...* Ebr. t.: nuo Migdolio iki Syėnei ir iki Kušo ribų. — Migdolis buvo Aigipto šiaurėje, netoli Palestinos ribos, Syėnė (dabar Asuanas) pietuose prie Nilo kranto (ties Elefantina), arti ribos su Aitiopija. — Šita pranašystė apie Aigipto sunaikinimą įvyko, kai Nebukadnecaras puolė Aigiptą Yra tik-

Aethiopiae. [11] Non pertransibit
eam pes hominis, neque pes iu-
menti gradietur in ea: et non
habitabitur quadraginta annis.
[12] Daboque Terram Aegypti de-
sertam in medio terrarum deser-
tarum, et civitates eius in medio
urbium subversarum, et erunt
desolatae quadraginta annis: et
dispergam Aegyptios in natio-
nes, et ventilabo eos in terras.
[13] Quia haec dicit Dominus
Deus: Post finem quadraginta
annorum congregabo Aegyptum
de populis, in quibus dispersi
fuerant. [14] Et reducam captivi-
tatem Aegypti, et collocabo eos
in terra Phathures, in terra na-
tivitatis suae: et erunt ibi in reg-
num humile: [15] inter cetera reg-
na erit humillima, et non eleva-
bitur ultra super nationes, et
imminuam eos ne imperent Gen-
tibus. [16] Neque erunt ultra do-
mui Israel in confidentia, docen-
tes iniquitatem, ut fugiant, et
sequantur eos: et scient quia ego
Dominus Deus.
[17] Et factum est in vigesi-
mo et septimo anno, in primo,

neeis per ją, ir ji nebus gyve-
nama keturias dešimtis metų.
[12] Aš padarysiu Aigipto šalį ap-
leistą apleistųjų šalių tarpe ir jos
miestus tarp sugriautųjų miestų,
ir jie bus apleisti keturias de-
šimtis metų; aš išsklaidysiu ai-
giptiečius tarp tautų ir išvėtysiu
juos į visas šalis.

[13] Nes Viešpats Dievas sako
taip: Keturioms dešimtims metų
pasibaigus aš surinksiu Aigiptą
iš tautų, kuriose jie buvo išsklai-
dyti, [14] atvesiu atgal Aigipto be-
laisvius ir apgyvendinsiu juos
Paturo krašte, jų gimtinėje šalyje,
ir jie bus tenai menka karalystė.
[15] Tarp kitų karalysčių ji bus
menkiausia ir nebesikels daugiau
virš tautų; aš sumažinsiu juos,
kad jie nebeviešpatautų tautoms.
[16] Jie nebebus daugiau Izraėlio
namams pasitikėjimas ir nebega-
lės mokinti neteisybės, kad šitie
bėgtų ir paskui juos sektų; ir jie
žinos, kad aš Viešpats, Dievas.
[17] Dvidešimt septintais me-
tais pirmame mėnesyje pirmą

rų žinių, kad jis buvo pasiekęs Syėnę; tik tenai jį pasitiko Aigipto kariuomenė ir kovojo prieš jį. Nebukadnecaras grįžo iš ten su dideliu grobiu. — (11) *Keturias dešimtis metų.* Apie šį laikotarpį kitur istorinių žinių nerandama. — (12) *Apleistųjų šalių tarpe.* Anot šv. Jieronimo, apleistomis šalimis čia vadinama Palestina ir kiti kraštai, prieš kuriuos buvo pranašų paskelbtos pranašystės su grasymais.

(13) *Keturioms dešimtims...* Jei Nebukadnecaras 568 m. išvedė nelaisvėn daugelį vietos gyventojų, tai 40 metų praslinkus jau viešpatavo Kiras, kurs leido grįžti tėvynėn žydams ir aigiptiečiams; taip aigiptiečiai galėjo būti surinkti iš tautų, kuriose jie buvo išsklaidyti. — (14) *Paturo krašte:* Aukštajame Aigipte, kurio vyriausias miestas buvo Tėbai. Kadangi pirmoji Aigipto dinastija vadinosi Tinitų, tas gi vardas buvo padarytas iš Tiso (aigipt. Teni) miesto vardo aukštajame Aigipte, tai vėlesnieji istorikai pritaria Herodotui, kurs sako aigiptiečius iš ten kilusius. — *Menka karalystė.* Suspausti savo pirmykštėje tėvynėje aigiptiečiai sudarys tik mažą ir silpną karalystę (17, 6. 14). — (16) *Ir nebegalės mokinti...* Tariamoji žydų prieglauda, Aigiptas, nebebus daugiau jų skundėjas (ebr. t.) pas Dievą. Žydų kalčia buvo ta, kad jie Dievo įspėjimų neklausydami šliejosi prie Aigipto.

(17) *Dvidešimt septintais...:* karaliaus Jekonijo nelaisvės metais; tiek pat metų buvo praslinkę nuo

in una mensis: factum est verbum
Domini ad me, dicens: [18] Fili
hominis Nabuchodonosor rex
Babylonis servire fecit exercitum
suum servitute magna adversus
Tyrum: omne caput decalvatum,
et omnis humerus depilatus est:
et merces non est reddita ei, neque exercitui eius de Tyro pro
servitute, qua servivit mihi adversus eam. [19] Propterea haec
dicit Dominus Deus: Ecce ego
dabo Nabuchodonosor regem
Babylonis in Terra Aegypti: et
accipiet multitudinem eius, et
depraedabitur manubias eius, et
diripiet spolia eius: et erit merces exercitui illius, [20] et operi,
quo servivit adversus eam: dedi
ei Terram Aegypti, pro eo quod
laboraverit mihi, ait Dominus
Deus. [21] In die illo pullulabit
cornu domui Israel et tibi dabo
apertum os in medio eorum: et
scient quia ego Dominus.

Caput XXX. [1] Et factum
est verbum Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis propheta,
et dic: Haec dicit Dominus Deus:
Ululate, vae, vae diei: [3] quia

mėnesio dieną atsitiko, kad man
buvo suteiktas Viešpaties žodis
ir pasakyta. [18] Žmogaus sūnau,
Babilono karalius Nabukodonosoras padarė, kad jo kariuomenė
atliko didelę tarnybą prieš Tirą:
visos galvos pasidarė plikos ir
visi sprandai nupliko, tačiau nei
jam, nei jo kariuomenei nebuvo
duota iš Tiro užmokesnio už
tarnybą, kurią man prieš jį atliko.
[19] Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Štai aš duosiu Babilono
karaliui Nabukodonosorui Aigipto
šalį; jis gaus jo tautos daugybę,
apiplėš jį, paims jo grobį, ir tai
bus užmokesnis jo kariuomenei
[20] ir darbui, kuriuo jis patarnavo
prieš Tirą; aš duodu jam Aigipto
šalį, dėlto kad jis vargo dėl manęs,
sako Viešpats Dievas. [21] Aną dieną digs ragas Izraėlio namams,
ir aš padarysiu, kad tu galėtumei
laisvai praverti burną jų tarpe,
ir jie žinos, kad aš Viešpats.

30 perskyrimas. [1] Man
buvo suteiktas Viešpaties žodis
ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau,
pranašauk ir sakyk: Viešpats
Dievas sako taip: Klykite: deja,

Sedekijo viešpatavimo pradžios; tai buvo šešiolikti metai po Jeruzalės sugriovimo. Šita pranašystė yra vėliausia, kurios laikas nurodomas (plg. Jer. 25, 19). — (18) *Atliko didelę tarnybą...* Tarnyba buvo sunki ypač tuo, kad norėta užpilti jūrą tarp kranto ir salų Tiro; tam gi reikėjo atgabenti labai daug medžiagos, medžių, žemės, akmenų. Kariuomenei teko daug pavargti. Nuo sunkių naštų nešiojimo ant galvų ir pečių, galvos nupliko ir sprandai prasitrynė. Nebukadnecaras tačiau, pradėjęs daryti tokį pylimą (Jier. Kyr. — Aleks.), jo nebaigė ir Tiro miesto nepaėmė. Pylimą padarė ir miestą paėmė Aleksandras Didysis. — (20) *Darbui, kuriuo...* Nebukadnecaras ėjo kariauti prieš Aigiptą savo puikybės ir noro viešpatauti vedamas, bet Dievas buvo skyręs, kad jam turi tekti Aigipto turtai. Žydams ir pagonims šita pranašystė buvo parodyta, kad Dievas yra tikras visų šalių valdovas, ne vieno krašto ar tautos Dievas. — (21) *Aną dieną digs...* Ebr. t.: aną dieną aš padarysiu, kad išdygtų ragas Izraėliui. Ragas yra galybės, taip pat ir viešpatavimo vaizdas. Galybės grąžinimo Izraėliui pradžia buvo malonės suteiktos Jekonijui nelaisvėje (4 Kar. 25, 37; Jer. 25, 31) ir grįžimas iš jos.

(30, 2) *Viešpats Dievas sako...* Kaip baisus bus teismas Aigiptui, pasirodo iš to, kad pats Viešpats liepia pranašui pradėti raudą. — (3) *Arti.*

iuxta est dies, et appropinquat
dies Domini: dies nubis, tempus
Gentium erit. 4 Et veniet gladius
in Aegyptum: et erit pavor in
Aethiopia, cum ceciderint vulne-
rati in Aegypto, et ablata fuerit
multitudo illius, et destructa fun-
damenta eius. 5 Aethiopia, et
Libya, et Lydi, et omne reliquum
vulgus, et Chub, et filii terrae
foederis, cum eis gladio cadent.
6 Haec dicit Dominus Deus: Et
corruent fulcientes Aegyptum,
et destruetur superbia imperii
eius: a turre Syenes gladio ca-
dent in ea, ait Dominus Deus
exercituum. 7 Et dissipabuntur
in medio terrarum desolatarum,
et urbes eius in medio civitatum
desertarum erunt. 8 Et scient
quia ego Dominus: cum dedero
ignem in Aegypto, et attriti fu-
erint omnes auxiliatores eius.
9 In die illa egredientur nuncii a
facie mea in trieribus ad con-
terendam Aethiopiae confiden-
tiam, et erit pavor in eis in die
Aegypti, quia absque dubio ve-
niet. 10 Haec dicit Dominus De-
us: cessare faciam multitudinem
Aegypti in manu Nabuchodono-
sor regis Babylonis. 11 Ipse et

deja tai dienai! 3 Nes diena yra
arti, ir Viešpaties diena artėja
debesies diena, ji bus pagonių
metas. 4 Nes kalavijas ateis į
Aigiptą ir bus išgąsčio Aitiopi-
joje, kai Aigipte kris sužeistieji,
kai jo daugybė bus atimta ir jo
pamatai bus sugriauti. 5 Aitio-
pija, Lybija, lydijiečiai ir visos
kitos tautos, Chubas ir visi san-
doros šalies sūnūs kris draug
su jais po kalaviju. 6 Viešpats
Dievas sako taip: Sukniubo Ai-
gipto rėmėjai, ir bus sunaikinta
jo viešpatavimo puikybė; nuo pat
Syėnės bokšto jie žus jame ka-
laviju, sako Viešpats, kareivijų
Dievas, 7 ir bus išsklaidyti su-
naikintų šalių viduje, ir jo mies-
tai bus tarp apleistųjų miestų.
8 Jie žinos, kad aš Viešpats, kai
būsiu sukūręs ugnį Aigipte, ir
visi jo padėjėjai bus sutrinti.
9 Aną dieną pasiuntiniai nuo ma-
nęs išeis laivuose Aitiopijos pa-
sitikėjimo sunaikinti, ir bus jų
tarpe išgąsčio Aigipto dieną, nes
ji tikrai ateis. 10 Viešpats Dievas
sako taip: Aš padarysiu galą Ai-
gipto miniai Babilono karaliaus
Nabukodonosoro ranka; 11 jis ir
jo tauta su juo, drąsiausieji tarp

Ką Dievo apšviestas pranašas mato, tai jam yra arti, nors iš tikrųjų turėtų įvykti tik ilgesniam laikui praslinkus. — *Viešpaties diena:* kurioje Viešpats pareikš savo teises, ir parodys savo didenybę ir šventumą. — *Debesies...* Debesys, audra, tamsybės yra baimės, sumišimo, nelaimės, skurdo simboliai. — *Pagonių metas:* dienoje, kurioje pagonys susilauks bausmės. Teismas Aigiptui yra tarsi visų pagonių teismo dalis ir pradžia. — (4) *Jo pamatai.* Aigiptas niekuomet nebeatgaus savo pirmykštės galybės. — (5) *Lybija.* Ebr. Puth (27, 10). — *Lydijiečiai:* Plg. Iz. 66, 19. — *Chubas.* LXX: Lub. Kuri tautelė čia įvardijama, nežinia. — (6) *Rėmėjai:* vadai, kunigaikščiai, kovotojai. — *Nuo pat Syėnės bokšto.* Ebr. t.: nuo Migdolio iki Syėnei Vz. 29, 10. — (8) *Ugnį:* karą ir visas jo baisenybes. — (9) *Pasiuntiniai nuo manęs...* Kadangi Viešpats daro teismą Aigiptui, tai nuo jo eina pasiuntiniai, tie patys aigiptiečiai, bėgdami laivais neša į Aitiopiją liūdną žinią apie savo šalies nelaimę, „kad išgąsdintų neturėjusią baimės Aitiopiją" (ebr. t.). Plg. Iz. 18, 2. Anot kitų aiškintojų pasiuntiniais turėjo būti su laivynu puolusieji Aigiptą Kambizo laikais priešai, kurie dideliais laivais irėsi Nilu aukštyn Aitiopijos linkon.

populus eius cum eo fortissimi
Gentium adducentur ad disper-
dendam terram: et evaginabunt
gladios suos super Aegyptum: et
implebunt terram interfectis. 12 Et
faciam alveos fluminum aridos, et
tradam terram in manus pessimo-
rum: et dissipabo terram, et ple-
nitudinem eius manu alienorum,
ego Dominus locutus sum.
13 Haec dicit Dominus De-
us: Et disperdam simulachra,
et cessare faciam idola de Mem-
phis: et dux de Terra Ae-
gypti non erit amplius: et dabo
terrorem in Terra Aegypti. 14 Et
disperdam terram Phathures, et
dabo ignem in Taphnis, et fa-
ciam iudicia in Alexandria. 15 Et
effundam indignationem meam
super Pelusium robur Aegypti,
et interficiam multitudinem Ale-
xandriae, 16 et dabo ignem in
Aegypto: quasi parturiens dole-
bit Pelusium, et Alexandria erit
dissipata, et in Memphis angus-
tiae quotidianae. 17 Iuvenes He-
liopoleos, et Bubasti gladio ca-
dent, et ipsae captivae ducentur.

tautų, bus atvesti šalies sunai-
kinti; jie ištrauks iš makščių savo
kalavijus ant Aigipto ir padarys
šalį pilną užmuštųjų. 12 Aš pa-
darysiu upių vagas sausas ir pa-
duosiu šalį į pikčiausiųjų rankas,
sunaikinsiu šalį ir tai, ko ji pilna
svetimųjų ranka; aš, Viešpats, esu
tai kalbėjęs.

13 Viešpats Dievas sako taip:
Aš sunaikinsiu dievaičių stovy-
las ir padarysiu galą Memfio sta-
bams; Aigipto žemėje nebebus
daugiau vado, ir aš siųsiu išgąstį
į Aigipto šalį. 14 Aš sunaikinsiu
Paturo kraštą, siųsiu ugnies į
Tafnę ir darysiu teismą Aleksan-
drijoje. 15 Aš išliesiu savo už-
sidegimą ant Aigipto tvirtovės,
Peluzijos, užmušiu Aleksandrijos
daugybę 16 ir siųsiu ugnies į Ai-
giptą; Peluzija turės skausmų
lyg gimdyvė, Aleksandrija bus
sunaikinta, ir Memfyje bus kas-
dien suspaudimo. 17 Heliopolies ir
Bubasto jaunikaičiai žus kalaviju,
ir patys miestai bus išvesti ne-
laisvėn. 18 Ir Tafnėje diena pa-

— (12) *Padarysiu upių vagas...:* siųsiu sausmetį ir sulaikysiu vandenį, taip, kad kanalai išdžius, ir Nilas nebeišsilies iš savo krantų.

(13) *Memfio.* Ebr. t.: Nof. (aigipt. Menofi, Mennefer, Manuf), seniausias miestas žemajame Aigipte. Jame buvo šventykla dievaičio Ptah ir jo stovylos; čia taip pat buvo Apio garbinimo centras. Aigipto kunigaikštis buvo laikomas sūnumi Ptah ir Ra. — ***Nebebus daugiau vado:*** žemajame Aigipte nebebus savo kunigaikščio. Psammetichas III (526-525) Kambizo nugalėtas dėl suokalbio prieš jį buvo priverstas išgerti užnuodyto veršio kraujo; jam mirus Aigiptas buvo persų provincija iki 415 m. — (14) *Aš...* Ebr. t.: aš sunaikinsiu P a t r o s, padegsiu C o a n ir įvykinsiu teismus N o. Patros tai aukštasis Aigiptas. Coanas, graik. Tanis, senas miestas žemajame Aigipte, kuriame žydų išėjimo iš Aigipto metu gyveno (21-23 dinastijos) paraonai. N o ne vėlesnių laikų Aleksandrija, bet Tebai aukštajame Aigipte. Taip pat 15 ir 16 e. Įvardijimu miestų iš aukštojo ir žemojo Aigipto norima parodyti, kad visas Aigiptas bus sunaikintas. — (15) *Peluzijos.* Ebr. S i n. Peluzija Aigipto šiaurryčiuose prie pat ribos buvo labai svarbus sustiprintas miestas ir stovėjo ant kelio visiems Aigipto priešams. — (16) *Kasdien.* Ebr. t.: dienos metu. Priešai puls ne slapčia nakties metu, bet dieną. — (17) *Heliopolies.* Ebr. O n, saulės miestas, garsus saulės šventykla, labai senas miestas žemajame Aigipte apie 10 klm. į šiaurryčius nuo Kajiro. Į šiau-

18 Et in Taphnis nigrescet dies,
cum contrivero ibi sceptra Ae-
gypti, et defecerit in ea super-
bia potentiae eius: ipsam nubes
operiet, filiae autem eius in cap-
tivitatem ducentur. 19 Et iudicia
faciam in Aegypto: et scient quia
ego Dominus.
20 Et factum est in undeci-
mo anno, in primo mense, in
septima mensis, factum est ver-
bum Domini ad me, dicens:
21 Fili hominis brachium Phara-
onis regis Aegypti confregi: et
ecce non est obvolutum ut res-
titueretur ei sanitas, ut ligaretur
pannis, et fasciaretur linteolis, ut
recepto robore posset tenere gla-
dium. 22 Propterea haec dicit
Dominus Deus: Ecce ego ad
Pharaonem regem Aegypti, et
comminuam brachium eius forte,
sed confractum: et deiiciam gla-
dium de manu eius: 23 et disper-
gam Aegyptum in Gentibus, et
ventilabo eos in terris. 24 Et con-
fortabo brachia regis Babylonis,
daboque gladium meum in manu
eius: et confringam brachia Pha-
raonis, et gement gemitibus in-

sidarys tamsi, kai aš būsiu ten
sutrupinęs Aigipto skėptrus ir
jame liausis pasididžiavimas jojo
galybe; debesis apdengs ją, jos
gi dukterys bus išvestos į ne-
laisvę. 19 Aš darysiu teismų Ai-
gipte, ir jie žinos, kad aš Vieš-
pats.
20 Vienuoliktais metais pir-
mame mėnesyje septintą dieną
atsitiko, kad man buvo suteiktas
Viešpaties žodis ir pasakyta:
21 Žmogaus sūnau, aš sulaužiau
Aigipto karaliaus Paraono petį,
ir štai jis nebuvo apviniotas, kad
jam būtų sugrąžinta sveikata, kad
būtų surištas skepetomis ir ap-
rištas raiščiais, kad atgavęs jėgą
būtų galėjęs laikyti kalaviją. 22 To-
dėl Viešpats Dievas sako taip:
Štai aš einu prieš Aigipto kara-
lių Paraoną; aš sutrupinsiu sti-
prų, bet sulaužytą jo petį ir iš-
mušiu kalaviją iš jo rankos, 23 iš-
sklaidysiu Aigiptą tarp tautų ir
vėtysiu juos į šalis. 24 Bet aš su-
stiprinsiu Babilono karaliaus pe-
čius, duosiu savo kalaviją į jo
rankas ir sulaužysiu Paraono
pečius, ir vaitote vaitos kaip mir-

---

rę nuo Heliopolies buvo Bubastas, aig. Phi-Bast (Phi-beseth ir Ba-bast), miestas kūniškos meilės deivės Bast, kuri buvo vaizduojama su katės galva, ir turėjo čia visugražiausią Aigipte šventyklą. — *Patys miestai...* Kovotojai žus karo lauke, kiti miestų piliečiai bus išvesti nelaisvėn. — (18) *Tafnėje.* Ebr. Tachpanches (Jer. 43, 7), gr. Dafnė, sustiprintas pasienio miestas netoli nuo Peluzijos su paraonų rūmais. — *Aigipto skėptrus:* Aigipto paraonų galybę. Kadangi miestas buvo prie pat sienos, tai jį paėmus darėsi atviras kelias į Aigiptą. — *Dukterys:* mažesni miestai su jų gyventojais. Plg. Jer. 43, 9...

(20) *Vienuoliktais...* Trims mėnesiams praslinkus po paskelbimo pranašystės 29, 1. Tai buvo antri Jeruzalės apgulimo metai; buvo gi Jeruzalė paimta 4 mėnesiams praslinkus. — (21) *Aš sulaužiau...* Sulaužyta ranka parodo, jog Aigipto jėgos taip susilpnėjo, kad jis nieko nebegali padėti kitiems, išėjęs iš savo ribų; kitos gi aplinkybės nebeleidžia turėti vilties, kad kas nors pagerėtų ateityje. Tačiau ir kitas petys turi būti sulaužytas, taip kad Aigiptas jokių būdu nebegalės laikyti rankose savo kalavijo ir gintis; kaip svetur taip ir pas save jis pasidaro bejėgis. — (22) *Aš sutrupinsiu stiprų...* Ebr. t.: kalbama aiškiai apie abiejų rankų sulaužymą: aš sulaužysiu jo pečius, tą, kurs dar stiprus, ir tą, kurs perlaužtas, ir padarysiu, kad kalavijas

terfecti coram facie eius. [25] Et
confortabo brachia regis Baby-
lonis, et brachia Pharaonis con-
cident: et scient quia ego Domi-
nus, cum dedero gladium meum
in manu regis Babylonis, et ex-
tenderit eum super Terram Ae-
gypti. [26] Et dispergam Aegyptum
in nationes, et ventilabo eos in
terras, et scient quia ego Do-
minus.

Caput XXXI. [1] Et factum est
in anno undecimo, tertio mense,
una mensis, factum est verbum
Domini ad me, dicens: [2] Fili ho-
minis dic Pharaoni regi Aegypti,
et populo eius: Cui similis factus
es in magnitudine tua? [3] Ecce
Assur quasi cedrus in Libano,
pulcher ramis, et frondibus ne-
morosus, excelsusque altitudine,
et inter condensas frondes ele-
vatum est cacumen eius. [4] Aquae
nutrierunt illum, abyssus exalta-
vit illum: flumina eius manabant
in circuitu radicum eius, et rivos
suos emisit ad universa ligna regi-
onis. [5] Propterea elevata est altitu-
do eius super omnia ligna regionis:
et multiplicata sunt arbusta eius,
et elevati sunt rami eius prae
aquis multis. [6] Cumque exten-
disset umbram suam, in ramis
eius fecerunt nidos omnia vola-

tinai sužeistasis jo akivaizdoje.
[25] Aš sustiprinsiu Babilono kara-
liaus pečius, o Paraono pečiai
susilpnės, ir jie žinos, kad aš
Viešpats, kai būsiu davęs savo
kalaviją į Babilono karaliaus ran-
ką, ir kai jis išties jį ant Aigipto
žemės. [26] Aš išsklaidysiu Aigiptą
tarp tautų ir vėtysiu juos į šalis, ir
jie žinos, kad aš Viešpats.

31 perskyrimas. [1] Vienuolik-
tais metais trečiame mėnesyje
pirmą mėnesio dieną atsitiko, kad
man buvo suteiktas Viešpaties
žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus
sūnau, sakyk Aigipto karaliui
Paraonui ir jo tautai: Į ką tu pa-
sidarei panašus savo didybėje?
[3] Štai Asuras buvo lyg kėdras
Libane, gražiomis šakomis ir tan-
kiais lapais, aukštai išaugęs, ir
tarp tankių didelių šakų buvo
iškilusi jo viršūnė. [4] Vandenys
maitino jį, gelmė padarė jį aukštą,
jos upės tekėjo aplink jo šaknis,
ir savo upelius ji siuntė prie visų
krašto medžių. [5] Todėl jis išaugo
aukštesnis už visus krašto me-
džius, jo šakų pasidarė daug, ir
jo šakelės kėlėsi aukštyn dėl
vandens apstybės. [6] Kai jis iš-
plėtė savo ūksmę, ant jo šakelių
krovė lizdus visi dangaus spar-

---

iškristų iš jo rankos. — (24) *Ir jie vaitote...* Ebr. t.: ir jis vaitos jo (Aigipto Paraonas Babilono karaliaus) akivaizdoje, kaip vaitoja užmušamieji. — Aigiptas taip smarkiai nukentės, kad bus kone lygus žuvusiam.

(31, 1) *Trečiame mėnesyje:* 2 mėnesiam praslinkus po pranašystės 30, 20. — (2) *Pasidarei panašus...* Aigiptas be galo didžiavosi savo galybe; tai čia jam primenama. Bet ir Asuras ar nebuvo taip pat sena ir galinga karalystė? Tačiau jis jau buvo visai žuvęs. — (3) *Asuras.* Nors tas žodis yra visuose tekstuose, tačiau kai kurie aiškintojai mano, kad čia turėjo būti kitas žodis, kurs reiškia g r a ž i ą j ą e g l ę, su kuria Aigiptas lyginamas. Bet Asyrija buvo dar nesenai sunaikinta; visi jos žuvimą atsiminė, todėl pranašystėje ji labai tiko palyginimui. — (4) *Gelmė:* didelė vandens daugybė — *Jos upės...* Ebr. t.: savo upeliais apsupdama aplinkui jo augalų plotą. — *Savo upelius ji...* Gausingos pagalbos buvo teikiama iš visų pusių Asirijai; daug tautų turėjo jai tarnauti ir padėti kovose. — (6) *Kai jis išplėtė...* Asirijos karalystė buvo labai išsiplėtus.

tilia caeli, et sub frondibus eius
genuerunt omnes bestiae saltu-
um, et sub umbraculo illius ha-
bitabat coetus Gentium plurima-
rum. [7] Eratque pulcherrimus in
magnitudine sua, et in dilatatione
arbustorum suorum: erat enim
radix illius iuxta aquas multas.
[8] Cedri non fuerunt altiores illo
in paradiso Dei, abietes non ad
aequaverunt summitatem eius, et
platani non fuerunt aequae fron-
dibus illius: omne lignum para-
disi Dei non est assimilatum illi,
et pulchritudini eius. [9] Quoniam
speciosum feci eum, et multis,
condensisque frondibus: et aemu-
lata sunt eum omnia ligna volup-
tatis, quae erant in paradiso Dei.
[10] Propterea haec dicit Domi-
nus Deus: Pro eo quod subli-
matus est in altitudine, et dedit
summitatem suam virentem atque
condensam, et elevatum est cor
eius in altitudine sua: [11] Tradidi
eum in manu fortissimi Gentium,
faciens faciet ei: iuxta impieta-
tem eius eieci eum. [12] Et suc-
cident eum alieni, et crudelissimi
nationum, et proiicient eum su-
per montes, et in cunctis con-
vallibus corruent rami eius, et
confringentur arbusta eius in
universis rupibus terrae: et re-
cedent de umbraculo eius omnes
populi terrae, et relinquent eum.
[13] In ruina eius habitaverunt om-

nuočiai, po jo šakomis gimdė
visi miškų žvėrys, ir jo pavėsyje
gyveno daugelio tautų būriai.
[7] Jis buvo gražiausias savo didu-
mu ir savo šakų išsiplėtimu, nes
jo šaknys buvo prie daugelio
vandenų. [8] Aukštesnių už jį kė-
drų nebuvo Dievo rojuje, eglės
nebuvo jam lygios aukštumu, ir
klevai nebuvo taip išsišakoję
kaip jis; nė vienas Dievo rojaus
medis nebuvo jam lygus gražu-
mu. [9] Nes aš buvau padaręs jį
dailų šakų daugybe ir tankumu,
taip kad jam pavydėjo visi pa
sigerėjimo medžiai, kurie buvo
Dievo rojuje.

[10] Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Kadangi jis užaugo toks
aukštas, ir jo žaliuojanti ir tanki
viršūnė pasidarė toki aukšta, o
širdis kėlėsi puikybėn dėl jo auk-
štumo, [11] todėl aš padaviau jį į
tautų stipriausiojo rankas, kurs
pasielgs su juo, kaip norės; aš
atstumsiu jį, žiūrėdamas jo be-
dieviškumo. [12] Svetimieji ir nuož-
miausieji tautų tarpe nukirs jį ir
pames jį ant kalnų; jo šakos
kris į visus slėnius, ir jo šakelės
sutrupės ant visų žemės uolų; iš
jo pavėsio pasitrauks visos žė-
mės tautos ir paliks jį. [13] Ant
jo stuobrio nusileido visi dan-
gaus sparnuočiai, ir ant jo šakų

— (8) *Aukštesnių...* Ebr. t.: nebuvo jam lygūs kėdrai Dievo sode, kiparisai nebuvo lygūs jo šakoms. — Lygindamas su gražiausiais medžiais pranašas prisimena rojaus medžius. Bet gal taip norima tik pasakyti, kad vaizduojąs Asiriją kėdras buvo gražių gražiausias. — (9) *Pasigerėjimo.* Ebr. t.: Edeno — to krašto, kuriame buvo rojus.

(10) *Ir jo žaliuojanti...* Ebr. t.: savo viršūnes tiesė į debesis. — (12) *Nukirs...* Nukirstojo kėdro šakos ir šakelės kris ant kalnų ir į slėnius, nes kėdras čia turi įvaizdinti kitados galingą Asiriją. Tie, kurie gyvena jo ūksmėje, bėga šalin, nebesirūpindami medžio likimu. Asirijos karalystės pavergtosios tautos neliūdėjo dėl jos žuvimo; vien savo gerove susirūpinusios nebegelbėjo pašlijusios karalystės; anksčiau ji buvo jų labai gerbiama, dabar gi užmiršta, niekinama. — (13) *Ant jo*

nia volatilia caeli, et in ramis
eius fuerunt universae bestiae
regionis.
14 Quam ob rem non
elevabuntur in altitudine sua omnia ligna aquarum, nec ponent sublimitatem suam inter nemorosa atque frondosa, nec stabunt in sublimitate sua omnia, quae irrigantur aquis: quia omnes traditi sunt in mortem ad terram ultimam in medio filiorum hominum ad eos, qui descendunt in lacum.

15 Haec dicit Dominus Deus: In die quando descendit ad inferos, induxi luctum, operui eum abysso: et prohibui flumina eius, et coercui aquas multas: contristatus est super eum Libanus, et omnia ligna agri concussa
sunt.
16 A sonitu ruinae eius
commovi Gentes, cum deducerem eum ad infernum cum his, qui descendebant in lacum: et consolata sunt in terra infima omnia ligna voluptatis egregia, atque praeclara in Libano, universa quae irrigabantur aquis.
17 Nam et ipsi cum eo descendent in infernum ad interfectos gladio: et brachium uniuscuiusque sedebit sub umbraculo eius
in medio nationum.
18 Cui as-
similatus es o inclyte atque sublimis inter ligna voluptatis? Ecce deductus es cum lignis volupta-

buvo visi šalies žvėrys.
14 Todėl
visi medžiai prie vandens nebesididžiuos savo aukštumu ir nebekels savo viršūnės tarp žaliuojančių ir tankių šakų, ir kurie vandenų vilgomi nebepasitikės savo aukštumu; nes visi turi tekti mirčiai žemės gilybėse tarp žmonių vaikų draug su tais, kurie žengia į duobę.

15 Viešpats Dievas sako taip: Tą dieną, kurią jis nužengė į mirusiųjų buveinę, aš sukėliau gedulį, apvilkau juo gelmę, sulaikiau jos upes ir sustabdžiau daugelį vandenų; nuliūdo dėl jo Libanas, ir visi lauko medžiai
sudrebėjo.
16 Jo griuvimo trenk-
smu aš sujudinau tautas, kai vedžiau jį į požemius draug su tais, kurie žengia į duobę; žemės gilumoje turėjo paguodos visi rinktiniai pasigerėjimo medžiai ir puikiausieji Libane, visi,
kurie vandenų vilgomi.
17 Nes
ir jie nužengs draug su juo į mirusiųjų buveinę prie kalaviju užmuštųjų, ir visi, kurie jį rėmė savo petimi, sėdės jo ūksmėje
tautų tarpe.
18 Kam prilygai tu,
kilnusis ir aukštasis tarp pasigerėjimo medžių? Štai tu nustumtas draug su pasigerėjimo

---

stuobrio... Kai kurie aiškintojai mano, kad pranašas čia jau naudojasi lavono vaizdu, kurį ima draskyti plėšrieji gyvūnai. — (14) *Todėl visi medžiai...* Iš tokio gražiausio kėdro likimo turi mokintis visi šios žemės galiūnai ir nesikelti į puikybę, nes Dievas stoja prieš puikiuosius.

(15) *Apvilkau...* Gedulių lyg kokiuo apsiaustu apsivelka visa, kas buvo žuvusiam kėdrui labai artima, kas jį palaikė. — (16) *Turėjo paguodos visi...* Kiti karaliai, kurie buvo senai nustumti į mirusiųjų buveinę, pradėjo savo likimą laikyti geresniu, nes jie pamatė didžiausią sugėdinimą, koks buvo sutikęs Asuro karalių. — (17) *Nes ir jie nužengs...* Kiti puikūs medžiai, didelės karalystės, taip pat ir tos tautos, kurios, kolei Asirija tebebuvo galinga, ieškojo jos globos (6 e.), turi ir turės žūti nes Dievo teismas ateina visoms pagonių karalystėms. — (18) *Kilnusis ir*

tis ad terram ultimam: in medio incircumcisorum dormies, cum eis, qui interfecti sunt gladio, ipse est Pharao, et omnis multitudo eius, dicit Dominus Deus.

Caput XXXII. [1] Et factum est, duodecimo anno, in mense duodecimo, in una mensis, factum est verbum Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis assume lamentum super Pharaonem regem Aegypti, et dices ad eum: Leoni Gentium assimilatus es, et draconi, qui est in mari: et ventilabas cornu in fluminibus tuis, et conturbabas aquas pedibus tuis, et conculcabas flumina earum. [3] Propterea haec dicit Dominus Deus: Expandam super te rete meum in multitudine populorum multorum, et extraham te in sagena mea. [4] Et proiiciam te in terram, super faciem agri abiiciam te: et habitare faciam super te omnia volatilia caeli, et saturabo de te bestias universae terrae. [5] Et dabo carnes tuas super montes, et implebo colles tuos sanie tua. [6] Et irrigabo

medžiais į žemės gilybes; tu miegosi neapipjaustytųjų tarpe, draug su tais, kurie užmušti kalaviju; tai yra Paraonas ir visa jo daugybė, sako Viešpats Dievas.

32 perskyrimas. [1] Dvyliktais metais dvyliktame mėnesyje pirmą mėnesio dieną atsitiko, kad man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, pradėk raudą apie Aigipto karalių Paraoną ir sakyk jam: Tu buvai panašus į tautų liūtą ir į slibiną, kurs yra jūroje; tu judinai ragą savo upėse, drumstei vandenis savo kojomis ir kėlei jų bangas. [3] Todėl Viešpats Dievas sako taip: Aš ištiesiu ant tavęs savo tinklą su daugelio tautų minia ir ištrauksiu tave savo tinklu. [4] Aš mesiu tave ant žemės, ant lauko paviršiaus aš numesiu tave; aš padarysiu, kad ant tavęs gyventų visi dangaus paukščiai ir pasotinsiu tavimi visus žemės žvėris. [5] Aš mesiu tavo mėsą ant kalnų ir padarysiu tavo kauburius pilnus tavo maitos. [6] Aš aplaisty-

---

aukštasis. Ebr. t.: puikumu ir didumu. —*Pasigerėjimo:* Edeno. — *Neapipjaustytųjų tarpe.* Didžiausias sugėdinimas Aigiptui bus tas, kad jis turi būti nustumtas į žemiausias gilybes į neapipjaustytųjų tarpą; nes aigiptiečiams, kurie taip pat, kaip žydai turėjo apipjaustymą, pasilikimas su neapipjaustytais po mirties buvo lygus negavimui garbingų laidotuvių.

(12, 1) *Dvyliktais...* Kai kuriuose tekstuose: vienuoliktais, ir net: dešimtais. — (2) *Liūtą ir slibiną.* Liūtas yra viešpatavimo sausumoje, drąsos, stiprumo simbolis. Slibinas čia, (kaip ir 29, 3), yra krokodilas, visų vandens gyvūnų karalius ir Aigipto emblėma. Aigiptas šitoje vietoje atstovauja visoms Dievui priešingoms pasaulio galybėms, kurios karais, perversmais ir prievartomis naikina visus tautų gyvybės šaltinius. — *Tu judinai ragą.* Ebr. t.: tu iššokdavai savo upėse. — Kaip krokodilas dažnai smarkiai pašokdamas upėje puola savo priešą, taip darė Paraonas iššokdamas iš savo šalies kariškiems žygiams. — (3) *Su daugelio tautų minia.* Dievo tinklas, kuriuo jis sugaus krokodilą — Aigiptą, bus didelė tautų minia. — *Ištrauksiu.* Ebr. t.: jie ištrauks. — (4) *Aš mesiu...* Neapsakomai didelis lavonas, kurį drasko visi paukščiai ir žvėrys, kurio pilna ir kalnuose ir slėniuose, tai vaizdas galingiausio Aigipto, kurio turtus ir gėrybes pasidalina tarp savęs labai daugelis. To didžiausio lavono vaizdas atatinka didžiausio kėdro stuobrio (lavono) vaizdą 31, 12. 13. Tuo būdu baudžiantis Dievo teismas Ai-

terram foetore sanguinis tui super montes, et valles implebuntur ex te.
[7] Et operiam, cum extinctus fueris, caelum, et nigrescere faciam stellas eius: solem nube tegam, et luna non dabit lumen suum.
[8] Omnia luminaria caeli moerere faciam super te: et dabo tenebras super terram tuam, dicit, Dominus Deus, cum ceciderint vulnerati tui in medio terrae, ait Dominus Deus.
[9] Et irritabo cor populorum multorum cum induxero contritionem tuam in Gentibus super terras, quas nescis.
[10] Et stupescere faciam super te populos multos: et reges eorum horrore nimio formidabunt super te, cum volare coeperit gladius meus super facies eorum: et obstupescent repente singuli pro anima sua in die ruinae tuae.
[11] Quia haec dicit Dominus Deus: Gladius regis Babylonis veniet tibi,
[12] in gladiis fortium deiiciam multitudinem tuam: inexpugnabiles omnes Gentes hae: et vastabunt superbiam Aegypti, et dissipabitur multitudo eius.
[13] Et perdam omnia iumenta eius, quae erant super aquas plurimas: et non conturbabit eas pes hominis ultra, neque ungula iumentorum turbabit eas.
[14] Tunc purissimas reddam aquas eorum, et flumina eorum quasi oleum

siu žemę kalnuose tavo dvokiančiu krauju, ir slėniai bus pilni tavęs.
[7] Aš apdengsiu, kai būsi užgęsęs, dangų ir padarysiu tamsias jo žvaigždes; saulę aš apdengsiu debesimi, ir mėnulis nebeduos savo šviesos.
[8] Aš padarysiu, kad visi dangaus žiburiai liūdėtų tavęs, ir siųsiu tamsybių ant tavo šalies, sako Viešpats Dievas, kai tavo sužeistieji parpuls šalies viduje, sako Viešpats Dievas.
[9] Aš nugąsdinsiu daugelio tautų širdį, kai tavo griuvėsius įvesiu tarp tautų šalyse, kurių tu nežinai.
[10] Aš padarysiu, kad dėl tavęs baisėtųsi daug tautų, ir jų karaliai bus didelio pasibaisėjimo apimti dėl tavęs, kai mano kalavijas pradės skrajoti ant jų veidų; ir ūmai sudrebės kiekvienas dėl savo gyvybės tavo sunaikinimo dieną.
[11] Nes Viešpats Dievas sako taip: Babilono karaliaus kalavijas ateis tau;
[12] karžygių kalavijais aš parmušiu tavo daugybę; visos tos tautos nenugalimos; jos sunaikins Aigipto puikybę ir jo tautos minia bus išsklaidyta.
[13] Aš sunaikinsiu visus jo galvijus, kurie buvo prie gausingų vandenų, ir jų nebedrums daugiau žmogaus koja nei gyvulių kanopa.
[14] Tuomet aš padarysiu jo vandenis tyriausius, ir jų upės galės tekėti kaip aliejus, sako Vieš-

---

giptui panašus į teismą Asirijai. — (6) *Aš aplaistysiu...* Aigiptas buvo laistomas Nilo vandenimi; baudžiamas jis bus aplaistytas, tik dar plačiau, savo žuvusių gyventojų krauju. — (7) *Apdengsiu... dangų.* Tai Dievo teismo ženklas. — *Saulę...* Paraonas buvo vadinamas saulės (R a) sūnumi ir saulės dievu (Horus). Pranašas minėdamas Dievo teismo ženklus gal daro aliuzijų į tą Paraono pavadinimą. — (8) *Siųsiu tamsybių.* Ir čia gal yra aliuzija į Aigipto tamsybes, Iš. 10, 21... — (10) *Kai mano kalavijas...* Visos tautos turi būti pavergtos Babilono karaliui (Jer. 25, 11; 26, 6. 7), todėl pavergimas vienos tautos įvaro baimės kitoms, nes jos žino, kad jų laukia toks pat likimas. — (12) *Visos tos tautos...* Anot ebr. t.: jie visų smarkiausieji tarp tautų. — (14) *Tyriausius:* nes niekas jų ne-

adducam, ait Dominus Deus:
15 Cum dedero Terram Aegypti
desolatam: deseretur autem terra
a plenitudine sua, quando per-
cussero omnes habitatores eius:
et scient quia ego Dominus.
16 Planctus est, et plangent eum:
filiae Gentium plangent eum:
super Aegyptum, et super mul
titudinem eius plangent eum, ait
Dominus Deus.

17 Et factum est in duodeci-
mo anno, in quintadecima men-
sis, factum est verbum Domini
ad me, dicens: 18 Fili hominis
cane lugubre super multitudinem
Aegypti: et detrahe eam ipsam,
et filias Gentium robustarum ad
terram ultimam cum his, qui des-
cendunt in lacum. 19 Quo pul-
chrior es? descende, et dormi
cum incircumcisis. 20 In medio
interfectorum gladio cadent: gla-
dius datus est, attraxerunt eam,
et omnes populos eius. 21 Lo-
quentur ei potentissimi robusto-
rum de medio inferni, qui cum
auxiliatoribus eius descenderunt,

pats Dievas, 15 kai aš būsiu pa-
daręs Aigipto šalį tuščią; šalis gi
neteks to, ko ji pilna, kai aš bū
siu ištikęs visus jos gyventojus,
ir jie žinos, kad aš Viešpats.
16 Tai rauda, ir kaipo rauda ji
bus giedama; tautų dukterys
giedos ją; apie Aigiptą ir jo mi-
nią giedos ją, sako Viešpats
Dievas.

17 Dvyliktais metais penkioliktą
mėnesio dieną atsitiko, kad man
buvo suteiktas Viešpaties žodis
ir pasakyta: 18 Žmogaus sūnau,
giedok graudingai apie Aigipto
minią ir nustumk ją pačią ir ga-
lingų tautų dukteris į žemės gi-
lumą draug su tais, kurie žengia
į duobę. 19 Kuo tu gražesnis?
nužengk ir miegok su neapipjau-
stytais. 20 Jie žus kalaviju už-
muštųjų tarpe; kalavijas yra duo-
tas; jau traukia jį ir visas jo tau-
tas. 21 Ten iš gelmių vidaus
kalbės jam karžygių galingiau-

---

bedrums. — (16) *Dukterys.* Raudodavo ir raudas giedodavo paprastai moterys. Čia dukterys reiškia tautas.

(17) *Penkioliktą mėnesio.* LXX: 15 pirmojo mėnesio; Jier. ir daug aiškintojų: 15 dvyliktojo mėnesio, t. y. to paties mėnesio, kurs paminėtas 32, 1; todėl čia dedama rauda apie Aigipto minią turėjo būti paskelbta 14 dienų praslinkus po raudos apie Paraoną 32, 2... — (18) *Nustumk:* šita laidotuvių giesme. Ką Dievas per pranašą skelbia, tai jis ir padarys. — *Ir galingų tautų...* Dievo teismas Aigiptui virsta visuotinu teismu visiems Dievo karalystės priešams. — *Kurie žengia į duobę:* kurie Dievo žodžiu nutremiami į mirusiųjų buveinę.—(19) *Kuo tu gražesnis:* kuo tu geresnis už kitus, kad būtumei apsaugotas nuo žuvimo? (Jier.). Juo labiau tu save aukštini, tuo giliau tu nusmegsi. — (20) *Jie:* aigiptiečiai. — *Jį:* Aigiptą. Viešpats davė kalaviją, ir tie, kurie vykina Dievo teismus, traukia Aigiptą ir jo tauteles į bedugnę. — (21) *Kalbės jam...:* pasitiks su pasityčiojimu. Anot ebr. t.: iš mirusiųjų buveinės vidaus galingiausi karžygiai kalbės apie jį ir apie jo sąjungininkus: jie nužengė, kad ten gulėtų, neapipjaustyti, kalaviju perdurti. — Galingiausieji karžygiai (plg. 27 e.) yra garbingi senovės galiūnai, kurie išgarsėję gyvi būdami garbingai paliko šį pasaulį, buvo garbingai palaidoti su savo ginklais ir gavo sau atilsį mirusiųjų buveinėje (ebr. še'ol, Iz. 66, 24); neapipjaustyti; kalaviju perdurti yra tie, kurie nuodėmėmis susitepę kaipo Dievo nerieteliai užsipelnė prakeikimą, taip pat tie, kurie Dievo teismu

et dormierunt incircumcisi, inter-
fecti gladio. 22 Ibi Assur, et om-
nis multitudo eius: in circuitu
illius sepulchra eius: omnes in-
terfecti, et qui ceciderunt gladio.
23 Quorum data sunt sepulchra
in novissimis laci: et facta est
multitudo eius per gyrum se-
pulchcri eius: universi interfecti,
cadentesque gladio, qui dederant
quondam formidinem in terra
viventium. 24 Ibi Aelam, et om-
nis multitudo eius per gyrum se-
pulchri sui omnis hi inter-
fecti, ruentesque gladio: qui des-
cenderunt incircumcisi ad terram
ultimam: qui posuerunt terrorem
suum in terra viventium, et por-
taverunt ignominiam suam cum
his, qui descendunt in lacum.
25 In medio interfectorum posu-
erunt cubile eius in universis
populis eius: in circuitu eius se-
pulchrum illius: omnes hi incir-
cumcisi, interfectique gladio. de-
derunt enim terrorem suum in
terra viventium, et portaverunt
ignominiam suam cum his, qui
descendunt in lacum: in medio
interfectorum positi sunt. 26 Ibi
Mosoch, et Thubal, et omnis
multitudo eius: in circuitu eius
sepulchra illius: omnes hi incir-
cumcisi, interfectique et cadentes
gladio: quia dederunt formidinem

sieji, kurie su jo padėjėjais nu-
žengė ir miega neapipjaustyti,
užmušti kalaviju. 22 Ten Asuras
ir visa jo minia; aplink jį jo ka-
pai: visi užmušti, jie žuvo kala-
viju. 23 Jų kapai buvo jiems pa-
skirti pačioje duobės gilumoje,
visa jo daugybė paguldyta aplink
jo kapą; visi užmušti, žuvę kala-
viju, kurie kitados darė išgąsčio
gyvųjų šalyje. 24 Tenai Elamas
ir visa jo daugybė aplink jo kapą;
visi šitie užmušti ir žuvę kalaviju;
jie nužengė neapipjaustyti į že-
mės gilumą, jie, kurie platino
savo baimę gyvųjų šalyje ir da-
bar neša savo sugėdinimą draug
su tais, kurie žengia į duobę.
25 Užmuštųjų viduryje padėjo jo
guolį, visų jo tautų tarpe; aplink
jį jo kapas; visi šitie neapipjaus-
tyti ir užmušti kalaviju; nes jie
platino savo baimę gyvųjų šalyje
ir dabar neša savo sugėdinimą
draug su tais, kurie žengia į
duobę; jie padėti užmuštųjų vi-
duryje. 26 Tenai Mosochas ir Tu-
balis ir visa jo daugybė; aplink
jį jo kapai; visi šitie neapipjaus-
tyti ir žuvę kalaviju, nes platino
savo baimę gyvųjų šalyje. 27 Jie
nemiegos su karžygiais, kritusiais

---

nubausti žuvo nugalėti ir visai netu-
rėjo laidotuvių arba tik menkiausias;
žuvę jie turi eiti ne į garbingai miru-
sių buveinę, šeolį, bet į duobę (ebr.
bor), tarsi, pragarą. Tarp šitų pasku-
tiniųjų parengta vieta ir Aigiptui; to-
dėl garbingieji karžygiai pasitinka jį
pasityčiojimais. — **(22)** *Ten Asuras...*
Su Aigiptu bus pasielgta taip, kaip
buvo pasielgta su Asuru. Aplink Asu-
rą guli ir jo tautos, kurios Dievo teis-
mu žuvo negarbingai nugalėtos ka-
ruose. Jų kalčia yra ta, kad žemėje
savo nuožmumu platino baimę. —
(24) *Elamas*, ty. Elimaidos (Susianos)
tauta, semitų kilmės, labai karinga.
Ypač jos šauliai įvarydavo kitiems
daug baimės (Jer. 49, 35). — **(25)** *Už-
muštųjų...* Dėl pastebimų pasikartoji-
mų šita eil. sukelia abejonių, ar ne-
reikėtų jos visai išleisti, kaip kad pa-
daryta LXX vertime.—**(26)** *Mosochas
ir Tubalis*. Ebr. t. nėra jungės „ir“;
abi giminės laikomos viena, todėl ir
sakoma toliau: jo daugybė, aplink jį,
turint omenyje vieną tautos karalių.

suam in terra viventium. [27] Et
non dormient cum fortibus, ca-
dentibusque et incircumcisis, qui
descenderunt ad infernum cum
armis suis, et posuerunt gladios
suos sub capitibus suis, et fue-
runt iniquitates eorum in ossi-
bus eorum: quia terror fortium
facti sunt in terra viventium. [28] Et
tu ergo in medio incircumciso-
rum contereris, et dormies cum
interfectis gladio. [29] Ibi Idumaea,
et reges eius, et omnes duces
eius, qui dati sunt cum exercitu
suo cum interfectis gladio: et
qui cum incircumcisis dormie-
runt, et cum his, qui descendunt
in lacum. [30] Ibi principes Aqui-
lonis omnes, et universi venato-
res: qui deducti sunt cum inter-
fectis, paventes, et in sua forti-
tudine confusi: qui dormierunt
incircumcisi cum interfectis gla-
dio, et portaverunt confusionem
suam cum his, qui descendunt
in lacum. [31] Vidit eos Pharao,
et consolatus est super universa
multitudine sua, quae interfecta
est gladio, Pharao, et omnis exer-
citus eius, ait Dominus Deus:
[32] quia dedi terrorem meum in

ir neapipjaustytais, kurie nužengė
į mirusiųjų buveinę su savo gin-
klais ir padėjo savo kalavijus po
savo galvomis; jų neteisybės buvo
jų kauluose, nes jie buvo karžy-
gių išgąstis gyvųjų šalyje. [28] Taigi
ir tu gulėsi sutrintas tarp ne-
apipjaustytųjų ir miegosi su už-
muštaisiais kalaviju. [29] Ten Idu-
mėja ir jos karaliai ir visi jos va-
dai, kurie draug su savo kariuo-
mene paguldyti su užmuštaisiais
kalaviju: jie miega su neapipjaus-
tytais ir su tais, kurie žengia į
duobę. [30] Tenai visi šiaurės kuni-
gaikščiai ir visi medinčiai, kurie
nustumti su užmuštaisiais, išsi-
gandę ir susigėdinę savo stip-
rybėje; jie miega neapipjaustyti
su užmuštaisiais kalaviju ir neša
savo sugėdinimą su tais, kurie
žengia į duobę. [31] Šituos matys
Paraonas ir turės paguodos dėl
visos daugybės, kuri užmušta
kalaviju; Paraonas ir visa jo ka-
riuomenė, sako Viešpats, Dievas.
[32] Nes aš paleidžiau savo baimę
gyvųjų šalyje, ir jis miegos ne-
apipjaustytųjų tarpe su užmuš-

Mosochas ir Tubalis yra skytų atstovai. — (27) *Karžygiais:* kurie 21. e. pavadinti galingiausiais karžygiais. — *Neapipjaustytais:* kurie nors neapipjaustyti tačiau garbingai žuvo kovose nugalėdami priešus (Lap.). Anot ebr. t.: atskirti nuo neapipjaustytųjų. — *Jų neteisybės:* Mosocho ir Tubalio tautos nusikaltimai. Nuodėmės sutepa žmogų; negarbingai žuvę jie nebuvo apvalyti nuo sutepimo; sutepimas ir po mirties pasilieka prikibęs prie jų kaulų. — (28) *Ir tu:* Aigipto karaliau. — (29) *Draug su savo kariuomene.* Ebr. t.: pilnoje savo stiprybėje, t. y. nežiūrint jųjų galingumo. Kad ir žydų kaimynai pietose idumėjiečiai daug turėjo nukentėti nuo babiloniečių, parodo Jer. 23, 3... 49, 7...; plg. 2 Kar. 8, 14; 4 Kar. 14, 7; Joël. 3, 19 ir k. — (30) *Visi šiaurės kunigaikščiai:* patys babiloniečiai, kuriais Dievas naudojasi savo teismams prieš kitas tautas įvykinti, ir penikijiečiai, kurie taip pat vėliau dar išdidžiai pasitikėdavo savo jėga. — *Medinčiai.* Tikriau: sidoniečiai (ebr. t.) — *Išsigandę ir...* Anot ebr. t.: nežiūrint to, kad jie savo karžygiškumu įvarydavo baimės. — (31) *Matys Paraonas.* Paraonas atsiradęs tarp mirusiųjų gali turėti paguodos dėl panašaus kitų likimo, taip kaip kiti turi paguodos dėl jo paties žuvimo (31, 16). — (32) *Savo baimę.* Nubaudimas nusikaltėlių tai padarys, kad žmonės išmoks Dievo baimės.

terra viventium, et dormivit in
medio incircumcisorum cum in-
terfectis gladio: Pharao et omnis
multitudo eius: ait Dominus Deus.

taisiais kalaviju, Paraonas ir visa
jo daugybė, sako Viešpats, Die-
vas.

II. Paguodos žodžiai Izraėliui ir pagonių tautoms. 1) Viešpaties tautos atstatymas, Dievo karalystės priešų sunaikinimas. a) Ezekiėlio pranašo pareigose patvirtinimas.

Caput XXXIII. 1 Et factum
est verbum Domini ad me di
cens: 2 Fili hominis loquere ad
filios populi tui, et dices ad eos:
Terra cum induxero super eam
gladium, et tulerit populus ter-
rae virum unum de novissimis
suis, et constituerit eum super
se speculatorem: 3 et ille viderit
gladium venientem super terram,
et cecinerit buccina, et annuncia-
verit populo: 4 Audiens autem,
quisquis ille est, sonitum buc-
cinae, et non se observaverit,
veneritque gladius, et tulerit eum:
sanguis ipsius super caput eius
erit. 5 Sonum buccinae audivit,
et non se observavit, sanguis
eius in ipso erit: si autem se
custodierit, animam suam salva-
bit. 6 Quod si speculator viderit
gladium venientem, et non in-
sonuerit buccina: et populus se
non custodierit, veneritque gla-
dius, et tulerit de eis animam:
ille quidem in iniquitate sua cap-
tus est, sanguinem autem eius

33 perskyrimas. 1 Man bu-
vo suteiktas Viešpaties žodis ir
pasakyta: 2 Žmogaus sūnau, kal-
bėk savo tautos sūnums ir jiems sa-
kyk: Kai aš būsiu užvedęs ant ša-
lies kalaviją, ir šalies žmonės paims
vieną vyrą iš savo menkiausiųjų
tarpo ir pasistatys jį sau žvalgu,
3 o šitas pamatys ateinantį ant
šalies kalaviją, sutrimituos trimitu
ir paskelbs tautai, 4 jei tuomet
kas nors, kas ten jis būtų, išgirdęs
trimito garsą, nepasisaugotų, ka-
lavijas gi ateitų ir atimtų jį, tai
jo kraujas bus ant jojo galvos.
5 Jis girdėjo trimito garsą ir ne-
pasisaugojo, tai jo kraujas bus
ant jojo; o jei jis būtų pasisaugojęs,
jis būtų išgelbėjęs savo gyvybę.
6 O jei žvalgas matytų ateinantį
kalaviją ir netrimituotų trimitu, ir
tauta nesisaugotų, kalavijas gi
ateitų ir atimtų iš jų tarpo ku-
riam gyvybę, šitas, tiesa, būtų
sugautas dėl savo neteisybės,
bet jo kraujo aš pareikalausiu iš
žvalgo rankos. 7 Ir tu, žmogaus

II. Antroje Ezekiėlio pranašysčių dalyje (33, 1—48, 25) skelbiamas teokratinės tautos grįžimas į tėvynę, jos atnaujinimas ir didesnis jos šventumas Mesijo laikais.

33, 1-33. Pirmas jų skyrius (33-39 persk.) prasideda pranašo pareigų priminimu ir Ezekiėlio patvirtinimu tose pareigose (1-20); čia pat pasmerkiamos tuščios viltys žydų pasilikusių Palestinoje po Jeruzalės sugriovimo ir neišmintingas elgesys tremtinių Kaldėjoje (21-33).

(32, 2) *Iš savo menkiausiųjų tarpo.* Ebr. t.: iš savo visumos, t. y. iš viso savo skaičiaus tarpo. — (4) *Kraujas bus...:* pats bus kaltas, kad žuvo. Tauta turi suprasti, kaip neišmintingai ji elgėsi, neklausydama savo pranašų. — (6) *Kraujo iš...* Pranašai būtų ėmę sau be galo didelę kalčią, jei

de manu speculatoris requiram.
7 Et tu fili hominis, speculatorem
dedi te domui Israel: audiens
ergo ex ore meo sermonem, an-
nunciabis eis ex me. 8 Si me
dicente ad impium: Impie, morte
morieris: non fueris locutus ut
se custodiat impius a via sua:
ipse impius in iniquitate sua
morietur, sanguinem autem eius
de manu tua requiram. 9 Si au-
tem annunciante te ad impium
ut a viis suis convertatur, non
fuerit conversus a via sua: ipse
in iniquitate sua morietur: porro
tu animam tuam liberasti.

10 Tu ergo fili hominis dic
ad domum Israel: Sic locuti estis,
dicentes: Iniquitates nostrae, et
peccata nostra super nos sunt,
et in ipsis nos tabescimus: quo-
modo ergo vivere poterimus?
11 Dic ad eos: Vivo ego, dicit
Dominus Deus: nolo mortem
impii, sed ut convertatur impius
a via sua, et vivat. Converti-
mini, convertimini a viis vestris
pessimis: et quare moriemini do-
mus Israel?

12 Tu itaque fili hominis dic
ad filios populi tui: Iustitia iusti
non liberabit eum in quacumque
die peccaverit: et impietas impii
non nocebit ei, in quacumque
die conversus fuerit ab impietate
sua: et iustus non poterit vivere
in iustitia sua, in quacumque die
peccaverit. 13 Etiam si dixero iusto
quod vita vivat, et confisus in

sūnau, aš tave daviau žvalgu Izraė-
lio namams; išgirdęs tat iš mano
burnos žodžius, tu paskelbsi
jiems mano vardu. 8 Jei, man sa-
kant bedieviui: Bedievi, tu mirte
numirsi, tu nekalbėsi, kad be-
dievis pasisaugotų savo kelio,
pats bedievis mirs dėl savo ne-
teisybės, bet jo kraujo aš parei-
kalausiu iš tavo rankos. 9 O jei
tau skelbiant bedieviui, kad jis
gręžtųsi nuo savo kelių, jis ne-
sigręš nuo savo kelio, tai jis
mirs dėl savo neteisybės, tu tačiau
išgelbėjai savo sielą.

10 Taigi tu, žmogaus sūnau,
sakyk Izraėlio namams: Taip jūs
kalbėjote sakydami: Mūsų netei-
sybės ir mūsų nuodėmės yra
ant mūsų, ir jose mes alpstame,
tai kaip gi mes galėsime būti
gyvi? 11 Tu jiems sakyk: Kaip
aš gyvas, sako Viešpats Dievas,
aš nenoriu bedievio mirties, bet
kad bedievis gręžtųsi nuo savo
kelio ir būtų gyvas. Gręžkitės,
gręžkitės nuo savo pikčiausių
kelių, ir kam turėtumėte mirti jūs,
Izraėlio namai.

12 Taigi tu, žmogaus sūnau,
sakyk savo tautos sūnums: Tei-
siojo teisybė neišgelbės jo, ku-
rią tik dieną jis nusidės, ir be-
dievio bedieviškumas nepakenks
jam, kurią tik dieną jis nusigręš
nuo savo bedievystės; bet ir tei-
susis negalės gyventi savo tei-
sybėje, kurią tik dieną jis nusi-
dės. 13 Jei aš ir būsiu pasakęs

jie dėl baimės ar kitos bet kurios priežasties nebūtų išdrįsę įspėti savo viengenčių. — (7) *Daviau žvalgu.* Plg. Jer. 6, 17; Ez. 3, 17-19.

(10) *Mūsų neteisybės...* Kolei galutina nelaimė nebuvo atėjus, žydai buvo pilni tuščių vilčių ir netikėjo pranašo žodžiams; dabar jie dejuoja, kad jiems atsitikę tai, ką skelbė jau Mozė (Kun. 26, 39) ir ką pranašavo Ezekiėlis 4, 17 ir 24, 23. Pranašas turi juos padrąsinti ir parodyti, kad Dievo malonė ji dar gali laimėti išsigelbėjimą ir turėti laimės. — (11) *Kaip aš...* Plg. auk. 18, 23.

(12-20) *Teisiojo...* Vz. auk. 18, 20-32.

iustitia sua fecerit iniquitatem:
omnes iustitiae eius oblivioni
tradentur, et in iniquitate sua,
quam operatus est, in ipsa mo-
rietur. 14 Si autem dixero impio:
Morte morieris: et egerit poeni-
tentiam a peccato suo, feceritque
iudicium et iustitiam, 15 et pig-
nus restituerit ille impius, rapi-
namque reddiderit, in mandatis
vitae ambulaverit, nec fecerit quid
quam iniustum: vita vivet, et non
morietur. 16 Omnia peccata eius,
quae peccavit, non imputabuntur
ei: iudicium, et iustitiam fecit, vita
vivet.

17 Et dixerunt filii populi tui:
Non est aequi ponderis via Do-
mini, et ipsorum via iniusta est.
18 Cum enim recesserit iustus a
iustitia sua, feceritque iniquitates,
morietur in eis. 19 Et cum re-
cesserit impius ab impietate sua,
feceritque iudicium, et iustitiam,
vivet in eis. 20 Et dicitis: Non
est recta via Domini. Unumquem-
que iuxta vias suas iudicabo de
vobis, domus Israel.

21 Et factum est in duodecí-
mo anno, in decimo mense, in
quinta mensis transmigrationis
nostrae, venit ad me qui fugerat
de Ierusalem, dicens: Vastata est
civitas. 22 Manus autem Domini
facta fuerat ad me vespere, ante-
quam veniret qui fugerat: ape-
ruitque os meum donec veniret
ad me mane, et aperto ore meo
non silui amplius.

teisiajam, kad jis bus tikrai gyvas,
o jis pasitikėdamas savo teisybe
padarytų neteisybę, tai visos jo
teisybės bus užmirštos, ir dėl
savo neteiybės, kurią padarė, dėl
jos jis mirs. 14 Bet jei ir bedie-
viui aš sakau: tu mirte numirsi,
o jis daro atgailą dėl savo nuo
dėmės ir laikosi teisės bei teisybės,
15 ir tas bedievis grąžina užstatą,
atiduoda ką išplėšė, vaikščioja gy
venimo įsakymais ir nebedaro
nieko neteisaus, jis tikrai bus gy-
vas ir nemirs. 16 Visos jo nuo-
dėmės, kuriomis nusidėjo, nebus
jam paskaitytos; jis laikėsi teisės
ir teisybės, tai jis tikrai bus gyvas.
17 Mano tautos sūnūs sako:
Viešpaties kelias nėra teisus, tuo
tarpu kad jų pačių kelias yra
neteisus. 18 Nes kai teisusis nu-
sigręš nuo savo teisybės ir da-
rys neteisybes, dėl jų jis mirs.
19 Ir kai bedievis nusigręš nuo
savo bedievystės, ir laikysis tei-
sės ir teisybės, jis dėl jų bus
gyvas. 20 O jūs sakote: Viešpa-
ties kelias nėra teisus. Kiekvieną
jūsų, Izraėlio namai, aš teisiu
žiūrėdamas jo kelių.
21 Dvyliktais mūsų ištrėmimo
metais dešimtame mėnesyje penk-
tą mėnesio dieną atėjo pas mane
pabėgėlis iš Jeruzalės ir pasakė:
Miestas sunaikintas. 22 Viešpa-
ties gi ranka buvo atėjus ant
manęs vakare, kol dar pabėgėlis
nebuvo atvykęs. Jis buvo atvė-
ręs mano burną, kol dar anas
nebuvo atėjęs pas mane rytmetį,
ir kai mano burna buvo atverta,
aš daugiau nebetylėjau.

---

(21) *Dvyliktais...* Jeruzalė buvo paimta 11 Sedekijo karaliavimo metais, devintą ketvirtojo mėnesio dieną. Iki dešimtam 12 metų mėnesiui turėjo praslinkti 18 mėnesių; tiek gi laiko nereikėjo, kad vienas pabėgėlis būtų galėjęs atvykti iš Palestinos į Kaldėją. Todėl teisingiau bus pasakyta Syrišk. tekste: vienuoliktais metais. — (22) *Viešpaties gi...* Vz. auk. 1, 3; 24, 27.

23 Et factum est verbum Do-
mini ad me, dicens: 24 Fili ho-
minus, qui habitant in ruinosis
his super humum Israel, loquen-
tes aiunt: Unus erat Abraham,
et hereditate possedit terram: nos
autem multi sumus, nobis data
est terra in possessionem. 25 Id-
circo dices ad eos: Haec dicit
Dominus Deus: Qui in sanguine
comeditis, et oculos vestros le-
vatis ad immunditias vestras, et
sanguinem funditis: numquid ter-
ram hereditate possidebitis? 26 Ste-
tistis in gladiis vestris, fecistis
abominationes, et unusquisque
uxorem proximi sui polluit: et
terram hereditate possidebitis?

27 Haec dices ad eos: Sic dicit
Dominus Deus: Vivo ego, quia
qui in ruinosis habitant, gladio
cadent: et qui in agro est, bes-
tiis tradetur ad devorandum: qui
autem in praesidiis, et speluncis
sunt, peste morientur. 28 Et da-
bo terram in solitudinem, et in
desertum, et deficiet superba for-
titudo eius: et desolabuntur mon-
tes Israel, eo quod nullus sit
qui per eos transeat. 29 Et scient
quia ego Dominus, cum dedero
terram eorum desolatam, et de-
sertam propter universas abo-
minationes suas, quas operati
sunt.

23 Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 24 Žmo-
gaus sūnau, tie, kurie gyvena
šituose griuvėsiuose ant Izraėlio
žemės, kalba ir kalba: Abraomas
buvo vienas ir gavo šalį pavel-
dėtinai; mūsų gi yra daug, tai
ir mums duota šalis paveldėtinai.
25 Todėl tu jiems sakyk: Vieš-
pats Dievas sako taip: Jūs, kurie
valgote su kraujais, keliate savo
akis prie savo susitepimų ir iš-
liejate kraują, argi jūs turėsite
šalį paveldėtinai? 26 Jūs pasiti-
kėjote savo kalavijais, darėte pa-
sibjaurėtinų dalykų, ir kiekvienas
sutepė savo artimo pačią, ir jūs
turėtumėte valdyti šalį paveldė-
tinai?

27 Štai ką tu jiems sakysi:
Viešpats Dievas sako taip: Kaip
aš gyvas, tie, kurie gyvena griu-
vėsių vietose, žus kalaviju ir,
kurie yra lauke, bus atiduoti žvė-
rims ryti; kurie gi yra pilyse ir
olose, mirs maru. 28 Šalį aš pa-
versiu tuštuma ir tyruma, ir pui-
kiai jos galybei bus padarytas
galas; Izraėlio kalnai ištuštės, nes
nebus nė vieno, kurs per juos
eitų. 29 Ir jie žinos, kad aš Vieš-
pats, kai būsiu padaręs jų šalį
apleistą ir tuščią dėl visų jos
nuobodų, kurias jie darė.

(24) *Abraomas...* Žydai giriasi esą Abraomo sūnūs, todėl turį pilną teisę paveldėti Žadėtąją žemę. Jie net nesidrovi lyginti save su Abraomu: jei jis vienas tiek įstengė, kad paėmė tą šalį, kaip gi daugiau įstengsime mes, kurių yra taip daug. Plg. Jer. 7, 4. — (25) *Jūs, kurie...* Veltui jūs turite tokią viltį; jūsų nusikaltimai rodo, kaip labai jūs nutolote nuo Abraomo elgesio. — *Susitepimų:* stabų. Jie pamina po kojomis įgimtą teisę, išliedami kraują ir garbindami stabus; jie niekina taip pat kitus Dievo per Mozę duotus įstatymus, pav. paminėtus Kun. 7, 26. 27; 19, 26. Tokiems Dievas negali duoti Žadėtosios žemės.

(27) *Kurie gyvena griuvėsių...:* kurie pasilieka gyventi Palestinoje po Jeruzalės sugriovimo. — (28) *Aš paversiu...* Kai buvo paimta Samarija ir dešimts Izraėlio giminių buvo išgabenta nelaisvėn, asirijiečiai į jų vietą atsiuntė naujų gyventojų. Kaldėjiečiai išvedę žydus naujų gyven-

[30] Et tu fili hominis: filii po-
puli tui, qui loquuntur de te
iuxta muros, et in ostiis domo-
rum, et dicunt unus ad alterum,
vir ad proximum suum loquen-
tes: Venite, et audiamus quis sit
sermo egrediens a Domino. [31] Et
veniunt ad te quasi si ingredia-
tur populus, et sedent coram te
populus meus: et audiunt sermo-
nes tuos, et non faciunt eos: quia
in canticum oris sui vertunt illos,
et avaritiam suam sequitur cor
eorum. [32] Et es eis quasi car-
men musicum, quod suavi, dul-
cique sono canitur: et audiunt
verba tua, et non faciunt ea. [33] Et
cum venerit quod praedictum est
(ecce enim venit) tunc scient quod
prophetes fuerit inter eos.

[30] O, žmogaus sūnau, Tavo
tautos sūnūs, kurie kalba apie
tave pasieniais ir namų angose,
sako vienas kitam kalbėdamies
tarp savęs: Ateikite ir išgirskime,
koks yra žodis išeinąs iš Vieš-
paties. [31] Jie ateina pas tave,
kaip kad tauta daro susirinkimą,
ir sėdasi ties tavim kaip mano
tauta; jie išgirsta tavo žodžius,
tačiau jų nevykina, nes savo bur-
na jie padaro iš jų sau dainą, o
jų širdis eina paskui savo godu-
mą. [32] Tu jiems kaip graži gies-
mė, kuri giedama meilia ir sal-
džia gaida; jie girdi tavo žodžius,
tačiau jų nedaro. [33] Bet kai ateis,
kas pranašauta (nes štai ateina),
tuomet jie žinos, kad jų tarpe
būta pranašo.

b) Nedori ganytojai ir gerasis Izraėlio Ganytojas.

Caput XXXIV. [1] Et factum
est verbum Domini ad me, di-
cens: [2] Fili hominis propheta de
pastoribus Israel: propheta, et
dices pastoribus: Haec dicit Do-

34 perskyrimas. [1] Man
buvo suteiktas Viešpaties žodis
ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau,
pranašauk apie Izraėlio ganyto-
jus; pranašauk ir sakyk ganyto-

---

tojų neatsiuntė; žydų likučiai iš Palestinos bėgo į Aigiptą, taip kad šalis pasidarė tikrai tuščia.

(30) *Tavo tautos sūnūs:* žydų tremtiniai gyvenusieji draug su Ezekiėliu. — *Pasieniais ir namų angose:* tokiose vietose, kur buvo daugiau ūksmės. Susidomėjimas pranašo žodžiais darosi visuotinas žydų tarpe. — (31) *Kaip kad tauta...:* renkasi būriais, lyg kad jie tikrai būtų Dievo klausanti tauta. — *Nes savo burną...* Ką pranašas skelbia apie būsimą tautos atgaivinimą, žydai klauso mielu noru, lyg kad tai būtų graži giesmė, bet ką išgirsta apie reikalingumą prisirengti prie atnaujinimo ir pasidaryti jo vertais, tai jie nemano daryti. Taigi jie ateina tik žingeidumo ir tuščio pasigėrėjimo vedami. — (33) *Bet kai ateis...* Pranašas neturi nustoti drąsos dėl menkų jo darbo pasėkų. Neįvertina tinkamai jo žodžių dabartiniai jo klausytojai; geriau juos įvertins kiti, kurie matys pranašystes jau įvykusias; šitie su pilnu įsitikinimu sakys, kad jų tarpe yra buvęs Dievo siųstas pranašas.

34, 1-31. Viešpats žada išgelbėti savo bandą nuo netikusių piktų ganytojų, kurie bandą žudo (1-10); jis pats saugos tą savo bandą (11-22) ir duos jai gerąjį Ganytoją, Mesiją (23-31).

(34, 1) *Man buvo suteiktas...* Toliau surašytos pranašystės (34, 1—39, 29), nors jų laikas nenurodytas, buvo tikriausiai paskelbtos tarp dvyliktų (33, 21) ir dvidešimt penktų Jekonijo nelaisvės metų (40, 1). — (2) *Deja Izraėlio ganytojams.* Ganyti čia reiškia tą pat, ką ir valdyti (plg. 2 Kar. 5, 2). Ganytojais

minus Deus: Vae pastoribus Is-
rael, qui pascebant semetipsos:
nonne greges a pastoribus pas-
cuntur? 3 Lac comedebatis, et
lanis operiebamini, et quod cras-
sum erat occidebatis: gregem
autem meum non pascebatis.
4 Quod infirmum fuit non con-
solidastis, et quod aegrotum non
sanastis, quod confractum est
non alligastis, et quod abiectum
est non reduxistis, et quod per-
ierat non quaesistis: sed cum
austeritate imperabatis eis, et cum
potentia. 5 Et dispersae sunt oves
meae, eo quod non esset pastor:
et factae sunt in devorationem
omnium bestiarum agri, et dis-
persae sunt. 6 Erraverunt greges
mei in cunctis montibus, et in
universo colle excelso: et super
omnem faciem terrae dispersi
sunt greges mei, et non erat
qui requireret, non erat, inquam,
qui requireret. 7 Propterea pas-
tores audite verbum Domini:
8 Vivo ego, dicit Dominus Deus:
quia pro eo quod facti sunt gre-
ges mei in rapinam, et oves me-
ae in devorationem omnium bes-
tiarum agri, eo quod non esset
pastor (neque enim quaesierunt
pastores mei gregem meum:)

jams: Viešpats Dievas sako taip:
Deja Izraėlio ganytojams, kurie
ganė patys save; argi ne bandas
turėtų ganyti ganytojai? 3 Jūs
valgėte pieną, vilnomis apsivilk-
davote ir pjaudavote, kas buvo
riebu, mano gi bandos neganėte.
4 Kas buvo silpna, jūs nestipri-
note, ir kas sirgo, negydėte, kas
buvo nulaužta, jūs nesurišote;
kas išsklaidyta, jūs neatvedėte
atgal, ir kas buvo dingę, jūs ne-
ieškojote, bet valdėte jas aštru-
mu ir smarkumu. 5 Taip mano
avys išsisklaidė, nes nebuvo ga-
nytojo; jos virto visų lauko žvė-
rių ėdesiu ir išsisklaidė. 6 Mano
bandos klaidžiojo visuose kal-
nuose ir visuose aukštuose kau-
bųriuose; mano bandos išsisklai-
dė visame šalies paviršiuje ir ne-
buvo, kas apie jas klaustųsi, nebu-
vo, sakau, kas klaustųsi. 7 Todėl,
ganytojai, išgirskite Viešpaties
žodį: 8 Kaip aš gyvas, sako Vieš-
pats Dievas, kadangi mano ban-
dos virto grobiu ir mano avys
visų lauko žvėrių ėdesiu, nes
nebuvo ganytojo (nes mano ga-
nytojai ir nesiklausė apie mano
bandą), bet ganytojai ganė patys
save ir neganė mano bandų,
9 todėl, ganytojai, išgirskite Vieš-

čia vadinami kunigaikščiai, vyresnieji, kunigai ir netikri pranašai, kurie visi bet kokiuo būdu vadovavo tautai ir prisidėjo prie jos sugedimo; jie žiūrėdami vien savo patogumo visai nežiūrėjo kas naudinga bandai, tuo tarpu kad kiekvienas tikras ganytojas, kaip pats jo vardas parodo, turi gyventi dėl bandos. Plg. Jer. 23, 1; auk. 13, 3. — (3) *Jūs valgėte...* Plg. Mik. 3, 3. Tauta buvo varginama sunkiais mokesčiais, neteisingais teismais ir prievarta. — (4) *Kas buvo silpna...* Ypač kunigai tų, kurie buvo išklydę iš tikrojo kelio, nevedė į jį atgal; tų, kurie buvo sužeisti sunkiomis nuodėmėmis, jie neperrišo (negydė dvasinėmis priemonėmis); tų, kurie gal dėl širdies silpnybės linko prie žemės, jie nepastiprino ir nepakėlė prie dangiškų dalykų. Tačiau tie kunigai ganė patys save, smarkiai gindami savo teises, imdami sau pieno ir vilnų, mažai gi tesirūpindami avimis. — (6) *Mano bandos...* Kadangi ganytojai buvo netikę, tai tautą lankė karai, daug žmonių buvo svetimšalių parduota į vergiją ar išžudyta, išvesta į nelaisvę ar išsklaidyta. — (8) *Nes mano ganytojai.* Žodžio „mano“ nėra LXX ir kituose verti-

sed pascebant pastores semetip-
sos, et greges meos non pas-
cebant: [9] propterea pastores au-
dite verbum Domini: [10] Haec
dicit Dominus Deus: Ecce ego
ipse super pastores requiram
gregem meum de manu eorum,
et cessare faciam eos ut ultra
non pascant gregem, nec pas-
cant amplius pastores semetip-
sos: et liberabo gregem meum
de ore eorum: et non erit ultra
eis in escam.
[11] Quia haec dicit Dominus
Deus: Ecce ego ipse requiram
oves meas, et visitabo eas. [12] Si-
cut visitat pastor gregem suum
in die, quando fuerit in medio
ovium suarum dissipatarum: sic
visitabo oves meas, et liberabo
eas de omnibus locis, in quibus
dispersae fuerant in die nubis,
et caliginis. [13] Et educam eas de
populis, et congregabo eas de
terris, et inducam eas in terram
suam: et pascam eas in montibus
Israël, in rivis, et in cunctis se-
dibus terrae. [14] In pascuis uber-
rimis pascam eas, et in monti-
bus excelsis Israel erunt pascua
earum: ibi requiescent in herbis
virentibus, et in pascuis pingui-
bus pascentur super montes Is-
rael. [15] Ego pascam oves meas:
et ego eas accubare faciam, dicit
Dominus Deus. [16] Quod perie-
rat requiram, et quod abiectum

paties žodį. [10] Viešpats Dievas
sako taip: Štai aš pats einu prieš
ganytojus; aš paieškosiu savo
bandos iš jų rankos ir padarysiu
jiems galą, kad daugiau nebega-
nytų bandos, nė ganytojai nebe-
ganytų patys savęs; aš išgelbė-
siu savo bandą iš jų nasrų, ir ji
nebebus jiems daugiau ėdesys.

[11] Nes Viešpats Dievas sako
taip: Štai aš pats ieškosiu savo
avių ir lankysiu jas. [12] Kaip ga-
nytojas lanko savo bandą tą
dieną, kai jis būna savo išsklai-
dytųjų avių viduryje, taip aš lan-
kysiu savo avis ir išgelbėsiu jas
iš visų vietų, kuriose jos buvo
išsklaidytos debesies ir ūkanos
dieną. [13] Aš išvesiu jas iš tautų,
surinksiu jas iš šalių ir įvesiu
jas į jųjų šalį; aš ganysiu jas
Izraėlio kalnuose, upeliuose ir
visose gyvenamose šalies vietose.
[14] Derlingiausiose ganyklose aš
ganysiu jas, ir jų ganykla bus
aukštuose Izraėlio kalnuose; ten
jos ilsėsis žaliuojančioje žolėje ir
ganysis riebiose ganyklose Izra-
ėlio kalnuose. [15] Aš ganysiu sa-
vo avis ir aš jas suguldysiu,
sako Viešpats Dievas. [16] Kas
buvo dingę, aš suieškosiu; kas
buvo išsklaidyta, aš atvesiu atgal,

---

muose; juo tačiau gerai primenama netikusiems ganytojams tikra jų pareiga būti Dievo atstovais.

(11) *Lankysiu jas.* Ko nepadarė aukščiausiojo Ganytojo atstovai, padarys jis pats, nes jis negali būti neištikimas savo sandorai. — (12) *Debesies ir ūkanos dieną.* Tai nelaimės ir žuvimo vaizdai. Toki debesies ir ūkanos diena buvo karalystės sunaikinimas. — (13) *Upeliuose.* Ebr. t.: upių slėniuose. — Pirmas žingsnis į tautos atnaujinimą yra jos grįžimas į sandoros šalį. Grįžtantieji bus ir pasiliks tikrai Dievo banda, o Ganytojas apdovanos juos gausingai savo geradarystėmis. — (16) *Ganysiu jas teisingai.* Pranašas kalba čia, tiesa, visų pirma apie tautos išvadavimą iš Babilono nelaisvės, bet jo aprašymas, kaip dažnai pas Izaiją ir Jeremiją, yra aukštesne prasme

erat reducam, et quod confrac-
tum fuerat alligabo, et quod in-
firmum fuerat consolidabo, et
quod pingue et forte custodiam:
et pascam illas in iudicio.
17 Vos autem greges mei, haec
dicit Dominus Deus: Ecce ego
iudico inter pecus et pecus, arie-
tum, et hircorum. 18 Nonne sa-
tis vobis erat pascua bona de-
pasci? insuper et reliquias pas
cuarum vestrarum conculcastis
pedibus vestris: et cum purissi-
mam aquam biberetis, reliquam
pedibus vestris turbabatis. 19 Et
oves meae his, quae conculcata
pedibus vestris fuerant, pasce-
bantur: et quae pedes vestri tur-
baverant, haec bibebant. 20 Prop-
terea haec dicit Dominus Deus
ad vos: Ecce ego ipse iudico
inter pecus pingue, et macilen-
tum: 21 pro eo quod lateribus,
et humeris impingebatis, et cor
nibus vestris ventilabatis omnia
infirma pecora, donec disperge-
rentur foras: 22 salvabo gregem
meum, et non erit ultra in rapi-
nam, et iudicabo inter pecus et
pecus.
23 ET SUSCITABO SUPER
EAS PASTOREM UNUM, qui

kas sulaužyta, aš surišiu, ir kas
buvo silpna, aš sustiprinsiu, ir
kas riebu bei stipru, aš saugo-
siu ir ganysiu jas teisingai.

17 Jūs gi, mano bandos! Vieš-
pats Dievas sako taip: štai aš
darau teismą tarp avies ir avies,
avinų ir ožių. 18 Ar negana buvo
jums ganytis gerose ganyklose?
bet jūs be to ir ganyklų likučius
sumindžiojote savo kojomis ir,
kai gėrėte tyriausią vandenį, li-
kusį sudrumstėte savo kojomis.
19 Taip mano avys turėjo misti
tuo, kas buvo jūsų kojomis su-
mindžiota, ir ką jūsų kojos buvo
sudrumsčiusios, jos turėjo gerti.
20 Todėl Viešpats Dievas taip
jums sako: Štai aš pats darau
teismą tarp riebiųjų ir liesiųjų
avių. 21 Kadangi jūs šonais ir
petimis užgaudavote ir savo ra-
gais šalin stūmėte visas silpnas
avis, iki jos buvo toli išsklaidy-
tos, 22 tai aš gelbėsiu savo ban-
dą, ir ji nebebus daugiau grobis;
aš darysiu teismą tarp avies ir
avies.

23 AŠ PAŽADINSIU JOMS
VIENĄ GANYTOJĄ, kurs turės

---

taip pat vaizdas visų tautų suvienijimo vienoje avidėje po vienu ganytoju, kaip pats Ezekiėlis pasako 23 eil. Šita prasme Bažnyčia skaito 11-16 eil. žodžius šv. mišiose pirmame Gavėnios pirmadienyje.

(17) *Avinų ir ožių.* Avinai ir ožiai yra tautos galiūnai, kurie savo galybę ir įtaką piktai panaudoja tam, kad kitus slėgtų. — (18) *Ar negana jums...* Priekaištas daromas negeriems ganytojams, 17 eil. pavadintiems avinais ir ožiais, kurie juk yra tos pačios bandos dalis. Žemiau jie jau vadinami riebiomis avimis skirtinomis nuo liesiųjų silpnų avių, kurių anos neprileidžia prie ganyklos. — (22) *Darysiu teismą.* Išvadavimas bus sujungtas su teismu. Ne visos avys be skirtumo bus išvaduotos; Dievas paskirstys, kad piktuosius nubaustų ir atmestų, geriems duotų užmokesnį ir paimtų juos į savo globą. Jau ir Izaijas vadina šitą laiką išgelbėjimo metais ir keršto diena (61, 2; 63, 4), panašiai Malak. 3, 2, 3. Plg. Mt. 3, 10, 12.

(23) *Aš pažadinsiu.* Kadangi grįžimas iš Babilono nelaisvės yra figura Mesijo įvykintojo išgelbėjimo, tai pranašai paprastai tampriai riša vieną įvykį su kitu. — *Vieną ganytoją:* vieną, be kurio žadėtasis išgelbėjimas negali būti pasiektas ir ku-

pascat eas, servum meum David:
ipse pascet eas, et ipse erit eis
in pastorem. 24 Ego autem Do-
minus ero eis in Deum: et ser-
vus meus David princeps in me-
dio eorum: ego Dominus locu-
tus sum.

25 Et faciam cum eis pactum
pacis, et cessare faciam bestias
pessimas de terra: et qui habi-
tant in deserto, securi dormient
in saltibus. 26 Et ponam eos in
circuitu collis mei benedictionem:
et deducam imbrem in tempore
suo: pluviae benedictionis erunt.
27 Et dabit lignum agri fructum
suum, et terra dabit germen su-
um, et erunt in terra sua absque
timore: et scient quia ego Do-
minus, cum contrivero catenas
iugi eorum, et eruero eos de
manu imperantium sibi. 28 Et
non erunt ultra in rapinam in
Gentibus, neque bestiae terrae
devorabunt eos: sed habitabunt
confidenter absque ullo terrore.
29 Et suscitabo eis germen no-
minatum: et non erunt ultra im-
minuti fame in terra, neque por-
tabunt ultra opprobrium Gen-

jas ganyti, savo tarną Dovidą;
jis ganys jas ir bus joms gany-
tojas. 24 Aš gi, Viešpats, būsiu
joms Dievas, ir mano tarnas Do-
vidas bus jų tarpe kunigaikštis;
aš Viešpats tai kalbėjau.

25 Aš padarysiu su jomis tai-
kos sandorą ir išnaikinsiu pik-
čiausius žvėris iš šalies, ir ku-
rios gyvena tyrumoje, saugiai
miegos miške. 26 Aš padarysiu
iš jų palaiminimą aplink mano kau-
burį ir siųsiu savo metu lietaus;
tai bus palaiminimo lietus. 27 Lau-
ko medžiai duos savo vaisių,
žemė duos savo želmenų, ir jos
bus savo šalyje be baimės, ir
jos žinos, kad aš Viešpats, kai
būsiu sutrynęs jų jungo grandi-
nes ir būsiu išgelbėjęs jas iš
rankos tų, kurie buvo jas pa-
vergę. 28 Jos nebebus daugiau
grobis tautoms, nei žemės žvė-
rys neberys jų; jos gyvens sau-
giai be jokios baimės. 29 Aš pa-
žadinsiu joms garbingą želmenį;
jos nebebus daugiau sumažina-
mos badu šalyje ir nebeneš dau-
giau tautų sugėdinimo. 30 Ir jos

riuo vienu remiasi visos viltys. Jis vadinamas Ganytoju ir taip nurodoma jo viešpatavimo prigimtis; tas viešpatavimas pilnas meilumo ir romumo, didžiausio rūpestingumo savaisiais, noro suteikti jiems visa kas gera ir juos ginti. Trumpai sakant, jis turi suteikti savo tautai visa, kas 11-16 eil. nurodyta kaipo gero ganytojo pareiga. — *Dovidą.* Ganytojas vadinamas Dovidu, nes Dovidui buvo Dievo pažadėta, kad karalius Mesijas kils iš jo namų (2 Kar. 7, 14); be to Dovidas buvo Mesijo figūra. Jau pas Ozėą 3, 5 karalius Mesijas vadinamas tuo vardu, panašiai kalba Am. 9, 11; Iz. 9, 7; 40, 11; (plg. Lk. 1, 32); 11, 1; Mik. 5, 2; Jer. 23, 5; 30, 9. Visi aiškintojai pripažįsta, kad čia Ezekielis pranašauja apie Mesiją. — (24) *Mano tarnas.* Šitas pavadinimas dažnai duodamas Dovidui. Izaijas taip vadina Mesiją. Išganytojas (Jono 10, 4) tikrai turėjo omenyje šitą vietą, kai sakė: Aš esu gerasis Ganytojas.

(25) *Taikos sandorą:* sandorą, kuri duos pasauliui amžiną taiką ir ramybę (Mik. 2. 5; Ag. 2, 10; plg. Iz. 9, 6. 7; Ps. 71, 3. 7 ir k.). — (26) *Padarysiu...* Anot Vulg.: jos bus tikras palaiminimas, kurs eina iš karaliaus buveinės, Siono (Ps. 109, 2; Joėl. 2, 17); anot ebr. t.: tauta ir Siono apylinkė (miestas ir šalis) bus tikras palaiminimas. — (27) *Grandines.* Ebr. t.: kartis. — (28) *Neberys jų.* Iz. 57, 9; plg. Kun. 26, 22; Iz. 27, 2. — (29) *Garbingą želmenį.* Ebr. t.: augalų šalį garbei, t. y. dėl palaiminto

tium. [30] Et scient quia ego Dominus Deus eorum cum eis, et ipsi populus meus domus Israel: ait Dominus Deus. [31] Vos autem greges mei, greges pascuae meae homines estis: et ego Dominus Deus vester, dicit Dominus Deus.

žinos, kad aš Viešpats jų Dievas su jomis, o jos mano tauta, Izraėlio namai, sako Viešpats Dievas. [31] Jūs gi esate mano bandos, mano ganyklos bandos, žmonės, o aš Viešpats, jūsų Dievas, sako Viešpats Dievas.

c) Idumėjos sunaikinimas, Izraėlio šalies atnaujinimas.

Caput XXXV. [1] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis pone faciem tuam adversum montem Seir, et prophetabis de eo, et dices illi: [3] Haec dicit Dominus Deus: Ecce ego ad te mons Seir, et extendam manum meam super te, et dabo te desolatum atque desertum. [4] Urbes tuas demoliar, et tu desertus eris: et scies quia ego Dominus. [5] Eo quod fueris inimicus sempiternus, et concluseris filios Israel in manus gladii in tempore afflictionis eorum, in tempore iniquitatis extremae. [6] Propterea vivo ego, dicit Dominus Deus: quoniam sanguini tradam te, et sanguis te persequetur: et cum sangui-

35 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Seiro kalną, pranašauk apie jį ir sakyk jam: [3] Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Seiro kalne; aš ištiesiu savo ranką prieš tave ir padarysiu tave apleistą ir tuščią. [4] Tavo miestus aš sugriausiu, ir tu būsi apleistas, ir tu žinosi, kad aš Viešpats. [5] Kadangi tu buvai amžinas neprietelis ir padavei Izraėlio sūnus į kalavijo rankas jų suspaudimo metu, didžiausios neteisybės laiku; [6] todėl, kaip aš gyvas, sako Viešpats Dievas, aš paduosiu tave kraujui, ir kraujas persekios tave. [7] Aš paversiu Seiro kalną tuštuma ir

---

jo lietaus tauta ir šalis vėl pasidarys garsios derlingumu (Iz. 27, 2), kurį giria ir pagonys. — (31) *Žmonės.* To ž. nėra LXX. Juo gal nurodomas begalinis skirtumas tarp Dievo ir žmonių.

35, 1—36, 38. Idumėja, senas Dievo tautos priešas, bus sunaikinta (35, 1-15); Izraėlis gi bus atstatytas (36, 1-15); tas atstatymas įvyks ne dėl Izraėlio nuopelnų, bet to reikalaujant Dievo garbei (36, 16-38).

(35, 2) *Prieš Seiro kalną.* Seiro kalnu vadinama Idumėja, Edomo šalis. Pranašavimas prieš Edomą turi suteikti žydams paguodos ir draug būti įrodymas, kaip rimtas yra pažadėjimas, kad žydų tauta grįš į savo tėvynę, nes kliūtys bus pašalintos, priešai, kurie buvo užėmę Palestinos dalį, bus sunaikinti. — (3) *Aš ištiesiu:* darysiu tau teismą, pasmerksiu. — (4) *Tavo miestus...* Edomas ne tik nustos, ką buvo neteisingai pasisavinęs, bet dar ir jo paties šalis bus kietai nubausta. — (5) *Amžinas:* nuo pat Mozės laikų (Sk. 20, 21; Teis. 11, 17; plg. Am. 1, 11). Savo neapykantą žydams jie parodė ypač Jeruzalės sugriovimo metu, kai tauta buvo baudžiama dėl aukščiausią laipsnį pasiekusių jos nusikaltimų; edomiečiai bėgančius jau žydus, kurie kilme buvo jų giminės, užmušinėjo. — (6) *Paduosiu tave kraujui.* Ebr. t.: paversiu tave krauju, t. y. visas tavo

nem oderis, sanguis persequetur
te. 7 Et dabo montem Seir de-
solatum atque desertum: et au-
feram de eo euntem, et redeun-
tem. 8 Et implebo montes eius
occisorum suorum: in collibus
tuis, et in vallibus tuis, atque in
torrentibus interfecti gladio ca-
dent. 9 In solitudines sempiter-
nas tradam te, et civitates tuae
non habitabuntur: et scietis quia
ego Dominus Deus. 10 Eo quod
dixeris: Duae gentes, et duae
terrae meae erunt, et hereditate
possidebo eas: cum Dominus
esset ibi: 11 Propterea vivo ego,
dicit Dominus Deus, quia faciam
iuxta iram tuam, et secundum
zelum tuum, quem fecisti odio
habens eos: et notus efficiar per
eos cum te iudicavero. 12 Et scies
quia ego Dominus audivi uni-
versa opprobria tua, quae locu-
tus es de montibus Israel, dicens:
Deserti, nobis ad devorandum
dati sunt. 13 Et insurrexistis su-
per me ore vestro, et derogastis
adversum me verba vestra: ego
audivi. 14 Haec dicit Dominus
Deus: Laetante universa terra, in
solitudinem te redigam. 15 Sicuti
gavisus es super hereditatem do-
mus Israel, eo quod fuerit dissipata,
sic faciam tibi: dissipatus eris
mons Seir, et Idumaea omnis; et
scient quia ego Dominus.

tyruma, ir atimsiu nuo jo einantį
ir grįžtantį. 8 Aš pripildysiu jo
kalnus jojo užmuštųjų; tavo kau-
buriuose, tavo slėniuose ir upe-
liuose kris užmuštieji kalaviju.
9 Aš padarysiu iš tavęs amžinas
tyrumas, ir tavo miestai bus ne-
gyvenami, ir jūs žinosite, kad aš
Viešpats Dievas. 10 Kadangi tu
sakei: abidvi tautos ir abidvi ša-
lys bus mano, ir aš gausiu jas
paveldėtinai, nors tenai buvo Vieš-
pats, 11 todėl, kaip aš gyvas, sako
Viešpats Dievas, aš padarysiu,
žiūrėdamas tavo rūstybės ir tavo
pavydo, kurį rodei laikydamas
juos neapykantoje, ir aš pasidary-
siu per juos žinomas, kai būsiu
padaręs tau teismą. 12 Ir tu žinosi,
kad aš, Viešpats, girdėjau visus
tavo piktžodžiavimus, kuriuos kal-
bėjai apie Izraėlio kalnus, saky-
damas: Jie apleisti, atiduoti mums
praryti. 13 Be to, jūs sukilote
prieš mane savo burna ir kalbė-
jote prieš mane savo paniekos
žodžius; aš girdėjau. 14 Viešpats
Dievas sako taip: Besidžiaugiant
visai žemei aš paversiu tave ty-
ruma. 15 Kaip tu džiaugeis dėl
Izraėlio namų tėvainystės, kad ji
buvo sunaikinta, taip aš pada-
rysiu tau; būsi sunaikintas tu,
Seiro kalne, ir visa Idumėja; ir
jie žinos, kad aš Viešpats.

---

kraujas bus išlietas. Kadangi ebr. žodis *dam*, kraujas, primena Edomo vardą, tai čia kartojant žodį kraujas daroma aliuziją į tą Edomo vardą. — (10) *Abidvi šalys...* Nors ten buvo Dievas, nors šalis buvo Dievui pašvęsta, ir Viešpats turėjo savo buveinę jos šventykloje, edomiečiai tačiau kėsinosi abidvi šalis, Jūdą ir Izraėlį, pasiimti sau. — (11) *Žiūrėdamas tavo rūstybės...* Neapykanta, kokią edomiečiai parodė žydų tautai, bus mastas, kurio Dievas laikysis edomiečius bausdamas. Taip padidės Dievo garbė ir edomiečių šalininkų tarpe, nes visiems bus aišku, kaip smarki yra Dievo galybė jojo priešams ir kaip didelis jo palankumas jojo prieteliams. — (12) *Piktžodžiavimus.* Matydami, jog žydų šalis sunaikinta, edomiečiai skelbė, kad žydų garbinamas Jahve (Viešpats) negalėjęs jos apginti. Tai buvo piktžodžiavimas. — (13) *Sukilote.* Anot ebr. t.: rodėtės dideliais prieš manę. — *Aš girdėjau:* kad atkeršyčiau.

Caput XXXVI. [1] Tu autem
fili hominis propheta super montes Israel, et dices: Montes Israel
audite verbum Domini: [2] Haec
dicit Dominus Deus: Eo quod dixerit inimicus de vobis: Euge,
altitudines sempiternae in hereditatem datae sunt nobis: [3]propterea
vaticinare, et dic: Haec dicit Dominus Deus: Pro eo quod desolati estis, et conculcati per circuitum, et facti in hereditatem reliquis Gentibus, et ascendistis super labium linguae, et opprobrium populi: [4] propterea montes
Israel audite verbum Domini Dei: Haec dicit Dominus Deus montibus, et collibus, torrentibus, vallibusque et desertis, parietinis, et urbibus derelictis, quae depopulatae sunt, et subsannatae a reliquis Gentibus per circuitum.
[5] Propterea haec dicit Dominus
Deus: Quoniam in igne zeli mei locutus sum de reliquis Gentibus, et de Idumaea universa, quae dederunt terram meam sibi in hereditatem cum gaudio, et toto corde, et ex animo: et eiecerunt
eam ut vastarent: [6] idcirco vati-
cinare super humum Israel, et dices montibus, et collibus, iugis, et vallibus: Haec dicit Dominus Deus: Ecce ego in zelo meo, et in furore meo locutus sum, eo quod confusionem gentium sustinueritis. [7] Idcirco haec dicit Do-
minus Deus: Ego levavi manum

36 perskyrimas. [1] Tu gi,
žmogaus sūnau, pranašauk apie Izraėlio kalnus ir sakyk: Izraėlio kalnai, išgirskite Viešpaties
žodį. [2] Viešpats Dievas sako taip: Kadangi neprietelis sakė apie jus: Šia tau, amžinosios kalvos atiduotos mums paveldėti, [3] to-
dėl tu pranašauk ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Kadangi jūs sunaikinti ir sumindžioti aplinkui ir virtote tėvainyste likusioms tautoms, patekote ant liežuvio ir virtote žmonių panieka, [4] todėl, Izraėlio kalnai, iš-
girskite Viešpaties Dievo žodį: Štai ką sako Viešpats Dievas kalnams ir kalvoms, upeliams ir slėniams, sugriautoms sienoms ir apleistiems miestams, kurie sunaikinti, ir iš kurių tyčiojasi likusios tautos aplinkui; [5] todėl
Viešpats Dievas sako taip: Kadangi aš savo ugningame uolume kalbėjau apie likusias tautas ir apie visą Iduméją, kurios pasisavino sau mano šalį kaipo tėvainystę su džiaugsmu, visa širdimi ir siela, ir apiplėšė ją,
kad sunaikintų, [6] todėl pranašauk
apie Izraėlio žemę ir sakyk kalnams bei kalvoms, aukštumoms ir slėniams: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš kalbėjau savo uolumę ir savo narse, nes jūs kentėjote tautų panieką. [7] Todėl Viešpats Dievas sako taip: Aš pakėliau savo ranką, kad tautos, ku-

(36, *1*) *Izraėlio kalnus:* Izraėlio šalį su visais gyventojais. — *Neprietelis:* Edomas ir jo šalininkai. — *Amžinosios kalvos.* Izraėlio kalnai taip galėjo vadintis dėl senos jų istorijos ir dėlto, kad Dievas buvo žadėjęs duoti juos izraėlitams amžiniems laikams (Prad. 49, 26; Atk. 33, 15); neprieteliai šituo pavadinimu nori pasityčioti iš Dievo pažadėjimo. — (3) *Likusioms tautoms:* kurios dar nebuvo kaldėjiečių sunaikintos. — (4) *Sugriautoms sienoms:* miestų ir namų sienų griuvėsiams. — (5) *Su džiaugsmu, visa...* Ebr. t.: su tikru širdies džiaugsmu, su paniekinimu širdyje. —Edomiečiai išvaikė ir pasilikusius savo vietoje gyventi izraėlitus. — (6) *Aukštumoms.* Tikriau ebr. t.: kloniams.—(7) *Pakėliau:* prisiekiau.

meam ut Gentes, quae in circuitu
vestro sunt, ipsae confusionem
suam portent.
8 Vos autem montes Israel
ramos vestros germinetis, et fruc-
tum vestrum afferatis populo meo
Israel: prope enim est ut veniat:
9 Quia ecce ego ad vos, et con-
vertar ad vos, et arabimini, et
accipietis sementem. 10 Et mul-
tiplicabo in vobis homines, om-
nemque domum Israel: et habi-
tabuntur civitates, et ruinosa in-
staurabuntur. 11 Et replebo vos
hominibus, et iumentis: et mul-
tiplicabuntur, et crescent: et ha-
bitare vos faciam sicut a princi-
pio, bonisque donabo maioribus,
quam habuistis ab initio: et scie-
tis quia ego Dominus. 12 Et ad-
ducam super vos homines po-
pulum meum Israel, et heredi-
tate possidebunt te: et eris eis in
hereditatem, et non addes ultra
ut absque eis sis. 13 Haec dicit
Dominus Deus: Pro eo quod
dicunt de vobis: Devoratrix ho-
minum es, et suffocans gentem
tuam: 14 Propterea homines non
comedes amplius, et gentem tu-
am non necabis ultra, ait Domi-
nus Deus: 15 Nec auditam fa-
ciam in te amplius confusionem

rios yra aplink jus, pačios neštų
savo sugėdinimą.

8 Jūs gi, Izraėlio kalnai, želdin-
kite savo šakas ir neškite savo
vaisių mano tautai, Izraėliui, nes
arti yra metas ateiti. 9 Nes štai
aš ateisiu prie jūsų ir gręšiuos į
jus; jūs būsite ariami ir gausite
sėklos. 10 Aš padauginsiu jumyse
žmones ir visus Izraėlio namus;
miestai bus gyvenami ir griuvė-
siai vėl atstatomi. 11 Aš pada-
rysiu jus pilnus žmonių ir gal-
vijų; jie dauginsis ir augs; aš pa-
darysiu, kad jūs būtumėte gyve-
nami kaip nuo pradžios, ir ap-
dovanosiu didesnėmis gėrybėmis,
kaip kad turėjote nuo pradžios;
ir jūs žinosite, kad aš Viešpats.
12 Aš atvesiu ant jūsų žmonių,
mano tautą Izraėlį, ir jie pavel-
dės tave kaip tėvainystę; ir tu
būsi jiems tėvainystė, ir daugiau
nebeatsitiks, kad tu būtumei be
jų. 13 Viešpats Dievas sako taip:
Kadangi apie jus sako: tu ryji
žmones ir smaugi savo tautą,
14 todėl tu nebeėsi daugiau žmo-
nių ir nebesmaugsi daugiau savo
tautos, sako Viešpats Dievas.
15 Aš padarysiu, kad tu nebegir-
dėtumei daugiau pagonių pasi-

---

(8) *Arti.* Nors dar turėjo praeiti 50 metų, iki Kiras leido žydams grįžti iš nelaisvės, tačiau tie metai, ilgi, tiesa, vienam atskiram žmogui, visai tautai buvo tik trumpas laikas. Plg. Iz. 14, 1. — (9) *Gausite sėklos.* Dievo palaiminimas pasireikš didžiausiu derlingumu, gyventojų skaičiaus padaugėjimu, atstatymu to, kas buvo sugriauta, dieviškųjų dovanų apstybe (10 e.). — (11) *Didesnėmis...* Naujų dovanų apstumas ir gerumas bus didesnis kaip praeitais laikais; koks jis iš tikrųjų bus, turi paaiškėti iš to, kad Dievas daro naują sandorą, kuri nebus išardyta, kad jo tauta nebebus kitoms tautoms pajuoka. — (12) *Atvesiu ant jūsų:* apgyvendinsiu šalį žmonėmis; tie gyventojai nebebus sunaikinti. — (13) *Tu ryji...* Izraėlitai buvo dažnai baudžiami dėl jų nusikaltimų savo krašte; pagonys darė iš to išvadą ir sakė, kad pati Izraėlio šalis bodisi savo gyventojų, nes jie perdaug sutepti nuodėmėmis (plg. Kun. 18, 28). Pasiliovus tikroms nelaimių priežastims, piktumui ir nusikaltimams, visa pakitės (14. 15 eil.).

(16) *Man buvo...* Šitoje pranašystėje nurodomi dėsniai, kurių Viešpats laikosi išvaduodamas savo tau-

Gentium, et opprobrium populorum nequaquam portabis, et gentem tuam non amittes amplius, ait Dominus Deus.
[16] Et factum est verbum Domini ad me, dicens: [17] Fili hominis domus Israel habitaverunt in humo sua, et polluerunt eam in viis suis, et in studiis suis iuxta immunditiam menstruatae facta est via eorum coram me. [18] Et effudi indignationem meam super eos pro sanguine, quem fuderunt super terram, et in idolis suis polluerunt eam. [19] Et dispersi eos in Gentes, et ventilati sunt in terras: iuxta vias eorum, et adinventiones eorum iudicavi eos.

[20] Et ingressi sunt ad Gentes, ad quas introierunt, et polluerunt nomen sanctum meum, cum diceretur de eis: Populus Domini iste est, et de terra eius egressi sunt. [21] Et peperci nomini sancto meo, quod polluerat domus Israel in Gentibus, ad quas ingressi sunt.
[22] Idcirco dices domui Israel: Haec dicit Dominus Deus: Non propter vos ego faciam, domus Israel, sed propter nomen sanctum meum, quod polluistis in Gentibus, ad quas intrastis. [23] Et sanctificabo nomen meum magnum, quod pollutum est inter Gentes, quod polluistis in medio earum: ut sciant Gentes quia ego Dominus, ait Dominus exercituum,

tyčiojimo; tu anaiptol nebeneši tautų paniekos ir nebenustosi daugiau savo tautos, sako Viešpats Dievas.
[16] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [17] Žmogaus sūnau, Izraėlio namai gyveno savo žemėje ir sutepė ją savo keliais ir savo pastangomis, taip kad jų elgesys mano akivaizdoje pasidarė kaip mėnesine liga sergančios moteriškės nešvarumas. [18] Aš išliejau ant jų savo užsidegimą dėl kraujo, kurį jie išliejo ant žemės, ir dėl to, kad jie sutepė ją savo stabais. [19] Aš išsklaidžiau juos tarp tautų, ir jie išvėtyti į šalis; aš teisiau juos, žiūrėdamas jų kelių ir jų sumanymų.
[20] Jie atėjo pas tautas, į kurių tarpą turėjo eiti, ir sutepė mano šventą vardą, kai apie juos buvo sakoma: Tai Viešpaties tauta, ir jie turėjo išeiti iš jo šalies. [21] Bet man pagailo mano švento vardo, kurį Izraėlio namai sutepė tautose, pas kurias buvo atėję.

[22] Todėl sakyk Izraėlio namams: Viešpats Dievas sako taip: Ne dėl jūsų, Izraėlio namai, aš tai darysiu, bet dėl savo švento vardo, kurį jūs sutepėte tarp pagonų, pas kuriuos atėjote. [23] Aš pašventinsiu savo didį vardą, suteptą tarp pagonių, kurį jūs sutepėte jųjų tarpe, kad pagonys žinotų, jog aš Viešpats, sako kareivijų Viešpats, kai aš būsiu

---

tą, ir pats to išvadavimo būdas. — (17) *Sutepė...* Izraėlio šalis buvo pašventinta įvairiais Dievo apsireiškimais. — *Sergančios...* Plg. Kun. 15, 19 ir k. — (18) *Dėl kraujo...* Nurodomos dvi pikčiausios neteisybės žmonėms ir Dievui: neteisingas kraujo išliejimas ir stabų garbinimas. Plg. auk. 22, 3.

(20) *Sutepė mano...:* davė progos pagonims piktžodžiauti Dievo vardui. Plg. Iz. 52, 5; Rom. 2, 24. — (21) *Bet man...* Viešpaties garbė reikalavo, kad minėtam piktžodžiavimui būtų padarytas galas.
(23) *Būsiu pašventintas...:* išgelbėdamas pagonių akyse izraėlitus ir

cum sanctificatus fuero in vobis
coram eis. 24 Tollam quippe vos
de Gentibus, et congregabo vos
de universis terris, et adducam
vos in terram vestram. 25 Et ef-
fundam super vos aquam mun-
dam, et mundabimini ab omni-
bus inquinamentis vestris, et ab
universis idolis vestris mundabo
vos. 26 Et dabo vobis cor no-
vum, et spiritum novum ponam
in medio vestri: et auferam cor
lapideum de carne vestra, et da-
bo vobis cor carneum. 27 Et spi-
ritum meum ponam in medio
vestri: et faciam ut in praeceptis
meis ambuletis, et iudicia mea
custodiatis, et operemini. 28 Et
habitabitis in terra, quam dedi
patribus vestris: et eritis mihi in
populum, et ego ero vobis in
Deum. 29 Et salvabo vos ex uni-
versis inquinamentis vestris: et
vocabo frumentum, et multipli-
cabo illud, et non imponam vo-
bis famem. 30 Et multiplicabo
fructum ligni, et genimina agri,
ut non portetis ultra opprobrium
famis in Gentibus. 31 Et recor-
dabimini viarum vestrarum pes-
simarum, studiorumque non bo-
norum: et displicebunt vobis ini-
quitates vestrae, et scelera vestra.
32 Non propter vos ego faciam, ait
Dominus Deus, notum sit vobis:
confundimini, et erubescite super
viis vestris, domus Israel.

pašventintas jumyse jų akivaiz-
doje. 24 Nes aš atimsiu jus iš pa-
gonių, surinksiu jus iš visų ša-
lių ir parvesiu jus į jūsų šalį.
25 Aš išliesiu ant jūsų tyro van-
dens, ir jūs būsite apiplauti nuo
visų savo susitepimų, ir aš apvaly-
siu jus nuo visų jūsų stabų. 26 Aš
duosiu jums naują širdį ir įvesiu
į jūsų vidų naują dvasią; aš atim-
siu iš jūsų kūno akmeninę širdį
ir duosiu jums kūnišką širdį.
27 Aš duosiu į jūsų vidų mano
dvasią ir padarysiu, kad jūs vaikš-
čiotumėte mano įsakymais, ser-
gėtumėte mano teises ir jas vy-
kintumėte. 28 Jūs gyvensite šalyje,
kurią aš esu davęs jūsų tėvams;
jūs būsite man tauta, ir aš bū-
siu jums Dievas. 29 Aš išgelbė-
siu jus iš visų jūsų susitepimų,
pašauksiu javus ir juos padaugin-
siu ir nebeleisiu ant jūsų bado.
30 Aš padauginsiu medžio vai-
sius ir lauko augalus, kad jūs
nebekęstumėte daugiau paniekos
dėl bado tautų tarpe. 31 Tuomet
jūs atsiminsite savo pikčiausius
kelius ir negeras pastangas, ir
jums nebepatiks jūsų neteisybės
ir jūsų kaltės. 32 Ne dėl jūsų aš
tai darysiu, sako Viešpats Dievas;
tebūna tai jums žinoma; susigės-
kite ir parauskite dėl savo kelių
jūs, Izraėlio namai.

---

juos grąžindamas į Palestiną. — (25) *Aš išliesiu...* Turima omenyje įstatymo numatytos apeigos (plg. Kun. 19, 17-19; Ps. 50, 4-9); tačiau vandens išliejimo pasėkos bus ne tik įstatymo numatytas apsiplovimas, bet dar ir širdies apvalymas ir naujas gyvenimas. — **(26. 27)** *Aš duosiu...* Plg. auk. 11, 19. 20. — *Kad jūs vaikščiotumėte...* Dievo dvasia veda prie visokio šventumo ir duoda jėgų jį vykinti. Panašiai kalba šv. Povilas Rom. 8, 4. — **(29)** *Iš visų jūsų susitepimų...* Pirmoji ir visų didžiausia geradystė bus išvedimas iš nuodėmės vergijos. — **(30)** *Aš padauginsiu...* Laisvi nuo nuodėmių jie galės naudotis žemės gėrybėmis, kurių turės apsčiai. — **(31)** *Jums nebepatiks...* Anot ebr. t.: ir jūs bjaurėsitės patys savęs dėl savo nusikaltimų ir dėl savo nuobodų. — Tokio pat širdies nusistatymo ir atgailos jausmų reikalauja Iz. 64, 1;

33 Haec dicit Dominus Deus:
In die, qua mundavero vos ex
omnibus iniquitatibus vestris, et
inhabitari fecero urbes, et in-
stauravero ruinosa, 34 et terra de-
serta fuerit exculta, quae quon-
dam erat desolata in oculis om-
nis viatoris, 35 dicent: Terra illa
inculta, facta est ut hortus volup-
tatis: et civitates desertae, et de-
stitutae atque suffossae, munitae
sederunt. 36 Et scient Gentes
quaecumque derelictae fuerint in
circuitu vestro, quia ego Domi-
nus aedificavi dissipata, plantavi-
que inculta, ego Dominus locu-
tus sim, et fecerim.
37 Haec dicit Dominus Deus:
Adhuc in hoc invenient me do-
mus Israel, ut faciam eis: Multi-
plicabo eos sicut gregem homi-
num, 38 ut gregem sanctum, ut
gregem Ierusalem in sollemnita-
tibus eius: Sic erunt civitates de-
sertae, plenae gregibus homi-
num: et scient quia ego Dominus.

33 Viešpats Dievas sako taip
Tą dieną, kurią aš apvalysiu jus
nuo visų jūsų neteisybių ir ap-
gyvendinsiu miestus, atstatysiu
griuvėsius, 34 ir apleista žemė, kuri
kitados buvo tuščia kiekvieno
keleivio akyse, vėl bus dirbama,
35 tuomet sakys: Ta neapdirbta
šalis pasidarė kaip gėrių sodas, o
miestai apleisti, ištuštėję ir su-
griauti vėl stovi sustiprinti. 36 Tuo-
met tautos, kurios tik buvo pa-
liktos jūsų apylinkėje, žinos, kad
aš, Viešpats, atstačiau kas su-
griauta ir apsodinau kas buvo
neapdirbta, kad aš, Viešpats, kal-
bėjau ir padariau.
37 Viešpats Dievas sako taip:
Dar ir tame atras mane Izraėlio
namai, kad aš jiems štai ką pa-
darysiu: aš padauginsiu juos kaip
kokią žmonių kaimenę, 38 kaip
šventąją kaimenę, kaip Jeruzalės
kaimenę jos iškilmėse; taip ap-
leisti miestai bus pilni žmonių kai-
menių; ir jie žinos, kad aš Viešpats.

d) Simbolinė pranašystė apie Jeruzalės atsikėlimą.

Caput XXXVII. 1 Facta est
super me manus Domini, et edu-
xit me in spiritu Domini: et di-
misit in medio campi, qui erat ple-

37 perskyrimas. 1 Vieš-
paties ranka atėjo ant manęs; ji
išvedė mane Viešpaties dvasioje
ir pastatė mane vidury lauko,

Jer. 3, 23; Atk. 9, 7 ir k.; plg. auk. 20, 43.

(35) Gėriu. Ebr. t.: Edeno; todėl kaip rojaus sodas.

(37) *Dar ir tame...* Daug žydų buvo žuvę kare, maža jų liko Palestinoje, išvestųjų nelaisvėn skaičius buvo nedidžiausias (Nebukadnecaras buvo išvedęs 4600. Vz. Jer. 52, 28-30); todėl žydams galėjo kilti baimės, ar iš taip nedidelio skaičiaus beatsiras gana žmonių, kad Palestinos kraštas net pagonis nustebintų savo gyventojų daugybe; Dievas kaipo ypatingą malonę pažada greitą tautos padaugėjimą. — (38) *Jos iškilmėse...* Kaip Jeruzalė trijose metų šventėse pasidarydavo pilna aukoms skirtų avių būrių (plg. 2 Kron. 37 7-9), taip bus pilni Palestinos miestai gyventojų. Tikras teokratinės tautos padaugėjimas įvyks Mesijo laikais. Plg. Iz. 66, 8; Jer. 3, 16; ir k.

37, 1-28. Regėjime Ezekiėlis pamokinamas, kaip Dievo visagalybė atgaivins tautą (1-14) ir simboliniu veiksmu paaiškinama, kaip bus pasiekta visiška tautos vienybė (15-28).

(37, 1) *Ji išvedė...* Ebr. t.: Viešpats išvedė mane dvasioje. Ezekiėlis buvo išvestas ne su kūnu, bet tik dvasioje, nes tai buvo tik regėjimas;

nus ossibus: 2 Et circumduxit
me per ea in gyro: erant autem
multa valde super faciem campi,
siccaque vehementer. 3 Et dixit
ad me: Fili hominis putasne vi-
vent ossa ista? Et dixi: Domine
Deus, tu nosti. 4 Et dixit ad me:
Vaticinare de ossibus istis: et di-
ces eis: Ossa arida audite ver-
bum Domini. 5 Haec dicit Do-
minus Deus ossibus his: Ecce
ego intromittam in vos spiritum,
et vivetis. 6 Et dabo super vos
nervos, et succrescere faciam su-
per vos carnes, et superextendam
in vobis cutem: et dabo vobis
spiritum, et vivetis, et scietis quia
ego Dominus. 7 Et prophetavi
sicut praeceperat mihi: factus est
autem sonitus, prophetante me,
et ecce commotio: et accesserunt
ossa ad ossa, unumquodque ad
iuncturam suam. 8 Et vidi, et ec-
ce super ea nervi, et carnes as-
cenderunt: et extenta est in eis
cutis desuper, et spiritum non
habebant. 9 Et dixit ad me: Va-
ticinare ad spiritum, vaticinare
fili hominis, et dices ad spiritum:
Haec dicit Dominus Deus: A
quattuor ventis veni spiritus, et
insuffla super interfectos istos,
et reviviscant. 10 Et prophetavi
sicut praeceperat mihi: et ingres-
sus est in ea spiritus, et vixerunt:
steteruntque super pedes suos
exercitus grandis nimis valde.

kurs buvo pilnas kaulų. 2 Jis va-
džiojo mane aplinkui juos; buvo
gi jų labai daug lauke, ir jie bu-
vo labai sudžiūvę. 3 Tuomet jis
man tarė: Žmogaus sūnau, ar tu
manai, kad šitie kaulai atgys? Aš
atsakiau: Viešpatie Dieve, tu tai
žinai. 4 Jis man tarė: Pranašauk
apie šituos kaulus ir sakyk jiems:
Sudžiūvusieji kaulai, išgirskite
Viešpaties žodį: 5 Štai ką sako
Viešpats Dievas šitiems kaulams:
Štai aš įleisiu į jus dvasią, ir jūs
būsite gyvi. 6 Aš duosiu jums
gyslas, užauginsiu ant jūsų mė-
sos ir apvilksiu jus oda; aš duo-
siu jums dvasią, ir jūs būsite
gyvi, ir žinosite, kad aš Viešpats.
7 Tuomet aš pranašavau, kaip jis
man buvo įsakęs. Man prana-
šaujant pakilo ūžesys, ir štai su-
judimas: kaulai susiėjo su kaulais,
kiekvienas prie savo sąnario. 8 Aš
žiūrėjau, ir štai ant jų užaugo
gyslos ir mėsa, ir išsitiesė ant jų
oda, bet dvasios jie dar neturėjo.
9 Jis man tarė: Pranašauk dvasiai,
pranašauk, žmogaus sūnau, ir sa-
kyk dvasiai: Štai ką sako Viešpats
Dievas: Ateik šen, dvasia, iš ketu-
rių vėjų ir dvelk ant šitų užmuš-
tųjų, ir tegul jie atgyja. 10 Aš
pranašavau, kaip jis man buvo
įsakęs, ir dvasia įėjo į juos; jie
atgijo ir atsistojo ant savo kojų
labai, labai didelė kariuomenė.

---

kaulus matė taip pat dvasioje; tikrenybėje tiek daug kaulų nepalaidotų nė nebuvo. — (2) *Labai sudžiūvę:* juose nebebuvo likę nė mažiausios gyvybės pėdsakos. — (3) *Tu tai žinai.* Žmogui rodosi tai negalimas dalykas, tačiau kas įstengs išmatuoti Viešpaties galybę ir galės žinoti jo valią?. — (4) *Pranašauk...* Ne pats Dievas čia pažadins mirusius; pranašas šitame stebukle turi būti jo visagalybės įrankis. — (5) *Dvasią:* gyvybės dvasią, kitaip sakant: atgaivinsiu. 6 eil. nurodomi atskiri atgijimo momentai. — (7) *Ūžesys:* kilęs kaulams pradėjus glaustis vieniems prie kitų. — (9) *Pranašauk dvasiai...* Kaip pirmojo žmogaus sutvėrime atskirai aprašyti kūno padarymas ir gyvybę duodančios sielos įkvėpimas, kad būtų išreikšta, jog siela ne iš medžiagos padaryta, taip ir šitame atgaivinime apie kūną ir apie sielą kalbama atskirai. Kad

11 Et dixit ad me: Fili homi-
nis, ossa haec universa, domus
Israel est: ipsi dicunt: Aruerunt
ossa nostra, et periit spes nos-
tra, et abscissi sumus. 12 Prop-
terea vaticinare, et dices ad eos:
Haec dicit Dominus Deus: Ecce
ego aperiam tumulos vestros, et
educam vos de sepulchris vestris
populus meus: et inducam vos
in terram Israel. 13 Et scietis quia
ego Dominus, cum aperuero se-
pulchra vestra, et eduxero vos
de tumulis vestris popule meus:
14 Et dedero spiritum meum in
vobis, et vixeritis, et requiescere
vos faciam super humum ves-
tram: et scietis quia ego Domi-
nus locutus sum, et feci, ait Do-
minus Deus.

11 Jis man tarė: Žmogaus sū-
nau, visi šitie kaulai yra Izraėlio
namai. Jie sako: Sudžiūvo mūsų
kaulai, mūsų viltis žuvo, ir mes
esame atmesti. 12 Todėl prana-
šauk ir sakyk jiems: Viešpats
Dievas sako taip: Štai aš atida-
rysiu jūsų kapus ir jus, mano
tauta, aš išvesiu iš jūsų karstų ir
įvesiu jus į Izraėlio žemę. 13 Jūs
žinosite, kad aš Viešpats, kai bū-
siu atidaręs jūsų karstus, ir bū-
siu išvedęs jus, mano tauta,
iš jūsų kapų, 14 ir būsiu davęs
į jus savo dvasią, ir jūs būsite
gyvi, ir aš būsiu suteikęs jums
ramybės jūsų žemėje.

15 Et factus est sermo Domini
ad me, dicens: 16 Et tu fili homi-
nis sume tibi lignum unum: et
scribe super illud: Iudae, et filio-
rum Israel sociorum eius: et tolle
lignum alterum, et scribe super
illud: Ioseph ligno Ephraim, et
cunctae domui Israel, sociorum-
que eius. 17 Et adiunge illa, unum
ad alterum tibi in lignum unum:
et erunt in unionem in manu tua.

15 Man buvo suteiktas Vieš-
paties žodis ir pasakyta: 16 Paimk
sau vieną medį ir parašyk ant
jo: Jūdo ir jo draugų Izraėlio sū-
nų; imk kitą medį ir rašyk ant
jo: Efraimo medžiui Juozapui ir
jo draugams visiems Izraėlio na-
mams; 17 suglausk juodu kitą su
kitu į vieną medį, kad būtų vie-
nas tavo rankoje.

18 Cum autem dixerint ad te
filii populi tui loquentes: Nonne

18 Kai tavo tautos sūnūs tau
sakys kalbėdami: Ar tu mums

---

nematomos žmogaus sielos atėjimą pranašas būtų galėjęs pajusti, tas atėjimas išreiškiamas vėjo vaizdu (Jier. Teod.). — (11) *Visi šitie kaulai...* Karalystė buvo sunaikinta, tremtiniai nebeturėjo jėgų ir buvo nustoję vilties. Todėl sudžiūvusieji kaulai vadinami užmuštųjų kaulais. Bet kaip kaulai tik Dievo dvelkimu gali gauti naują gyvybę, taip žydai tik Dievo pagalba gali būti paleisti iš Babėlės vergijos ir sugrąžinti tėvynėn. — (12) *Jūsų kapus...* Tautos padėtis panaši į palaidotųjų padėtį; todėl išgelbėjimas iš vergijos čia aprašomas kaip atidarymas kapų ir išvedimas iš jų tų, kurie buvo juose palaidoti. — (14) *Savo dvasią:* naują šventumo dvasią.

(16) *Jo draugų:* tų žydų, kurie buvo prisidėję prie Jūdo: Benjamino giminė, Simeono, Lėvio giminės ir daug kitų pamaldesnių izraėlitų (2 Kron. 11, 13-17; 15, 9; 30, 11. 18; 31, 1). — *Juozapui.* Juozapas minimas atskirai, nes iš jo kilusios Efraimo ir Manaso giminės buvo galingiausios. Ebr. t. rasi norėta pasakyti: Juozapui, tai yra Efraimo giminei ir kitoms Izraėlio giminėms. — (17) *Į vieną medį:* padarydamas vieną lazdą.

indicas nobis quid in his tibi ve-
lis? [19] loqueris ad eos: Haec di-
cit Dominus Deus: Ecce ego as-
sumam lignum Ioseph, quod est
in manu Ephraim, et tribus Is-
rael, quae sunt ei adiunctae: et
dabo eas pariter cum ligno Iuda,
et faciam eas in lignum unum:
et erunt unum in manu eius.
[20] Erunt autem ligna, super quae
scripseris in manu tua, in oculis
eorum. [21] Et dices ad eos: Haec
dicit Dominus Deus: Ecce ego
assumam filios Israel de medio
nationum, ad quas abierunt: et
congregabo eos undique, et ad-
ducam eos ad humum suam.
[22] Et faciam eos in gentem unam
in terra in montibus Israel, et rex
unus erit omnibus imperans: et
non erunt ultra duae gentes, nec
dividentur amplius in duo regna.
[23] Neque polluentur ultra in
idolis suis, et abominationibus
suis, et cunctis iniquitatibus suis:
et salvos eos faciam de univer-
sis sedibus, in quibus peccave-
runt, et emundabo eos: et erunt
mihi populus, et ego ero eis
Deus. [24] Et servus meus David
rex super eos, et pastor unus
erit omnium eorum: in iudiciis
meis ambulabunt, et mandata mea
custodient, et facient ea. [25] Et
habitabunt super terram, quam

nepasakysi, ką tai turi reikšti?
[19] tu jiems kalbėk: Viešpats Die-
vas sako taip: Štai aš imsiu Juo-
zapo medį, kurs yra Efraimo ran-
koje, ir Izraėlio gimines, kurios
yra su juo sujungtos, ir suglau-
siu jas su Jūdo medžiu ir pada-
rysiu iš jų vieną medį, ir jie bus
vienas mano rankoje. [20] Tai ir
bus medžiai, ant kurių parašei,
tavo rankoje jų akivaizdoje. [21] Po
to tu jiems sakyk: Viešpats Die-
vas sako taip: Štai aš imsiu Iz-
raėlio vaikus iš tarpo tautų, į
kurias jie nuėjo, surinksiu juos
iš visur ir atvesiu juos į savo
žemę. [22] Aš padarysiu iš jų vieną
giminę šalyje Izraėlio kalnuose,
ir bus vienas karalius, kurs visus
valdys; nebebus daugiau dvi gi-
minės ir nebesuskils jos daugiau
į dvi karalysti.
[23] Jie nebesusiteps daugiau
savo stabais, savo nuobodomis
ir savo neteisybėmis; aš išgelbė-
siu juos iš visų buveinių, kuriose
jie nusidėjo ir apvalysiu juos; jie
bus man tauta, o aš būsiu jiems
Dievas. [24] Mano tarnas Dovidas
bus jiems karalius, ir bus jiems
visiems vienas ganytojas; jie elg-
sis sulig mano teisėmis, sergės
mano įsakymus ir juos vykins.
[25] Jie gyvens šalyje, kurią aš esu
davęs mano tarnui Jokūbui, ku-

(19) *Kurs yra Efraimo rankoje*, t. y. Juozapo giminės galią, kuri randasi Efraimo rankoje. Efraimas buvo žymiausi giminė; iš jos buvo pirmieji karaliai Jeroboamas, Nadabas; jos vardu buvo vadinamas visas Izraėlis (Iz. 7, 2. 5. 8; Oz. 4, 17 ir k.). — *Jo rankoje.* Ebr. t.: mano rankoje. — Visi turi susijungti Dovido namų vadovybėje, nes Dovidui buvo pažadėtas amžinas karaliavimas; atpuolimas nuo Dovido namų buvo draug atpuolimas nuo Dievo ir jo garbinimo. — (22) *Vienas karalius:* naujas Dovidas, Mesijas. Plg. Jono 10, 16.

(23) *Jie nebesusiteps...* todėl nebebus skilimo pavojų; tikras pamaldumas yra geriausia priemonė vienybei palaikyti. — *Iš visų buveinių...* Geriau LXX: iš visų atpuolimų, kuriais jie susitepė.—(24) *Dovidas.* Karalystė bus tobulai atstatyta tik Mesijo. Plg. auk. 34, 23; Iz. 40, 11; Jer. 23, 5; Dan. 9, 24; Jon. 1, 45. — (25) *Jie gyvens...* Kam šitas pažadėjimas duodamas? Tiems, kurie ištikimai laikosi Dievo įsakymų ir nuolankiai pasiduoda Me-

dedi servo meo Iacob, in qua habitaverunt patres vestri: et habitabunt super eam ipsi, et filii eorum, et filii filiorum eorum, usque in sempiternum: et David servus meus princeps eorum in perpetuum. [26] Et percutiam illis foedus pacis, pactum sempiternum erit eis: et fundabo eos, et multiplicabo, et dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum. [27] Et erit tabernaculum meum in eis: et ero eis Deus, et ipsi erunt mihi populus. [28] Et scient Gentes quia ego Dominus sanctificator Israel, cum fuerit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum.

rioje gyveno jūsų tėvai; joje gyvens jie ir jų vaikai, ir jų vaikų vaikai par amžius, o mano tarnas Dovidas bus jų kunigaikštis amžinai. [26] Aš padarysiu su jais taikos sandorą, tai bus jiems amžina sandora; aš juos sutvirtinsiu ir padauginsiu; aš pastatysiu savo šventyklą jų tarpe amžiams. [27] Mano padangtė bus juose; aš būsiu jiems Dievas, o jie bus man tauta. [28] Ir tautos žinos, kad aš Viešpats, kurs pašventinu Izraėlį, kai mano šventykla bus jų tarpe per amžius.

e) Izraėlio nepriętelių sunaikinimas.

Caput XXXVIII. [1] Et factus est sermo Domini ad me, dicens: [2] Fili hominis pone faciem tuam contra Gog, terram Magog, principem capitis Mosoch, et Thubal: et vaticinare de eo, [3] et dices ad eum: Haec dicit Dominus Deus:

38 perskyrimas. [1] Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: [2] Žmogaus sūnau, atgręžk savo veidą prieš Gogą, prieš Magogo šalį, prieš vyriausią Mosocho ir Tubalio kunigaikštį, pranašauk apie jį [3] ir sakyk jam: Viešpats

---

sijui karaliui. Jei taip būtų padarę žydai, jie būtų laimėję, kas buvo Dievo žadėta 33, 11... Palestinos šalis, kurioje Dievo karalystė turėjo tarsi pirmuosius savo pagrindus, yra visos Dievo karalystės figūra (Žyd. 4, 3...), nes senoji teokratija tilpo siaurose ribose, taip kaip čia pat Dovidas paminėtas kaipo figūra Kristaus. Plg. auk. 36, 28. — (26) *Aš padarysiu...* Plg. Ps. 109, 4; 116, 2; Jono 12, 34. — (27) *Mano padangtė:* buveinė. Pats Dievas ves tautą į visokį šventumą. — (28) *Ir tautos...* Ir pagonys pažins Dievą ir duos jam garbę. Kai Dievas įsteigs savo karalystę, pagonys pažins, kad jis Jahve-Viešpats, tikrai įvykino tai, ką jis savo švenčiausiu vardu yra pažadėjęs.

38, 1—39, 29. Aprašoma paskutinio išrinktosios tautos nepriętelio Gogo galybė (38, 1-9) ir jo pikti sumanymai (38, 10-16), Gogo pasmerkimas (38, 17-23) ir visiškas jo sunaikinimas (39, 1-20), kurio pasėka bus ta, kad pagonys pažins tikrąjį Dievą (39, 21-29).

(38, 1) *Man buvo suteiktas...* Svarbiausia žydų karalystės atstatymo sąlyga buvo sunaikinimas pasaulinės kaldėjiečių galios; bet tuo pačiu dar ne visos pagonių tautos darėsi nekenksmingos Dievo karalystei. Jau senesnieji pranašai (plg. Joel. 2, 20; 3, 9 ir Ez. 38, 17) buvo numatę paskutiniems laikams sunkią kovą su „šiaurės galybe" ir kaip parodė skytų puolimai (ypač 7 šimtm. pirm Kristaus) gana buvo šiaurėje tautų, iš kurių šalies reikėjo bijoti sunkių kovų ateičiai. 38 ir 39 persk. pranašystėse Ezekiėlis, aprašydamas paskutinio nepriętelio Gogo sunaikinimą, duoda tikriausią laidą, kad visos anos tautos bus pilnai nugalė-

Ecce ego ad te Gog principem
capitis Mosoch et Thubal, 4 et
circumagam te, et ponam frenum
in maxillis tuis: et educam te, et
omnem exercitum tuum, equos
et equites vestitos loricis univer-
sos, multitudinem magnam, has-
tam et clypeum arripientium et
gladium. 5 Persae, Aethiopes, et
Libyes cum eis, omnes scutati
et galeati. 6 Gomer, et universa
agmina eius, domus Thogorma,
latera Aquilonis, et totum robur
eius, populique multi tecum. 7 Prae-
para, et instrue te, et omnem
multitudinem tuam, quae coacer-
vata est ad te: et esto eis in
praeceptum. 8 Post dies multos
visitaberis: in novissimo anno-
rum venies ad terram, quae re-
versa est a gladio, et congregata
est de populis multis ad montes
Israel, qui fuerunt deserti iugiter:
haec de populis educta est, et
habitabunt in ea confidenter uni-

Dievas sako taip: Štai aš einu
prieš tave, Goge, tu vyriausias
Mosocho ir Tubalio kunigaikšti.
4 Aš vaikysiu tave aplinkui ir pa-
žabosiu tave; aš išvesiu tave ir
visą tavo kariuomenę, žirgus ir
raitelius, visus apsišarvojusius,
didelę daugybę, apsiginklavusius
jietimi, skydu ir kalaviju. 5 Per-
sai, aitiopiečiai ir libijiečiai su
jais, visi su skydais ir šalmais;
6 Gomeras ir visi jo būriai, To-
gormos namai, šiaurės šlaitai,
visa jų jėga ir daug tautų yra su
tavim. 7 Pasiruošk ir prirenk sa-
ve ir visą savo daugybę, kuri
susirinko prie tavęs, ir būk jiems
įsakymų davėjas. 8 Po daugelio
dienų tu būsi aplankytas; dauge-
lio metų pabaigoje tu ateisi į šalį,
kuri vėl laisva nuo kalavijo ir
surinkta iš daugelio tautų ant Iz-
raėlio kalnų, kurie nuolat buvo
tušti; jie išvesti iš tautų ir visi
gyvens joje be baimės. 9 Pakil-

---

tos, kad nauja karalystė bus nenugalima ir amžinai pasiliks. Gogas yra Dievo ir tikros religijos nepriretelių bei jų nugalėjimo figūra, ypač paskutiniais pasaulio laikais. Vz. Apr. 20, 7... — *Gogą.* Panašus vardas sutinkamas Asirijos dokumentuose: Gugu, Gagi, Gyges. Tai ne vieno asmens vardas, bet greičiau pareigos pavadinimas, kaip Paraonas, Ciesorius, kitaip sakant, vyriausias valdovas. Gogas šitoje vietoje Magogo šalies karalius. — *Prieš Magogo šalį.* Anot ebr. t.: Magogo šalyje. Magogas minimas jau Prad. 10, 2. Einant žydų padavimu tuo vardu buvę vadinami skytai (Juoz. Flav.). Anot LXX teksto Gogas čia trijų tautų Roš, Mosoch ir Tubal kunigaikštis. Anot Vulg. ir kitų jis yra vyriausias valdovas Mosocho ir Tubalio (plg. auk. 27, 13; 32, 26). Šitos tautos senais laikais gyvenusios toliau į pietus, iki buvo priverstos pasitraukti į tolimą šiaurę. — (4) *Aš išvesiu.* Ebr. t.: aš nuvyliosiu. Taip atsitiks, kai Dievas duos jam galimybės pasinaudoti proga ir pulti neapsiginklavusią tautą. Kad čia bus tik Dievo valios įvykinimas, aišku iš to, jog Gogas bus lyg arklys pažabotas ir eis kad ir nematomos rankos vedamas. — (5; 6) *Persai...* Plg. auk. 30, 5 ir 27, 10. Gausinga kariuomenė renkasi iš rytų, pietų, šiaurės, iš tolimiausių šalių; rengiamas smarkiausias Dievo karalystės puolimas. Gomeras minimas pirmas tarp Japeto sūnų, Togorma tarp Gomero sūnų, Kuš ir Put tarp Chamo sūnų. Todėl nepriretelių kariuomenė susidės iš Japeto ir Chamo ainių. Gomeras yra kimeriečiai į šiaurę nuo Juodosios jūros. Togorma — vakarų Armenija, vz. auk. 27, 14. Šiaurės šlaitai — tolimiausi šiaurės kraštai. — (7) *Įsakymų davėjas:* kai ves į kovą, kurioje pats turės žūti. — (8) *Būsi aplankytas.* Vėl daroma aliuzija į galutinį Gogo likimą. Plg. Iz. 24, 22. — *Metų pabaigoje:* Mesijo karalystės laikais. Plg. Apr. 20,

versi. 9 Ascendens autem quasi
tempestas venies, et quasi nu-
bes, ut operias terram tu, et om-
nia agmina tua, et populi multi
tecum.
10 Haec dicit Dominus Deus:
In die illa ascendent sermones
super cor tuum, et cogitabis co-
gitationem pessimam: 11 et dices:
Ascendam ad terram absque mu-
ro: veniam ad quiescentes, ha-
bitantesque secure: hi omnes ha-
bitant sine muro, vectes, et por-
tae non sunt eis: 12 Ut diripias
spolia, et invadas praedam, ut
inferas manum tuam super eos,
qui deserti fuerant, et postea re-
stituti, et super populum, qui est
congregatus ex Gentibus, qui
possidere coepit, et esse habitator
umbilici terrae. 13 Saba, et Dedan,
et negotiatores Tharsis, et omnes
leones eius dicent tibi: Numquid
ad sumenda spolia tu venis? ec-
ce ad diripiendam praedam con-
gregasti multitudinem tuam, ut
tollas argentum, et aurum, et au-
feras supellectilem, atque sub-
stantiam, et diripias manubias in-
finitas. 14 Propterea vaticinare fili

damas gi tu ateisi kaip audra ir
lyg debesis, kad apdengtumei
žemę tu, ir visi tavo būriai, ir
daug tautų su tavim.

10 Viešpats Dievas sako taip:
Aną dieną kils tavo širdyje min-
čių, ir tu svarstysi pikčiausią su-
manymą; 11 tu sakysi: Aš pakilsiu
prieš šalį, kuri neturi sienų, atei-
siu pas taikiuosius, kurie gyvena
be baimės; visi jie gyvena be
sienų, ir jie neturi nei užkaiščių,
nei durų; 12 kad plėštumei grobį
ir imtumei išplėšas, kad tiestu-
mei savo ranką prieš tuos, kurie
buvo apleisti ir paskui atstatyti
ir prieš tautą, kuri surinkta iš
tautų, kuri pradėjo turėti nuosa-
vybę ir gyventi žemės kalvoje.
13 Saba ir Dedanas, Tarsio pir-
kliai ir visi jo liūtai sakys tau:
Argi tu ateini pasiimti išplėšų?
štai grobiui plėšti tu surinkai sa-
vo daugybę, kad imtumei sidabrą
ir auksą, išsineštumei rakandus
bei lobį ir išplėštumei begalinį
grobį. 14 Todėl žmogaus sūnau
pranašauk ir sakyk Gogui: Vieš-
pats Dievas sako taip: Argi ne

7. — *Vėl laisva...* Išvesti iš liūdniausios padėties, surinkti ir sujungti iš tautų tarpo jie gyvena dabar ramiai ir saugiai. Taip aprašoma Mesijo karalystės padėtis.

(10) *Minčių:* negerų minčių. — (11) *Kuri neturi sienų.* Anot ebr. t.: kuri yra atvira, — todėl jai yra sunku gintis. — (12) *Kurie buvo apleisti...* Ebr. t.: prieš griuvėsius, kurie dabar vėl atstatyti (nelaisvės metams pasibaigus). — *Pradėjo turėti nuosavybę:* pasiekė tam tikrą pasiturėjimo laipsnį. — *Žemės kalvoje.* Palestinos šalis draug su Jeruzale čia vadinama žemės kalva („bamba“), ne dėlto, kad ji kalnuotas kraštas, bet kad randasi tautų viduryje (auk. 5, 5), kad patogiai galėtų nešti apreiškimą į visas kitas tautas (Mik. 5, 7). — (13) *Jo liūtai.* Liūtais kitur vadinami karaliai (19, 2; 32, 2); tačiau ir labai turtingi pirkliai vadinasi pas Izaiją (23, 8) kunigaikščiais; todėl ne stebėtina, kad taip pat tautų kunigaikščiai, kurie verčiasi prekyba, čia pavadinti liūtais. Apie Sabą vz. 27, 22; apie Dedaną 27, 15; Tarsį 27, 12. Klausimais, iš kurių anot ebr. t. susidaro visa šita eil., išreiškiamas sumanytam puolimui karštas pritarimas. Kas mano tik apie žemiškus dalykus ir nori tik pasipelnyti, tas visuomet stovi Dievo karalystės persekiotojų pusėje, laukdamas sau didesnio pelno ir pritardamas kovai prieš Bažnyčią. — (14) *Tu tai žinosi:* žinosi, kad Izraėlis nelaukia, nesitiki puolimo. Gal geriau LXX: tu pakilsi, t. y. pra-

hominis, et dices ad Gog: Haec
dicit Dominus Deus: Numquid
non in die illo, cum habitaverit
populus meus Israel confidenter,
scies? 15 Et venies de loco tuo
a lateribus Aquilonis tu et po-
puli multi tecum ascensores equo-
rum universi, coetus magnus,
et exercitus vehemens. 16 Et as-
cendes super populum meum Is-
rael quasi nubes, ut operias ter-
ram: tu novissimis diebus eris,
et adducam te super terram me-
am, ut sciant Gentes me, cum
sanctificatus fuero in te in ocu-
lis eorum, o Gog.
17 Haec dicit Dominus Deus:
Tu ergo ille es, de quo locutus
sum in diebus antiquis in manu
servorum meorum prophetarum
Israel, qui prophetaverunt in die-
bus illorum temporum, ut addu-
cerem te super eos. 18 Et erit
in die illa, in die adventus Gog
super terram Israel, ait Dominus
Deus, ascendet indignatio mea
in furore meo. 19 Et in zelo meo,
in igne irae meae locutus sum.
Quia in die illa erit commotio
magna super terram Israel: 20 et

tą dieną, kai mano tauta, Izraė-
lis, gyvens be baimės, tu tai ži-
nosi? 15 Taip, iš savo vietos nuo
šiaurės šlaitų ateisi tu ir daug
tautų draug su tavim, visi raiti
ant žirgų, didelis būrys ir smarki
kariuomenė. 16 Tu pakilsi prieš
mano tautą Izraėlį kaip debesis,
kad apdengtumei žemę. Tu pa-
sirodysi paskučiausiose dienose,
ir aš atvesiu tave ant savo ša-
lies, kad tautos pažintų mane, kai
aš būsiu pasirodęs tavimi šven-
tas jų akyse, o Goge.

17 Viešpats Dievas sako taip:
Taigi tu esi tas, apie kurį aš esu
kalbėjęs senose dienose per savo
tarnus Izraėlio pranašus, kurie
pranašavo anų laikų dienose, kad
aš atvesiu tave ant jų. 18 Ir tą
dieną, Gogo atėjimo dieną prieš
Izraėlio šalį, sako Viešpats Die-
vas, atsitiks, kad mano užsidegi-
mas ir mano narsas pakils. 19 Sa-
vo uolume, savo rūstybės ug-
nyje aš tai sakau: Nes tą dieną
bus didis sukrėtimas; 20 prieš ma-
no veidą sudrebės jūros žuvys,

---

dėsi puolimą. — (15) *Nuo šiaurės šlaitų.* Taip nurodoma, kad Magogo šalis turėjo būti tolimoje šiaurėje. — (16) *Aš atvesiu tave...* Gogas manys, kad jis pats eina; iš tikrųjų gi jis bus Dievo vedamas, kad būtų sunaikintas ir kad Viešpats pasirodytų šventas pagonių akyse.

(17) *Senose dienose per...* Čia turima omenyje tos pranašystės, kuriomis buvo paskelbtas Dievui priešingoms tautoms teismas ir žuvimas, pranašystės, kurios bus pilnai įvykintos paskutinio neprietelio nugalėjimu. Plg. Joėl. 3, 11; Iz. 24, 1... 25, 10; 26, 21; 34, 2; Oz. 2, 18; 12, 14; Mik. 4, 13; Akab. 3, 9; Sof. 1, 14 ir k. Šitos eil. žodžiai parodo, kad Gogu ir Magogu vadinamos ne tam tikros tautos, bet visi paskutiniųjų laikų priešai, nes pirm Ezekiėlio nė vienas pranašas nėra kalbėjęs įvardžiai apie Gogą ir Magogą. Dievo apvaizda skelbia iš anksto persekiojimus, skelbė juos ir Kristus savo mokytiniams, kad sustiprintų jų tikėjimą ir pasitikėjimą. — (19) *Aš tai sakau:* nutariu. Didelis žemės drebėjimas turi aplankyti šalį, kurią puls priešai. Žemės drebėjimas apskelbs Dievo atėjimą teismo daryti pasauliui. Plg. Teis. 5, 4; Joėl. 4, 16; Mik. 1, 3; Naumo 1, 5; Iz. 24, 1... — (20) *Visos tvoros:* visi sustiprinimai. Ebr. t.: visi uolų laiptai. Gyvasis ir negyvasis pasaulis drebės, ir visi tvariniai rodys savo baimę, kiekvienas savo būdu. Kas gamtoje yra ar žmogaus ranka padaryta stipriausia, grius, ir tai bus įrodymas Dievo rūstybės ir galy-

commovebuntur a facie mea pisces maris, et volucres caeli, et bestiae agri, et omne reptile, quod movetur super humum, cunctique homines, qui sunt super faciem terrae: et subvertentur montes, et cadent sepes, et omnis murus corruet in terram.
[21] Et convocabo adversus eum in cunctis montibus meis gladium, ait Dominus Deus: gladius uniuscuiusque in fratrem suum dirigetur.
[22] Et iudicabo eum peste, et sanguine, et imbre vehementi et lapidibus immensis: ignem, et sulphur pluam super eum, et super exercitum eius, et super populos multos, qui sunt cum eo.
[23] Et magnificabor, et sanctificabor: et notus ero in oculis multarum gentium, et scient quia ego Dominus.

Caput XXXIX. [1] Tu autem fili hominis vaticinare adversum Gog, et dices: Haec dicit Dominus Deus: Ecce ego super te Gog principem capitis Mosoch et Thubal:
[2] et circumagam te, et educam te, et ascendere te faciam de lateribus Aquilonis: et adducam te super montes Israel.
[3] Et percutiam arcum tuum in manu sinistra tua, et sagittas tuas de manu dextera tua deiiciam.

dangaus paukščiai, lauko žvėrys ir visi slankiotojai, kurie juda žemėje, ir visi žmonės, kurie yra žemės paviršiuje; kalnai bus nugriauti, virs tvoros, ir visi mūrai sugrius ant žemės.
[21] Aš pašauksiu visuose savo kalnuose prieš jį kalaviją, sako Viešpats Dievas; kiekvieno kalavijas bus atgręžtas prieš jo brolį.
[22] Aš teisiu jį maru, krauju, smarkiu lietumi ir labai didele kruša; ugnimi ir siera aš lysiu ant jo ir ant jo kariuomenės ir ant daugelio tautų, kurios yra su juo.
[23] Aš pasirodysiu didis ir šventąs ir pasidarysiu žinomas daugelio tautų akyse, ir jie žinos, kad aš Viešpats.

39 perskyrimas. [1] Tu gi, žmogaus sūnau, pranašauk prieš Gogą, ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Štai aš einu prieš tave, Goge vyriausias Mosocho ir Tubalio kunigaikšti,
[2] aš vaikysiu tave aplinkui, išvesiu tave ir padarysiu, kad tu pakiltumei nuo šiaurės šlaitų, ir aš atvesiu tave ant Izraėlio kalnų.
[3] Aš sudaužysiu tavo kilpinį tavo kairėje rankoje ir išmesiu tavo vilyčias iš tavo de-

bės. Plg. Išm. 5, 18; Mt. 24, 29; Lk. 21, 25. — *Kalaviją.* Anot. LXX: visokį baisumą. Kokie bus tie baisumai, t. y bausmės, pasakoma toliau. Kaip kitados madianitai, pilistimai, amonitai, moabitai ir edomitai (Teis. 7, 22; 1 Kar. 14, 20; 2 Kron. 20, 23), jie patys žudys vieni kitus, tuo tarpu kad kiti žus maru ir kalaviju (vz. auk. 5, 17; 14, 19; 28, 23), kaip kitados aigiptiečiai ir asirijiečiai, ir kaip Dievas buvo nubaudęs Dovido puikybę (plg. Iš. 12, 29; 4 Kar. 19, 35; 2 Kar. 24, 15); kiti vėl žus dėl smarkiausių liūčių ir krušos, kaip neprieteliai Mozės ir Jozuės laikais (Iš. 9, 24; Joz. 10, 11) ir kaip buvo pagrasyta netikriems pranašams (auk. 13, 11. 13). Plg. Išm. 5, 23; Ekkli. 46, 6; Apr. 16, 21. Ant kitų dar Dievas siųs ugnies ir sieros lietų, kaip kitados ant Sodomos, Gomoros ir tt., ant bedievio Okozijo tarnų ir kaip bendrai yra pagrasyta bedieviams, Plg. Prad. 19, 24; 4 Kar. 1, 10... Ps. 10, 7; Apr. 20, 9. Tokio pat galo susilauks tie, kurie bus prisidėję prie Gogo.

(39, 1) *Vyriausias...* Vz. auk. 38, 1. — (2) *Išvesiu...* Plg. 38, 4. 15. — (3) *Aš sudaužysiu...* Ebr. t.: aš išmu-

4 Super montes Israel cades tu,
et omnia agmina tua, et populi
tui, qui sunt tecum: feris, avibus,
omnique volatili, et bestiis terrae
dedi te ad devorandum. 5 Super
faciem agri cades: quia ego lo-
cutus sum, ait Dominus Deus.
6 Et immittam ignem in Magog,
et in his, qui habitant in insulis
confidenter: et scient quia ego
Dominus. 7 Et nomen sanctum
meum notum faciam in medio
populi mei Israel, et non pollu-
am nomen sanctum meum am-
plius: et scient Gentes quia ego
Dominus sanctus Israel. 8 Ecce
venit, et factum est, ait Dominus
Deus: haec est dies, de qua locutus
sum. 9 Et egredientur habitatores
de civitatibus Israel, et succendent
et comburent arma, clypeum, et
hastas, arcum, et sagittas, et bacu-
los manuum, et contos: et suc-
cendent ea igni septem annis.
10 Et non portabunt ligna de re-
gionibus, neque succident de
saltibus: quoniam arma succen-
dent igni, et depraedabuntur eos,
quibus praedae fuerant, et diri-
pient vastatores suos, ait Domi-
nus Deus.

šinės rankos. 4 Izraėlio kalnuose
krisi tu ir visi tavo būriai, ir tavo
tautos, kurios yra su tavim; plė-
šriems žvėrims, paukščiams ir
visiems sparnuočiams ir lauko
gyvuliams aš duodu tave ryti.
5 Tu krisi lauko paviršiuje, nes
aš esu kalbėjęs, sako Viešpats
Dievas. 6 Aš siųsiu ugnies į Ma-
gogą ir į tuos, kurie saugiai gy-
vena salose; ir jie žinos, kad aš
Viešpats. 7 Aš padarysiu savo
šventą vardą žinomą mano tau-
tos Izraėlio viduje, ir aš nebe-
duosiu daugiau sutepti savo šven-
tą vardą; ir tautos žinos, kad aš
Viešpats, Izraėlio Šventasis. 8 Štai
tai ateis ir įvyks, sako Viešpats
Dievas; tai yra ta diena, apie kurią
aš esu kalbėjęs. 9 Tuomet išeis gy-
ventojai iš Izraėlio miestų, pa-
degs ir sudegins ginklus, skydus
ir ietis, kilpinius ir vilyčias, ran-
kines lazdas ir vėzdus, ir degins
tai ugnimi septynerius metus.
10 Jie nesigabens malkų iš apy-
linkių ir nesikirs iš miškų, nes
kurens ugnį ginklais ir plėš
tuos, kurių buvo plėšiami, ir api-
plėš savo plėšikus, sako Vieš-
pats Dievas.

šiu iš tavo kairės rankos kilpinį... — Tai dar vienas nubaudimo būdas be paminėtųjų 38, 21. 22. — (4) *Plėšriems žvėrims...* Žuvimas bus negarbingas; žuvusieji nebus palaidoti, bet palikti draskyti ir ryti laukiniams žvėrims ir plėšriems paukščiams. — (5) *Lauko paviršiuje:* ne tik kalnuose, bet ir laukuose, todėl visur. — (6) *Siųsiu ugnies...* Ne tik Gogo kariuomenė žus, bet bus nubausti visi Dievo neprieteliai, net ir tie, kurie gyvena saugiai jūros pakraščiuose ir salose. — (7) *Nebeduosiu sutepti...* Dievo vardas sutepamas, kai neprieteliai ima didžiuotis, būk jie nugalėję Dievo tautą ir Dievas jos neapgynęs. — (8) *Ateis ir įvyks:* tikrai, *būtinai įvyks.* — *Esu kalbėjęs.* Vz. 38, 17. — (9) *Skydus ir ietis:* didžiuosius ir mažuosius skydus. — *Septynerius metus.* Įvairių ginklų bus taip daug, kad tauta bus aprūpinta kūru septynerius metus. Imant septynerius metus žodine prasme reiktų matyti čia iperbolinį išsireiškimą; tačiau neretai septyneri metai reiškia pas žydus neribotą laiką. Plg. Pat. 24, 16; Iz. 4, 1. Dėl šių metų paminėjimo nemaža aiškintojų mano, kad po priešų sunaikinimo dar praeis nelabai ilgas laikas, iki įvyks pasaulio pabaiga, kad nusidėjėliai galėtų pasitaisyti. Plg. Rom. 11, 25.

11 Et erit in die illa: dabo Gog
locum nominatum sepulchrum in
Israel: vallem viatorum ad Orien-
tem maris, quae obstupescere
faciet praetereuntes: et sepelient
ibi Gog, et omnem multitudinem
eius, et vocabitur vallis multitu-
dinis Gog. 12 Et sepelient eos
domus Israel, ut mundent terram
septem mensibus. 13 Sepeliet au-
tem eum omnis populus terrae,
et erit eis nominata dies, in qua
glorificatus sum, ait Dominus
Deus. 14 Et viros iugiter con-
stituent lustrantes terram, qui se-
peliant, et requirant eos, qui re-
manserant super faciem terrae,
ut emundent eam: post menses
autem septem quaerere incipient.
15 Et circuibunt peragrantes ter-
ram: cumque viderint os hominis,
statuent iuxta illud titulum, do-
nec sepeliant illud polinctores in
valle multitudinis Gog. 16 Nomen
autem civitatis Amona, et mun-
dabunt terram.
17 Tu ergo fili hominis, haec
dicit Dominus Deus: Dic omni
volucri, et universis avibus, cunc-
tisque bestiis agri: Convenite,
properate, concurrite undique ad
victimam meam, quam ego im-
molo vobis, victimam grandem
super montes Israel: ut comeda-
tis carnem, et bibatis sanguinem.

11 Aną dieną atsitiks, kad aš
duosiu Gogui garsią vietą kaipo
kapą Izraėlyje, į rytus nuo jūros
keleivių slėnį, kurs sukels pasi-
baisėjimo praeiviuose; tenai palai-
dos Gogą ir visą jo daugybę, ir
jis vadinsis Gogo daugybės slė-
nis. 12 Izraėlio namai, kad apva-
lytų šalį, laidos juos per septy-
nis mėnesius. 13 Visa šalies tauta
laidos jį, ir ta diena, kurioje aš
pasirodysiu garbingas, bus jiems
minėtina, sako Viešpats Dievas.
14 Jie paskirs vyrų, kurie nuolat
vaikščios po šalį, kad laidotų ir
ieškotų tų, kurie yra pasilikę že-
mės paviršiuje, kad apvalytų ją; pra-
dės gi ieškoti po septynių mėnesių.
15 Keliaudami per šalį jie eis ap-
linkui ir kai pamatys žmogaus
kaulą, pastatys prie jo ženklą,
iki duobiakasiai palaidos jį Gogo
daugybės slėnyje. 16 Miestas gi
vadinsis Amona, ir taip jie ap-
valys žemę.

17 Taigi tu, žmogaus sūnau,
Viešpats Dievas sako taip: Sakyk
kiekvienam sparnuočiui, visiems
paukščiams ir visiems lauko žvė-
rims: Sueikite, skubinkitės, skubė-
kite iš visur prie mano aukos,
kurią aš jums pjaunu, prie dide-
lės aukos Izraėlio kalnuose, kad
ėstumėte mėsą ir gertumėte krau-

---

(11) *Aš duosiu Gogui...* Kaip didelis bus neprietelių pralaimėjimas ir sunaikinimas, pranašas čia parodo kitokiu vaizdu. Ne turtus, kurių troško (38, 12. 13), Gogas ras Izraėlyje, bet tai, kas veda jį į kapą. Kapas turi būti ne šventojoje žemėje, bet į rytus nuo Mirties jūros (47, 8). Ebr. t.: dieną aš duosiu Gogui kapo paminklo vietą. — (12) *Septynis mėnesius.* Priešų kariuomenė turėjo būti be galo didelė ir baisi; tačiau septynių mėnesių skaičius gal yra iperbolinis (plg. auk. 9 e.). Lavonų palaidojimu šalis bus apvalyta, nes visa, ką lavonai paliečia, yra sutepta. — (14) *Kurie yra pasilikę...* Šalyje turi nelikti nė mažiausio sutepimo. — (16) *Amona:* palaidotų žmonių daugybė (Jier.). Miestui duotas vardas turi amžinai priminti, kaip labai dėkingiems reikia būti Dievui dėl šito priešų nugalėjimo.

(17) *Mano aukos.* Užmuštieji yra pjaunamoji Viešpaties auka, nes jie žuvo, kad pasireikštų Dievo teisingumas ir šventumas. Todėl 18 e. įvardijami tokie gyvuliai, kurie buvo

[18] Carnes fortium comedetis, et
sanguinem principum terrae bi-
betis: arietum, et agnorum, et
hircorum, taurorumque et altilium,
et pinguium omnium. [19] Et co-
medetis adipem in saturitatem,
et bibetis sanguinem in ebrieta-
tem, de victima, quam ego im-
molabo vobis: [20] et saturabimini
super mensam meam de equo,
et equite forti, et de universis vi-
ris bellatoribus, ait Dominus Deus.
[21] Et ponam gloriam meam in
Gentibus: et videbunt omnes gen-
tes iudicium meum, quod fece-
rim, et manum meam, quam po-
suerim super eos. [22] Et scient
domus Israel quia ego Dominus
Deus eorum a die illa, et dein-
ceps. [23] Et scient Gentes quo-
niam in iniquitate sua capta sit
domus Israel, eo quod dereliquе-
rint me, et absconderim faciem
meam ab eis: et tradiderim eos
in manus hostium, et ceciderint
in gladio universi. [24] Iuxta im-
munditiam eorum, et scelus feci
eis, et abscondi faciem meam ab
illis.
[25] Propterea haec dicit Domi-
nus Deus: Nunc reducam capti-
vitatem Iacob, et miserebor omnis
domus Israel: et assumam zelum
pro nomine sancto meo. [26] Et
portabunt confusionem suam, et
omnem praevaricationem, qua
praevaricati sunt in me, cum ha-
bitaverint in terra sua confidenter

ją. [18] Jūs ėsite karžygių mėsą ir
gersite žemės kunigaikščių kraują,
avinų ir eryčių, ožių, jaučių, pe-
niukšlių ir visų riebiųjų. [19] Jūs
ėsite taukus iki sočiai ir gersite
kraują iki pasigėrimui iš aukos,
kurią aš jums paskersiu. [20] Jūs
pasisotinsite ant mano stalo žirgu
ir drąsiu raiteliu ir visais vyrais
kovotojais, sako Viešpats Dievas.

21 Taip aš parodysiu savo
garbę tarp tautų, ir visos tautos
matys mano teismą, kurį būsiu
padaręs, ir mano ranką, kurią bū-
siu ant jų padėjęs. [22] Izraėlio gi
namai žinos, kad aš Viešpats jų
Dievas nuo anos dienos ir pas-
kui. [23] Ir tautos žinos, kad Iz-
raėlio namai buvo patekę nelai-
svėn dėl neteisybės, nes jie buvo
palikę mane, ir aš buvau paslė-
pęs savo veidą nuo jų, padavęs
juos į nprietelių rankas, taip kad
jie visi žuvo kalaviju. [24] Žiūrė-
damas jų susitepimo ir jų kaltės
aš padariau jiems ir paslėpiau
nuo jų savo veidą.
[25] Todėl Viešpats Dievas sako
taip: Dabar aš grąžinsiu Jokūbo
belaisvius ir pasigailėsiu visų Iz
raėlio namų ir būsiu pavydus dėl
mano švento vardo. [26] Jie neš
savo sugėdinimą ir visą neišti-
kimybę, kuria man nusikalto, kai
jie vėl gyvens savo šalyje sau-
giai nieko nebijodami, [27] ir kai aš

---

pjaunami nuodėmės ir nusikaltimo aukose. — (18) *Peniukšlių ir visų riebiųjų.* Ebr. t.: visų penėtų gyvulių Basane (anapus Jordano, plg. Atk. 3, 3 ir k.). — (20) *Žirgu ir drąsiu...* Ebr. t.: žirgu ir jojamu gyvuliu, karžygiu ir visokiu kariu.

(21) *Ant jų:* ant Gogo ir visų pagonių tautų, nes jos jo klausė ir buvo jo sąjungininkai. — (23) *Aš buvau paslėpęs...:* buvau jiems nemaloningas ir neteikiau pagalbos.

(25) *Aš grąžinsiu...* Taip pat iš to, kad Dievas grąžins izraėlitus, bus visiems aišku, jog jis turėjo galios ir apsaugoti juos nuo nelaisvės. — (26) *Jie neš savo...* Dievo tauta pripažins, kad šita malonė suteikta jai be jos nuopelnų; jau ir grąžinus Dievui jiems malonę, jie nuolankiai

neminem formidantes: 27 et redu-
xero eos de populis, et congre-
gavero de terris inimicorum suo-
rum, et sanctificatus fuero in eis,
in oculis gentium plurimarum.
28 Et scient quia ego Dominus
Deus eorum, eo quod transtu-
lerim eos in nationes; et congre-
gaverim eos super terram suam,
et non dereliquerim quemquam
ex eis ibi. 29 Et non abscondam
ultra faciem meam ab eis, eo
quod effuderim spiritum meum
super omnem domum Israel, ait
Dominus Deus.

būsiu sugrąžinęs juos iš tautų,
būsiu juos surinkęs iš jų neprie-
telių šalių, ir kai aš būsiu jais
pasirodęs šventas daugelio tautų
akyse. 28 Tuomet jie žinos, kad
aš Viešpats jų Dievas, nes nors
aš ir perkėliau juos tarp tautų,
bet aš vėl surinkau juos į jų šalį
ir nėvieno iš jų tenai nepalikau.
29 Daugiau aš nebepaslėpsiu nuo
jų savo veido, nes aš išliejau sa-
vo dvasią ant visų Izraėlio namų,
sako Viešpats Dievas.

2) Pranašystės apie naują tautos gyvenimą.
a) Naujosios bažnyčios aprašymas.

Caput XL. 1 In vigesimo
quinto anno transmigrationis nos
trae, in exordio anni, decima men-
sis, quartodecimo anno postquam
percussa est civitas: in ipsa hac
die facta est super me manus

40 perskyrimas. 1 Dvide-
šimt penktais mūsų ištrėmimo
metais, metų pradžioje, dešimtą
mėnesio dieną, keturioliktais me-
tais po miesto paėmimo, tą pa-
čią dieną atėjo ant manęs Vieš-

---

ir su gailesiu atsimins savo buvusius nusikaltimus. Plg. Ekli. 5, 5. — (28) *Nėvieno...* Dievas nepaliko nėvieno ta prasme, kad visi buvo kviesti ir turėjo galimybės grįžti. Plg. Am. 9, 9 (ebr. t.); auk. 36, 24. — (29) *Savo dvasią.* Gavimas dieviškosios dvasios su to gavimo pasėkomis (36, 27) patikrins visiems nuolatinį nieku nesudrumstą Dievo palankumą ir nesiliaujantį Dievo malonių teikimą.

40, 1—43, 27. Antras Ezekiėlio pranašysčių skyrius apie naujos teokratijos įsteigimą (40-48 persk.) prasideda naujosios bažnyčios aprašymu. Pranašui, regėjime atvestam į Jeruzalę (40, 1-4), parodoma be mūro aplink šventyklą išoriniai vartai į rytus (40, 5-16), išorinis šventorius ir kiti jo vartai (40, 17-27), vidaus šventoriaus vartai (40, 28-37) ir jo rakandai (40, 38-47), šventyklos prieangis ir kitos jos dalys (40, 48—41, 4), pristatyti trobesiai ir šventyklos papuošalai bei rakandai (41, 5-26), kunigų kambariai ir visos bažnyčios dydis (42, 1-20), Dievo garbės įėjimas į šventyklą (43, 1-12), deginamųjų aukų altorius (43, 13-17) ir kaip reikia bažnyčia pašventinti (43, 18-27).

(40, 1) *Dvidešimt penktais...* Šituo dvejopu laiko nurodymu norima priminti du įvykiu, regėjimą 1, 2 ir Jeruzalės sugriovimą 33, 21. 25 ištrėmimo metai atatinka 573 m. pirm Kristaus. — *Metų pradžioje.* Metų pradžia vėlesniais laikais buvo rudenį (1 tišri mėn. diena); bet čia pranašas tikriausiai mini tą pačią metų pradžią, kuri anot Iš. 12, 2 buvo pirmoji Nisano mėn. diena. 10 to mėn. dieną buvo pasirenkamas Velykų avinėlis, taigi buvo atliekamas artimiausias prisirengimas švęsti atsiminimą išsigelbėjimo iš Aigipto vergijos; tas išsigelbėjimas buvo figūra ir vaizdas išsigelbėjimo Mesijo laikais. Tą pačią dieną tauta kitados

Domini, et adduxit me illuc. 2 In
visionibus Dei adduxit me in ter-
ram Israel, et dimisit me super
montem excelsum nimis: super
quem erat quasi aedificium civi-
tatis vergentis ad Austrum. 3 Et
introduxit me illuc: et ecce vir,
cuius erat species quasi species
aeris, et funiculus lineus in manu
eius, et calamus mensurae in ma-
nu eius: stabat autem in porta.
4 Et locutus est ad me idem vir:
Fili hominis vide oculis tuis, et
auribus tuis audi, et pone cor
tuum in omnia, quae ego osten-
dam tibi: quia ut ostendantur
tibi adductus es huc: annuncia
omnia, quae tu vides, domui Is-
rael.
5 Et ecce murus forinsecus in
circuitu domus undique, et in
manu viri calamus mensurae sex
cubitorum, et palmo: et mensus
est latitudinem aedificii calamo
uno, altitudinem quoque calamo
uno.

paties ranka ir nuvedė mane te-
nai. 2 Dieviškuose regėjimuose
atvedė mane į Izraėlio šalį, nulei-
do mane ant labai aukšto kalno,
ant kurio pietų link buvo lyg kad
miesto statinys, 3 ir įvedė mane
tenai. Ir štai čia buvo vyras, ku-
rio išvaizda buvo kaip skaistva-
rio išvaizda; jo rankoje buvo li-
ninė virvė ir matuojama nendrė
kitoje rankoje; stovėjo jis var-
tuose. 4 Tas vyras man kalbėjo:
Žmogaus sūnau, matyk savo
akimis ir girdėk savo ausimis ir
kreipk savo širdį į visa, ką aš tau
rodysiu, nes tu čia atvestas, kad
tai tau būtų parodyta; visa, ką
tu matai, skelbk Izraėlio namams.

5 Štai iš lauko apsukai aplink
namus buvo siena; vyro rankoje
buvo matuojama šešių vienu pla-
štaku ilgesnių mastų nendrė, ir
jis išmatavo statinio storį viena
nendre, taip pat aukštį viena
nendre.

---

pradėjo eiti nuo Jordano, kad paimtų Žadėtąją žemę (Joz. 4, 19). Ta metų pradžia turėjo būti tinkamiausias momentas pamatyti ir naująją bažnyčią. — *Nuvedė mane...* Viešpaties ranka nuvedė pranašą dvasioje į Jeruzalę, kūnu jis pasiliko Babilone. — (2) *Ant labai aukšto kalno:* ant Siono, kurs neretai vadinamas aukštesniu už visus kitus kalnus (Iz. 2, 2; Mik. 4, 1). Jau pats kalno aukštumas nurodo, kad tai, ką pranašas matė, priklausė ne Sen. Testamentui, bet tam laikui, kuriame, einant pranašų skelbimais, tas kalnas turi tokį aukštį, būtent Mesijo laikui. — *Miesto statinys.* Bažnyčia buvo lyg miestas, iš visų pusių jis buvo apsuptas sienomis ir vartais, jo šventoriai buvo panašūs į gatves, sandėliai į namus. — (3) *Kaip skaistvario.* Anot LXX: kaip žėrinčio skaistvario. Panašiai pasirodo Zakarijui (2, 1...) angelas kaip vadovas ir aiškintojas. Anot 44, 2. 5 šičia minimas vyras turėjo būti angelas, kurs ypatingu būdu vadinamas Viešpaties angelu ir kalba Dievo vardu. Plg. Iz. 63, 9. — *Virvė ir matuojama nendrė.* Virve turėjo būti matuojami didesni plotai, nendre — mažesni. — *Vartuose:* šiauriniuose išorinės sienos vartuose. — (4) *Kreipk savo širdį...:* nes visa, kas bus pasakyta, labai svarbu, turės suteikti tremtiniams paguodos ir vilties, bus naujas laidas geresnės ateities ir naujos sandoros amžinumo.

(5) *Matuojama šešių vienu...* Paprastas trumpesnis mastas buvo lygus šešių delnų (24 pirštų) pločiui (48, 3, anot kitų 52, 5, ar net 55, 5 cm.), ilgesnis mastas lygus 7 delnų (28 pirštų) pločiui. Visos nendrės buvo apie 3, 5 metro. — *Statinio,* t. y. išorinės sienos aplink šventorių. Jos storumas (apie 3, 5 m.) turi parodyti jos stiprumą, kad ji juo tikriau skirtų šventyklą nuo nešventos vietos ir ją saugotų.

I. Bendras Ezekiėlio matytos regėjime šventyklos vaizdas, 40, 2.

ABCDA. Išorinė penkiais mastais aukšta ir tiek pat plati siena, 40, 5.
K, K, K, K. Virtuvės tautos aukoms, 46, 21-24.
a. Išorinio šventoriaus vartų statinys (vartai su prieangiu) (rytų, šiaurės ir pietų šone), 40, 6...
b. Vidaus šventoriaus vartai su prieangiu (rytų, šiaurės ir pietų šone), 40, 31.
ab. 100 mastų plotis nuo žemesniųjų vartų priešakio iki išorinio vidaus šventoriaus slenksčio, 40, 19.
P, P. Kunigų (giesmininkų) kambariai 40, 44-46.
efghe. Vidaus šventoriaus keturkampis su deginamųjų aukų altoriumi viduryje, 40, 47.
Z. Atskiras trobesys bažnyčios užpakalyje, vakaruose, 41, 12...
G, G. Laisvas plotas aplink bažnyčią, 41 10
S, S. Iždinė, 42, 1...
R, R. Takas, 42, 4.
P, K. Kunigų virtuvės, 46, 19, 20.

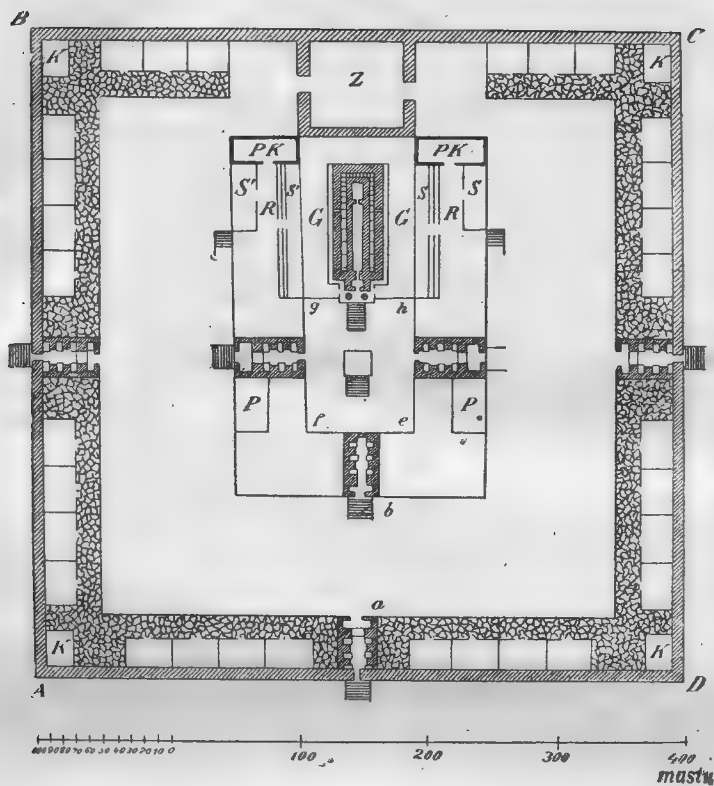
II. Išorinio šventoriaus vartų statinys (vartai su prieangiu), 40, 6.

A. Slenkstis, 40, 6.
m. Laiptai, 40, 6.
C, C, C. Šoniniai kambariai, 40, 7.
B. Slenkstis prieangio viduje, 40, 8.
H. Vartų prieangis, 40, 8.
D, D. Tarp kambarių penkių mastų šulai, 40, 7.
ik. Prieangio iškyšuliai, 40, 9.
p. Priešakis ties kambariais, 40, 12.
A, B. Takas šventoriaus vartų prieangio viduriu 50 mastų ilgas, 40, 15.

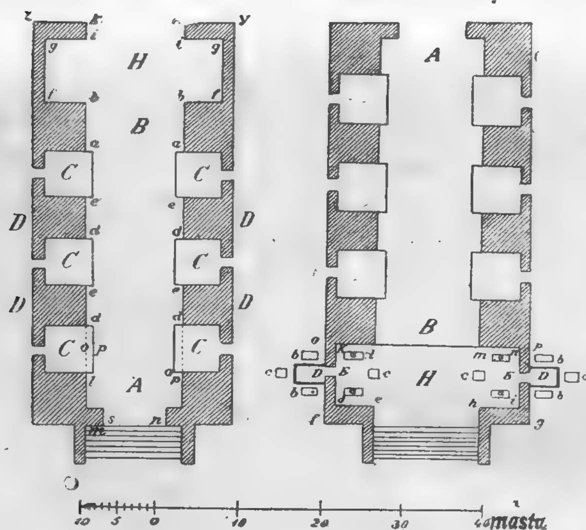
III. Vidaus šventoriaus vartų statinys (vartai su prieangiu), 40, 32. 33.

H. Vartų prieangis, 40, 34.
E, D. Vieta aukoms plauti, 40, 38.
a, a, a, a. Stalai vartų prieangyje, 40, 39.
b, b, b, b. Stalai prie sienos, 40, 40.
c, c, c, c. Akmeniniai stalai, 40, 42.

I.

B
C
K
Z
PK
S
R
G
g
h
P
f
e
b
a
A
D
100
200
300
400
mastu

II. III.

H
B
C
D
A
10
5
0
20
30
masta

[6] Et venit ad portam, quae
respiciebat viam orientalem, et
ascendit per gradus eius: et men-
sus est limen portae calamo uno
latitudinem, id est, limen unum
calamo uno in latitudine: [7] et tha-
lamum uno calamo in longum
et uno calamo in latum: et inter
thalamos, quinque cubitos: [8] et
limen portae iuxta vestibulum
portae intrinsecus, calamo uno.
[9] Et mensus est vestibulum por-
tae octo cubitorum, et frontem
eius duobus cubitis: vestibulum
autem portae erat intrinsecus.
[10] Porro thalami portae ad viam
Orientalem, tres hinc et tres inde:
mensura una trium, et mensura
una frontium ex utraque parte.
[11] Et mensus est latitudinem limi-
nis portae, decem cubitorum: et
longitudinem portae, tredecim cu-
bitorum: [12] Et marginem ante
thalamos cubiti unius: et cubitus
unus finis utrinque: thalami au-
tem, sex cubitorum erant hinc
et inde. [13] Et mensus est portam

[6] Jis atėjo pas vartus, kuriais
išeinama į rytus, užkopo jų laip-
tais ir išmatavo vartų slenksčio
plotį viena nendre, tai yra, slenk-
stis buvo viena nendre platus;
[7] taip pat išmatavo šoninius kam-
barius išilgai viena nendre ir
skersai viena nendre, o tarp kam-
barių buvo penkių mastų tarpas.
[8] Jis išmatavo vartų slenkstį prie-
angio viduje viena nendre. [9] Jis
dar išmatavo vartų prieangį aš
tuoniais mastais ir jo iškyšulius
dviem mastais; tas prieangis bu-
vo viduje. [10] Šoninių kambarių
prie vartų į rytus buvo trys vie-
noje pusėje ir trys kitoje; visų
trijų buvo tas pat didumas, ir
iškyšulių iš abiejų šalių buvo tas
pat didumas. [11] Po to jis išma-
tavo vartų slenksčio plotį dešim-
čia mastų ir vartų ilgį trylika
mastų, [12] taip pat priešakį ties
kambariais vienu mastu; jis buvo
vieno masto abiejuose šonuose; šo-
niniai gi kambariai turėjo po šešis
mastus viename ir kitame šone.

---

(6) *Jų laiptais:* kurių buvo septyni. Vz. LXX t., žem. 22. 26 e. — *Viena nendre platus.* Tokio pat storumo buvo visa šiena aplink šventorių. — (7) *Kambarius.* Prie vartų šventoriaus pusėje buvo trobesys, į kurį, slenkstį perėjęs, angelas įeina ir kurį matuoja. Vartų trobesyje buvo viename ir kitame šone po tris kambarius (10 e.), kuriuose turėjo gyventi bažnyčios sargai. Kambariai buvo atskirti vienas nuo kito ne paprasta siena, bet storiausiu penkių mastų mūru. Angelas eina trobesio viduriu pro šonuose esančius kambarius ir prieina antrą vartų slenkstį, kurį jis taip pat išmatuoja. — (9) *Jo iškyšulius:* sienų šulus (piliorius) ar piliastrus dviejuose angos šonuose. — (10) *Kambarių...* Rytų vartų trobesyje buvo trys vienodo dydžio kambariai šiaurės šone ir trys tokie pat kambariai pietų šone; kambarį nuo kambario skyrė penkiais mastais storas mūras. — (11) *Vartų slenksčio plotį.* Ebr. t.: vartų angos plotį. Toks pat buvo šventyklos angos plotis (41, 2), kitoks tačiau buvo jos prieangio platumas (40, 48). — *Trylika mastų.* Šita eil. dalis labai neaiški ir sunkiai suprantama; ji aiškinama labai įvairiai, tačiau nėra davinių, kuriais remiantis būtų galima laikyti vieną aiškinimą tikresniu už kitą. — (12) *Priešakį ties kambariais.* Nuo išorinių vartų į šventorių ėjo 13 mastų platus takas (koridorius), kurio vienoje ir kitoje pusėje buvo po tris labai storomis sienomis kitas nuo kito atskirtus kambarius. Ties pačiais kambariais takas buvo dviem mastais siauresnis, nes po vieną mastą vienoje ir kitoje pusėje buvo prijungta prie kambarių, gal tam tikrais krotais, kurie ir vadinami čia kambarių priešakių. — (13) *Angą ties anga.* Įeinamos kambarių durys turėjo būti iš šventoriaus pusės,

a tecto thalami, usque ad tectum eius, latitudinem vigintiquinque cubitorum: ostium contra ostium.
[14] Et fecit frontes per sexaginta cubitos: et ad frontem atrium portae undique per circuitum.
[15] Et ante faciem portae, quae pertingebat usque ad faciem vestibuli portae interioris, quinquaginta cubitos.
[16] Et fenestras obliquas in thalamis, et in frontibus eorum, quae erant intra portam undique per circuitum: similiter autem erant et in vestibulis fenestrae per gyrum intrinsecus, et ante frontes pictura palmarum.
[17] Et eduxit me ad atrium exterius, et ecce gazophylacia, et pavimentum stratum lapide in atrio per circuitum: triginta gazophylacia in circuitu pavimenti.
[18] Et pavimentum in fronte portarum secundum longitudinem porta-

[13] Jis išmatavo vartų plotį nuo vieno šoninio kambario stogo iki kito stogui dvidešimt penkiais mastais, angą ties anga.
[14] Jis padarė iškyšulius šešių dešimtų mastų ir prie iškyšulio prieangį apsukai aplink vartus.
[15] Nuo vartų priešakio einant prie vidaus vartų prieangio priešakio buvo penkios dešimtys mastų.
[16] Įžulsnūs langai buvo šoniniuose kambariuose ir jų iškyšuliuose, kurie buvo vartų viduje aplinkui visuose šonuose; taip pat ir prieangiuose buvo langai aplinkui į vidų, o ant iškyšulių buvo palmių vaizdai.
[17] Toliau jis nuvedė mane į išorinį šventorių, ir štai čia buvo sandėlių; šventoriaus asla buvo išklota aplinkui akmenimis, aplink aslą gi buvo trys dešimtys sandėlių.
[18] Asla ties vartais sulig vartų ilgiu buvo žemesnė.
[19] Jis

---

ne iš tarp kambarių buvusio tako (koridoriaus). Matuojant tarpą nuo durų per kambarį (6 m.), taką (13 m.) ir kitoje pusėje buvusį kambarį (6 m.) iki šito durų buvo gautas viso išorinių vartų statinio plotis lygus 25 mastams; toks pat plotis buvo atrastas ir matuojant nuo vieno stogo *krašto iki kitam.* — **(14)** *Padarė:* įvertino, ne nendre matuodamas, bet iš akies. — *Iškyšulius:* kurie paminėti 10 eil. Jie rodėsi esą 60 mastų aukšti. Tačiau nėra tikrų davinių, kad čia tikrai kalbama apie iškyšulių aukštį. — *Prieangį.* Jis turėjo būti prie vartų statinio šventoriaus pusėje. — — **(15)** *Nuo vartų...* Ties išoriniais įeinamaisiais vartais buvo kiti, vidaus vartai, kurie buvo toje vietoje, kur iš vartų prieangio išeinama į kitą prieangį. Pirmojo slenksčio buvo 6 mastai, trijų kambarių plotis 18 mastų, abiejų storų sienų tarp trijų kambarių plotis 10 mastų, antro slenksčio vėl 6 mastai ir iškyšulio storis 2 mastai, viso 50 mastų. Visame aprašyme vartai imami platesne ir siauresne prasme; jais vadinama ir visas vartų statinys su jo įvairiomis dalimis, ir tik ta jo dalis, pro kurią įeinama ar išeinama, todėl išoriniai ir vidaus vartai. — **(16)** *Įžulsnūs:* į oro pusę angštesni, į vidų erdvesni. Kurioje vietoje iš tikrųjų tie langai buvo, neaišku. — *Palmių.* Palmės yra gyvumo ir nuolatinės jėgos vaizdas. Todėl teisieji palyginami su palmėmis (*Ps. 91, 13 ir k. Pat.* 11, 28 ir k.). Palmės yra taip pat nugalėjimo vaizdas (Jo. 12, 13; Apr. 7, 9). Taigi palmių drožiniai turi išreikšti tai, ką pranašas yra pasakęs savo žodžiais 11, 19 ir 36, 26.

(17) *Į išorinį šventorių.* Aplink bažnyčią buvo du šventoriu, vienas kitame. Išorinis šventorius mūru atskirtas nuo miesto buvo žemesnis už vidaus šventorių, į kurį reikėjo lipti laiptais. — *Sandėlių:* kambarių pastatytų tikriausiai prie ėjusios aplink šventorių sienos. Tokių pat sandėlių yra buvę Saliamono bažnyčioje (vz. 1 Kron. 28, 12; 4 Kar. 23, 11; Jer. 35, 4; 36, 10) ir paskui Zorobabėlio bažnyčioje (vz. Neem. 13, 4). — **(18)** *Ties vartais:* ties išorinio šventoriaus vartais. Asla ties vartais buvo žemesnė ta prasme, kad visas vi-

rum erat inferius. 19 Et mensus
est latitudinem a facie portae
inferioris usque ad frontem atrii
interioris extrinsecus, centum cu-
bitos ad Orientem, et ad Aqui-
lonem. 20 Portam quoque, quae
respiciebat viam Aquilonis atrii
exterioris, mensus est tam in lon-
gitudine, quam in latitudine 21 Et
thalamos eius tres hinc, et tres
inde: et frontem eius, et vesti-
bulum eius secundum mensuram
portae prioris, quinquaginta cu-
bitorum longitudinem eius, et la-
titudinem viginti quinque cubi-
torum. 22 Fenestrae autem eius,
et vestibulum, et sculpturae se-
cundum mensuram portae, quae
respiciebat ad Orientem: et sep-
tem graduum erat ascensus eius,
et vestibulum ante eam. 23 Et
porta atrii interioris contra por-
tam Aquilonis, et Orientalem: et
mensus est a porta usque ad
portam centum cubitos. 24 Et
eduxit me ad viam australem, et
ecce porta, quae respiciebat ad
Austrum: et mensus est frontem
eius, et vestibulum eius iuxta
mensuras superiores. 25 Et fe-
nestras eius, et vestibula in cir-
cuitu, sicut fenestras ceteras: quin-
quaginta cubitorum longitudine,
et latitudine vigintiquinque cu-
bitorum. 26 Et in gradibus sep-
tem ascendebatur ad eam: et ves-
tibulum ante fores eius: et cae-
latae palmae erant, una hinc, et

išmatavo plotį nuo žemesniųjų
vartų priešakio iki išorinio vidaus
šventoriaus iškyšulio: buvo gi
šimtas mastų taip į rytus kaip į
šiaurę. 20 Taip jis matavo ir tuos
išorinio šventoriaus vartus, kurie
buvo į šiaurę, būtent jų ilgį ir
plotį, 21 lygiai ir šoninius jų kam-
barius, kurių trys buvo viename
šone ir trys kitame, jų iškyšulius
ir prieangį; šitie buvo tokio pat
didumo kaip pirmųjų vartų; visi
vartai buvo penkiomis dešim-
timis mastų ilgi ir dvidešimt pen-
kiais mastais platūs. 22 Jų langai,
prieangis ir išpjaustymai buvo
tokie pat kaip vartų į rytus; sep-
tyniais laiptais buvo einama į
juos aukštyn, ir ties jais buvo
prieangis. 23 Ties šiaurės ir ties
rytų vartais buvo vidaus šven-
toriaus vartai, ir jis išmatavo tar-
pą nuo vienų vartų iki kitų vartų
vienu šimtu mastų. 24 Po to jis
nuvedė mane pietų link, o štai
ir tenai buvo vieni vartai į pie-
tus; ir jis matavo jų iškyšulius ir
prieangį, tokiuos pat kaip kitų.
25 Ir šitų langai ir prieangiai aplin-
kui buvo kaip kiti langai; ilgis
buvo penkių dešimtų mastų ir
plotis dvidešimt penkių mastų.
26 Septyniais laiptais buvo į juos
kopiama, ties jų anga buvo prie-
angis, ir ant jo iškyšulių buvo
išpjaustytos palmės, viena viena-
me šone, kita kitame. 27 Taip pat
vidaus šventorius turėjo vartus į

---

daus šventorius taigi ir jo asla buvo aukštesnėje vietoje; į tą vidaus šventorių iš išorinio buvo 8 laiptai (31 e.). — **(19)** *Nuo žemesniųjų vartų:* kurie buvo išoriniame, todėl žemesniame šventoriuje. — *Iki išorinio...* Taip buvo matuojamas viso žemesniojo šventoriaus plotas. — **(20)** *Vartus, kurie buvo į šiaurę.* Šiaurės vartai iš išorinio šventoriaus buvo visai tokie pat kaip ir rytų vartai; ir šičia įvardijamos svarbiausios jų dalys: šoniniai kambariai, iškyšuliai, prieangis ir tt. — **(22)** *Ties jais buvo prieangis:* šventoriaus pusėje; todėl ne toje vartų vietoje, prie kurios buvo prieinama laiptais, bet priešingoje, ten, kur iš vartų statinio buvo išeinama į patį šventorių. — **(23)** *Ties šiaurės...* Įėjus pro šiaurės vartus

altera inde in fronte eius. [27] Et
porta atrii interioris in via aus-
trali: et mensus est a porta us-
que ad portam in via australi,
centum cubitos.
[28] Et introduxit me in atrium
interius ad portam australem: et
mensus est portam iuxta men-
suras superiores. [29] Thalamum
eius, et frontem eius, et vesti-
bulum eius eisdem mensuris: et
fenestras eius, et vestibulum eius
in circuitu quinquaginta cubitos
longitudinis, et latitudinis viginti-
quinque cubitos. [30] Et vestibu-
lum per gyrum longitudine vigin-
tiquinque cubitorum, et latitudine
quinque cubitorum. [31] Et ves-
tibulum eius ad atrium exterius,
et palmas eius in fronte: et octo
gradus erant, quibus ascende-
batur per eam. [32] Et introduxit
me in atrium interius per viam
orientalem: et mensus est portam
secundum mensuras superiores.
[33] Thalamum eius, et frontem eius,
et vestibulum eius sicut supra:
et fenestras eius, et vestibula
eius in circuitu, longitudine quin-
quaginta cubitorum, et latitudine
vigintiquinque cubitorum. [34] Et
vestibulum eius, id est atrii ex-
terioris: et palmae caelatae in fron-
te eius hinc et inde: et in octo
gradibus ascensus eius. [35] Et in-
troduxit me ad portam, quae res-
piciebat ad Aquilonem: et men-
sus est secundum mensuras su-
periores. [36] Thalamum eius, et

pietus, ir jis išmatavo nuo tų
vartų tarpą pietų link iki kitų vartų
vienu šimtu mastų.

[28] Jis įvedė mane į vidaus šven-
torių pietų vartais ir matavo tuos
vartus, kurių dydis buvo toks
pat kaip kitų; [29] matavo taip pat
lygius kitiems šoninius kamba-
rius, jų iškyšulius ir jų prieangį,
be to jų langus ir jų prieangį
aplinkui penkiomis dešimtimis
mastų ilgą ir dvidešimt penkiais
mastais platų. [30] Prieangis aplin-
kui buvo dvidešimt penkiais mas-
tais ilgas ir penkiais mastais
platus. [31] Prieangis buvo išori-
nio šventoriaus pusėje ir ant jo
iškyšulių buvo išpjaustyta palmių,
į jį buvo einama aukštyn aštuo-
niais laiptais. [32] Po to jis nusivedė
mane į vidaus šventorių rytų
šone ir matavo tokio pat didu-
mo kaip aukščiau vartus [33] su jų
šoniniais kambariais, jų iškyšu-
liais ir jų prieangiu, taip pat su
jų langais ir prieangiais aplinkui;
jie buvo penkiomis dešimtimis
mastų ilgi ir dvidešimt penkiais
mastais platūs. [34] Jis išmatavo jų
prieangį, kurs buvo išorinio šven-
toriaus pusėje; palmių išpjausty-
mai buvo ant iškyšulių viename
ir kitame šone, ir buvo į juos
einama aukštyn aštuoniais laip-
tais. [35] Po to jis nusivedė mane
pas vartus į šiaurę ir matuoda-
mas juos rado lygius kitiems

į išorinį šventorių ir paėjus tiesiai vieną šimtą mastų buvo prieinama prie kitų vartų, kurie jau priklausė aukštesniajam vidaus šventoriui. Visai taip pat buvo įėjus pro rytų ir pagaliau pro pietų vartus.

(**30**) *Prieangis aplinkui...* LXX t. šitos eil. visai nėra, taip pat daugelyje ebr. rankraščių. Taip kaip dabar ji skaitoma, ji, be abejo, yra klaida. — (**31**) *Prieangis buvo...* Prie išorinių vartų prieangis buvo šventoriaus pusėje, į vidaus gi šventoriaus vartus buvo einama per prieangį. — *Buvo einama aukštyn...* todėl vidaus šventorius buvo aštuoniais laiptais aukščiau negu išorinis. Plg. žem. 34 ir 37 eil.

frontem eius, et vestibulum eius, et fenestras eius per circuitum, longitudine quinquaginta cubitorum, et latitudine vigintiquinque cubitorum.
37 Et vestibulum eius respiciebat ad atrium exterius: et caelatura palmarum in fronte eius hinc et inde: et in octo gradibus ascensus eius.

38 Et per singula gazophylacia ostium in frontibus portarum: ibi lavabant holocaustum.
39 Et in vestibulo portae, duae mensae hinc, et duae mensae inde: ut immoletur super eas holocaustum, et pro peccato, et pro delicto.
40 Et ad latus exterius, quod ascendit ad ostium portae, quae pergit ad Aquilonem, duae mensae: et ad latus alterum ante vestibulum portae,duae mensae.
41 Quattuor mensae hinc, et quattuor mensae inde: per latera portae octo mensae erant, super quas immolabant.
42 Quattuor autem mensae ad holocaustum, de lapidibus quadris exstructae: longitudine cubiti unius et dimidii: et latitudine cubiti unius et dimidii: et altitudine cubiti unius: super quas ponant vasa, in quibus immolatur holocaustum, et

36 su jų šoniniais kambariais, jų iškyšuliais, jų prieangiu ir jų langais aplinkui; jie buvo penkiomis dešimtimis mastų ilgi ir dvidešimt penkiais mastais platūs.
37 Jų prieangis buvo išorinio šventoriaus pusėje; palmių išpjaustymai buvo ant iškyšulių viename ir kitame šone, ir aštuoniais laipsniais buvo į jį einama aukštyn.

38 Į kiekvieną sandėlį buvo įėjimas vartų iškyšuliuose; tenai plaudavo deginamąsias aukas.
39 Vartų prieangyje stovėjo du stalu viename ir du stalu kitame šone, kad ant jų būtų pjaunamos deginamosios aukos, nuodėmės ir nusikaltimo aukos.
40 Lauke prie šoninės sienos einančios aukštyn angos link tų vartų, kurie atgręžti į šiaurę, buvo du stalu ir prie kitos šoninės sienos ties vartų prieangiu buvo du stalu.
41 Keturi stalai buvo viename šone ir keturi stalai kitame; vartų šonuose buvo aštuoni stalai, ant kurių buvo pjaunamos aukos.
42 Keturi gi stalai buvo deginamajai aukai, pastatyti iš kertuotų akmenų, pusantru mastu ilgi, pusantru mastu platūs ir vienu mastu aukšti pasidėti įrankiams, kuriais buvo skerdžia-

---

(38) *Į kiekvieną...* Ebr. t.: buvo vienas kambarys, kurio įėjimas buvo iš vartų prieangio. — Vidaus šventorius buvo skirtas aukoms atnašauti, todėl toliau kalbama visų pirma apie tuos dalykus, kurie buvo reikalingi aukoms prirengti. — (39) *Deginamosios aukos...* Plg. Kun. 1, 3-17; 4, 3... 5; 15; 7, 1. Kunigų įstatymu buvo įsakyta aukas daryti šiauriniame altoriaus šone (Kun. 1, 11). — (40) *Lauke:* ne pačiame vartų statinyje. Kalbama čia apie vidaus šventoriaus vartus rytų pusėje. Jų statinio vienas šonas buvo atgręžtas į šiaurę, kitas į pietus. Stovint prie šiaurinio šono (sienos) buvo matomi vidaus šventoriaus vartai į šiaurę, atsistojus kitame šone matėsi pietų vartai. Kaip buvo sutvarkyti dalykai rytų vartuose, taip tikriausiai jie buvo sutvarkyti ir kituose vartuose. — (41) *Keturi...* Du buvo prieangyje, du lauke. — (42) *Keturi gi stalai...* Kaip pats skaičius rodo, tai turėjo būti kiti stalai, ne aukščiau paminėtieji. Kadangi šitie buvo akmeniniai, tai kiti tikriausiai buvo mediniai. Viso tat buvo skirta aukoms prirengti dvylika stalų. Įrankiai gyvuliams skersti anot 43 e. buvo pasidedami tikriausiai ant stalų briaunų.

victima. 43 Et labia earum palmi
unius, reflexa intrinsecus per circuitum:
super mensas autem carnes
oblationis. 44 Et extra portam
interiorem gazophylacia cantorum
in atrio interiori, quod
erat in latere portae respicientis
ad Aquilonem: et facies eorum
contra viam Australem, una ex
latere portae Orientalis, quae respiciebat
ad viam Aquilonis. 45 Et
dixit ad me: Hoc est gazophylacium,
quod respicit viam Meridianam,
sacerdotum erit, qui excubant
in custodiis templi. 46 Porro
gazophylacium, quod respicit
ad viam Aquilonis, sacerdotum
erit, qui excubant ad ministerium,
altaris. Isti sunt filii Sadoc, qui
accedunt de filiis Levi ad Dominum
ut ministrent ei.

47 Et mensus est atrium longitudine
centum cubitorum, et
latitudine centum cubitorum per
quadrum: et altare ante faciem
templi.

48 Et introduxit me in vestibulum
templi: et mensus est vestibulum
quinque cubitis hinc, et
quinque cubitis inde: et latitudi-

mos deginamosios ir kitos aukos.
43 Jų briaunos buvo per plaštaką
įlenktos į vidų aplinkui; tie stalai
buvo skirti aukų mėsai. 44 Skyrium
nuo vidaus vartų buvo
giesmininkų kambariai vidaus
šventoriuje, šone tų vartų, kurie
atgręžti į šiaurę; jų priešakiai
buvo atgręžti į pietus; vienas gi
buvo rytų vartų šone, atgręžtas
į šiaurę. 45 Jis man tarė: Šitas
kambarys, kurs atgręžtas į pietus,
bus tiems kunigams, kurie
atlieka bažnyčios tarnybą. 46 Kambarys
gi, kurs atgręžtas į šiaurę,
bus tiems kunigams, kurie
atlieka altoriaus tarnybą; tai yra
Sadoko sūnūs, kurie iš Lėvio
sūnų tarpo artinasi prie Viešpaties,
kad jam tarnautų.

47 Jis išmatavo šventorių išilgai
šimtu mastų ir skersai šimtu
mastų; jis buvo keturkampis; altorius
gi stovėjo ties bažnyčios
priešakiu.

48 Jis įvedė mane į bažnyčios
prieangį ir išmatavo prieangį penkiais
mastais viename šone ir
penkiais mastais kitame šone,

— (43) *Įlenktos;* kad padėti ant stalų dalykai nenukristų žemėn. — (44) *Skyrium nuo...* Anot LXX: vidaus šventoriuje buvo du kambariu, vienas šiaurės vartų šone atgręžtas į pietus, kitas pietų vartų šone atgręžtas į šiaurę. Tuodu kambariu buvo vienas ties kitu; jie buvo paskirti kunigams (45 e.). — (45) *Atlieka bažnyčios tarnybą.* Šiaurės vartų pusėje buvęs kambarys buvo paskirtas tiems kunigams, kurie patarnaudavo pačiai bažnyčiai, kitas gi tiems, kurie tarnavo altoriui ir dalyvavo aukų atnašavime. — (46) *Sadoko.* Sadokas iš Eleazaro ainijos yra žinomas savo ištverminga ištikimybe Dovidui, dėl kurios jis buvo pastatytas vyriausiuoju kunigu Abiataro vieton (3 Kar. 2, 35). Ne visi Aarono ainiai prileidžiami prie kunigų pareigų, tik tie, kurie buvo iš Sadoko giminės. Tuo parodoma, kad Dievas savo pasirinkimu, ne kilmės teisių žiūrėdamas, ims sau kunigus.

(47) *Altorius gi...:* ant vidurio kelio iš šiaurės vartų į pietų vartus; todėl žmonės susirinkę melstis prie tų dvejų vartų galėjo gerai jį matyti.

(48) *Prieangį penkiais...:* prieangio iškyšulių storį penkiais mastais. — *Ir vartų plotį...* Čia tekste išleisti žodžiai, kurie teisingai skaitomi LXX: ir vartų plotį keturiolika mastų ir vartų sienas trimis mastais vienoje ir trimis mastais kitoje pusėje. — Todėl viso vidaus prieangio nuo šiaurinės sienos iki pietų sienai buvo 14 + 3 + 3, t. y. 20 mastų. Tai ir vadinama 49 e. prieangio ilgiu. —

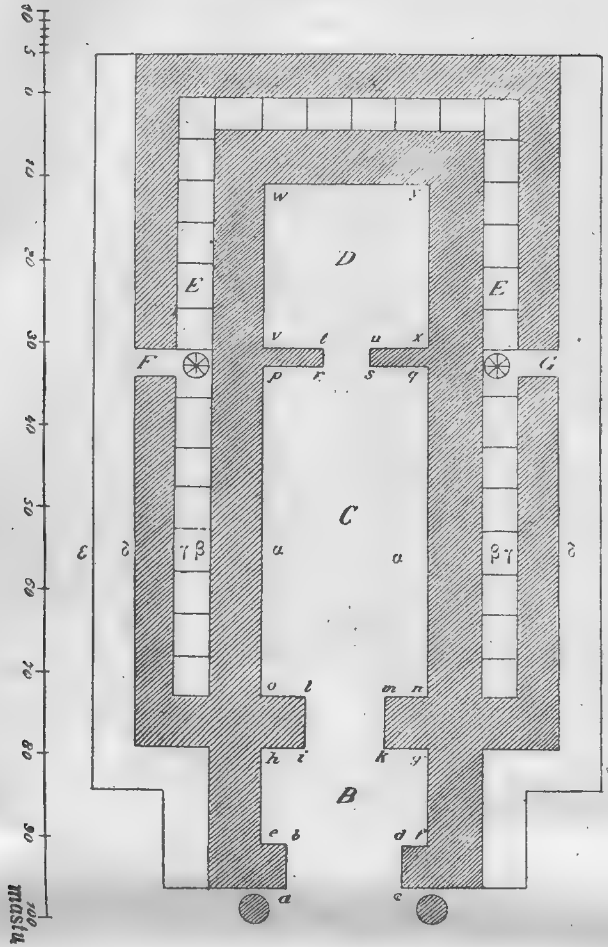
IV. Bažnyčia, 40, 48.

B. Bažnyčios prieangis, 40, 48.
ab, cd. Bažnyčios prieangio iškyšulių storis 5 mast., 40, 48.
be, df. Iškyšulių plotis 3 mast., 40, 48.
ac. Angos plotis 11 (10) mast., 40, 49.
il, km. Bažnyčios angos iškyšulių storis 6 mast., 41, 1.
ik. Bažnyčios angos plotis 10 mast. 41, 2.
hi, ol, kg, mn. Šoninės durų sienos plotis 5 mast. 41, 2.
C. Šventoji bažnyčios dalis, 41, 1.
D. Švenčiausioji bažnyčios dalis.
on, pq. Šventosios bažnyčios dalies plotis 20 mast., 41, 2.
op, nq. Šventosios bažnyčios dalies ilgis 40 mast., 41, 2.
rt, su. Švenčiausios bažnyčios dalies iškyšulių storis 2 mast., 40, 3.
pr, sq. Šoninės durų sienos plotis 7 mast., 40, 3.
rs, tu. Švenč. bažn. dalies durų anga 6 mast., 40, 3.
vw, xy. Švenč. bažn. dalies ilgis 20 mast., 40, 4.
vx, wy. Švenč. bažn. dalies plotis 20 mast., 40, 4.
αβ Bažnyčios sienos storis 6 mast., 41, 5.
βγ Šoninio statinio plotis 4 mast., 41, 5.
E. Šoniniai kambariai, 40, 6...
γδ Sienos aplink šoninius kambarius storis 5 mast., 41, 9.
F, G. Šoninio statinio durys, 41, 11.

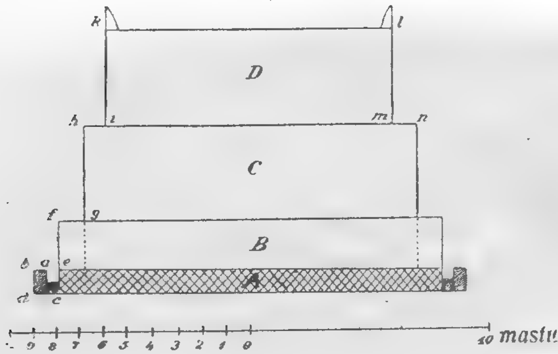
V. Deginamųjų aukų altorius, 43, 13-16.

bd, bc, ab. Griovelis aplink deginamųjų aukų altorių.
A. Altoriaus pamatai.
B. Altoriaus cokolis.
C. Altoriaus papėdė.
D. Altoriaus židinys.
ef. Cokolio aukštis 2 mast.
fg. Cokolio užkirtimai 1 mast.
gh. Altoriaus papėdės aukštis 4 mast.
hi, mn. Papėdės užkirtimai 1 mast.
i, k. Židinio aukštis 4 mast.
k, l. Židinio ragai.
im, kl. Židinio ilgis ir plotis 12 mast.

IV

V.

nem portae trium cubitorum hinc,
et trium cubitorum inde. 49 Longitudinem autem vestibuli viginti cubitorum, et latitudinem undecim cubitorum, et octo gradibus ascendebatur ad eam. Et columnae erant in frontibus: una hinc, et altera inde.

Caput XLI. 1 Et introduxit me in templum, et mensus est frontes, sex cubitos latitudinis hinc, et sex cubitos latitudinis inde, latitudinem tabernaculi. 2 Et latitudo portae, decem cubitorum erat: et latera portae, quinque cubitis hinc, et quinque cubitis inde: et mensus est longitudinem eius quadraginta cubitorum, et latitudinem viginti cubitorum.

3 Et introgressus intrinsecus mensus est in fronte portae duos cubitos: et portam, sex cubitorum: et latitudinem portae, septem cubitorum. 4 Et mensus est longitudinem eius viginti cubitorum, et latitudinem eius viginti cubitorum, ante faciem templi: et dixit ad me: Hoc est sanctum sanctorum.

5 Et mensus est parietem domus sex cubitorum: et latitudi-

taip pat vartų plotį trimis mastais viename šone ir trimis mastais kitame šone. 49 Prieangis buvo dvidešimčia mastų ilgas ir vienuolika mastų platus, į jį buvo einama aukštyn aštuoniais laiptais. Prie iškyšulių buvo du šulu, vienas viename šone, kitas kitame.

41 perskyrimas. 1 Jis įvedė mane į bažnyčią ir išmatavo iškyšulius; jie buvo šešiais mastais stori viename šone ir šešiais kitame, sulig buveinės storiu. 2 Angos plotis buvo dešimties mastų, o šoninės durų sienos buvo penkių mastų vienoje pusėje ir penkių mastų kitoje pusėje; jis išmatavo jos ilgį keturiomis dešimtimis mastų ir plotį dvidešimčia mastų.

3 Įėjęs į vidų jis išmatavo durų iškyšulį dviem mastais, duris šešiais mastais ir durų sienos plotį septyniais mastais. 4 Po to jis išmatavo jo ilgį dvidešimčia mastų ir jo plotį dvidešimčia mastų ties bažnyčios priešakiu. Ir jis man tarė: Tai visų švenčiausia.

5 Po to jis matavo namų sieną šešiais mastais ir šoninio sta-

---

(49) *Vienuolika.* Tikriau LXX: dešimts. — *Aštuoniais.* LXX: dešimčia. Ir šitas skaitmuo gal tikresnis, nes juo šventesnė buvo vieta, tuo daugiau laiptų buvo į ją einama: septyni laiptai buvo į išorinį šventorių, aštuoni į vidaus šventorių, todėl 10 laiptų turėjo būti į pačios šventyklos prieangį.

(41, 1) *Iškyšulius:* kurie buvo tarp šventyklos prieangio ir šventosios bažnyčios dalies; jie buvo vienu mastu storesni už tuos, kurie buvo prieangio priešakyje. — (2) *Dvidešimčia mastų:* kaip Saliamono bažnyčioje, 3 Kar. 6, 2. 3...

(3) *Dviem mastais.* Siena tarp šventosios bažnyčios dalies ir švenčiausios buvo, palyginus su kitomis, visai nestora, tik dviejų mastų. Bažnyčia buvo laikoma taip šventa, kad angelas nė regėjime neveda pranašo į jos vidų, tik pats įėjęs pasako, kokie buvo jos dydžiai. — *Durų sienos:* siena vienoje ir kitoje durų pusėje; ir čia gaunoma tas pat šventyklos plotis kaip auk. 7 + 6 + 7, tai yra 20 mastų. — (4) *Dvidešimčia mastų:* kaip Saliamono bažnyčioje. — *Ties bažnyčios priešakiu,* t. y. ties šventaja jos dalimi.

(5) *Sieną šešiais...* Pačios šventyklos siena tik apačioje buvo šešiais mastais stora; aplink tą sienos apačią ėjo pirmoji eilė kambarių, kurie buvo keturiais mastais platūs. Aukš-

nem lateris quattuor cubitorum undique per circuitum domus.
[6] Latera autem, latus ad latus, bis triginta tria: et erant eminentia, quae ingrederentur per parietem domus, in lateribus per circuitum, ut continerent, et non attingerent parietem templi.
[7] Et platea erat in rotundum, ascendens sursum per cochleam, et in coenaculum templi deferebat per gyrum: idcirco latius erat templum in superioribus: et sic de inferioribus ascendebatur ad superiora in medium.
[8] Et vidi in domo altitudinem per circuitum, fundata latera ad mensuram calami sex cubitorum spatio:
[9] et latitudinem per parietem lateris forinsecus quinque cubitorum: et erat interior domus in lateribus domus.
[10] Et inter gazophylacia latitudinem viginti cubitorum in circuitu domus undique,
[11] et ostium lateris ad orationem: ostium unum ad viam Aquilonis, et ostium unum ad

tinio plotį keturiais mastais apsukai aplink namus.
[6] Šoninių gi kambarių, kambarys prie kambario, buvo du kart trisdešimts trys; aukštesnieji ėjo išilgai bažnyčios mūro aplink visus šonus taip, kad jais rėmėsi ir nebuvo įleisti į bažnyčios sieną.
[7] Tenai buvo kelias apsukai kyląs aukštyn vingiu, kurs sukdamos vedė į bažnyčios aukštą; todėl bažnyčia aukštumoje buvo platesnė, ir taip iš apačios buvo einama į viršutinį aukštą per vidurinį.
[8] Aš mačiau namuose paaukštinimą aplinkui, o šoninių kambarių didumas buvo vienos šešių mastų nendrės.
[9] Plotis sienos, kuri skyrė šoninius kambarius nuo oro pusės, buvo penkių mastų; vidaus namai buvo šoninių namų kambarių apsupti.
[10] Atstumas nuo kambarių buvo visur aplink namus dvidešimties mastų.
[11] Vienos šoninio statinio durys buvo atgręžtos į maldos vietą, vienos į šiaurę ir vienos į pietus; mal-

čiau šventyklos siena buvo vienu mastu plonesnė, todėl buvusieji ties ta jos dalimi antrojo aukšto kambariai buvo jau penkiais mastais platūs. Dar aukščiau siena buvo vėl vienu mastu plonesnė ir trečiojo aukšto kambariai ties ta dalimi buvo šešiais mastais platūs. Siena ėjo siauryn ne pamažu, bet užkirtimais; ant pirmojo užkirtimo buvo paremti antrojo aukšto kambarių sijų galai, neįleidžiant jų į sieną, taip pat ant antrojo užkirtimo buvo padėti trečiojo aukšto kambarių sijų galai. Nedaryti sienoje skylių sijoms reikalavo bažnyčios šventumas. — (6) *Kambarių prie...* Anot ebr. t.: ant pirmojo buvo antras, ant antrojo trečias ir tai tris dešimtis kartų. Todėl kambarių trijuose aukštuose buvo viso 90. — (7) *Tenai buvo kelias...* Ebr. t. nėra aiškios kalbos apie laiptus aukštyn; šv. Jieronimas remdamos žydų mokslininkų nuomone įdėjo šiton eil. žodžius apie laiptus vingiu, imdamas juos iš 3 Kar. 6, 8. Senovės vertėjai išreiškė eil. prasmę kiekvienas savaip. Ebr. t. galima išversti maž daug taip: ir jo plotis didėjo, juo aukščiau juo labiau kambariams; nes vidaus ruimo didėjimas reiškėsi juo aukščiau juo labiau apsukai namų šone; todėl vidaus ruimo plotis buvo didesnis aukštumoje, ir pradedant nuo apatinio aukšto buvo jis didesnis aukštajam palyginus su viduriniu. — Reikia manyti, kad ir šitas mažai suprantamas ebr. t. yra gerokai iškraipytas. — (8) *Paaukštinimą.* Tai turėjo būti pamatai ir cokolis. — (10) *Atstumas nuo kambarių:* apie kuriuos kalbama 42, 1... Vadinasi tarp šventyklos cokolio ir vidaus šventoriuje buvusių trobesių buvo 20 mastų tarpas. — (11) *Vienos...* Saliamono bažnyčioje buvo tik vienos durys į pietus. Ebr. t. čia ir tol. (11-17 eil.) žymiai skiriasi

viam Australem: et latitudinem
loci ad orationem, quinque cu-
bitorum in circuitu. 12 Et aedi-
ficium, quod erat separatum, ver-
sumque ad viam respicientem ad
mare, latitudinis septuaginta cu-
bitorum: paries autem aedificii,
quinque cubitorum latitudinis
per circuitum: et longitudo eius
nonaginta cubitorum.
13 Et mensus est domus lon-
gitudinem, centum cubitorum: et
quod separatum erat aedificium,
et parietes eius, longitudinis cen-
tum cubitorum. 14 Latitudo au-
tem ante faciem domus: et eius,
quod erat separatum contra Orien-
tem, centum cubitorum. 15 Et
mensus est longitudinem aedificii
contra faciem eius, quod erat
separatum ad dorsum: ethecas
ex utraque parte centum cubi-
torum: et templum interius, et
vestibula atrii. 16 Limina, et fe-
nestras obliquas, et ethecas in
circuitu per tres partes, contra
uniuscuiusque limen, stratumque
ligno per gyrum in circuitu: terra
autem usque ad fenestras, et
fenestrae clausae super ostia.
17 Et usque ad domum interio-
rem, et forinsecus per omnem
parietem in circuitu intrinsecus,
et forinsecus, ad mensuram. 18 Et
fabrefacta cherubim et palmae:
et palma inter cherub et cherub,
duasque facies habebat cherub.
19 Faciem hominis iuxta palmam
ex hac parte, et faciem leonis
iuxta palmam ex alia parte: ex-
pressam per omnem domum in
circuitu. 20 De terra usque ad
superiora portae, cherubim, et

dos vietos plotis buvo penkių
mastų aplinkui. 12 Trobesys, kurs
buvo atskirtas ir atgręžtas į va-
karus, buvo septyniomis dešim-
timis mastų platus, trobesio gi
siena aplinkui buvo penkiais ma-
stais plati, ir jo ilgis buvo devy-
nių dešimtų mastų.

13 Jis išmatavo tų namų ilgį
šimtu mastų, ir atskiras trobesys
draug su savo sienomis buvo
šimtu mastų ilgas. 14 Priešakinės
namų sienos ir atskiro trobesio
rytų šone plotis buvo šimto mas-
tų. 15 Po to jis matavo ilgį to
statinio, kurs buvo atskirtas ties
bažnyčia jos užpakalyje draug su
kambariais abiejuose šonuose vie-
nu šimtu mastų; be to vidaus baž-
nyčią ir šventoriaus prieangius,
16 slenksčius, įžulsnius langus
ir galerijas trijuose šonuose aplin-
kui; ties kiekvienu slenksčiu buvo
medinis apmušalas aplinkui vi-
suose šonuose, jis siekė nuo as-
los iki langų, o langai viršum
angos buvo uždaryti. 17 Visa iki
vidaus namų ir ant visos sienos
aplinkui viduje ir oro pusėje bu-
vo padalinta langeliais. 18 Buvo
taip pat dailiai padarytų kerubų
ir palmių, kiekviena palmė tarp
dviejų kerubų, ir kiekvienas ke-
rubas buvo su dviem galvom.
19 Vienoje pusėje buvo žmogaus
veidas atgręžtas į vieną palmę,
ir kitoje pusėje liūto veidas at-
kreiptas į kitą palmę. 20 Nuo as-
los aukštyn iki durų viršui buvo
kerubai ir išpjaustytos palmės
bažnyčios sienose. 21 Durų slenk-

nuo Vulgatos; bet kaip viename taip ir kitame tekste yra daug neaiškumų, kuriuos pašalinti nėra jokios galimybės.

(21) *Durų slenkstis...* Ir čia neaišku, kas norėta pasakyti. — (22) *Altorius...* Jis, gali būti, turėjo stovėti toje vietoje, kurioje Saliamono

palmae caelatae erant in pariete
templi. [21] Limen quadrangulum,
et facies sanctuarii, aspectus con-
tra aspectum. [22] Altaris lignei
trium cubitorum altitudo: et lon-
gitudo eius duorum cubitorum:
et anguli eius, et longitudo eius,
et parietes eius lignei. Et locu-
tus est ad me: Haec est mensa
coram Domino. [23] Et duo ostia
erant in templo, et in sanctuario.
[24] Et in duobus ostiis ex utra-
que parte bina erant ostiola, quae
in se invicem plicabantur: bina
enim ostia erant ex utraque parte
ostiorum. [25] Et caelata erant in
ipsis ostiis templi cherubim, et
sculpturae palmarum, sicut in pa-
rietibus quoque expressae erant:
quam ob rem et grossiora erant
ligna in vestibuli fronte forinse-
cus. [26] Super quae fenestrae obli-
quae, et similitudo palmarum
hinc atque inde in humerulis ves-
tibuli: secundum latera domus,
latitudinemque parietum.

Caput XLII. [1] Et eduxit me
in atrium exterius per viam du-
centem ad Aquilonem, et intro-
duxit me in gazophylacium, quod
erat contra separatum aedificium,
et contra aedem vergentem ad
Aquilonem. [2] In facie longitu-
dinis, centum cubitos ostii Aqui-
lonis: et latitudinis quinquaginta
cubitos, [3] contra viginti cubitos

stis buvo keturkampis, ir bažny-
čios priešakis turėjo tokią pat
išvaizdą. [22] Medinis altorius buvo
trimis mastais aukštas ir dviem
mastais ilgas; jo kampai, jo vir-
šus ir jo šonai buvo iš medžio.
Ir jis man tarė: Tai tas stalas,
kurs turi stovėti Viešpaties aki-
vaizdoje. [23] Dvejos durys buvo
į bažnyčią ir į šventovę. [24] Abejos
durys turėjo viename ir kitame
šone po du mažesnius sparnus,
kurie buvo suveriami, nes po du
sparnu buvo vienoje ir kitoje du-
rų pusėje. [25] Bažnyčios duryse
buvo išpjaustyta kerubų ir pal-
mių panašumų, taip kaip tai buvo
padaryta sienose, todėl ir sijos
prieangio priešakyje buvo store-
snės oro pusėje. [26] Viršum jų
buvo įžulsnūs langai, o aukštai
abiejuose prieangio šonuose, ant
šoninių namų sienų ir sulig visu
sienų pločiu buvo išpjaustyta
palmių vaizdai.

42 perskyrimas. [1] Po to
jis išvedė mane į išorinį švento-
rių keliu, kuriuo einama į šiaurę,
ir įvedė mane į iždinę, kuri buvo
ties atskiru trobesiu ir ties sta-
tiniu šiaurės šone. [2] Priešakyje
ji buvo šimtu mastų ilgą su įė-
jimu į šiaurę ir buvo penkiomis
dešimtimis mastų plati [3] ties dvi-

---

bažnyčioje stovėjo padėtinių duonų ar smilkalų altorius. — (23) *Dvejos...* Kaip šventoji taip ir švenčiausioji bažnyčios dalis turėjo po dvejas duris, kurių kiekvienos buvo suveriamos. — (25) *Bažnyčios...* Ebr. t. aiškinamas įvairiai. — (26) *Viršum jų.* Tų žodžių nėra ebr. t.

(42, 1) *Išvedė mane:* iš šventyklos prieangio (40, 48). Dabar pranašui parodomi kunigų kambariai. Abiejuose šventyklos šonuose, šiaurėje ir pietuse, buvo du kitu trobesiu pačiuose vidaus šventoriaus pakraščiuose. Juose buvo įvairių kambarių; jų vienuose kunigai valgydavo jiems paskirtas aukų dalis, kituose apsivilkdavo šventais apdarais ir juos nusivilkę čia laikydavo. Visų pirma aprašinėjamas trobęsys buvęs šiaurės šone. Visame aprašyme yra daug neaiškumų, kurių pašalinti nebėra galimybės. — *Į išorinį šventorių:* iš jo buvo įeinama į kunigų kambarių trobesį (plg. žem. 9 e.). — (2) *Priešakyje...* LXX t.:

atrii interioris, et contra pavimentum stratum lapide atrii exterioris, ubi erat porticus iuncta porticui triplici. 4 Et ante gazophylacia deambulatio decem cubitorum latitudinis, ad interiora respiciens viae cubiti unius. Et ostia eorum ad Aquilonem: 5 Ubi erant gazophylacia in superioribus humiliora: quia supportabant porticus, quae ex illis eminebant de inferioribus, et de mediis aedificii. 6 Tristega enim erant, et non habebant columnas, sicut erant columnae atriorum: propterea eminebant de inferioribus, et de mediis a terra cubitis quinquaginta. 7 Et peribolus exterior secundum gazophylacia, quae erant in via atrii exterioris ante gazophylacia: longitudo eius quinquaginta cubitorum. 8 Quia longitudo erat gazophylaciorum atrii exterioris, quinquaginta cubitorum: et longitudo ante faciem templi, centum cubitorum. 9 Et erat subter gazophylacia haec introitus ab Oriente ingredientium in ea de atrio exteriori. 10 In latitudine periboli atrii, quod erat contra viam Orientalem, in faciem aedificii separati, et erant ante aedificium gazophylacia. 11 Et via ante faciem eorum iuxta similitudinem gazophylaciorum, quae erant in via Aquilonis: secundum longitudinem eorum, sic et latitudo eorum: et omnis introitus eorum, et similitudines, et ostia

dešimčia vidaus šventoriaus mastų ir ties akmenimis įšgrįsta asla išoriniame šventoriuje, kame buvo prieangio pastogė, sujungta su triguba pastoge. 4 Ties kambariais buvo dešimčia mastų platus takas, kurs sukosi į vidų vieno masto keleliu; jų durys buvo į šiaurę. 5 Aukštuose tie kambariai buvo siauresni kaip apačioje, nes galerijoms buvo iš jų paimta daugiau ruimo, kaip iš buvusiųjų statinio apačioje ir ties viduriu. 6 Nes jie buvo trijų aukštų ir neturėjo šulų, kaip kad buvo šventorių šulai; todėl jie kylo aukštyn iš apatinių ir vidurinių per penkias dešimtis mastų nuo žemės. 7 Išorinė siena išilgai kambarių, kurie buvo atgręžti išorinio šventoriaus pusėn ties kambariais, buvo penkiomis dešimtimis mastų ilga; 8 nes kambarių, kurie, stovėjo prie išorinio šventoriaus, ilgis buvo penkių dešimtų mastų, o ilgis bažnyčios pusėje buvo šimto mastų. 9 Po šitais kambariais buvo įėjimas iš rytų pusės tiems, kurie į juos eidavo iš išorinio šventoriaus, 10 šventoriaus sienos plotyje rytų šone. Ties atskiru trobesiu ir ties sienos statiniu buvo kambariai 11 su taku prie jų priešakinio šono visai panašiai į kambarius, kurie buvo šiaurės pusėje, kaip jų ilgiu taip ir jų pločiu, jų įėjimais ir jų santykiais; kaip buvo jų durys, 12 taip

---

tame trobesio šone, kurs atgręžtas į šiaurę. — (3) *Ties dvidešimčia...* Ebr. t.: ties dvidešimčia mastų, kurie priklausė vidaus šventoriui, ir ties grindiniu, kurs priklausė išoriniam šventoriui, buvo galerija ties galerija trimis aukštais. — (6) *Per penkias dešimtis mastų.* Tų ž. nėra nei ebr., nei gr. t. — (9) *Po šitais...* Įėjimas į iždinę iš išorinio šventoriaus buvo padarytas po kambariais, nes visas išorinis šventorius buvo žemesnis negu vidaus šventorius, kuriame stovėjo čia minima iždinė, kitaip sakant, laiptai iš išorinio šventoriaus aukštyn buvo ne prie pat

eorum. 12 secundum ostia ga-
zophylaciorum, quae erant in via
respiciente ad Notum: ostium in
capite viae: quae via erat ante
vestibulum separatum per viam
Orientalem ingredientibus. 13 Et
dixit ad me: Gazophylacia Aqui-
lonis, et gazophylacia Austri, quae
sunt ante aedificium separatum:
haec sunt gazophylacia sancta:
in quibus vescuntur sacerdotes,
qui appropinquant ad Dominum
in sancta sanctorum: ibi ponent
sancta sanctorum, et oblationem
pro peccato, et pro delicto: locus
enim sanctus est. 14 Cum autem
ingressi fuerint sacerdotes, non
egredientur de sanctis in atrium
exterius: et ibi reponent vesti-
menta sua, in quibus ministrant,
quia sancta sunt: vestienturque
vestimentis aliis, et sic proce-
dent ad populum.
15 Cumque complesset men-
suras domus interioris, eduxit
me per viam portae, quae res-
piciebat ad viam Orientalem: et
mensus est eam undique per cir-

buvo durys kambarių, kurie buvo
atgręžti pietų pusėn: įėjimas ke-
lio pradžioje, būtent to kelio, kurs
buvo ties atskiru prieangiu, kai
buvo įeinama iš rytų pusės. 13 Ir
jis man tarė: Šiaurės kambariai
ir pietų kambariai, kurie yra ties
atskiru trobesiu, yra šventi kam-
bariai, kuriuose turi valgyti tie
kunigai, kurie artinasi prie Vieš-
paties labai šventoje vietoje. Ten
jie pasidės labai šventą aukų dalį,
nuodėmės ir nusikaltimo aukas,
nes tai yra šventa vieta. 14 Ir kai
kunigai bus įėję, jie neturi vėl
išeiti iš šventyklos į išorinį šven-
torių, bet pirma pasidės čia savo
rūbus, kuriuose jie atliko tarny-
bą, nes jie yra šventi; ir turi ap-
sivilkti kitais drabužiais ir taip
išeiti laukan tarp žmonių.

15 Pabaigęs matuoti vidaus na-
mus jis išsivedė mane keliu prie
vartų, kurie atgręžti į rytus, ir
matavo juos visur aplinkui. 16 Jis
matavo rytų šone matuojama

---

sienos, bet vidaus šventoriaus gilumoje po iždinei. — (13) *Yra šventi...* Angelas vadina šituos kambarius šventais, t. y. skirtais šventiems reikalams. Anot Kun. 2, 2-10; 6, 25. 29... 7, 6 labai šventos buvo tos duoninės aukos dalys, kurios nebuvo sudeginamos ugnyje, taip pat nuodėmės aukos (jei toki auka nebuvo sudeginama visa už šventyklos ribų, ir nusikaltimo aukos mėsa; šitos dalys turėjo būti suvalgomos šventoje vietoje bažnyčios šventoriuje prie altoriaus. Iki jos nebuvo suvalgytos, reikėjo jos laikyti čia minimuose kambariuose. — (14) *Jie neturi išeiti...* Šitas paaiškinimas parodo, kodėl 9 ir 12 eil. yra pastaba, jog įėjimas į iždinės kambarius buvo iš išorinio šventoriaus. Kunigai paprastais savo drabužiais apsivilkę iš išorinio šventoriaus įeidavo tiesiog į iždinę, čia imdavo šventus drabužius ir jais apsivilkę atlikdavo savo pareigas vidaus šventoriuje, jas gi pabaigę grįždavo į iždinę, šventus drabužius pakeisdavo kasdieniniais ir išeidavo stačiai į išorinį šventorių, į kurį galėjo įeiti visi žydai.

(15) *Ir matavo.* Anot ebr., syr., Vulg., kald. t. aplink visus bažnyčios trobesius su jos šventoriais, vartais ir išorine siena (40, 5) buvo didelė keturkampė lyguma, kurios kiekvienas šonas buvo lygus 500 nendrių arba 3000 mastų, todėl viso jos ploto turėjo būti 250.000 kv. nendrių; tuo būdu visa šventovė, atskirta nuo nešventų vietų, buvo lyg kokioje šventoje vienatvėje, toli nuo gyvenimo triukšmo; tai turėjo būti pamokinimas, kaip visi dieviški dalykai daug aukščiau stovi už žmonių ir piliečių reikalus. Dėl to taip pat bažnyčia stovėjo ant aukšto kalno (40, 2). — *Juos:* namus. —

cuitum. [16] Mensus est autem contra ventum Orientalem calamo mensurae, quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum.
[17] Et mensus est contra ventum Aquilonis quingentos calamos in calamo mensurae per gyrum.
[18] Et ad ventum Australem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae per circuitum.
[19] Et ad ventum Occidentalem mensus est quingentos calamos in calamo mensurae. [20] Per quattuor ventos mensus est murum eius undique per circuitum, longitudinem quingentorum cubitorum, et latitudinem quingentorum cubitorum dividentem inter sanctuarium et vulgi locum.

Caput XLIII. [1] Et duxit me ad portam, quae respiciebat ad viam Orientalem. [2] Et ecce gloria Dei Israel ingrediebatur per viam Orientalem: et vox erat ei quasi vox aquarum multarum, et terra splendebat a maiestate eius.
[3] Et vidi visionem secundum speciem, quam videram, quando venit ut disperderet civitatem: et species secundum aspectum, quem videram iuxta fluvium Chobar: et cecidi super faciem meam.
[4] Et maiestas Domini ingressa est templum per viam portae,

nendre: penkis šimtus nendrių matuojama nendre aplinkui. [17] Jis matavo šiaurės šoną: penkis šimtus nendrių matuojama nendre aplinkui. [18] Matavo taip pat pietų šoną: penkis šimtus nendrių matuojama nendre aplinkui. [19] Matavo ir vakarų šoną: penkis šimtus nendrių matuojama nendre. [20] Visomis keturiomis kryptimis jis matavo tenai aplinkui sienos ilgį ir plotį penkiais šimtais mastų ir plotį penkiais šimtais mastų; ji turėjo atskirti šventą vietą nuo nešvento ploto.

43 perskyrimas. [1] Po to jis nusivedė mane prie vartų į rytus. [2] Ir štai Izraėlio Dievo garbė artinosi iš rytų pusės, ir jos ūžesys buvo kaip daugelio vandenų ūžesys, o žemė spindėjo nuo jos didenybės. [3] Ir aš mačiau regėjimą panašų į tą, kurį buvau matęs, kai jis atėjo miesto sunaikinti; išvaizda buvo panaši į aną reginį, kurį buvau matęs prie Kobaro upės, ir aš parpuoliau ant savo veido. [4] O Viešpaties didenybė įėjo keliu tų vartų, kurie buvo atgręžti į ry-

---

(16) *Matuojama nendre.* Vz. auk. 40, 5. — *Aplinkui.* Geriau LXX: ir jis apsigręžė (17) ir matavo... Taip pat 17 ir 18 eil. — (20) *Mastų... mastų.* Šitų dviejų ž. visai nėra ebr. t. Jų vietoje, žiūrint 16-19 eil., turėtų būti: nendrių (Jier.).

(43, 2) *Dievo garbė artinosi...* Kaip pranašas kitados matė regėjime (9-11 persk.) teokratijos centro ir ženklo, Jeruzalės bažnyčios, sunaikinimą, taip dabar jis mato jo atsikėlimą iš griuvėsių. Aprašęs naują bažnyčią jis turi paminėti Viešpaties garbę, kuria jis buvo matęs, kaip ji anksčiau buvo palikus bažnyčią (10, 19; 11, 23). Mozei pastačius sandoros padangtę, ją buvo pripildžiusi Viešpaties garbė; ji buvo taip pat pripildžiusi Saliamono bažnyčią jos pašventinime; ji tat pasirodo ir šitoje naujoje bažnyčioje ir pripildo ją savo jėgomis (Teod.). — *Ūžesys.* Dievo prisiartinimą skelbė ir lydėjo ūžesys ir blizgėjimas. Ūžesį darė kerubai plasnodami savo sparnais, skaisti šviesa skelbė begalinį Viešpaties garbingumą (plg. Abak. 3, 3). — (3) *Prie Kobaro...* Plg. auk. 1, 1... 3, 1; 9, 1... — (5) *Bu-*

quae respiciebat ad Orientem.
5 Et elevavit me spiritus, et introduxit me in atrium interius:
et ecce repleta erat gloria Domini domus. 6 Et audivi loquentem ad me de domo, et vir qui
stabat iuxta me, 7 dixit ad me:
Fili hominis, locus solii mei, et locus vestigiorum pedum meorum, ubi habito in medio filiorum Israel in aeternum: et non polluent ultra domus Israel nomen sanctum meum, ipsi, et reges eorum in fornicationibus suis, et in ruinis regum suorum, et in excelsis. 8 Qui fabricati
sunt limen suum iuxta limen meum, et postes suos iuxta postes meos: et murus erat inter me et eos: et polluerunt nomen sanctum meum in abominationibus, quas fecerunt: propter quod consumpsi eos in ira mea.
9 Nunc ergo repellant procul fornicationem suam, et ruinas regum suorum a me: et habitabo
in medio eorum semper. 10 Tu
autem fili hominis ostende domui Israel templum, et confundantur ab iniquitatibus suis, et
metiantur fabricam: 11 et erubescant ex omnibus, quae fecerunt: Figuram domus, et fabricae eius

tus. 5 Tuomet dvasia pakėlė mane ir įvedė manę į vidaus šventorių; ir štai namai buvo pilni
Viešpaties garbės. 6 Aš girdėjau
kalbantį man iš namų, ir vyras,
kurs stovėjo šalia manęs, 7 man
tarė: Žmogaus sūnau, tai mano sosto vieta ir mano kojų padų vieta, kame aš gyvenu per amžius Izraėlio sūnų tarpe; Izraėlio namai nebesuteps daugiau mano švento vardo, jis ir jų karaliai, savo kekšavimais, savo karalių sugedimu ir aukštumomis. 8 Nes
jie statėsi savo slenksčius prie mano slenksčių ir savo staktas šalia mano staktų, taip kad tarp manęs ir jų buvo siena, ir jie sutepė mano šventą vardą nuobodomis, kurias darė; todėl aš sunaikinau juos savo rūstybėje.
9 Dabar jie turi labai toli pravaryti nuo manęs savo kekšavimą ir savo karalių sugedimą, ir aš
gyvensiu visuomet jų tarpe. 10 Tu
gi, žmogaus sūnau, parodyk Izraėlio namams bažnyčią, kad jie susigėstų savo neteisybių; jie
turi išmatuoti statybą 11 ir paraus-
ti dėl viso, ką yra padarę. Parodyk jiems namų išvaizdą ir jų statybos išėjimus, visą jų aprašymą ir visus jų įsakymus, visą

---

vo pilni... Plg. 40, 32-36; 3 Kar. 8, 10. 11; 2 Kron. 5, 13. 14; 7, 1. 2. —(7) *Per amžius.* Dievas steigia čia savo karalystę visiems amžiams. Plg. Jer. 3, 17. — *Nebesuteps...* Vieta turi būti šventa. Kaip kitados karaliai ir tauta greitai pasiduodavo stabmeldystei ir aukštumų garbinimui, taip atnaujinime jie su lygiu uolumu turi tarnauti Dievui. — *Savo karalių sugedimu.* Ebr. t.: savo karalių lavonais. — Gal čia kalbama apie neleistiną karalių laidojimą šventoje vietoje. Bet gali būti, kad ir ebr. t. čia nevisai tikras. LXX: (neteisingomis) savo vadų žudynėmis savo tarpe (plg. 4 Kar. 21, 16). — (8) *Jie statėsi...:* statėsi dievaičius su jų nameliais ir dievaičių aukurus pačioje bažnyčioje (plg. 4 Kar. 16, 10-16; 21, 4-7). Taip čia primenama, kas buvo anksčiau pranašui parodyta 8, 5-17. — (9) *Ir aš gyvensiu...* Žmonių bendradarbiavimas yra dažnai saikas, kurio žiūrėdamas Dievas teikia savo pažadėtąsias gėrybes (plg. Iz. 48, 18). — (10) *Jie turi išmatuoti...:* kad pamatytų, kaip labai pats Dievas tėmija mažiausius dalykus, ypač žmonių gyvenime. Parodoma tautai bažnyčia, kad ji dėl dieviškųjų geradarysčių didumo ir atstatymo vilties liautųsi nusidėjus (Teod.). — [illegible] *parausti...* Ebr. t.: ir kai jie

exitus, et introitus, et omnem descriptionem eius, et universa praecepta eius, cunctumque ordinem eius, et omnes leges eius ostende eis, et scribes in oculis eorum: ut custodiant omnes descriptiones eius, et praecepta illius, et faciant ea.
12 Ista est lex domus in summitate montis: Omnis finis eius in circuitu, sanctum sanctorum est: haec est ergo lex domus.

13 Istae autem mensurae altaris in cubito verissimo, qui habebat cubitum, et palmum: in sinu eius erat cubitus et in latitudine, et definitio eius usque ad labium eius, et in circuitu, palmus unus: haec quoque erat fossa altaris.
14 Et de sinu terrae usque ad crepidinem novissimam duo cubiti, et latitudo cubiti unius: et a crepidine minore usque ad crepidinem maiorem quattuor cubiti, et latitudo cubiti unius.
15 Ipse autem Ariel quattuor cubitorum: et ab Ariel usque ad sursum, cornua quattuor.
16 Et Ariel duodecim cubitorum in longitudine per duodecim cubitos latitudinis: quadrangulatum aequis lateribus.
17 Et crepido quattuordecim cubitorum longitudinis per quattuordecim

jų tvarką ir visus jų įstatymus ir parašyk jų akivaizdoje, kad sergėtų visus jų aprašymus ir įsakymus ir vykintų juos.
12 Tas yra įstatymas apie namus kalno viršūnėje: visas jų plotas aplinkui yra labai šventas; tas tat yra namų įstatymas.

13 Šitas yra altoriaus išmatavimas tikriausiu mastu, kurs buvo plaštaku ilgesnis už paprastą: Jo griovelis buvo vienu mastu gilus ir mastu platus, vainikai iki jo briaunai ir tai aplinkui buvo sprindžiu platūs; tai ir buvo altoriaus griovis.
14 Nuo žemės įdubimo iki apatiniam užkirtimui buvo du mastu aukščio; plotis buvo vieno masto; nuo mažesnio užkirtimo iki didesniajam užkirtimui buvo keturi mastai; pločio buvo vienas mastas.
15 Pats gi židinys buvo dar keturiais mastais aukščiau, ir iš židinio ėjo aukštyn keturi ragai.
16 Židinys buvo dvylika mastų ilgas ir dvylika mastų platus; jis buvo lygus keturkampis.
17 Užkirtimas buvo keturiolika mastų ilgas ir keturiolika mastų platus, visuose keturiuose šo-

---

paraus... tu parodyk jiems... ir rašyk. — (12) *Visas jų plotas...* Seniau sandoros padangtėje ir Saliamono bažnyčioje tik užpakalinė jų dalis buvo laikoma švenčiausia, Mesijo gi laikais visas bažnyčios plotas (Iz. 4, 5). Taip išreiškiama, kad Ezekiėlio šventykla nebepriklauso Sen. Testamentui, bet Nauj. Test. bažnyčiai, kurioje nebeskiriama šventos nuo švenčiausios vietos, nes Dievas savo malone pasilieka visoje Bažnyčioje, Žyd. 9, 8.

(13) *Jo griovelis...* Altoriaus aprašinėjimas pradedamas nuo jo pamatų. Prie tų pamatų buvo lyg koks griovis, į kurį tekėdavo aukų kraujas, o iš jo kanalais buvo nuleidžiamas į upę. Aplink griovį buvo vainikas ar krotai, kad kartais neįpultų į jį kunigai. — (15) *Pats gi židinys.* Ebr. *Har' el,* Dievo kalnas ir *'ari' el.* Dievo židinys. Tai buvo vienatinė vieta, kame buvo valia aukoti Dievui aukas. Iš jo kampų buvo tarsi išdygę ragai. — (17) *Jo laiptai...* Altorius buvo atgręžtas į vakarus šventyklos link; todėl laiptai į altorių buvo rytų šone. Mozės altorius laiptų neturėjo (Iš. 20, 26).

cubitos latitudinis in quattuor an-
gulis eius: et corona in circu-
itu eius dimidii cubiti, et sinus eius
unius cubiti per circuitum: gradus
autem eius versi ad Orientem.
18 Et dixit ad me: Fili homi-
nis, haec dicit Dominus Deus:
Hi sunt ritus altaris in quacum-
que die fuerit fabricatum: ut offera-
tur super illud holocaustum, et
effundatur sanguis. 19 Et dabis
Sacerdotibus, et Levitis, qui sunt
de semine Sadoc, qui accedunt
ad me, ait Dominus Deus, ut
offerant mihi vitulum de armento
pro peccato. 20 Et assumens de
sanguine eius, pones super quat-
tuor cornua eius, et super quat-
tuor angulos crepidinis, et super
coronam in circuitu: et munda-
bis illud, et expiabis. 21 Et tol-
les vitulum, qui oblatus fuerit
pro peccato: et combures eum
in separato loco domus extra
sanctuarium. 22 Et in die secun-
da offeres hircum caprarum im-
maculatum pro peccato: et expia-
bunt altare, sicut expiaverunt in
vitulo. 23 Cumque compleveris
expians illud, offeres vitulum de
armento immaculatum, et arie-
tem de grege immaculatum. 24 Et
offeres eos in conspectu Domini:
et mittent sacerdotes super eos
sal, et offerent eos holocaustum
Domino. 25 Septem diebus facies

nuose; vainikas aplink jį buvo
pusės masto ir griovelis buvo
vieno masto aplinkui; jo laiptai
buvo atgręžti į rytus.

18 Jis man tarė: Žmogaus sū-
nau, Viešpats Dievas sako taip:
Šitos yra altoriaus apeigos tai
dienai, kaip tik jis bus pastaty-
tas, kad ant jo būtų aukojama de-
ginamoji auka ir būtų išliejamas
kraujas. 19 Lėvio giminės kuni-
gams, kurie yra iš Sadoko aini-
jos, kurie artinasi prie manęs,
sako Viešpats Dievas, tu duosi
jauną veršį iš bandos, kad au-
kotų man už nuodėmę. 20 Paė-
męs jo kraujo padėk ant ketu-
rių jo ragų ir ant keturių užkir-
timo kampų ir ant vainiko aplin-
kui; taip tu apvalysi jį ir pašven-
tinsi. 21 Po to paimsi veršį, kurs
yra paaukotas už nuodėmę, ir
sudeginsi jį atskiroje vietoje prie
namų ne šventyklos ribose. 22 Kitą
dieną aukok ožį be kliaudos už
nuodėmę ir juo pašventins alto-
rių, taip kaip pašventino veršiu.
23 Pabaigęs jį šventinti aukok ver-
šį be kliaudos iš bandos ir avi-
ną be kliaudos iš bandos; 24 au-
kok juos Viešpaties akivaizdoje;
kunigai dės ant jų druskos ir
aukos juos kaip deginamąją auką
Viešpačiui. 25 Septynias dienas
aukok kasdien ožį už nuodėmę;

(18) *Altoriaus apeigos:* įsakymai, kaip reikia altorius pašventinti. Altorius yra reikalingas pašventinimo, nes nuodėminga žmogaus ranka apdirbta medžiaga laikoma sutepta. Apšlakstymas altoriaus šonų krauju ir jo ragų patepimas krauju yra kunigų funkcija, todėl ji čia ypač pabrėžiama. — (19) *Tu duosi...* Ezekiėlis gauna nurodymų tautai ir kunigams, todėl į jį atsiliepiama, taip, kaip į Mozę Pentateuche. — *Jauną veršį:* kaip vyriausiojo kunigo nuodėmės aukoje. Plg. Kun. 4, 3; 15, 3 ir k., ypač Iš. 29, 36; Kun. 8, 2... — (21) *Ne šventyklos ribose:* panašiai kaip Kun. 4, 12; 16, 27. Tiksliau sudeginimo vietos pranašas nepasako. — (22) *Kitą dieną...* Kaip sandoros padangtė ir Saliamono bažnyčia buvo šventinama septynias dienas, taip ir šitas šventinimas turi tęstis 7 dienas. — *Be kliaudos.* Vz. Kun. 1, 3. 10 ir k. — (24) *Kunigai dės...* Be nuodėmės aukos dar turi būti atnašauta deginamoji auka. Druskos pri-

hircum pro peccato quotidie: et vitulum de armento, et arietem de pecoribus immaculatos offerent. [26] Septem diebus expiabunt altare, et mundabunt illud: et implebunt manum eius. [27] Expletis autem diebus, in die octava et ultra, facient sacerdotes super altare holocausta vestra, et quae pro pace offerunt: et placatus ero vobis, ait Dominus Deus.

taip pat turi aukoti iš bandos veršį ir aviną iš būrio be kliaudos. [26] Septynias dienas šventins altorių, valys jį ir pripildys jo ranką. [27] Toms dienoms pasibaigus aštuntą dieną ir paskui kunigai aukos ant altoriaus jūsų deginamąsias aukas ir ramybės atnašas; taip aš būsiu jums maloningas, sako Viešpats Dievas.

b) Naujas Dievo garbinimo būdas.

Caput XLIV. [1] Et convertit me ad viam portae sanctuarii exterioris, quae respiciebat ad Orientem: et erat clausa. [2] Et dixit Dominus ad me: Porta haec clausa erit: non aperietur, et vir non transibit per eam: quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam, eritque clausa [3] principi. Princeps ipse sedebit in ea, ut comedat panem coram Domino: per viam portae vestibuli ingredietur, et per viam eius egredietur.

44 perskyrimas. [1] Jis vėl nuvedė mane prie išorinių šventyklos vartų, kurie atgręžti į rytus; jie buvo užrakinti. [2] Tuomet Viešpats man tarė: Šitie vartai pasiliks; jie nebus atidaryti, ir nėvienas neįeis pro juos; nes Viešpats, Izraėlio Dievas, įėjo pro juos; jie bus užrakinti ir [3] kunigaikščiui. Tačiau kunigaikštis sėdės juose, kad valgytų duonos Viešpaties akivaizdoje; jis įeis prieangio vartų keliu ir tuo pačiu keliu išeis.

---

dedama einant įsakymu Kun. 2, 13; plg. Mk. 9, 48. — (26) *Pripildys jo ranką.* Išsireiškimas paimtas iš kunigų pašventinimo apeigų, Iš. 29, 9. Kunigams, kai jie turėdavo pradėti eiti savo pareigas, buvo duodama į rankas aukų dalys, kad jas pakeltų aukštyn Viešpaties akivaizdoje (Kun. 8, 27. 28); taip jie darėsi tinkami savo pareigoms; todėl ir pasakymas apie altorių: pripildys jo rankas, reiškia tą pat, ką ir: padarys jį tinkamą aukoms deginti.

44, 1-46, 24. Čia duodama pranašui paaiškinimų apie užrakintus rytų vartus, apie nusikaltusius lėvitus (44, 1-14), apie Sadoko sūnus kunigus (44, 15-27), apie kunigų dalį nuosavybės paskirstyme ir apie lėvitų dalį (44, 28-45, 5), apie kunigaikščio dalį ir pelną (45, 6-16), apie aukas šventėse (45, 17-46, 7), apie kelią, kuriuo kunigaikštis turės eiti bažnyčion, apie jo duodamas aukas ir dovanas (46, 8-18), pagaliau apie virtuves aukų mėsai (46, 19-24).

(44, 2) ***Jie bus užrakinti...*** Pro šituos vartus buvo sugrįžusi į bažnyčią Viešpaties garbė (43, 2), todėl jie pasidarė taip šventi, kad nėvienam nebebus atidaromi, net kunigaikščiui. Tačiau teokratiniam kunigaikščiui iš Dovido ainijos, tam Dievo garbės atspindžiui, kuriam buvo duotas 2 Kar. 7, 14 pažadas, kurs žemiškuose dalykuose yra Dievo vietininkas, suteikiama teisė prieiti visai arti prie kunigų šventoriaus ir pasiliekant ant slenksčio tų vartų, kurie jam atidaromi, iš ten žiūrėti į aukojimą ir ten valgyti aukų dalį (46, 1. 2. 3. 12). Vartus pasiekti jis

4 Et adduxit me per viam
portae Aquilonis in conspectu
domus: et vidi, et ecce implevit
gloria Domini domum Domini:
et cecidi in faciem meam. 5 Et
dixit ad me Dominus: Fili homi-
nis pone cor tuum, et vide ocu-
lis tuis, et auribus tuis audi om-
nia, quae ego loquor ad te de
universis ceremoniis domus Do-
mini, et de cunctis legibus eius:
et pones cor tuum in viis templi
per omnes exitus sanctuarii. 6 Et
dices ad exasperantem me do-
mum Israel: Haec dicit Dominus
Deus: Sufficiant vobis omnia
scelera vestra domus Israel: 7 eo
quod inducitis filios alienos in-
circumcisos corde, et incircum-
cisos carne, ut sint in sanctu-
ario meo, et polluant domum
meam: et offertis panes meos,
adipem, et sanguinem: et dissol-
vitis pactum meum in omnibus
sceleribus vestris. 8 Et non ser-
vastis praecepta sanctuarii mei:
et posuistis custodes observa-
tionum mearum in sanctuario
meo vobismetipsis. 9 Haec dicit
Dominus Deus: Omnis alieni-
gena incircumcisus corde, et in-

4 Po to jis nuvedė mane šiau-
rės vartų keliu ties namais; tenai
aš pažvelgiau, ir štai Viešpaties
garbė buvo pripildžiusi Viešpa-
ties namus; tuomet aš parpuo-
liau ant savo veido. 5 Viešpats
gi man tarė: Žmogaus sūnau,
imk sau į širdį, matyk savo aki-
mis ir išgirsk savo ausimis visa,
ką aš tau sakau apie visas Vieš
paties namų apeigas ir apie visus
jų įstatus, atkreipk savo dėmesį
į bažnyčios kelius, taip pat į vi-
sus šventyklos išėjimus. 6 ir sa-
kyk erzinantiems mane Izraėlio
namams: Viešpats Dievas sako
taip: Gana bus jums, Izraėlio na-
mai, visų jūsų nusikaltimų; 7 nes
jūs įsivedėte svetimus vaikus ne-
apipjaustyta širdimi ir neapipjau-
stytu kūnu, kad jie būtų mano
šventykloje ir suteptų mano na-
mus; jūs aukojate mano duonas,
taukus ir kraują, ir ardote mano
sandorą visais savo nusikalti-
mais. 8 Jūs nesilaikėte mano šven-
tyklos įstatų ir patys pastatėte
sau sargų mano nuostatams ma-
no šventykloje. 9 Viešpats Die-
vas sako taip: Nėvienas svetim-
šalis neapipjaustyta širdimi ir

---

turės iš istorinio šventoriaus, į kurį įeis kartu su kitais pro išorinius šiaurės ir pietų vartus ir pro čia vėl išeis.

(4) *Ties namais:* ties pačia šventykla, todėl į vidaus šventorių, kame jis sustojo ir matė Viešpaties garbę, kaip ji pripildė bažnyčią. — (5) *Atkreipk savo...:* įsidėmėk, pro kur įeinama ir išeinama, kad galėtumei duoti nurodymų, kas ir pro kuriuos vartus turi įeiti ir išeiti, kad nebeatsitiktų daugiau nieko priešingo bažnyčios šventumui, kaip kad seniau būdavo. (6) *Ir sakyk...* Ebr. t.: sakyk atkaklumui, Izraėlio namams. — *Nusikaltimų.* Ebr. t.: nuobodų. — Buvo daroma nuobodų, kai buvo įsileidžiama į bažnyčią svetimų dievaičių tarnus. — (7) *Neapipjaustyta širdimi:* kurie be jokio varžymos pasiduoda piktiems savo geiduliams. — Pagonimis vergais buvo seniau (Joz. 9, 27; Ezdr. 2, 58) naudojamasi žemiausiems bažnyčios patarnavimams, vandeniui nešti, malkoms kirsti ir tt., bet vėliau jie buvo prileidžiami ir prie kitų darbų, kurie buvo skirti tik lėvitams ir kunigams. Tai jau buvo aiškus šventyklos sutepimas. — *Duonas...* Aukščiau minėtais pagonimis buvo naudojamasi atnašaujant duonines aukas, deginant taukus, šlakstant kraujų altorių ir jį išliejant. — (8) *Patys pastatėte...* Kunigai ir lėvitai laikė sau bažnyčios patarnavimus perdaug žemais (Mat. 1, 12), todėl jie pasivaduodavo pagonimis.

circumcisus carne, non ingredie-
tur sanctuarium meum, omnis
filius alienus qui est in medio
filiorum Israel.
[10] Sed et Levitae, qui longe
recesserunt a me in errore filio-
rum Israel, et erraverunt a me
post idola sua, et portaverunt
iniquitatem suam: [11] erunt in
sanctuario meo aeditui, et iani-
tores portarum domus, et minis-
tri domus: ipsi mactabunt holo-
causta, et victimas populi: et ipsi
stabunt in conspectu eorum, ut
ministrent eis. [12] Pro eo quod
ministraverunt illis in conspectu
idolorum suorum, et facti sunt
domui Israel in offendiculum ini-
quitatis: idcirco levavi manum
meam super eos, ait Dominus
Deus, et portabunt iniquitatem
suam: [13] et non appropinquabunt
ad me ut sacerdotio fungantur
mihi, neque accedent ad omne
sanctuarium meum iuxta sancta
sanctorum: sed portabunt con-
fusionem suam, et scelera sua
quae fecerunt. [14] Et dabo eos
ianitores domus in omni minis-
terio eius, et in universis, quae
fient in ea.
[15] Sacerdotes autem et Levi-
tae filii Sadoc, qui custodierunt
ceremonias sanctuarii mei cum
errarent filii Israel a me ipsi ac-
cedent ad me ut ministrent mi-
hi: et stabunt in conspectu meo

neapipjaustytu kūnu neįeis į ma-
no šventyklą, nė vienas svetimas
vaikas, kurs yra Izraėlio sūnų
tarpe.
[10] Tie lėvitai, kurie Izraėlio
sūnums suklydus toli pasitraukė
nuo manęs, nuklydo nuo manęs
paskui savo stabus ir todėl nešė
savo neteisybę, [11] bus mano
šventykloje namų vartų vartinin-
kais ir durininkais ir namų tar-
nais; jie skers deginamąsias au-
kas ir kitas tautos aukas, ir jie
stovės pasiryžę jai tarnauti. [12] Ka-
dangi jie tarnavo jiems savo sta-
bų akivaizdoje ir virto Izraėlio
namams papiktinimu į neteisy-
bes, todėl aš pakėliau savo ran-
ką prieš juos, sako Viešpats Die-
vas, ir jie neš savo neteisybę,
[13] nesiartins prie manęs atlikti
man kunigų pareigų ir neeis prie
visų mano šventovių arti to, kas
yra švenčiausia, bet neš savo
sugėdinimą ir savo nusikaltimus,
kuriuos yra padarę. [14] Aš pada-
rysiu iš jų namų durininkus vi-
siems jų patarnavimams ir visa-
me, kas juose bus daroma.

[15] Lėvio gi giminės Sadoko
sūnūs kunigai, kurie sergėjo ma-
no šventyklos apeigas, kai Izra-
ėlio vaikai klydo nuo manęs, tie
artinsis prie manęs man tarnauti;
jie stovės mano akivaizdoje, kad

(10) *Tie lėvitai...* Kalbama čia ne apie visus Lėvio ainius, bet apie kunigus iš Lėvio giminės, kurie buvo nusikaltę neištikimybe Viešpačiui. Jie degraduojami į paprastus lėvitus, todėl nebegalės eiti kunigų pareigų.—(12) *Papiktinimu.* Pritardami tautos užgaidoms ir savo piktu pavyzdžiu jie piktino visus ir davė progos tautai vis labiau nusikalsti. — *Pakėliau savo ranką:* prisiekiau. —(13) *Prie visų mano...* Šventovėmis ir tuo kas švenčiausia čia pavadinta ne tik švenčiausioji pačios bažnyčios dalis ir tik Dievui pašvęstos aukų dalys, bet visi dalykai, kurie buvo laikomi labai šventais. Atitolinti nuo visų tų dalykų buvusieji kunigai bus visų akyse labai sugėdinti.

(15) *Jie stovės mano...* Kaip Sadokas buvo ištikimas Dievo išrinktajam karaliui (1 Kron. 6, 8. 53 ir k.),

ut offerant mihi adipem, et san-
guinem, ait Dominus Deus. 16 Ip-
si ingredientur sanctuarium meum,
et ipsi accedent ad mensam me-
am ut ministrent mihi, et custo-
diant ceremonias meas. 17 Cum-
que ingredientur portas atrii in-
terioris, vestibus lineis induen-
tur: nec ascendet super eos quid-
quam laneum, quando ministrant
in portis atrii interioris et intrin-
secus. 18 Vittae lineae erunt in
capitibus eorum, et feminalia li-
nea erunt in lumbis eorum, et non
accingentur in sudore. 19 Cum-
que egredientur atrium exterius
ad populum, exuent se vestimen-
tis suis, in quibus ministraverant,
et reponent ea in gazophylacio
sanctuarii, et vestient se vestimen-
tis aliis: et non sanctificabunt po-
pulum in vestibus suis. 20 Caput
autem suum non radent, ne-
que comam nutrient: sed ton-
dentes attondent capita sua.
21 Et vinum non bibet omnis
sacerdos quando ingressurus est
atrium interius. 22 Et viduam,
et repudiatam non accipient uxo-
res, sed virgines de semine do-
mus Israel: sed et viduam, quae
fuerit vidua a sacerdote, accipient.

aukotų man taukus ir kraują,
sako Viešpats Dievas. 16 Jie įeis
į mano šventyklą ir jie artinsis
prie mano stalo man tarnauti ir
mano apeigų sergėti. 17 Įeidami
pro vidaus šventoriaus vartus,
jie bus apsivilkę drobiniais dra-
bužiais, ir nebus ant jų kūno nieko
vilnonio, kai jie tarnaus vidaus
šventoriaus vartuose ir viduje.
18 Drobinės juostos bus ant jų
galvų ir drobinės kelnės aplink
jų strėnas, ir jie nesusijuos taip,
kad prakaituotų. 19 Išeidami į iš-
orinį šventorių prie tautos, jie
nusivilks savo drabužius, kuriuo-
se tarnavo, ir padės juos šven-
tyklos sandėlyje, apsivilks gi ki-
tais drabužiais ir nepašventins
tautos savo drabužiais. 20 Savo
galvos jie neskus ir neželdins
ilgų plaukų, bet kirpte apsikirps
savo galvas. 21 Nė vienas kuni-
gas, kai jis turės eiti į vidaus
šventorių, negers vyno. 22 Taip
pat jie neves našlės ir atstumtos,
tiktai mergaites ir Izraėlio namų
ainijos; tačiau našlę, kuri yra ku-
nigo našlė, jie galės vesti. 23 Jie
mokins mano tautą, koks yra

---

taip jo ainiai bus ištikimi aukščiausiam karaliui, Dievui. — (17) *Drobiniais...* Drobinį apdarą vilkėjo vyriausias kunigas permaldavimo dieną (Kun. 16, 4). — *Vilnonio.* Šiaip jau žydams buvo uždrausta dėvėti kartu vilnonius ir drobinius apdarus. Kunigams čia uždraudžiama dėvėti vilnonius drabužius šventykloje, kad išvengtų prakaitavimo ir nesusiteptų prakaitu. —(19) *Nepašventins tautos...* Pašvęsti apdarai suteiktų tautai tam tikro šventumo, taip kad žmonės turėtų vengti daugelio dalykų ir nebegalėtų laisvai užsiimti visais savo reikalais. Plg. Iš 29, 37; 30, 29; Kun. 5, 18. 27 ir 21, 1-8. Mozės įstatyme kunigų drabužiai neturėjo šitokios ypatybės. — (20) *Savo galvos...* Galvą nusiskusti buvo gedulio ženklas (Iz. 22, 21 ir k.) ir todėl kunigams buvo uždrausta (Kun. 21, 5); be to tai būtų buvęs pamėgzdžiojimas pagoniškų įpročių. Plaukus želdinti ilgus nepritiko kunigų rimtumui (Jier.). Kadangi ilgus plaukus želdindavo nazirai, todėl kunigams buvo uždraustas ilgas naziratas. LXX pasakyta, kad kunigams nevalia artintis su atidengta galva, nes nusidengti galvą buvo gedulio ženklas (Kun. 10, 6; 21, 10). — (21) *Vyno.* Vz. Kun. 10, 9. — (22) *Jie neves...* Kas įstatyme buvo įsakyta vyriausiam kunigui (Kun. 21, 14), to čia reikalaujama iš visų kunigų; skirtumas daro-

23 Et populum meum docebunt
quid sit inter sanctum, et pollutum,
et inter mundum et immundum
ostendent eis. 24 Et cum fuerit
controversia, stabunt in iudiciis
meis, et iudicabunt: leges meas,
et praecepta mea in omnibus sol-
lemnitatibus meis custodient, et
Sabbata mea sanctificabunt. 25 Et
ad mortuum hominem non in-
gredientur, ne polluantur, nisi ad
patrem et matrem, et filium et
filiam, et fratrem et sororem, quae
alterum virum non habuerit: in
quibus contaminabuntur. 26 Et
postquam fuerit emundatus, sep-
tem dies numerabuntur ei. 27 Et
in die introitus sui in sanctua-
rium ad atrium interius ut mi-
nistret mihi in sanctuario, offeret
pro peccato suo, ait Dominus
Deus.

28 Non erit autem eis here-
ditas, ego hereditas eorum: et
possessionem non dabitis eis in
Israel, ego enim possessio eo-
rum. 29 Victimam et pro pec-
cato et pro delicto ipsi come-
dent: et omne votum in Israel
ipsorum erit. 30 Et primitiva om-
nium primogenitorum, et omnia
libamenta ex omnibus, quae of-
feruntur, sacerdotum erunt: et
primitiva ciborum vestrorum da-
bitis sacerdoti, ut reponat bene-
dictionem domui tuae. 31 Omne

skirtumas tarp švento ir nešven-
to, ir aiškins jiems, kuo skiriasi
tai kas sutepta nuo nesutepto.
24 Kilus ginčui, jie laikysis mano
nuostatų ir darys teismą; jie ser-
gės mano įstatymus ir mano įsa-
kymus visose mano iškilmėse ir
švęs mano subatas. 25 Jie neeis
prie numirėlio, kad nesusiteptų,
išskyrus tėvą ir motiną, sūnų ir
dukterį, brolį ir seserį, kuri dar
neturėjo vyro; šitais jiems leista
susitepti. 26 Ir kai kurs bus ap-
siplovęs, bus jam suskaityta sep-
tynios dienos. 27 O tą dieną,
kurią jie eis į šventyklą į vidaus
šventorių, kad man tarnautų šven-
tykloje, jis aukos už savo nuo-
dėmę, sako Viešpats Dievas.

28 Jie negaus tėvainystės, nes
aš jų tėvainystė; ir nuosavybės
jūs neduosite jiems Izraėlyje, nes
aš jų nuosavybė. 29 Jie valgys
nuodėmės ir nusikaltimo aukas,
ir kiekvienas apžadas Izraėlyje
bus jų. 30 Visų pirmgimių pir-
monės ir visos liejamosios aukos
iš viso, kas aukojama, bus ku-
nigų; taip pat savo valgių pir-
mones jūs duosite kunigui, kad
jis neštų palaiminimą tavo na-
mams. 31 Jokios maitos ir kas
iš paukščių ar iš gyvulių yra

---

mas tik tas, kad kunigas gali vesti kunigo našlę. — (23) *Jie mokins...:* kad Dievui ypatingu būdu pašvęsta tauta galėtų pasisaugoti bet kokio susitepimo. — (24) *Darys teismą.* Svarbesnius ginčus spręs kunigai. Atk. 17, 8... 2 Kron. 19, 8. — (25) *Jie neeis...* Plg. Sk. 19, 11-19.

(28) *Jie negaus...* Geriau ebr. t.: ir tai bus jiems tėvainystė: aš pats esu jų tėvainystė. Vz. Atk. 18, 1; plg. žem. 45, 4. — (29) *Jie valgys...* Ebr. t.: duonines (nekruvinas) aukas, ir nuodėmės aukas, ir nusikaltimo aukas jie valgys, ir visa kas apimta draudimu Izraėlyje teks jiems. — Kokios aukos tekdavo kunigams, vz. Kun. 2, 3; 6, 16; 7, 6... plg. Kun. 21, 28; 18, 14. — (30) *Visų pirmgimių pirmonės:* geriausios dalys pirmonių, valgomų vaisių ir miltų. Ebr. t.: geriausius visų pirmųjų vaisių iš viso ir visų pašvęstųjų dovanų iš viso, iš visų jų pašvęstų dovanų. — *Duosite kunigui...* Kunigo maldavimu Dievas suteiks savo palaiminimą. Iš. 22, 29. — (31) *Kunigai nevalgys.* Kodėl, paaiškinta Atk. 14, 21: nes tu

morticinum, et captum a bestia
de avibus et de pecoribus non
comedent Sacerdotes.

Caput XLV. [1] Cumque coe-
peritis terram dividere sortito,
separate primitias Domino, sanc-
tificatum de terra, longitudine
vigintiquinque millia, et latitu-
dine decem millia: sanctificatum
erit in omni termino eius per
circuitum. [2] Et erit ex omni parte
sanctificatum quingentos per
quingentos, quadrifariam per cir-
cuitum: et quinquaginta cubitis
in suburbana eius per gyrum.
[3] Et a mensura ista mensurabis
longitudinem vigintiquinque mil-
lium, et latitudinem decem mil-
lium, et in ipso erit templum,
sanctumque sanctorum. [4] Sanc-
tificatum de terra erit sacerdoti-
bus ministris sanctuarii, qui ac-
cedunt ad ministerium Domini:
et erit eis locus in domos, et in
sanctuarium sanctitatis.
[5] Vigintiquinque autem millia
longitudinis, et decem millia la-
titudinis erunt Levitis, qui minis-
trant domui: ipsi possidebunt
viginti gazophylacia.
[6] Et possessionem civitatis
dabitis quinque millia latitudinis,
et longitudinis vigintiquinque mil-
lia secundum separationem sanc-

žvėrių sudraskyta, kunigai ne-
valgys.

45 perskyrimas. [1] Kai pra-
dėsite dalintis žemę burta, atskir-
kite kaipo pirmones Viešpačiui
pašvęstą žemės dovaną dvide-
šimt penkiais tūkstančiais ilgą ir
dešimčia tūkstančių plačią; ji
bus pašvęsta visame savo plote
aplinkui. [2] Iš visos šitos dalies
turi priklausyti šventyklai ketur-
kampis penkiais šimtais platus ir il-
gas, o aplink jį turi būti laisvas
plotas per penkias dešimtis mastų
apsukai. [3] Iš to kas atmatuota
matuosite plotą išilgai dvidešimt
penkis tūkstančius ir skersai de-
šimtį tūkstančių, ir jame bus baž-
nyčia ir tai kas švenčiausia. [4] Pa-
švęstoji šalies dovana priklausys
šventyklos tarnams kunigams, ku-
rie eina į Viešpaties tarnybą; čia
bus vieta jų namams ir šventa-
jai šventyklai.
[5] Taip pat dvidešimt penkių
tūkstančių ilgis ir plotis bus pa-
skirtas lėvitams, kurie tarnauja
namams; jiems priklausys dvide-
šimt kambarių.
[6] Miestui nuosavybėn duosite
penkių tūkstančių plotį ir dvide-
šimt penkių tūkstančių ilgį šalia
to, kas atskirta šventyklai; tai

---

esi šventa savo Dievo tauta. — Panašių dalykų valgymų buvo susitepama, ir tas susitepimas pasilikdavo iki vakarui.

(45, 1) *Dvidešimt penkiais tūkstančiais.* Anot daugelio aiškintojų: 25000 nendrių; bet gal taip susidarytų perdaug dideli plotai; todel kiti sako: mastų. Plg. auk. 42, 15... — *Dešimčia.* Tikriau LXX: dvidešimčia. Plg. 3 ir 5 eil. — (3) *Iš to kas atmatuota:* iš ploto paminėto 1 e.; todėl šita eil. yra 1-os eil. tęsinys, o 2-oje eil. minimas plotas priklauso 3 eil. aprašomam plotui, kuriame buvo ir bažnyčios vieta. Visas šitas plotas laikomas šventu, todėl kunigai gyvena Viešpačiui ypatingu būdu pašvęstoje žemėje arti bažnyčios.

(5) *Priklausys dvidešimt kambarių.* Tikriau LXX: jie turės (ten) miestų, kad juose gyventų. Taigi ir lėvitai gyvens atskirai nuo tautos.

(6) *Miestui nuosavybėn.* Miestui skiriamas plotas bus tiek pat ilgas iš rytų į vakarus kaip ir lėvitų plotas, bet perpus siauresnis, nes tik 5000. — *Šalia to, kas...:* išilgai, lygiagrečiai bažnyčiai paskirto ploto, pietų šone (48, 8), ir priklausys nė vienai giminei kaip anksčiau, bet visoms. — (7) *Viename ir kitame šo-*

tuarii, omni domui Israel. 7 Prin-
cipi quoque hinc et inde in se-
parationem sanctuarii, et in pos-
sessionem civitatis, contra faciem
possessionis urbis: a latere Ma-
ris usque ad Mare, et a latere
Orientis usque ad Orientem: Lon-
gitudinis autem iuxta unamquam-
que partem a termino Occiden-
tali usque ad terminum Orienta-
lem. 8 De terra erit ei posses-
sio in Israel: et non depopula-
buntur ultra principes populum
meum: sed terram dabunt do-
mui Israel secundum tribus eo-
rum
9 Haec dicit Dominus Deus:
Sufficiat vobis principes Israel:
iniquitatem et rapinas intermit-
tite, et iudicium et iustitiam fa-
cite, separate confinia vestra a po-
pulo meo, ait Dominus Deus.
10 Statera iusta, et ephi iustum,
et batus iustus erit vobis. 11 Ephi,
et batus aequalia, et unius men-
surae erunt: ut capiat decimam
partem cori batus, et decimam
partem cori ephi: iuxta mensu-
ram cori erit aequa libratio eo-
rum. 12 Siclus autem viginti obo-
los habet. Porro viginti sicli, et
vigintiquinque sicli, et quinde-
cim sicli, mnam faciunt. 13 Et
hae sunt primitiae, quas tolletis:

priklausys visiems Izraėlio na-
mams. 7 Taip pat kunigaikščiui
paskirsite plotą viename ir kitame
šone to, kas atskirta šventyklai
ir miestui paveldėti, būtent ties
tuo kas atskirta šventyklai ir ties
tuo kas turi priklausyti miestui:
vakarų šone į vakarus ir rytų
šone į rytus; ploto gi ilgis kiek-
viename šone sieks nuo vakarų
sienos iki rytų sienai. 8 Tai iš
šalies priklausys jam kaip nuo-
savybė Izraėlyje, ir kunigaikščiai
nebeplėš daugiau mano tautos,
bet paliks šalį Izraėlio namams
jų giminėmis.
9 Viešpats Dievas sako taip:
Gana bus jums, Izraėlio kuni-
gaikščiai; liaukitės darę neteisybę
ir plėšimus ir laikykitės teisės ir
teisybės, atskirkite savo plotą nuo
mano tautos, sako Viešpats Die-
vas. 10 Tebūna jūsų svarstyklės
teisingos, teisinga efa ir teisingas
batas. 11 Efa ir batas turi būti
lygūs ir to paties talpumo, kad
bate tilptų dešimta koro dalis ir
efoje dešimta koro dalis; žiūrint
koro talpumo bus nustatomi jų
saikai. 12 Siklis turės dvidešimt
skatikų. Dvidešimt siklių, ir dvi-
dešimt penki sikliai, ir penkio-
lika siklių sudarys vieną miną.
13 Šitos yra pirmonės, kurias jūs

---

ne... Kunigaikščio nuosavybė bus į rytus ir į vakarus nuo jau atskirtų plotų; jie tęsiasi iki rytų ir iki vakarų šalies sienai, t. y. iki Jordanui ir iki Tarpžemei jūrai. — (8) *Nebeplėš.* Ebr. t.: nebeslėgs.

(9) *Atskirkite savo plotą...* Ebr. t.: nuimkite nuo mano tautos savo prispaudimus. — (10) *Tebūna jūsų...* Vz. Kun. 19, 36. Batų buvo seikėjami skystimai, efa gi, kuri buvo tokio pat talpumo, sausi dalykai, javai. Plg. Iz. 5. 10. Jų talpumas lygus 36, 44 anot kitų 38, 88 litrų. — *Koro,* arba chomero, kurs lygus 364, ar 388, 8 litrų.—(12) *Skatikų.* Ebr. *gėra,* lygi 0, 728 gr. Sikliais arba šekeliais buvo sveriami pinigai; vienas *šekelis buvo* vertas 6 litus. — *Dvidešimt siklių...* Šitie žodžiai nevisai aiškūs... Mina turėjo 50 šekelių. Gal tikriau pasakyta LXX: penki šekeliai (tebūna) penki, ir dešimts šekelių — dešimts, o 50 šekelių sudarys vieną miną; t. y. svarsčiai ir saikai turi būti tikri, penkių šekelių pinigas tebūna toks, kad jis svertų penkis šekelius ir tt. — (13) *Pirmonės.* Ebr. t.: pašvęstoji dovana. Savo pajamų dalį tauta turėjo atiduoti kunigaikščiui, kurs turėjo parūpinti

sextam partem ephi de coro fru-
menti, et sextam partem ephi de
coro hordei. 14 Mensura quoque
olei, batus olei, decima pars cori
est: et decem bati corum faciunt:
quia decem bati implent corum.
15 Et arietem unum de grege du-
centorum de his, quae nutriunt
Israel in sacrificium, et in holo-
caustum, et in pacifica, ad ex-
piandum pro eis, ait Dominus
Deus. 16 Omnis populus terrae
tenebitur primitiis his principi in
Israel.

17 Et super principem erunt holocausta, et sacrificium, et libamina in sollemnitatibus, et in Calendis, et in Sabbatis, et in universis sollemnitatibus domus Israel: ipse faciet pro peccato sacrificium, et holocaustum, et pacifica ad expiandum pro domo Israel.

18 Haec dicit Dominus Deus: In primo mense, una mensis sumes vitulum de armento immaculatum, et expiabis sanctuarium.
19 Et tollet sacerdos de sanguine
quod erit pro peccato: et ponet
in postibus domus, et in quat-
tuor angulis crepidinis altaris,
et in postibus portae atrii inte-
rioris. 20 Et sic facies in sep-
tima mensis pro unoquoque, qui
ignoravit, et errore deceptus est,
et expiabis pro domo.

21 In primo mense, quartadecima die mensis erit vobis Pas-

atnašausite: šeštą efos dalį nuo
kviečių koro ir šeštą efos dalį
nuo miežių koro. 14 Saikas alie-
jui bus aliejaus batas, lygus de-
šimtai koro daliai; dešimts batų
sudarys korą; nes dešimčia batų
pripiliamas pilnas koras. 15 Iš
bandos nuo kiekvienų dviejų
šimtų iš tarpo tų, kuriuos Izra-
ėlis augina duoninėms, degina-
mosioms aukoms, ramybės aukai
ir permaldavimui už save, imkite
vieną aviną, sako Viešpats Die-
vas. 16 Visa šalies tauta turės
duoti šitas pirmones kunigaikš-
čiui Izraėlyje.

17 Kunigaikštis turės rūpintis deginamosiomis aukomis, duoninėmis atnašomis ir liejamomis aukomis iškilmėse, jaunačio dienose, subatose ir visose Izraėlio namų iškilmėse; jis taip pat parūpins auką už nuodėmę ir deginamąją auką ir ramybės auką permaldavimui už Izraėlio namus.

18 Viešpats Dievas sako taip: Pirmame mėnesyje pirmą mėnesio dieną imk iš bandos veršį be kliaudos ir šventink šventyklą.
19 Kunigas turės imti nuodėmės
aukos kraujo ir pašlakstys namų
staktas, keturis altoriaus vainiko
kampus ir vidaus šventoriaus
vartų staktas. 20 Taip pat tu da-
rysi septintą mėnesio dieną už
kiekvieną, kurs nusidėjo nežino-
damas ar buvo klaidos suvadžio-
tas, ir taip pašventinsi namus.

21 Pirmame mėnesyje keturioliktą mėnesio dieną bus jums

---

aukas bažnyčiai; kviečių ir miežių reikėjo duoti 1/60 chomero. — (14) *Saikas aliejui...* Aliejaus reikėjo duoti 1/100 koro. — *Iš bandos...* Anot ebr. t. reikėjo duoti gerai užaugintų gyvulių. — *Duoninėms aukoms:* iš javų ir aliejaus (13 ir 14 eil.). — **(16)** *Pirmonės:* atnašas.

(17) *Už nuodėmę.* Ebr. t. dar čia paminėta duoninė auka.

(19) *Vartų:* tikriausiai visų trejų vartų. — **(20)** *Septintą mėnesio dieną.* Gal tikriau anot gr. t.: pirmą septintojo mėnesio dieną; todėl šita apeiga turėjo pavaduoti žydų permaldavimo dienos apeigas. — *Ne-*

chae sollemnitas: septem diebus azyma comedentur. 22 Et faciet princeps in die illa pro se, et pro universo populo terrae vitulum pro peccato. 23 Et in septem dierum sollemnitate faciet holocaustum Domino septem vitulos, et septem arietes immaculatos quotidie septem diebus: et pro peccato hircum caprarum quotidie. 24 Et sacrificium ephi per vitulum, et ephi per arietem faciet: et olei hin per singula ephi.

25 Septimo mense, quintadecima die mensis in sollemnitate faciet sicut supra dicta sunt per septem dies: tam pro peccato, quam pro holocausto, et in sacrificio, et in oleo.

Caput XLVI. 1 Haec dicit Dominus Deus: Porta atrii interioris, quae respicit ad Orientem, erit clausa sex diebus, in quibus opus fit: die autem Sabbati aperietur, sed et in die Calendarum aperietur. 2 Et intrabit princeps per viam vestibuli portae deforis, et stabit in limine portae: et facient sacerdotes holocaustum eius, et pacifica eius: et adorabit super limen portae, et egredietur: porta autem non claudetur usque ad vesperam. 3 Et adorabit populus terrae ad ostium portae illius in Sabbatis, et in Calendis coram Domino. 4 Holo-

Velykų iškilmė; septynias dienas bus valgoma neraugintа duona. 22 Kunigaikštis tą dieną už save ir už visą šalies tautą atnašaus veršį už nuodėmę. 23 Per septynias iškilmės dienas jis duos deginamajai Viešpaties aukai po septynis veršius ir septynis avinus be kliaudos, kasdien per septynias dienas, ir už nuodėmę kasdien ožį. 24 Jis atnašaus duoninei aukai vieną efą prie veršio ir vieną efą prie ožio, be to, prie kiekvienos efos vieną aliejaus hiną.

25 Septintame mėnesyje penkioliktą mėnesio dieną iškilmėje jis darys, kaip aukščiau pasakyta, per septynias dienas, duodamas aukas už nuodėmę, deginamąsias aukas, duonines aukas ir aliejaus.

46 perskyrimas. 1 Viešpats Dievas sako taip: Vidaus šventoriaus vartai, kurie atgręžti į rytus, bus užrakinti per šešias darbo dienas, subatos gi dieną bus atidaryti, taip pat bus atidaryti ir jaunačio dieną. 2 Kunigaikštis įeis pro išorinių vartų prieangį ir sustos ant vartų slenksčio, o kunigai aukos jo deginamąją auką ir jo ramybės auką; jis pagarbins ant vartų slenksčio ir išeis; vartai gi nebus uždaryti iki vakarui. 3 Taip pat šalies tauta garbins prie tų vartų angos subatomis ir jaunačio dienomis Viešpaties akivaizdoje. 4 Atnašaus gi kunigaikštis

---

žinodamas... Vz. Kun. 4, 2... Sk. 15, 22...

(22) *Veršį už nuodėmę.* Mozės įstatyme šitai dienai nebuvo įsakyta tokią auką daryti. — (24) *Vieną efą:* smulkių miltų (Sk. 15, 4; 28, 20). — *Hiną:* šeštą bato dalį.

(46, 2) *Ant vartų slenksčio.* Išorinio šventoriaus vartai į rytus turėjo pasilikti visuomet užrakinti. Ant jų slenksčio kunigaikščiui buvo paskirta vieta, kurioje jis turėjo valgyti aukų dalį (44, 2, 3). Šičia pasakoma, kurioje vietoje kunigaikštis turės atiduoti Dievui garbę ir būti, kai atliekamas jo atnašų aukojimas. Subatomis ir jaunačio dienomis turėjo būti atidaryti vidaus šventoriaus vartai, kunigaikštis turėjo iš išorinio šventoriaus ateiti iki vidaus šventoriaus slenksčio ir čia stovėti prie vartų staktos (ebr. t.). — (3) *Pietų vartų.* Įėjusiems pro šiaurės ir pietų vartus į išorinį šventorių valia

caustum autem hoc offeret princeps Domino: in die Sabbati sex agnos immaculatos, et arietem immaculatum.
5 Et sacrificium ephi per arietem: in agnis autem sacrificium quod dederit manus eius: et olei hin per singula ephi.
6 In die autem Calendarum vitulum de armento immaculatum: et sex agni, et arietes immaculati erunt.
7 Et ephi per vitulum, ephi quoque per arietem faciet sacrificium: de agnis autem, sicut invenerit manus eius: et olei hin per singula ephi.
8 Cumque ingressurus est princeps, per viam vestibuli portae ingrediatur, et per eandem viam exeat.
9 Et cum intrabit populus terrae in conspectu Domini in sollemnitatibus: qui ingreditur per portam Aquilonis, ut adoret, egrediatur per viam portae Meridianae: porro qui ingreditur per viam portae Meridianae, egrediatur per viam portae Aquilonis: non revertetur per viam portae, per quam ingressus est, sed e regione illius egredietur.
10 Princeps autem in medio eorum cum ingredientibus ingredietur, et cum egredientibus egredietur.
11 Et in nundinis, et in sollemnitatibus erit sacrificium ephi per vitulum, et ephi per arietem: agnis autem erit sacrificium sicut invenerit manus eius: et olei hin per singula ephi.
12 Cum autem fecerit princeps spontaneum holocaustum, aut pacifica voluntaria Domino: aperietur ei porta, quae respicit ad

šitokią deginamąją auką Viešpačiui: subatos dieną šešis avinėlius be kliaudos, ir aviną be kliaudos,
5 taip pat duoninei aukai vieną efą prie avino, prie avinėlių gi duoninei aukai *kiek* pats panorės; be to, duos aliejaus hiną prie kiekvienos efos.
6 Jaunačio gi dieną jis duos iš bandos veršį be kliaudos ir šešis avinėlius bei avinus, kurie bus be kliaudos.
7 Atnašaus taip pat duoninei aukai vieną efą prie avino, prie avinėlių kiek pats panorės, o aliejaus vieną hiną prie kiekvienos efos.
8 Kai kunigaikštis norės įeiti, teįeina vartų prieangio keliu ir tuo pačiu keliu teišeina.
9 Taip pat kai šalies tauta eis iškilmėse Viešpaties akivaizdon, tie, kurie įeina pro šiaurės vartus pagarbinti, teišeina pietų vartų keliu; o kas įeina pro pietų vartus, tas teišeina šiaurės vartų keliu; tenegrįžta pro tuos pat vartus, pro kuriuos įėjo, bet teišeina pro vartus priešingoje pusėje.
10 Kunigaikštis įeis su įeinančiais jųjų tarpe ir išeis su išeinančiais.
11 Šventėse ir iškilmėse bus atnašaujama duoninė vienos efos auka prie veršio ir taip pat vienos efos prie kiekvieno avino; prie avinėlių gi bus aukojama, kiek norima; aliejaus gi vienas hinas prie kiekvienos efos.
12 Kai kunigaikštis atnašaus savo noru Viešpačiui deginamąją auką arba savo valia ramybės auką, jam bus atidaryti vartai

---

buvo prieiti prie vidaus šventoriaus vartų rytų šone, bet jiems buvo uždrausta įeiti į pačius vartus, kame buvo vieta kunigaikščiui. — (5) *Vieną efą:* smulkių miltų. — (6) *Bei avinus.* Ebr. t.: vieną aviną.

(12) *Vartai, kuriais...:* tie patys vartai, apie kuriuos kalbama 1 ir 2 eil. Kunigaikštis daro aukas ta prasme, kad duoda kunigams aukai skirtą gyvulį, kurį tam tikromis apeigomis aukoja kunigai.

Orientem, et faciet holocaustum
suum, et pacifica sua, sicut fieri
solet in die sabbati: et egredie-
tur, claudeturque porta postquam
exierit.

13 Et agnum eiusdem anni
immaculatum faciet holocaustum
quotidie Domino: semper mane
faciet illud. 14 Et faciet sacrifi-
cium super eo cata mane mane
sextam partem ephi, et de oleo
tertiam partem hin, ut misceatur
similae: sacrificium Domino legi-
timum, iuge atque perpetuum.
15 Faciet agnum, et sacrificium, et
oleum cata mane mane: holo-
caustum sempiternum.
16 Haec dicit Dominus Deus:
Si dederit princeps donum alicui
de filiis suis: hereditas eius, filio-
rum suorum erit, possidebunt eam
hereditarie. 17 Si autem dederit le-
gatum de hereditate sua uni ser-
vorum suorum, erit illius usque
ad annum remissionis, et rever-
tetur ad principem: hereditas au-
tem eius, filius eius erit. 18 Et
non accipiet princeps de here-
ditate populi per violentiam, et
de possessione eorum: sed de
possessione sua hereditatem da-
bit filiis suis: ut non dispergatur
populus meus unusquisque a
possessione sua.
19 Et introduxit me per in-
gressum, qui erat ex latere por-
tae, in gazophylacia sanctuarii ad
sacerdotes, quae respiciebant ad
Aquilonem: et erat ibi locus ver-

kuriais išeinama į rytus, ir taip
jis tedaro savo deginamąją auką
ir savo ramybės atnašą, kaip pa-
prastai daroma subatos dieną;
po to jis išeis ir jam bus užda-
ryti vartai.
13 Kasdien jis atnašaus me-
tinį avinėlį be kliaudos Viešpa-
čiui; visuomet rytą jis tai darys.
14 Be to jis atnašaus prie jo
kiekvieną rytmetį šeštą efos dalį
ir aliejaus hino trečdalį, kad būtų
sumaišytas su miltais. Tai bus
auka Viešpačiui teisėta, nuolatinė
ir amžina. 15 Taip jis atnašaus
avinėlį kaipo amžiną deginamąją
auką ir duoninę auką ir aliejų
kiekvieną rytmetį.
16 Viešpats Dievas sako taip:
Jei kunigaikštis duos kuriam sa-
vo sūnui dovaną, tai ta jo tėvai-
nystė bus jojo sūnų, jie turės
ją paveldėtinai. 17 O jei pado-
vanos ką iš savo tėvainystės vie-
nam savo tarnų, priklausys šitam
iki atlaidos metų ir paskui grįš
kunigaikščiui; jo gi tėvainystė
priklausys jo sūnums. 18 Kuni-
gaikštis neims prievarta iš tautos
tėvainystės ir jos nuosavybės;
bet iš savo nuosavybės duos
tėvainystę savo sūnums, kad nė
vienas iš mano tautos nebūtų
išvarytas iš savo nuosavybės.

19 Jis įvedė mane pro angą,
kuri buvo šalia vartų, į šventy-
klos kambarius, skirtus kunigams,
atgręžtus į šiaurę; tenai buvo
ruimas atgręžtas į vakarus. 20 Ten

(13) *Jis atnašaus.* Anot Vulgatos: kunigaikštis, bet ebr. t.: tu atnašausi, t. y. tauta. Kadangi kunigaikštis turėjo duoti aukas šventėse (43, 17), tai kasdieninė auka turėjo, be abejo, būti duodama tautos, kurios vardu kunigai ją aukojo. — *Metinį avinėlį.* Vz. Sk. 28, 3. — (14) *Be to...* Plg. Sk. 28, 5. — *Ir amžina...* Plg. Mal. 1, 11.

(17) *Iki atlaidos:* iki jubiliejinių metų, kurie būdavo kas 50 metų. Todėl kunigaikščio nuosavybė negalėjo dovanojimo keliu patekti į svetimas rankas.

(19) *Vartų:* šiaurės šone. — *Atgręžtus į vakarus:* tame trobesio ga-

gens ad Occidentem. [20] Et dixit ad me: Iste est locus ubi coquent sacerdotes pro peccato, et pro delicto: ubi coquent sacrificium, ut non efferant in atrium exterius, et sanctificetur populus. [21] Et eduxit me in atrium exterius, et circumduxit me per quattuor angulos atrii: et ecce atriolum erat in angulo atrii, atriola singula per angulos atrii. [22] In quattuor angulis atrii atriola disposita, quadraginta cubitorum per longum, et triginta per latum: mensurae unius quattuor erant. [23] Et paries per circuitum ambiens quattuor atriola: et culinae fabricatae erant subter porticus per gyrum. [24] Et dixit ad me: Haec est domus culinarum, in qua coquent ministri domus Domini victimas populi.

jis man tarė: Šita yra vieta, kurioje kunigai virs nuodėmės ir nusikaltimo aukas; čia jie keps duoninę auką, kad nereikėtų išnešti jos į išorinį šventorių ir kad nebūtų pašventinta tauta. [21] Po to jis išvedė mane į išorinį šventorių ir vedė mane aplinkui į keturis šventoriaus kampus, ir štai čia šventoriaus kampe buvo šventorėlis, po vieną šventorėlį kiekviename šventoriaus kampe. [22] Keturiuose šventoriaus kampuose buvo atskirti šventorėliai keturiomis dešimtimis mastų ilgi ir trimis dešimtimis platūs; visi keturi buvo vienodo didumo. [23] Aplink kiekvieną keturių šventorėlių ėjo apsukai siena, o po prieangiais aplinkui buvo padaryti virtuvių židiniai. [24] Ir jis man tarė: Tai virtuvių namai, kuriuose Viešpaties namų tarnai virs tautos aukas.

c) Nauja šventoji žemė.

Caput XLVII. [1] Et convertit me ad portam domus, et ecce aquae egrediebantur subter limen domus ad Orientem: facies enim domus respiciebat ad Orien-

47 perskyrimas. [1] Po to jis vėl nusivedė mane prie namų vartų, ir štai iš po namų slenksčio tekėjo vanduo į rytus, nes namų priešakis buvo atgręžtas į

---

le, kurs buvo į vakarus. — (20) *Nuodėmės ir nusikaltimo aukas:* tas čia įvardintų aukų dalis, kurios buvo skiriamos kunigams, taip pat duonines aukas. — *Kad nebūtų...* Vz. 44, 19. Ne kunigams skirtos aukų dalys buvo verdamos tam tikrose virtuvėse, kurios buvo keturiuose išorinio šventoriaus kampuose (24 e.). — (23) *Po prieangiais.* Tikriau anot ebr. t.: žemai prie mūro. — (24) *Namų tarnai:* todėl lėvitai, nes apie kunigus sakoma: jie tarnauja Viešpačiui (44, 15).

47, 1—48; 35. Pranašui parodomas iš bažnyčios tekąs vanduo, kurs visa gydo (47, 1-12), nurodomos Žadėtosios žemės sienos ir kaip ji reikia paskirstyti (47, 12-23), septynių šiaurinių giminių plotai (48, 1-7), kunigų, lėvitų, miesto ir kunigaikščio plotai (48, 8-22), penkių pietinių giminių plotai (48, 23-29) ir pagaliau šventojo miesto vartai (48, 30-35).

(47, 1) *Prie namų vartų.* Iš išorinio šventoriaus, kame angelas parodė Ezekiėliui virtuves, jis vėl atvedamas prie šventyklos vartų. — *Tekėjo vanduo.* Dievas pasilieka šventykloje (43, 1...), tauta garbina jį tinkamu būdu ir labai pamaldžiai (44, 1-46, 15); todėl iš Dievo šventyklos sklysta į visą šalį didžiausias derlingumas; jo vaizdas yra šaltinis,

tem: aquae autem descendebant
in latus templi dextrum ad Me-
ridiem altaris. 2 Et eduxit me
per viam portae Aquilonis, et
convertit me ad viam foras por-
tam exteriorem, viam quae res-
piciebat ad Orientem: et ecce
aquae redundantes a latere dex-
tro. 3 Cum egrederetur vir ad
Orientem, qui habebat funiculum
in manu sua, et mensus est mille
cubitos: et traduxit me per aquam
usque ad talos. 4 Rursumque
mensus est mille, et traduxit me
per aquam usque ad genua: 5 et
mensus est mille, et traduxit me
per aquam usque ad renes. Et
mensus est mille, torrentem, quem
non potui pertransire: quoniam
intumuerant aquae profundi tor-
rentis, qui non potest transva-
dari. 6 Et dixit ad me: Certe
vidisti fili hominis. Et eduxit
me, et convertit ad ripam torren-
tis. 7 Cumque me convertissem,
ecce in ripa torrentis ligna multa
nimis ex utraque parte. 8 Et ait
ad me: Aquae istae, quae egre-
diuntur ad tumulos sabuli Orien-
talis, et descendunt ad plana de-

rytus; tas vanduo tekėjo žemyn
pro dešinį bažnyčios šoną į pie-
tus nuo altoriaus. 2 Jis išvedė
mane pro šiaurės vartus ir nu-
sivedė mane į kelią anapus iš-
orinių vartų, į tą kelią, kuriuo
einama į rytus, ir štai dešinėje
pusėje plūdo gausingai vanduo.
3 Kai tas vyras, kurs turėjo savo
rankoje matuojamą virvę, išėjo
rytų link, jis atmatavo tūkstantį
mastų ir pervedė mane per van-
denį iki riešų. 4 Jis vėl atmatavo
tūkstantį mastų ir pervedė mane
per vandenį iki kelių. 5 Jis dar
atmatavo tūkstantį ir pervedė ma-
ne per vandenį iki strėnų. Jis
atmatavo vėl tūkstantį, ir čia bu-
vo jau upė, kurios aš nebegalė-
jau pereiti, nes gilaus upelio van-
denys taip buvo patvinę, kad jų
nebebuvo galima perbrįsti. 6 Tuo-
met jis man tarė: Tu juk matei
žmogaus sūnau. Ir jis išvedė
mane ir atvedė atgal į upelio
krantą. 7 O kai jis apgręžė mane,
štai upelio krante buvo iš abiejų
pusių labai daug medžių. 8 Tuo-
met jis man tarė: Šitas vanduo,
kurs teka į rytus prie smilčių

---

kurs teka iš šventyklos, didėja ir duoda gyvybę. Tas vaizdas dar parodo, kad tikra laimė gali ateiti tik iš Viešpaties ir yra glaudžiausiai surišta su šventykla. Dievo šventykloje yra visi laimingo gyvenimo turtai, ir jie teikiami kiekvienam, kurs su tikru pamaldumu artinasi prie Dievo šventyklos ir jį uoliai garbina. — Sausam ir lyg apmirusiam rytų kraštui vanduo yra gyvybės vaizdas, simbolis, kurį dažnai vartoja pranašai. — *Į rytus.* Vanduo tekėjo dešiniame šventyklos šone į pietus nuo deginamųjų aukų altoriaus. — (2) *Pro šiaurės vartus:* nes rytų vartai buvo užrakinti (44, 2). — (3) *Vyras, kurs...* Plg. 40, 3. — *Iki riešų.* Vandens čia buvo jau padaugėję. Ebr. t.: vandens buvo iki riešų. — (4) *Iki kelių.* Ebr. t.: vandens buvo iki kelių. — (5) *Nes gilaus...* Ebr. t.: nes aukštai pakilę vandenys tekėjo, vandenys tik perplaukiami, upė, kurios nebuvo galima perbristi. — Jei jau 4000 mastų atstume buvo atsiradę taip daug vandens, tai kiek to vandens turėjo tekėti toliau iki Mirties jūrai. — (7) *Labai daug medžių:* todėl apylinkė turėjo būti graži ir derlinga. — (8) *Į rytus prie smilčių...* Ebr. t.: į rytų apskritį. Plg. Joz. 22, 10. — *Į tyrumos lygumas.* Ebr. t.: į Arabah. Taip gi vadinosi Jordano slėnis, ypač pietinė jo dalis. — *Į jūrą:* į Mirties jūrą. — *Ir vėl ištekės...* Anot ebr. t.: jis ateina į jūrą, vedamas į jūrą, ir vanduo pasidaro sveikas. — Prakeikimas ir mirtis, kuriuos atvedė nuodėmė, pa-

serti, intrabunt mare, et exibunt,
et sanabuntur aquae. [9] Et om-
nis anima vivens, quae serpit,
quocumque venerit torrens, vivet:
et erunt pisces multi satis post-
quam venerint illuc aquae istae,
et sanabuntur et vivent omnia,
ad quae venerit torrens. [10] Et
stabunt super illas piscatores, ab
Engaddi usque ad Engallim sic-
catio sagenarum erit: plurimae
species erunt piscium eius, sicut
pisces maris magni, multitudinis
nimiae: [11] in littoribus autem eius,
et in palustribus non sanabun-
tur, quia in salinas dabuntur.
[12] Et super torrentem orietur in
ripis eius ex utraque parte om-
ne lignum pomiferum: non de-
fluet folium ex eo, et non defi-
ciet fructus eius: per singulos
menses afferet primitiva, quia
aquae eius de sanctuario egre-
dientur: et erunt fructus eius in
cibum, et folia eius ad medicinam.
[13] Haec dicit Dominus Deus:
Hic est terminus, in quo pos-
sidebitis terram in duodecim tri-
bubus Israel: quia Ioseph du-
plicem funiculum habet. [14] Pos-
sidebitis autem eam singuli ae-
que ut frater suus: super quam

kauburių ir nusileidžia į tyrumos
lygumas, įtekės į jūrą ir vėl iš-
tekės, ir jūros vanduo pasidarys
sveikas. [9] Visa, kas gyva ir kas
juda, kur tik ateis upelis, gyvens,
ir bus itin daug žuvų, kaip tik
ten nueis šitas upelis, ir pasida-
rys sveika ir gyvens visa, ką tik
upelis pasieks. [10] Prie jo stovės
žvejai; nuo Engadies iki Enga-
limui bus džiovinami tinklai; bus
labai daug jo žuvų rūšių, kaip
didelės jūros žuvų, begalinė bus
jų daugybė. [11] Bet krantuose ir
balose jis nepasidarys sveikas,
nes tai paskirta druskinėms. [12] Upe-
lio krantuose abiejuose šonuose
augs visokie vaisiniai medžiai;
nuo jų nebirės lapai ir nepri-
stigs juose vaisių; kas mėnuo jie
ves naujų, nes jo vanduo teka
iš šventyklos; iš jų vaisių bus
maisto ir iš jų lapų vaistų.

[13] Viešpats Dievas sako taip:
Šios yra ribos, kuriose jūs pa-
veldėsite šalį dvylikai Izraėlio
giminių; nes Juozapas turi gauti
dvigubą dalią. [14] Kiekvienas gaus
iš jos lygiai kaip jo brolis; dėl
jos aš esu pakėlęs savo ranką,

šalinami; jų padaryta žala atitaisoma; randasi naujas gyvenimas, kurį teikia vanduo išėjęs iš šventyklos. — (9) *Visa, kas...* Mirties jūros vanduo tiek kartus, kad žuvys patekusios į jį iš Jordano tuojau stimpa. Stebuklingo upelio vanduo padarys ir iš tokio Mirties jūros vandens gerą, tinkamą visiems gyvūnams. — — (10) *Engadies...* Engalimas (En eglajim, dabar Ajin Feškah) anot šv. Jieron. buvo ten, kur Jordanas įteka į Mirties jūrą, Engaddi (Ajin Dšidi) Mirties jūros vakarų krante, todėl ten, kur Jordano vanduo tiek jau susimaišęs su jūros vandenimi, kad nebegalima vieno nuo kito atskirti. — (11) *Bet krantuose...* Ebr. t.: jo balos ir jo kalnai nepasidarys sveiki. — Kur tas išganingas vanduo neateis, ten viešpataus toliau sugedimas ir mirtis. Druska yra nederlingumo ir prakeikimo ženklas. — (12) *Upelio krantuose...* Visas čia aprašomas derlingumas, jėga, gyvenimas eina iš Dievo šventyklos. Iš Dievo šventyklos, iš jo garbinimo, iš aukos teka mums visos gėrybės; ten yra vaistas prieš mirtį, ten kas sugedę pagydoma; ten yra niekuomet neišsenkąs gyvybės šaltinis, kurs teka į amžinąjį gyvenimą.

(13) *Dvigubą...* Vz. Prad. 48, 22. — (15) *Nuo Didžiosios:* nuo Tarp-

levavi manum meam ut darem
patribus vestris: et cadet terra
haec vobis in possessionem. 15 Hic
est autem terminus terrae: ad
plagam Septentrionalem a mari
magno via Hethalon, venientibus
Sedaba, 16 Emath, Berotha, Sa-
barim, quae est inter termi-
num Damasci et confinium Emath,
domus Tichon, quae est iuxta
terminum Auran. 17 Et erit ter-
minus a Mari usque ad atrium
Enon terminus Damasci, et ab
Aquilone ad Aquilonem: termi-
nus Emath plaga Septentrionalis.
18 Porro plaga Orientalis de me-
dio Auran, et de medio Damasci,
et de medio Galaad, et de me-
dio terrae Israel, Iordanis dis-
terminans ad mare Orientale, me-
tiemini etiam plagam Orientalem.
19 Plaga autem australis meridiana
a Thamar usque ad aquas con-
tradictionis Cades: et torrens us-
que ad mare magnum: et haec
est plaga ad Meridiem australis.
20 Et plaga Maris, mare magnum
a confinio per directum, donec
venias Emath: haec est plaga
Maris.

21 Et dividetis terram istam
vobis per tribus Israel: 22 et mit-
tetis eam in hereditatem vobis,
et advenis, qui accesserint ad vos,
qui genuerint filios in medio
vestrum: et erunt vobis sicut in-
digenae inter filios Israel: vobis-
cum divident possessionem in

kad ją duočiau jūsų tėvams,
ir šita žemė teks jums nuosa-
vybėn. 15 Šitos gi yra žemės ri-
bos: šiaurėje nuo Didžiosios jū-
ros Hetalono keliu einant į Se-
dabą, 16 Ematą, Berotą, Sabarimą,
kurs yra tarp Damasko ploto ir
Emato apylinkės, iki Tichono
namų, kurie yra prie Aurano ri-
bų. 17 Taigi riba nuo jūros iki
Enono kiemui bus riba nuo Da-
masko ir nuo vieno šiaurės kam-
po iki kitam šiaurės kampui;
Emato riba sudarys šiaurės sie-
ną. 18 Toliau rytų riba turės eiti
tarp Aurano ir Damasko; tarp Ga-
laado ir Izraėlio šalies; Jordanas
perskirs juos iki rytų jūrai; taip
jūs matuosite rytų sieną. 19 Pie-
tuse gi riba eis į pietus nuo Ta-
maro iki Prieštaravimo vandenų
Kadese, toliau upeliu iki Didžia-
jai jūrai; ta tai yra pietų siena
pietuse. 20 Vakarų siena bus Di-
džioji jūra, nuo ribos tiesiai iki
Ematui; tai yra vakarų siena.

21 Šitą žemę jūs paskirstysite
sau Izraėlio giminėmis. 22 Pasi-
skirstysite ją burta paveldėtinai
sau ir ateiviams, kurie prisidės
prie jūsų, kuriems gims vaikų
jūsų tarpe; ir jie bus jums kaip
čiabuviai Izraėlio sūnų tarpe:
draug su jumis jie pasiskirstys

žemės jūros. Toliau aprašoma šiaurinė Žadėtosios žemės siena iki Auranui, įvardijant vietas, pro kurias ji turėjo eiti; tačiau tų vietų vardai iš kitur nėra žinomi. — *Iki Tichono namų.* Gal anot ebr. t.: iki viduriniam Chaceriui (Chaccer--Hattikon), kurs yra prie Aurano sienos. — (17) *Iki Enono kiemui.* Ebr. Chaccar— Einon, vietos vardas. — (19) *Kadese.* Vz. Sk. 34, 5. — (20) *Nuo ribos...:* nuo Rinokoruros iki ties vieta, iš kur einama į Ematą.

(22) *Ateiviams.* Taip žemės padalinime nustatoma kitoki tvarka negu Atk. 23, 2-8: žemės turi gauti žydai draug su pagonimis, taigi tarp jų nebebus skirtumo (Rom. 10, 12). Kadangi šitos taisyklės nesi-

medio tribuum Israel. 23 In tribu
autem quacumque fuerit advena,
ibi dabitis possessionem illi, ait
Dominus Deus.

Caput XLVIII. 1 Et haec no-
mina tribuum a finibus Aquilo-
nis iuxta viam Hethalon pergen-
tibus Emath, atrium Enan ter-
minus Damasci ad Aquilonem
iuxta viam Emath. Et erit ei pla-
ga Orientalis Mare, Dan una. 2 Et
super terminum Dan, a plaga
Orientali usque ad plagam Ma-
ris, Aser una: 3 et super termi-
num Aser, a plaga Orientali us-
que ad plagam Maris, Nephthali
una. 4 Et super terminum Neph-
thali, a plaga Orientali usque
ad plagam Maris, Manasse una.
5 Et super terminum Manasse, a
plaga Orientali usque ad plagam
Maris, Ephraim una. 6 Et super
terminum Ephraim a plaga Orien-
tali usque ad plagam Maris, Ru-
ben una. 7 Et super terminum
Ruben, a plaga Orientali usque
ad plagam Maris, Iuda una.
8 Et super terminum Iuda, a
plaga Orientali usque ad plagam
Maris, erunt primitiae, quas se-
parabitis, vigintiquinque millibus
latitudinis et longitudinis, sicuti
singulae partes a plaga Orien-
tali usque ad plagam Maris: et
erit sanctuarium in medio eius.
9 Primitiae, quas separabitis Do-
mino: longitudo vigintiquinque
millibus, et latitudo decem mil-
libus.

nuosavybę Izraėlio giminių tarpe.
23 Kurioje tik giminėje bus atei-
vis, tenai duosite jam nuosavy-
bę, sako Viešpats Dievas.

48 perskyrimas. 1 Štai gi-
minių vardai. Šiaurės šone išil-
gai Hetalono kelio einant į Ema-
tą Enano kiemas bus riba nuo
Damasko į šiaurę, išilgai Emato
kelio. Tai priklausys jam nuo
rytų šono iki jūrai; tai Dano da-
lis. 2 Prie Dano ribos nuo rytų
šono iki jūros krantui, tai Asero
dalis. 3 Prie Asero ribos nuo
rytų šono iki jūros šonui Nefta-
liui viena dalis. 4 Prie Neftalio
ribos nuo rytų šono iki jūros
kraštui Manasui viena dalis.
5 Prie Manaso ribos nuo rytų
šono iki jūros šonui Efraimui
viena dalis. 6 Prie Efraimo ribos
nuo rytų šono iki jūros šonui
Rubenui viena dalis. 7 Prie Ru-
beno ribos nuo rytų šono iki
jūros šonui Jūdui viena dalis.

8 Prie Jūdo ribos nuo rytų
šono iki jūros šonui bus pirmo-
nės, kurias atskirsite, dvidešimt
penkis tūkstančius pločio ir ilgio,
kaip visos kitos dalys nuo rytų
šono iki jūros šonui, ir čia vi-
duryje bus šventykla. 9 Pirmo-
nės, kurias atskirsite Viešpačiui,
turės dvidešimt penkis tūkstan-
čius ilgio ir dešimtį tūkstančių
pločio.

---

laikyta Ezdro ir Neemijo laikais, tai ji turi galios kitokiems, būtent Mesijo laikams.

(48, 1) *Giminių.* Bažnyčia su Viešpačiui ir miestui paskirtais plotais turi vietą šalies viduryje. Kaip kitados Jūdo ir Benjamino giminės gauna dalią arti bažnyčios (Prad. 49, 10; 2 Kar. 7, 14...), kitos giminės toliau.

(8). *Dvidešimt penkis tūkstančius:* nendrių (Jier.), anot kitų: mastų, matuojant nuo šiaurės į pietus. Ilgis turi būti toks pat kaip kitų dalių nuo rytų sienos, nuo Jordano iki vakarų sienai, t. y. Tarpžemei jūrai.

[10] Hae autem erunt primitiae
sanctuarii sacerdotum: ad Aqui-
lonem longitudinis vigintiquinque
millia, et ad Mare latitudinis de-
cem millia, sed et ad Orientem
latitudinis decem millia, et ad
Meridiem longitudinis viginti-
quinque millia: et erit sanctua-
rium Domini in medio eius. [11] Sa-
cerdotibus sanctuarium erit de
filiis Sadoc, qui custodierunt ce-
remonias meas, et non errave-
runt cum errarent filii Israel, si-
cut erraverunt et Levitae. [12] Et
erunt eis primitiae de primitiis
terrae sanctum sanctorum, iuxta
terminum Levitarum.

[13] Sed et Levitis similiter iu-
xta fines sacerdotum vigintiquin-
que millia longitudinis, et latitu-
dinis decem millia. Omnis lon-
gitudo viginti et quinque mil-
lium, et latitudo decem millium.
[14] Et non venundabunt ex eo,
neque mutabunt, neque transfe-
rentur primitiae terrae, quia sanc-
tificatae sunt Domino.

[15] Quinque millia autem quae
supersunt in latitudine per vigin-
tiquinque millia, profana erunt
urbis in habitaculum, et in sub-
urbana: et erit civitas in medio
eius. [16] Et hae mensurae eius:
ad plagam Septentrionalem quin-
genta et quattuor millia: et ad
plagam Meridianam, quingenta
et quattuor millia: et ad plagam
Orientalem, quingenta et quat-
tuor millia: et ad plagam Occi-
dentalem, quingenta et quattuor

[10] Šitos gi pirmonės priklau-
sys kunigų šventyklai: į šiaurę
dvidešimt penki tūkstančiai ilgio,
į vakarus dešimts tūkstančių plo-
čio, taip pat į rytus dešimts tūk-
stančių pločio ir į pietus dvide-
šimt penki tūkstančiai ilgio; Vieš-
paties šventykla bus čia vidu-
ryje. [11] Pašvęstoji dalis priklau-
sys kunigams iš Sadoko sūnų,
kurie sergėjo mano apeigas ir
neklydo, kaip klydo Izraėlio sū-
nūs, kaip klydo ir lėvitai. [12] Tai-
gi jiems priklausys žemės pir-
monių pirmonės labai šventa da-
lis prie lėvitų ribų.

[13] Taip pat ir lėvitai gaus ša-
lia kunigų ribų dvidešimt penkis
tūkstančius ilgio ir dešimtį tūk-
stančių pločio. Visas ilgis bus
dvidešimt penkių tūkstančių ir
plotis dešimties tūkstančių. [14] Iš
to jie nieko neparduos ir nepa-
keis, ir žemės pirmonės nebus
atiduodamos kitiems, nes jos pa-
švęstos Viešpačiui.

[15] Penki gi tūkstančiai, kurie
lieka iš dvidešimt penkių tūks-
tančių pločio, bus nepašvęsti ir
paskirti miesto trobesiams ir
priemiesčiams; miestas bus jų
viduryje. [16] Šitie bus jo dydžiai:
šiaurės šone keturi tūkstančiai
penki šimtai, pietų šone keturi
tūkstančiai penki šimtai, rytų šo-
ne keturi tūkstančiai penki šim-
tai ir vakarų šone keturi tūkstan-
čiai penki šimtai. [17] Miesto gi
priemiesčiams bus šiaurės šone

---

(10) *Šitos gi pirmonės...* Ebr. t.: ir šventoji dovana priklausys sekantiems: kunigams į šiaurę ir tt. — (11) *Pašvęstoji dalis...* Ebr. t.: kunigams, kiekvienam, kurs yra pašventintas, Sadoko sūnums. — (12) *Labai šventa.* Kunigų dalis labai šventa, tuo tarpu, kad lėvitų tik šventa.

(13) *Taip pat ir lėvitai...* Plg. 45, 4. 5.

(15) *Kurie lieka iš...* Auk. 8 eil. pasakyta, kad atskirtinų pirmonių plotis turi būti 25000 (iš šiaurės į pietus); iš to pločio dvidešimt tūkstančių tenka kunigams ir lėvitams, todėl lieka dar 5000 miestui; visų

millia. [17] Erunt autem suburbana civitatis ad Aquilonem ducenta quinquaginta, et ad Meridiem ducenta quinquaginta, et ad Orientem ducenta quinquaginta, et ad Mare ducenta quinquaginta. [18] Quod autem reliquum fuerit in longitudine secundum primitias sanctuarii, decem millia in Orientem, et decem millia in Occidentem, erunt sicut primitiae sanctuarii: et erunt fruges eius in panes his, qui serviunt civitati. [19] Servientes autem civitati, operabuntur ex omnibus tribubus Israel. [20] Omnes primitiae, vigintiquinque millium, per vigintiquinque millia in quadrum, separabuntur in primitias sanctuarii, et in possessionem civitatis.

[21] Quod autem reliquum fuerit, principis erit ex omni parte primitiarum sanctuarii, et possessionis civitatis e regione vigintiquinque millium primitiarum usque ad terminum Orientalem: sed et ad Mare e regione vigintiquinque millium usque ad terminum maris, similiter in partibus principis erit: et erunt primitiae sanctuarii, et sanctuarium templi in medio eius. [22] De possessione autem Levitarum, et de possessione civitatis in medio partium principis: erit inter terminum Iuda, et inter terminum Beniamin, et ad principem pertinebit.

du šimtu penkiasdešimt, į pietus du šimtu penkiasdešimt, į rytus du šimtu penkiasdešimt ir į vakarus du šimtu penkiasdešimt. [18] Kas gi bus likę iš ilgio prie šventyklos pirmonių dešimts tūkstančių į rytus ir dešimts tūkstančių į vakarus, bus kaip šventyklos pirmonės, ir jų derlius bus maistas tiems, kurie dirbs miestui. [19] Tie gi, kurie dirbs miestui, bus imami iš visų Izraėlio giminių. [20] Taigi visos pirmonės dvidešimt penki tūkstančiai skersai ir išilgai bus atskirtos kaip šventyklos pirmonės ir miesto nuosavybė.

[21] Kas gi dar bus likę abiejuose šonuose šalia šventyklos pirmonių ir šalia miesto nuosavybės ties dvidešimt penkiais tūkstančiais pirmonių iki tyrų sienai ir į vakarus ties dvidešimt penkiais tūkstančiais iki vakarų sienai, turi priklausyti kunigaikščiui; pirmonės šventyklai ir bažnyčios šventykla turi būti anų viduryje. [22] Ir kas lieka nuo lėvitų nuosavybės ir miesto nuosavybės tarp dalių, turi priklausyti kunigaikščiui; tarp Jūdo ir Benjamino ribų plotas turi priklausyti kunigaikščiui.

---

tų sklypų ilgis yra vienodas, t. y. 25000; bet miestui skiriamas sklypas nebesivadina šventa pirmonė. — (17) *Miesto...* Miestas turėjo būti lygus keturkampis; jo apstatytas ir neapstatytas plotas turėjo turėti skersai ir išilgai po 5000 nendrių (anot kitų: mastų). — (18) *Kas gi bus likę:* iš 25000, todėl po 10000 viename ir kitame miesto ploto šone. Ta dalis skiriama sodams ir vynuogynams, kuriais naudosis gyventojai; jie bus iš visų giminių. — *Dirbs miestui:* kaip ūkio darbininkai, arba patiems miesto gyventojams,* kurie saugodami miesto garbę ir neliečiamybę, taip jam tarnaus. — (20) *Taigi visos...* Dar kartą nurodomas dydis viso ploto, kurs turi būti šventas, draug su miesto nuosavybe.

(21) *Abiejuose šonuose:* nuo šventyklos iki Jordanui ir nuo miesto ploto iki Tarpžemei jūrai. Kunigaikščio nuosavybė, kaip toliau pa-

23 Et reliquis tribubus: A pla-
ga Orientali usque ad plagam Oc-
cidentalem, Beniamin una. 24 Et
contra terminum Beniamin, a pla-
ga Orientali usque ad plagam
Occidentalem, Simeon una. 25 Et
super terminum Simeonis, a pla-
ga Orientali usque ad plagam
Occidentalem, Issachar una. 26 Et
super terminum Issachar, a plaga
Orientali usque ad plagam Oc-
cidentalem, Zabulon una. 27 Et
super terminum Zabulon, a plaga
Orientali usque ad plagam Ma-
ris, Gad una. 28 Et super ter-
minum Gad, ad plagam Austri
in Meridie: et erit finis de Tha-
mar usque ad aquas contradic-
tionis Cades, hereditas contra
mare magnum. 29 Haec est ter-
ra, quam mittetis in sortem tribu-
bus Israel: et hae partitiones ea-
rum, ait Dominus Deus.
30 Et hi egressus civitatis. A
plaga Septentrionali quingentos
et quattuor millia mensurabis.
31 Et portae civitatis ex nomini-
bus tribuum Israel, portae tres a
Septentrione, porta Ruben una,
porta Iuda una, porta Levi una.
32 Et ad plagam Orientalem, quin-
gentos et quattuor millia: et por-
tae tres, porta Ioseph una, porta
Beniamin una, porta Dan una.
33 Et ad plagam Meridianam, quin-
gentos et quattuor millia metie-
ris: et portae tres, porta Simeo-
nis una, porta Issachar una, por-
ta Zabulon una. 34 Et ad pla-
gam Occidentalem, quingentos

23 Kitoms giminėms: Nuo rytų
šono iki vakarų šonui Benjami-
nui viena dalis. 24 Prie Benja-
mino ribos nuo rytų šono iki va-
karų šonui Simeonui viena dalis.
25 Prie Simeono ribos nuo rytų
šono iki vakarų šonui Isakarui
viena dalis. 26 Prie Isakaro ri-
bos nuo rytų šono iki vakarų
šonui Zabulonui viena dalis. 27 Prie
Zabulono ribos nuo rytų šono
iki vakarų šonui Gadui viena
dalis. 28 Prie Gado ribos pietų
šone į pietus riba bus nuo Ta-
maros iki Prieštaravimo vandenų
Kadese, tėvainystė Didžiosios
jūros link. 29 Šita yra žemė, ku-
rią padalinsite burta Izraėlio gi-
minėms, ir šitos yra dalys, sako
Viešpats Dievas.

30 Miesto išėjimai bus šitie:
šiaurės šone atmatuok keturis
tūkstančius penkis šimtus. 31 Mie-
sto vartai vadinsis Izraėlio gimi-
nių vardais; treji vartai bus šiau-
rėje, vieni Rubeno vartai, vieni
Jūdo vartai, vieni Lėvio vartai.
32 Rytų šone tebūna keturi tūk-
stančiai penki šimtai ir bus treji
vartai: vieni Juozapo vartai, vieni
Benjamino vartai, vieni Dano
vartai. 33 Pietų šone atmatuok
keturis tūkstančius penkis šim-
tus, ir bus treji vartai: vieni Sime-
ono vartai, vieni Isakaro vartai ir
vieni Zabulono vartai. 34 Ir vakarų
šone keturis tūkstančius penkis

---

aiškinama, turėjo būti tarp Jūdo ir Benjamino giminių dalių.

(30) *Miesto išėjimai:* ribos. Miestas bus lygus keturkampis, kiekviename šone turės trejus vartus, kurie bus vadinami Izraėlio giminių vardais. — (31) *Lėvio vartai.* Lėvio giminė, nors neturi dalies tarp kitų giminių, turi tačiau savo vartus, todėl (32 e.) Efraimo ir Manaso giminės sujungiamos ir turi tik vienerius Juozapo vardu vadinamus vartus. — Vartų vardais nurodoma, kad miestas yra visos Dievo tautos nuosavybė ir kad kiekviena giminė turi jame savo dalią. —

et quattuor millia, et portae eorum tres, porta Gad una, porta Aser una, porta Nephthali una.
35 Per circuitum, decem et octo millia: et nomen civitatis ex illa die, Dominus ibidem.

šimtus, ir bus treji jų vartai: vieni Gado vartai, vieni Asero vartai, vieni Neftalio vartai.
35 Aplinkui bus aštuoniolika tūkstančių, ir miesto vardas nuo tos dienos bus: Tenai yra Viešpats.

---

(35) *Miesto vardas nuo tos dienos:* kai prasidės nauja dalykų tvarka. Miestui duodamas vardas, kuriuo pažymima, kad yra jau įvykintas senas pažadas, jog Dievas gyvensiąs savo tautos tarpe. — *Tenai yra Viešpats.* Ten yra Jahvė, sandoros Dievas su visomis savo gėrybėmis ir tai amžinai. Todėl naujoji teokratija pasiliks amžinai šventa, Dievo sergima. — Viso Ezekiėlio regėjimo prasmė yra simbolinė. Kaip antroji visos knygos dalis kalba apie atstatymą, atnaujinimą, taip ji baigiama simboliniais atstatymo vaizdais. Išaiškinti visas jų smulkmenas nėra galimybės, kaip jau yra dejavęs šv. Jieronimas. Tačiau yra aišku, kad žydams nerodoma kai-kurių dalykų, kurie priklauso Sen. Testamentui, kad jie matytų, jog čia kalbama ne apie senosios tvarkos atstatymą; statomi taip pat prieš akis kiti dalykai, kurie taip, kaip jie įvaizdinti, yra žymia dalimi neįvykinami šio gyvenimo sąlygose. Nors daug dalykų atatinka Sen. Test. tvarką, yra tačiau ir skirtingų ir visai naujų. Nors žadamas bažnyčios atstatymas, bet jis taip įvaizdinamas, kad iš karto į akis krinta naujos tvarkos skirtingumas. Kristaus Bažnyčioje virsta pilna tiesa tai, ką Ezekiėlis pranašavo apie būsimą bažnyčią žydams.

